

സഹകരണപ്രസ്ഥാനം

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

പി. കെ. കുഞ്ഞൻമേനോൻ.

സഹകരണപ്രസ്ഥാനം

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

പി. കെ. കുഞ്ഞൻമേനോൻ.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി

Printed at
The Mangalodayam Press,
Trichur.

1106.

വില 1 ക

കൊച്ചി ഭാഷാപരിഷ്കരണക്കമ്മിറ്റിയിൽനിന്നു
പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

മുഖവുര .

ശ്രീമാൻ വി. കെ. കുഞ്ഞൻമേനോൻ അവർകളുടെ “സഹകരണപ്രസ്ഥാനം” എന്ന പുസ്തകം ഞാൻ വായിച്ചുനോക്കി. പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ധാരാളമായി പ്രചരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും സഹകരണതത്വങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്നവയായി മലയാളഭാഷയിൽ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വളരെ ദുർലഭമാണ്. ഉള്ളവതന്നെ ഏതദപിഷയത്തിൽ ശരിയായ ജ്ഞാനം വായനക്കാർക്കുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതിന്നു കേവലം അവയ്ക്കുപുറംപുറമാണ്. ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ പ്രസ്തുതോദ്ദ്യമം തീർച്ചയായും ഈ ന്യൂനതയെ പരിഹരിക്കുമെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം. സഹകരണസംബന്ധമായിട്ടുള്ള വിവിധവിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വളരെ ലളിതമായ ഭാഷയിൽ സംക്ഷിപ്തമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹകരണതത്വസിദ്ധാന്തങ്ങളെ അവിടവിടെയായി ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആയതുകൊണ്ടു വായനക്കാർ വിഷയഗ്രഹണത്തിനുള്ള സൗകര്യം കൂടുതലായിത്തീർന്നിട്ടേയുള്ളൂ.

സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ച് പലേ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഇനിയും അനവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മലയാളഭാഷയിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നതന്നെ പറയട്ടേ. അധികഭാഗവും ആംഗ്ലഭാഷാനഭി

ജന്മമായ നമ്മുടെ നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ സഹകരണതത്വബോധം ശരിയായി ഉണ്ടാകേണമെങ്കിൽ—സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്നു പ്രചുരപ്രചാരം സിദ്ധിക്കേണമെങ്കിൽ—തദ്ദിഷ്ടപ്രതിപാദകങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും മാസികകളുടേയും പൌഷ്കല്യംതന്നെയാണു് അവശ്യം ആവശ്യമായിട്ടുള്ളതു്. ആകയാൽ അങ്ങിനെയുള്ള പുസ്തകങ്ങളുടെ വർദ്ധനയ്ക്കു് “സഹകരണപ്രസ്ഥാനം” ഒരു മാർഗ്ഗദർശിയായിത്തീർന്നുകാണാൻ ഞാൻ സർവ്വാത്മനാ ജഗദീശപരനെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

Trichur, } *P. Krishnan Nambiyar B. A.*
3—11—'05. } *Secretary to*
the Cochin Central Co-operative Bank.

~~~~~

പ്രസ്താവന .

ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മുഖ്യവിഷയത്തെ വായനക്കാർക്കു നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കുന്നതിന്നു് ആവശ്യമുള്ള ചില സംഗതികളെ ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ വിചരിക്കുന്നതാണു് പ്രസ്താവന എന്നു ചുരുക്കത്തിൽ പറയാം. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്നു മേപ്പടിലക്ഷണത്തോടുകൂടിയ ഒരു പ്രസ്താവന എഴുതുക എന്ന കാര്യം സുഖമായിട്ടു സാധിക്കുന്നതിന്നു പ്രസ്തുതവിഷയത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനായ ഒരു മഹാൻ തന്റെ ഒരു പുസ്തകത്തിൽ പാഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒരു ഭാഗത്തെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതായിരിക്കും ഉത്തമം എന്നു വിചാരിച്ചു് അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു.

ബോമ്പായിൽ “സിഡൻഹാം കാളജ്” പ്രൊഫ്സർ “പ്രൊവിൻഷ്യൽ കൊ-കാപ്പറേറീവ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്” എന്ന സഹകരണസംഘവിശേഷത്തിന്റെ ഉപാദ്ധ്യക്ഷനും ആയ മിസ്റ്റർ എച്ച്. എൽ. കാജി എം. എ. എന്ന മഹാൻ സ്വാകൃതിയായ “സഹകരണപ്രസ്ഥാനം-പ്രഥമപാഠം” എന്ന പേരോടുകൂടിയ ഒരു ചെറിയ പുസ്തകത്തിൽ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു:—

“എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും മത്സരം അതിതീക്ഷ്ണമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു് ബലവാൻ അധികം ബലവാനായിട്ടുതീരുകയും ബലഹീനൻ പിന്നാക്കം തള്ളപ്പെ

ടകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല, ജീവിതയുദ്ധത്തിൽ ബലഹീനൻ ഫിംസിക്കപ്പെടുന്നു; ബലവാൻമാരും ശേഷിക്കുന്നു—ഇതാണു സ്വാഭാവികമായിട്ടുള്ള തത്വം എന്നുകൂടി ചില തത്ത്വദർശികൾ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ജീവിതം ഈവിധം സ്വാതന്ത്ര്യമായിട്ടു കാണപ്പെടുക എന്നുള്ള ഈ മതം എല്ലാ മനുഷ്യരെയും ഒന്നുപോലെ സമോദമഭാവത്തോടുകൂടി കാണുന്ന ഉദാരബുദ്ധികളായിട്ടുള്ളവർക്കു താമിക്കുന്നില്ല. ഒരു മുടന്തനോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരുവിധത്തിൽ അംഗവൈകല്യത്തോടുകൂടിയവനോ ആയ ഒരു പുത്രനെ വിവേകിയായ ഒരു പിതാവു ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിന്നു പകരം അധികം വാത്സല്യത്തോടുകൂടി രക്ഷിക്കുകയാണല്ലോ ചെയ്യുക. അതുപോലെതന്നെ പരിഷ്കൃതനിലയിലെത്തിട്ടുള്ള ഒരു ജനസമുദായം വിദ്യാഭ്യാസം അതിനാൽ കഴിഞ്ഞുകൂടുവാനുള്ള കഴിവു കുറഞ്ഞവരുമായ തദംഗങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല തങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതിയെ ക്രമേണ നന്നാക്കുന്നതിന്നും ലോകത്തിൽ ഒരുവിധം നല്ല സ്ഥിതിയിൽ കാലക്ഷേപം ചെയ്യുവാൻ തങ്ങൾ പ്രാപ്തനായിത്തീരുന്നതിന്നും തദപരാ തങ്ങൾ സമുദായത്തിലേക്കു ഒരു ഭാരമായിത്തീരുന്നതിന്നു പകരം ഉപകാരമുള്ള അംഗങ്ങൾതന്നെയായിട്ടു ഭവിക്കുന്നതിന്നും ഉള്ള അവസരം അവർക്കു അതുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നു. 'സഹകരണം' എന്നു കേൾപ്പാടുകൊണ്ടാണ് ഇതു സാധിക്കപ്പെടുന്നത്. അതിനാൽ സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പരമപ്രയോജനം ദരിദ്രനായിട്ടുള്ളവരുടെ രക്ഷയാകുന്നു. അതല്ലാതെ ജീ

വിതയുദ്ധത്തിൽ ബലം കുറവായിട്ടുള്ള ആ കൂട്ടരെ നശിപ്പിച്ചു ധനവാന്മാരും ബലവാന്മാരുമായവരെ ശേഷിപ്പിക്കുക എന്നതല്ല. “എല്ലാവരും ഓരോരുത്തർക്കുവേണ്ടിയും ഓരോരുത്തരും എല്ലാവർക്കുവേണ്ടിയും” എന്നതാണ് അതിന്റെ ആദർശവാക്യം. സഹകരണസംബന്ധമായ ഈ ആദർശത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു സമുദായത്തിൽ താൻ മറുജീവിതം പലവിധത്തിലും സഹായമായിട്ടു തീരുക എന്നതു തന്റെ മറയാകുന്നുവെന്നും അപ്രകാരംതന്നെ മറുജീവിതം, വേണ്ടിവന്നാൽ, തന്നെയും പലപ്രകാരത്തിൽ സഹായിക്കുമെന്നും ഉള്ള ബോധം ഓരോരുത്തർക്കുമുണ്ടാകുന്നു. ദാരിദ്ര്യം അത്യധികമായി എല്ലാ ദിക്കിലും പ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു സഹകരണംകൊണ്ടല്ലാതെ അതിന്നു മോചനമുണ്ടാകുന്നതല്ല.

ഇന്നത്തെ ജനസമുദായത്തിൽ വിവിധപദാർത്ഥങ്ങളെ നിർമ്മിക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് ആ വക പദാർത്ഥങ്ങളുടെ വില്പനയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ലാഭത്തിന്റെ ഒരു ഹരി കിട്ടുന്നില്ല എന്നതു എന്തൊരു സ്പഷ്ടമായിട്ടുള്ള സംഗതിയാകുന്നു. പദാർത്ഥനിർമ്മാണത്തിനുള്ള രണ്ടു പ്രധാനസാധനങ്ങൾ ദ്രവ്യവും പ്രയത്നവുമാണല്ലോ. ദ്രവ്യത്തിന്നു ന്യായമായ പലിശയും പിന്നെ വിചാരിക്കാതെ വന്നേക്കാവുന്ന ചില നഷ്ടങ്ങളെ പോക്കുന്നതിന്ന് ഒരു കൂടുതൽസംഖ്യയും കിട്ടുന്നു. അതു കിട്ടുകയും വേണം. പ്രയത്നത്തിന്നും അതുപോലെതന്നെ തക്കതായ കൂലി കിട്ടുന്നു. അതെല്ലാം കണക്കാക്കിക്കഴിഞ്ഞാലും നല്ല ലാഭമുള്ള ഒരു പ്രവസായത്തിൽ വിടുന്നതും ഗണ്യമായ ഒരു

ശം ശേഷിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ ശേഷിച്ച സംഖ്യ ആക്കാണിരിക്കേണ്ടത് എന്നതാണ് ഇനിപ്പോൾ വാദത്തിനു വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളത്. ഇന്നത്തെ സമുദായസ്ഥിതിയിൽ ഒരു വ്യവസായത്തിനു മൂലദ്രവ്യം ഇറക്കിട്ടുള്ളവരാണ് മേപ്പടി സംഖ്യ സാധാരണയായിട്ടെടുത്തുവരുന്നത്. എന്നുവെച്ചാൽ, ഒരു കമ്പനിയിൽ ഓഫീസുകൾ എടുത്തിട്ടുള്ളവർ പണത്തിനു ധാരാളം പലിശയ്ക്കു പുറമെ പിന്നെയും അതിയായ ലാഭമുണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം ഡിവിഡൻഡ് കിട്ടുന്നുവെന്നതും. മുതലാളന്മാരുടെ ഈ പ്രവൃത്തി തൊഴിലാളികൾക്കു — പദാർത്ഥങ്ങളെ വാസ്തവത്തിൽ നിർമ്മിക്കുന്നവർക്കു — വളരെ അത്രാപ്തികരമായിട്ടു തീർന്നിരിക്കുന്നു. പണത്തിന്റെ പലിശയും മറ്റു ചെലവുകളും കഴിച്ച ശേഷിക്കുന്ന ലാഭസംഖ്യ പ്രയത്നത്തിനിരിക്കേണ്ടതാണ് എന്നാകുന്നു അവരുടെ വാദം. ഇന്നു മുതലാളികൾ പാറിപ്പോരുന്ന ലാഭം തൊഴിലാളികൾക്കുതന്നെയാണു കൊടുക്കേണ്ടത് എന്നിങ്ങിനെ അവരുടെ പക്ഷം പിടിച്ചുകൊണ്ടു സമതപവാദികളും (Socialists) സിദ്ധാന്തിക്കുന്നു. എന്നാൽ 'സമകരണം' ഈ രണ്ടു പക്ഷത്തെയും ധർമ്മമായിട്ടു വിചാരിക്കുന്നില്ല. പദാർത്ഥനിർമ്മാണത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ആദായം അതിൽ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള എല്ലാവർക്കും തുല്യമായിട്ടു വിതരണം എന്നാണ് അതു സിദ്ധാന്തിക്കുന്നത്. എന്നുവെച്ചാൽ, ഇറക്കിയ പണത്തിനു ന്യായമായ പലിശയും പ്രയത്നത്തിനു തക്കതായ കൂലിയും കൊടുത്തിട്ടു ശേഷമുണ്ടാകുന്ന സംഖ്യ ഇരുപക്ഷിക്കാർക്കും ഒപ്പം വിതരണമെന്നു സാരം.

മത്സരം പ്രധാനമായിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്ത് എല്ലാ വരും സ്വാതന്ത്ര്യപരന്മാരായിരിക്കുന്നു. ഇന്നത്തെ മത്സര സമരത്തിൽ തുല്യബലവാനായിട്ടുള്ളവർക്കു തരക്കേടൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ പ്രായേണ ബലവാനും ബലഹീനനുമായിട്ടാണു പലപ്പോഴും യുദ്ധം നടക്കുവാനിടവരുന്നത്. അങ്ങിനെ വരുമ്പോൾ മെച്ചം ഒരു ഭാഗത്തേക്കു മാത്രമായിട്ടു തീരുന്നതിൽ ആശ്ചര്യമില്ലല്ലോ. ബലവാൻ ബലഹീനനെ തോല്പിച്ച് അതിയായ മെച്ചം നേടുന്നു. പണക്കാരൻ പണത്തിന്നു മുട്ടുള്ളവനെ ലാക്കാക്കി അതിലാഭം പാറുന്നു. പഠിപ്പുള്ളവൻ പഠിപ്പില്ലാത്തവനെ മെറ്റി ലാഭിക്കുന്നു. സൂക്ഷ്മബുദ്ധികൾ മന്ദബുദ്ധികളും ശുദ്ധനാരുമായവരെ പഠിച്ചു സമ്പാദിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഓരോരുത്തരും ഓരോ കാര്യത്തിൽ മാറ്റുള്ളവരെ തോല്പിച്ച് മെച്ചം നേടുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. എന്നാൽ അപ്രകാരമുള്ള പ്രവൃത്തി സ്ത്രായമോ അല്ലയോ എന്ന് ആരുമെന്നെ നോക്കാറില്ല. നാടുപുറത്തുള്ള കൃഷിക്കാർ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കുന്ന ധാന്യാദിപദാർത്ഥങ്ങളാണ് പട്ടണവാസികൾ വാങ്ങി ഭക്ഷിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ആ വക സാധനങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്ന കൃഷിക്കാരുടേയും അവയെ വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്നവരുടേയും മദ്ധ്യത്തിലായി ചുമട്ടുകാരൻ ദല്ലാളൻ തുകപ്പടിക്കച്ചവടക്കാരൻ ചില്ലറക്കച്ചവടക്കാരൻ എന്നിങ്ങിനെ പലരും നിൽക്കുന്നുണ്ട്. അതു കാരണം വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്നവർക്കു സാമാനങ്ങൾക്കു വലിയ വില കൊടുക്കേണ്ടിവരുന്നു. അവയെ ഉണ്ടാക്കുന്ന കൃഷിക്കാർക്കു കറച്ചുമാത്രം വിചയേ കിട്ടുന്നുള്ളതാണു. ലാഭമെല്ലാം കൊണ്ടു

VIII

പോകുന്നതു മുന്പാണെ മദ്ധ്യസ്ഥനാകുന്നു. വന്നുകൂടുന്ന ഫലമെന്തെന്നാൽ, പദാത്മങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്ന കൃഷിക്കാരൻ എപ്പോഴും ചടച്ചു മെലിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവയെ വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്നവനും മെലിഞ്ഞുതന്നെയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ സ്വതഃ തടിച്ചിരിക്കുന്ന ഇടത്തുകാരൻ കക്കൂടി തടിച്ചവനായിട്ടു തീരുന്നു. ഈ രേഖസ്ഥയാണ് സർവ്വത്ര കാണപ്പെടുന്നത്. ഈ വിധം അന്യരെ തോല്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള മെച്ചംനേടൽ 'സഹകരണം' തീരെ വിചേധിക്കുന്നു. പദാത്മങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നവരുടേയും അവയെ വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്നവരുടേയും ഇടയിലായി ചില കൂട്ടർ ഉണ്ടാവാൻ പാടില്ല എന്ന് 'സഹകരണം' പറയുന്നില്ല. അങ്ങിനെയുള്ളവരേക്കൊണ്ടു ജനസമുദായത്തിലേക്ക് ഉപകാരമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു എന്നതു നിരാക്ഷേപമായ സംഗതിതന്നെയാണ്. പക്ഷെ ഉണ്ടാക്കുന്നവരുടേയും അനുഭവിക്കുന്നവരുടേയും ഇടയ്ക്കു നിന്നുകൊണ്ടു അവരെ തോല്പിച്ച് അതിയായ ലാഭം പറുവാൻ 'സഹകരണം' സമ്മതിക്കുകയില്ല. ആ ലാഭം ആ രണ്ടു കൂട്ടരുമെന്ന നേരിട്ടനുഭവിക്കാറാകണം എന്നതാണ് അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ഈ ഉദ്ദേശ്യത്തെ നിറവേറ്റുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് രണ്ടു കൂട്ടരുടേയിടയിലും പരസ്പരസഹായ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നത്. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, ഒരു ദേശത്തുള്ള കൃഷിക്കാർ ഒത്തുചേർന്ന് ഒരു സംഘം സ്ഥാപിക്കുന്നു. ആ സംഘംമുഖാന്തരം സംഘാംഗങ്ങളായ ഒരോ കൃഷിക്കാരുടേയും സാധനങ്ങളെ വാങ്ങി അവർക്ക് നഷ്ടം കൊള്ളാത്ത വിധത്തിൽ വില്പിച്ചു കൊടുക്കുന്നു.

അപ്രകാരമെന്ന സാധനങ്ങളെ വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്ന വരും ഒത്തുചേർന്ന ഒരു സംഘം സ്ഥാപിക്കുന്നു. ആ സംഘം മുഖാന്തരമെന്ന സഹോംഗങ്ങൾക്കാവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങളെ വാങ്ങി ശേഖരിച്ചു വ്യാപാരമായ വിലയ്ക്ക് അവർ വിറ്റുകൊടുക്കുന്നു. ഈ വക സംഗതികളെല്ലാം ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിശദമായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. *

‘സഹകരണം’ എന്നതു ധനലഭത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി കൊണ്ടുള്ള ഒരു പ്രസ്ഥാനവിശേഷമാകുന്നുവെന്ന സംഗതി വിസ്മരിക്കുവാൻ പാടില്ല. ഒരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതിയെ ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയാണു് അതു് സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നതു്. അങ്ങിനെയൊന്നെങ്കിലും അതിനെ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന രീതിയും അതിന്റെ ആദർശങ്ങളും ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ ഒരു ധർമ്മാചാരപ്രസ്ഥാനമുണ്ടാക്കിക്കിട്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ധരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. സഹകരിപ്പാനുള്ള ബുദ്ധി ഒരു വനിൽ എപ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്നുവോ അപ്പോൾ അവൻ — ധനലഭമുണ്ടായാലും ഇല്ലെങ്കിലും — ഒരു നന്മയുള്ള പുരുഷനായിട്ടു ഭവിക്കുന്നു. ദരിദ്രന്മാർക്കു് പല പ്രകാരത്തിലും രക്ഷപെട്ടു കൊടുക്കണമെന്നും നിത്യകാലക്ഷേപത്തിനു വേണ്ട സാധനങ്ങൾ നഷ്ടംകൊള്ളാത്ത വിധത്തിൽ അവർക്കു് കിട്ടുവാൻ തരമാക്കിക്കൊടുക്കണമെന്നും ഉള്ള ആർദ്ര

---

* കൃഷിക്കാരനെ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമായിട്ടെടുത്തുവെക്കുന്ന ഉള്ളു. മുകളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതെല്ലാം വിവിധപദാർത്ഥങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്ന പലതരം തൊഴിച്ചാളികൾക്കും യോജിക്കുന്നതാണു്.

ബുദ്ധി, ജന്മി കുടിയാനേയും പണക്കാരൻ കടക്കാരനേയും മുതലാളി തൊഴിലാളിയേയും കച്ചവടക്കാരൻ കുറിക്കാരനേയും തോല്പിച്ച് അന്യായമായി മെച്ചം നേടുക എന്ന അധർമ്മപ്രവൃത്തിയിൽ അതിയായ കോപം, മിതവ്രതം സ്വസ്ഥരായ പരസ്പരസ്ഥരായ എന്നിവയുടെ പരിശീലനം—ഈ വിധമുള്ള വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ ഒരുവനെ ഒരു കൃഷ്ണപുരുഷനാക്കാതെയിരിക്കുന്നതല്ല. അതിനാൽ ധനലാഭത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒന്നാണെങ്കിലും, സമകരണപ്രസ്ഥാനം ധർമ്മാചരണപ്രസ്ഥാനവും കൂടിയായ ഒരു സംഗതി പ്രത്യേകിച്ചും കാർമ്മവേദക്കേണ്ടതാകുന്നു. അതിൽനിന്നു ധാർമികമായിട്ടുള്ള വിചവിദിച്ച ഫലങ്ങൾ അനവധിയുണ്ടാകുന്നുണ്ട്. ഇത്രയും മാഹാത്മ്യത്തോടുകൂടിയ ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തെ നമ്മുടെ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തും രാഷ്ട്രീയമായ അഭിവൃദ്ധിക്കുള്ള സാധനങ്ങളിൽ ഒന്നായിട്ടു സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന സംഗതി സന്തോഷാവഹം തന്നെ.”

‘സമകരണം’ എന്ന വിഷയത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു ജ്ഞാനവും പരിചയവുമില്ലാത്ത ഒരാളാണ് ഗ്രന്ഥകാരൻ എന്നു കാണുമ്പോൾ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രാമാണ്യത്തെപ്പറ്റി പല മഹാനാട്കം—ഗ്രന്ഥകാരനെ പരിചയമുള്ള എല്ലാവരും നിശ്ചയമായിട്ടും—ശങ്ക തോന്നുവാനിടയുണ്ട്. എന്നാൽ ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സംഗതിയെങ്കിലും ഗ്രന്ഥകാരന്റെ അഭിപ്രായമായിട്ടു ചേർത്തിട്ടില്ല എന്നതാണ് അതിനുള്ള സമാധാനം. പ്രസ്തുത വിഷയത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധന്മാരും പ്രസിദ്ധന്മാരുമായി

ടുള്ള പ്രമാണികൾ സ്വസ്വഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികളേയും അവരുടെ ആശയങ്ങളേയും ലേശം ഭേദഗതി ചെയ്യാതെ എടുത്തു പറയുക മാത്രമേ ഗ്രന്ഥകാരൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ. ആവക ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു ദർപ്പഭം ചില ഭാഗങ്ങൾ തജ്ജമചെയ്തു ചേർത്തിട്ടുള്ളതായിട്ടും കാണാം. അപ്രകാരം കൂട്ടിച്ചേർക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ പൂർവാപരവിരോധം കൂടാതെയും അസ്ഥാനത്തല്ലാതെയും സംബന്ധപ്പെട്ടതെന്നയിരിക്കുന്നില്ലെ എന്നും മറ്റുമുള്ള സംഗതികൾ സഹകരണധിപ്പാർട്ടുമേണ്ടിൽ പ്രവൃത്തിയെടുത്തു പരിചയം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള മിസ്റ്റർ പി. കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ ബി. എ. അവർകൾ പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മിസ്റ്റർ നമ്പ്യാർ 'സഹകരണ'ത്തെ സാബന്ധിച്ച ശാസ്ത്രീയമായും പ്രായോഗികമായുമുള്ള ജ്ഞാനം നല്ലവണ്ണം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വിദഗ്ദ്ധനാകുന്നു. പലവിധത്തിലുമുള്ള ജോലിത്തിരക്കിനിടയിൽ ഒരു കയ്യെഴുത്തുപുസ്തകം വായിച്ചു വേണ്ടതുപോലെ പരിശോധിക്കുക എന്നുള്ള മുഷിപ്പുൻവേലയെ അദ്ദേഹം ലേശം മടി കൂടാതെ, എന്നു മാത്രമല്ല അത്യാദരവോടുകൂടിത്തന്നെ, ചെയ്തതെന്നതിന്നു പുറമേ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് ഒരു മുഖവുരകൂടി എഴുതിത്തന്നതിന്നു ഗ്രന്ഥകാരൻ അദ്ദേഹത്തോടു അറിയിായി നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

ഈ പുസ്തകമെഴുതുന്നതിന്നു സഹായമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടേയും പത്രങ്ങളുടേയും പേരുവിചരം താഴെ ചേർക്കുന്നു:—

1. Consumer's Co-operative societies by Charles Gide.
  2. The Law and principles of Co-operation, by H. Calvert. I. C. S.
  3. Some aspects of Co-operation in Germany Italy and Ireland (A report) by M. L. Darling I. C. S.
  4. Studies in European Co-operation by C. F. Strickland. I. C. S.
  5. Primer of Co-operation by H. L. Kaji.
  6. The Co-operative movement in India a comparative study by F. L. Raina B. A. M. R. A. S. (Lond)
  7. Co-operation in India by P. Mookerjee M. A. etc.
  8. The Government of India Resolution introduced in the Viceroy's Council by Denzil Ebetson.
  9. A Summary of the Maclagan Committee Report.
  10. The Modern Review.
  11. The Hindu
  12. Administration Reports of the Cochin Co-operative Department from the year 1092 & 1104.
-

സഹകരണപ്രസ്ഥാനം

അദ്ധ്യായം 1.

അവതാരിക.

മനുഷ്യചക്രം ആദികാലംമുതൽ ഓരോ അവസ്ഥാവിശേഷത്തിൽനിന്നു ക്രമേണ കയറിട്ടാണ് ഇപ്പോഴത്തെ പരിഷ്കൃതാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. മൃഗങ്ങളെ വേട്ടയാടി ഉപജീവനം കഴിച്ചു ഗിരിഗുഹാദികളിൽ വസിച്ച കാലത്തുപോലും ചെയ്തുപോന്നതായ ഒരുവസ്ഥ ഒട്ടാകുന്നതായിട്ടു വിചാരിക്കാം. പിന്നെ ആടു പശു കന്നാലി മുതലായവയെ മേച്ചു അവകൊണ്ടുപജീവനം ചെയ്തുപോന്നിരുന്ന അവസ്ഥ. അതിന്റെ ശേഷം ഭൂമി ചെട്ടിഞ്ഞളിയിച്ചു കൃഷി ചെയ്തുപജീവിക്കുന്ന അവസ്ഥ. ഒട്ടകം വിവിധവ്യവസായങ്ങളിലേപ്പെട്ടു കാലത്തുപോലും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന അവസ്ഥ. ഈ അവസ്ഥാവിശേഷങ്ങൾ ക്രമത്തിൽ ഉത്തരോത്തരം അധികമധികം പരിഷ്കാരപ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നത് എന്ന സംഗതിയിൽ സംശയമില്ല. ഒരുവസ്ഥയിൽനിന്നു മറ്റേതിലേക്കുള്ള മാറ്റംകൊണ്ടു മനുഷ്യർ അധികമധികം ഗുണം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവിധവ്യവസായങ്ങളിലേപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിപ്പാൻ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായതോടുകൂടി

സുഖജീവിതത്തിനുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ പലതും ഉണ്ടായിത്തീരുകയും അവ മനുഷ്യർക്ക് സുലഭമായിത്തീരുന്നതിന്നു കച്ചവടം എന്ന ഏല്പാടു മേൽക്കുമേൽ വർദ്ധിച്ചുവരികയും ചെയ്തു. പക്ഷേ അതോടുകൂടി മുതലാളി തൊഴിലാളി എന്ന രണ്ടു തരം ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്തരം നിർഭാഗ്യത്താൽ, വളരെ അധികമായിട്ടു തീർന്നു. എങ്ങിനെയെന്നാൽ അത്യാഗ്രഹംനിമിത്തം സ്വാതന്ത്ര്യപരമ്പരയായിത്തീർന്ന മുതലാളന്മാർ ലോകത്തിൽ ധനവർദ്ധനക്കു പരമാർത്ഥത്തിൽ കാരണഭൂതനായ പല തരം കൈത്തൊഴിൽക്കാരെയും കൂലിവേലക്കാരെയും പലവിധത്തിലും ഞെരുക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഈ ഘട്ടത്തിലാണ് മനുഷ്യരുടെ ജീവിതദശയ്ക്ക് ഒരു മാറ്റംകൂടി വേണ്ടതായിട്ടു വന്നത്. അങ്ങിനെയൊരു മാറ്റത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാകുന്നു ഇപ്പോഴത്തെ 'സഹകരണം' എന്ന പ്രസ്ഥാനവിശേഷം മനുഷ്യസമുദായത്തിൽ ആവർദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളത്.

അദ്ധ്യായം ൨.

സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിനുള്ള മുഖ്യകാരണങ്ങൾ.

പലരുടേങ്കൂടിച്ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുക എന്നതു മനുഷ്യർക്കു ദാദികാലംമുതൽക്കുതന്നെ സ്വയമേ അനുഷ്ഠിച്ചുപോന്നിരുന്നവെന്നതു സിദ്ധമാണ്. എന്നെന്നാൽ, അതില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ ഗൃഹഗ്രാമപുരരാജാ

ഭി സ്ഥാപനങ്ങളും വിവിധപ്രവൃദ്ധസായങ്ങളും തൽഫലമായിട്ട് നിത്യകാലക്ഷേപത്തിനാവശ്യകളായ പലപല സാധനങ്ങളുടേയും സുഖജീവിതത്തിനുപയോഗിക്കപ്പെടുന്ന നാനാവിധപദാർത്ഥങ്ങളുടേയും നിർമ്മാണവും, എന്നുവേണ്ട, പരിഷ്കൃതജീവിതത്തിനുതക്കതായ സർവ്വകാര്യങ്ങളും അസാധ്യമായിത്തന്നെയിരിക്കുമായിരുന്നുവെന്നതു സുവ്യക്തമാണ്.

ചുരുങ്ങിയതു പതിനായിരം സംവത്സരങ്ങൾക്കു മുമ്പു മുതൽക്കുതന്നെ മനുഷ്യരിൽ പല വകക്കാരും ഒട്ടേറെ പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ കാലക്ഷേപം ചെയ്തുടങ്ങിയിരുന്നുവെന്നു ചരിത്രംകൊണ്ടു കാണുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ പല വിധത്തിലുമുള്ള ആവിയന്ത്രങ്ങളേയും വൈദ്യുതയന്ത്രങ്ങളേയും നിർമ്മിച്ച് അവയുടെ സഹായംകൊണ്ടു ഭൂലോകം മുഴുവൻ അനായാസേന സുഖമായി സഞ്ചരിക്കത്തക്കവണ്ണം തീവണ്ടി വിമാനം മുതലായ വാഹനങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും അതിഭൂതമുള്ള വസ്തുവസ്തുക്കൾ ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു തമ്മിൽതമ്മിൽ അറിയിക്കുന്നതിന്നു സമത്സരമായ കമ്പിത്താൽ മുതലായവയെ ഏല്പട്ടത്തുകയും ജീവിതത്തിന്നു സൗകര്യത്തേയും സുഖത്തേയും പദ്ധ്തിപ്പെടുന്നതായ നാനാവിധത്തിലുമുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കി സർവ്വകാര്യ പ്രാപ്യമാക്കത്തക്കവിധത്തിൽ അവയെ ലോകം മുഴുവൻ പരത്തുകയും മറ്റും ചെയ്യുക എന്നുള്ള അതുഭൂതകർമ്മങ്ങൾ മനുഷ്യർ സുസാധ്യമായിട്ടു വളരെ കാലമായിട്ടില്ല.

വലിയ വലിയ യന്ത്രശാലകളുടെ സ്ഥാപനംവഴിക്കു
 നാനാവിധസുഖപദാത്മങ്ങളെ തുകപ്പടിയിട്ടിട്ടുസംഖ്യം
 ഉണ്ടാക്കി അവയെ എല്ലാ മനുഷ്യക്കും വാങ്ങി അനു
 ഭവിക്കത്തക്കവണ്ണം സർവ്വത്ര പ്രചരിപ്പിക്കുവാൻ മ
 നുഷ്യക്കു സാധിച്ചു. പക്ഷേ ആ വക ഏല്പാടുകളിൽനിന്നു
 ണ്ടാകുമെന്നു കരുതാവുന്നതായ പരക്കെയുള്ള ധനസമൃ
 ദ്ധി, അധികസുഖത്തോടുകൂടിയ കാലക്ഷേപം, തൽഫല
 മായിട്ടുണ്ടാകുന്ന അധികമായ സംതൃപ്തി എന്നിവയ്ക്കു പ
 കരം തദപിപരീതമായ ദാരിദ്ര്യം, ക്ലേശഭ്രയിഷ്ടമായ കാല
 ക്ഷേപം, അസംതൃപ്തി എന്നിവയുണ്ടെന്ന് ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങ
 ളുടെ ഇടയിൽ നിർഭാഗ്യത്താൽ ഉണ്ടായിത്തീർന്നു. എ
 ണ്ടിനെയെന്നാൽ, മുൻപറഞ്ഞ ഏല്പാടുകളെക്കൊണ്ടു ലോ
 കത്തിൽ ധനം വളരെ വർദ്ധിച്ചുവെങ്കിലും ആ ധനത്തി
 ന്റെ വിഭജനം മുഖ്യാതകാലത്തുണ്ടാകാത്തവിധം ഏ
 രവും വിചിത്രമായ അവസ്ഥയിലായിട്ടു തീർന്നു: വിവിധ
 വ്യവസായങ്ങൾക്കായി മുതൽ ഇറക്കിട്ടുള്ള മുതലാളന്മാർക്കു
 ധനം അളവില്ലാത്ത മേൽക്കുമേൽ വർദ്ധിക്കുകയും, അതി
 നു വിപരീതമായി, ധനവർദ്ധനയ്ക്കു കാരണഭൂതനായ
 തൊഴിലാളികൾക്കും വേലക്കാർക്കും ദാരിദ്ര്യം, കടമുരതല,
 മുതലായ ബാധകൾ ക്രമേണ അധികമധികമായിട്ടുവരി
 കയ്യുചെയ്തു. ഇതിനെ കുറേക്കൂടി വിശദമാക്കാം. — മുതലാള
 ന്മാർ കമ്പനിയിട്ടുചേർന്ന യന്ത്രശാലകൾ സ്ഥാപിച്ചുകൊ
 രോപ്പുവസായങ്ങളെ വലിയ ഏല്പാടിൽ നടത്തുവാൻ തുട
 ങ്ങിയപ്പോൾ സ്വസ്ഥഭവനങ്ങളിലും മറ്റുമായി പല വ്യവ
 സായങ്ങളേയും ചുരുങ്ങിയ മട്ടിൽ നടത്തിപ്പോന്നിരുന്ന പ

പലരും തൊഴിലാളികളുടെ ഉപജീവനമാർഗ്ഗം തീരെ അടഞ്ഞുകൂട്ടത്തിലായി. അപ്പോൾ ആ കൂട്ടർ മേപ്പടി മുതലാളന്മാരുടെ യന്ത്രശാലകളിൽ പോയി സ്വസ്വമനോധർമ്മങ്ങളെ യാതൊന്നും പ്രയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ അചേതനങ്ങളായ യന്ത്രങ്ങളെപ്പോലെതന്നെ ഓരോ വേലകൾ ചെയ്തു കൂലിവാങ്ങിക്കുക എന്ന ശോചനീയാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കേണ്ടതായിട്ടുവന്നു. ഓരോ യന്ത്രശാലകളിലും അനേകായിരം ജനങ്ങൾ—ആബാലവൃദ്ധം സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും—വേലചെയ്തുതുടങ്ങി. പലതരത്തിലുമുള്ള അസംഖ്യം സാധനങ്ങൾ അവ ഓരോന്നിൽനിന്നും ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടു. ഇവയെക്കൊണ്ടു കച്ചവടം നടത്തിയ മുതലാളന്മാരുടെ സ്വത്തു ക്രമതീതമായിട്ടു വർദ്ധിച്ചു. അപ്രകാരമുള്ള അതിയായ ലാഭത്തെ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്ത വേലക്കാർ ദിവസപ്പണിക്കു വേണ്ടുന്നതിന്നു പോലും മതിയാകാത്ത വിധത്തിലുള്ള കൂലിമാത്രം മുതലാളന്മാർ കൊടുത്തുപോന്നു. അതുകാരണം അവരിൽ ദാരിദ്ര്യം വർദ്ധിച്ചുവന്നു. തൽഫലമായിട്ട് അവരിൽ പലരും കടത്തിൽ പെടുകയാൽ മുതലാളന്മാർക്കു കരെക്കൂടി അടിമപ്പെടുവശമായി. ഈ ദുരവസ്ഥയിലാണ് സഹകാരിത അല്ലെങ്കിൽ സഹകരണം എന്ന തത്ത്വത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ എന്ന ഏല്പാടു ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ അത്യാവശ്യമായിട്ടു തീർന്നത്.

യന്ത്രശാലകൾ സ്ഥാപിച്ചു കമ്പനിയായി ചേർന്നാനാവ്യവസായങ്ങളെ നടത്തുക എന്ന സമ്പ്രദായം ആദ്യമായിട്ടു നടപ്പിൽവന്നതു യൂറോപ്പാജ്യത്താകയാൽ

തൽസംബന്ധമായ മുന്പറഞ്ഞ ദോഷങ്ങൾ ആദ്യമായിട്ടു കണ്ടുതുടങ്ങിയതും അവയ്ക്കു പരിഹാരമായി പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ ആദ്യമായിട്ടേപ്പെടുത്തിയതും അവിടങ്ങളിൽതന്നെയാകുന്നു. എന്നാൽ മുന്പറഞ്ഞ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള പ്രാവസായികമായ ഏർപ്പാടുകൾ നമ്മുടെ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു നടപ്പായിതുടങ്ങിവരുന്നതേയുള്ളൂ. അതനുസരിച്ചു തജ്ജന്യങ്ങളായ ദോഷങ്ങളും ക്രമേണ കണ്ടുതുടങ്ങിയപ്പോൾ ആ ദോഷങ്ങളുടെ നിയന്ത്രികളുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന്നു വിശേഷാൽ ശ്രമം ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടു വന്നിപ്പു. യൂറോപ്യന്മാരെ അനുകരിക്കുക മാത്രമേ ആ കാര്യാത്തിൽ വേണ്ടിവരുന്നുള്ളൂ. ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു പല ദിക്കിലും പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചുതുടങ്ങി എന്നതും. ഇപ്പോൾ ആ ഏർപ്പാട് ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു ഇന്ത്യയിൽ സർവ്വത്ര പ്രാപിക്കുക എന്ന മട്ടായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ സഹകരണം എന്ന തത്ത്വത്തിന്റെ സാരത്വം ഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളവർ ഏറ്റവും ദുർല്ലഭമായിരിക്കുന്നതിനാൽ അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സംഘങ്ങളിൽനിന്നു വളരെ കുറച്ചു മാത്രം ഫലമേ സിദ്ധിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ടുള്ളൂ. എങ്കിലും കാലം കൊണ്ട് ആ സ്ത്രീനത ഇല്ലാതാകുമെന്നു ന!ശ്ചയമായിട്ടും വിചാരിക്കാം.

അദ്ധ്യായം 3.

സഹകരണം എന്നു വെച്ചാലെന്തു്?

സഹകരണം—ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിക്കൽ എന്നാണ് ഇതിന്റെ ശബ്ദാർത്ഥം: എന്നുവെച്ചാൽ, തങ്ങൾക്കു പൊതുവായിട്ടുള്ള ചില ആവശ്യങ്ങളെ നിവർത്തിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി കുറെ പേർ ഒന്നിച്ചു ചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കുക എന്നർത്ഥമാകുന്നു. ജനങ്ങൾ അനുഭവിച്ചുവരുന്ന ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തിന്നു് ഒരു നിവൃത്തിമാർഗ്ഗം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിന്നുള്ള ഇച്ഛയാണ് സഹകരണസംഘങ്ങൾ എന്നു എപ്പോഴും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നതിന്നുള്ള മുഖ്യകാരണം. അങ്ങിനെ ഒരുപ്പോഴു നമ്മുടെ ഇടയിൽ, എന്നല്ലാ എല്ലാ മനുഷ്യരുടെ ഇടയിലും, ഏകദേശം നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അതു യൂറോപ്യന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഇപ്പോൾ പല പ്രവസ്ഥകളോടുകൂടി ക്രമപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമായി തീർന്നിട്ടുള്ളതിനാൽ ഈ വിഷയത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധന്മാരായ യൂറോപ്യന്മാർ ‘സഹകരണം’ എന്നതിന്നു് എന്തെല്ലാം വിവരണമാണു് കൊടുത്തിട്ടുള്ളതു് എന്നു നോക്കാം.

ഹോളിയോക് എന്നാൾ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു:—
“ഏതെങ്കിലും ഒരുദ്രമത്തിൽ ഏപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാവർക്കും അതിൽ പൂർണ്ണാസംകൂടാതെ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിന്നും അതിനെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന്നുംവേണ്ടി നിശ്ചിതസംകൂടാതെ സ്വമനസ്സാലെ എല്ലാവരുംകൂടി ചേർന്നിരിക്കുക എന്ന

താണ് സഹകരണം.” മിസ്റ്റർ ഫെറീക് എന്നൊരു അഭിപ്രായപ്രകാരം സഹകരണം എന്നുവെച്ചാൽ “ജനങ്ങൾ സ്വമനസ്സാലെ ഒന്നിച്ചു ചേർന്ന് സ്വസ്വശക്തികളേയോ സ്വത്തുക്കളേയോ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടിനേയുമോ പരസ്പരം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും അവയെ തങ്ങൾതന്നെ ഭരിക്കുകയും അവയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ലാഭചേതങ്ങളെ അന്യോന്യം പങ്കുകൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു പ്രവൃത്തിവിശേഷമാകുന്നു.” *

‘സഹകരണം’ എന്നതിനെ രണ്ടു ഭാഗമായി നോക്കി നോക്കിയാൽ പണത്തിന്റേയോ എന്തെങ്കിലും സാധനങ്ങളുടേയോ ആവശ്യങ്ങളെ നിവൃത്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു താൽക്കാലികമായിട്ടുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗം എന്ന നിലയിൽ അതിനെ വിചാരിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ ഇപ്പോഴത്തെ മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ സ്ഥിതിക്കു മേലിൽ ഗണ്യമായ ഒരു മാറ്റം വരുത്തുന്നതിന്റേ ഒരു മാർഗ്ഗം എന്ന നിലയിലും അതിനെ വിചാരിക്കാം. ആദ്യം പറഞ്ഞ അവസ്ഥയിൽ അതിന്റേ, കുറെ ചേർ ചേർന്നു കൂടെയോഗമായിട്ടു നിന്ന് ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിപ്പാനുള്ള ഒരു രീതി എന്നർത്ഥമാകുന്നു: തങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കുമുള്ളതായ ചില ആവശ്യങ്ങളെ നിവൃത്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്നുവേണ്ടി കുറെ ചേർ ചേർന്നു കൂടെയോഗമായിട്ടു പ്രവർത്തി നടത്തുന്നതിനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗം എന്നർത്ഥം. ഇപ്പോഴത്തെ മനുഷ്യ

---

* “The Law and Principles of Co-operation”
by H. Calvert I. C. S.

സമുദായത്തിന്റെ വിചാരാവസ്ഥയെ—ധനികൻ ദരിദ്രൻ, എജമാനൻ വേലക്കാരൻ, ജന്മി കുടിയാൻ, ഉയർന്ന ജാതിക്കാരൻ താണ ജാതിക്കാരൻ എന്നിങ്ങിനെ പലപ്രകാരത്തിലും കിഴ്ത്തലായിട്ടിരിക്കുന്ന (സമനിലയിലല്ലാതെയിരിക്കുന്ന) സമുദായാവസ്ഥയെ—കഴിയുന്നതും സമനിലയിലാക്കിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട്, അല്ലെങ്കിൽ അതുകൊണ്ടുള്ള ദോഷത്തെ കഴിയുന്നതും ഇല്ലാതാക്കിക്കൊണ്ട്, ഒരു പരിഷ്കൃതമട്ടിൽ മനുഷ്യസമുദായത്തെ ഉടച്ചുവാർക്കുന്നതിന് അടിസ്ഥാനമായ ഒരു തത്വം എന്നാണ് രണ്ടാമത്തെ ദശയിൽ അതിന്നു കല്പിക്കാവുന്ന അർത്ഥം. *

അദ്ധ്യായം 4.

സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ മൂലതത്വങ്ങൾ.

വിചരണം.

സഹകരണത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി എപ്പോഴും പ്പെട്ടിട്ടുള്ള സംഘം, അതായതു പാസ്റ്ററസഹായസംഘം, എന്നതിന് എന്തൊരു വിചരണമാണു വിദഗ്ദ്ധന്മാരിൽ തന്നെ ചിലർ കൊടുത്തിട്ടുള്ളത് എന്ന് ഇനി നോക്കാം. മിസ്റ്റർ ഫെയ് (Mr. Fay) എന്നാൾ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു:—

* “Studies in European Co-operation” by C. F. Strickland I. C. S.

“പരസ്സരസഹായസംഘം എന്നതു കൂട്ടായിട്ടൊരു വ്യാപാരം നടത്തുന്നതിനായിട്ടുള്ള ഒരു യോഗമാകുന്നു. നില്പനന്മാരിൽനിന്നാണ് അതുരുഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്. എപ്പോഴും സ്വാതന്ത്ര്യരഹിതമായ ഭാവത്തോടുകൂടിയും, അതിലെ ഒരു ഗം എന്ന നിലയിൽ സ്വകൃത്യങ്ങളെ നിറവേറ്റുവാൻ ഒരുങ്ങിയിട്ടുള്ള ഓരോരുത്തർക്കും ആ യോഗത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ അവസ്ഥപോലെയുള്ള മെച്ചം നേടത്തക്കവിധത്തിലും അത് അതു നടത്തപ്പെടുന്നത്.”

വേദാന്തരം താഴെ പറയുന്നപ്രകാരം പറയുന്നു: — “പരസ്സരസഹായസംഘം എന്നുവെച്ചാൽ എല്ലാവർക്കും സമാവകാശം എന്ന തത്ത്വത്തെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ടു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു യോഗമാകുന്നു. അതിലെ അംഗങ്ങളുടെ സംഖ്യക്കു കൃച്ഛമില്ല. കേവലം സ്വസഹായംകൊണ്ടു മാത്രമോ അല്ലെങ്കിൽ ഗവണ്മണ്ടിന്റെ താങ്ങലോടുകൂടിയ സ്വസഹായംകൊണ്ടോ തങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതിയെ നന്നാക്കുന്നതിനും അല്ലെങ്കിൽ തങ്ങൾ ചെയ്തുവരുന്ന തൊഴിലുകളെ നല്ല സ്ഥിതിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും വേണ്ടി കുറെ പേർ ഒത്തുചേർന്ന് ഏർപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു സംഘമാകുന്നു. എന്നാൽ ഈ ഏർപ്പാടിൽ മുഖ്യമായിട്ടിരിക്കുന്ന ഒരു നിശ്ചയമുണ്ട്: കൂട്ടായി പ്രവൃത്തി നടത്തിയിട്ടുണ്ടാകുന്ന അതിലെ ലാഭം മുഴുവനും അതിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും, ഓരോരുത്തരും ആ വ്യാപാരത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുള്ള തോതനുസരിച്ച്, വീതംവെച്ചു കൊടുക്കേണ്ടതാകുന്നു. അല്ലാതെ പണമിറക്കിയിട്ടുള്ള തോതനുസരിച്ചല്ല.”

വേറൊരാൾ:— “കൂട്ടമസ്ഥതയോടുകൂടിയ ഒരു പൊതുസ്വത്തിന്റെ കൂട്ടഭരണം എന്ന വഴിക്കു തങ്ങളുടെ സാമുദായികമായും സാമ്പത്തികമായുമുള്ള സ്ഥിതിക്ക് ഉൽക്കണ്ഠമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കേണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി കുറെ പേർ സ്വമനസ്സാലെ ഒത്തുചേർന്ന് എപ്പോഴൊക്കെയും ഒരു യോഗമാണ് സഹകരണസംഘം അല്ലെങ്കിൽ പരസ്പരസഹായസംഘം.”

സഹകരണസംഘം എന്നുവെച്ചാലെന്താണെന്നു മുൻകാണിച്ചു വിവരണങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഒട്ടേറെ സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. ദാരിദ്ര്യഭയവും ആ ഭയത്തിൽനിന്നു നിവൃത്തി സമ്പാദിപ്പാനുള്ള ഇച്ഛയും ആണ് അങ്ങിനെ കേരപ്പാട് ആദ്യമായിട്ടുണ്ടാകുന്നതിനുള്ള മുഖ്യകാരണമെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലോ. കൂടിപ്പോകട്ടെ ഒരു യോഗമായിട്ടു നിൽക്കുവാൻ ഒരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങളെ മുഖ്യമായിട്ടു പ്രേരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും ദാരിദ്ര്യംതന്നെയാകുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ളവരുടെ ഇടയിൽ പണം വളരെ കുറവായിരിക്കുന്നതിനാൽ അവരുടെ യോഗത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം പണമകുചാൻ പാടില്ല എന്നതു തീർച്ചതന്നെ. കേവലം മനുഷ്യൻ എന്ന നിലയിൽ മാത്രം പലരും കൂടിപ്പോകുന്നില്ലെന്നു പ്രവർത്തിക്കുക എന്നൊരടിസ്ഥാനമേ ആ യോഗത്തിനുള്ളൂ. അതുപോലെ വായിട്ടു പണക്കാർ എന്ന നിലയിലല്ലാതെ കേവലം മനുഷ്യപ്രകൃതികൾ എന്ന നിലയിൽ മാത്രമാണ് ജനങ്ങൾ അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു സംഘത്തിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേരുന്നത്. സഹകരണത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഒന്നാമതായിട്ടറിയേണ്ട സംഗതി ഇതാക

ന്നു. തത്സംബന്ധമായിട്ടറിയേണ്ടതായ രണ്ടാമത്തെ സംഗതി ആദ്യത്തേതിൽനിന്നുതന്നെ സിദ്ധമാകുന്നുണ്ട്. എന്നെന്നാൽ, തങ്ങൾക്കു പൊതുവെയുള്ള ഒരാവശ്യത്തെ നിറവേറ്റുന്നതിനായി കുറെ പേർ യോഗമായിട്ടു ചേർന്നിരിക്കുമ്പോൾ ആ കാര്യത്തിൽ ആ യോഗത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ വ്യത്യാസം യാതൊന്നുമുണ്ടാവാൻ പാടില്ല. എല്ലാവരും സമനിലയിൽ സാധകാശത്തിൽ യോജിച്ചു നിൽക്കേണ്ടതാകുന്നു. പിന്നെ, കുറെ പേർ കൂടിച്ചേർന്ന് ഒരു സംഘമായിട്ടു നിൽക്കുക എന്നതു നിശ്ചിതസംകൂടാതെ സ്വസ്വമനുസ്സാലെ വേണ്ടതാകുന്നുവെന്നതാണ് മൂന്നാമതായിട്ടറിയേണ്ട സംഗതി. നാലാമത്ത്, ഒരു സംഘത്തിൽ പെട്ടവരുടെ മാത്രം ധനസ്ഥിതിയെ നന്നാക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് ജനങ്ങൾ അതിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേരുന്നത് എന്നു ധരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

മുൻവിവരണമകൊണ്ടു വന്നുകൂടിയ അർത്ഥം.

എല്ലാവരിന്നും പുറമെ സമകരണം എന്നത് ഒരു നിയതരീതിയിൽ ക്രമപ്പെടുത്തി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരേപ്പാടാണ് എന്നു നല്ലവണ്ണം ഓർക്കേണ്ടതാകുന്നു. നിശ്ചിതസംകൂടാതെ സ്വയമേവ യോഗംകൂടി കാര്യങ്ങൾ ചിട്ടയിൽ നടത്തുക എന്ന ഈ സമ്പ്രദായം മാത്രമാണ് നിർബന്ധാത്മകം ഏറ്റവുമധികം യോജിക്കുന്നത് എന്ന് അനുഭവമകൊണ്ടു കണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതുവരെ പാഞ്ഞതിൽ നിന്നു പരസ്പരസഹായസംഘം എന്നതിന്റെ ആകർഷകതയുടെ വന്നുകൂടിയ അർത്ഥം താഴെ പറയുന്നു:—

പരസ്പരസഹായസാഘം എന്നത് ഒരു നിയതരീതിയിൽ ക്രമപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമാകുന്നു. അതിൽ ജനങ്ങൾ മനുഷ്യവ്യക്തികൾ എന്ന നിലയിൽ മാത്രം സ്വസ്വമനസ്സാലെ ഒരു യോഗമായിട്ടു ചേർന്നിരിക്കുന്നു. അതിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കുമുള്ള അവകാശവും അധികാരവും സമമാകുന്നു. അതിലെ അംഗങ്ങളുടെ മാത്രം ധനസ്ഥിതിയെ പൂർണ്ണപ്പെടുത്തുക എന്നതാണ് ആ സംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം.

അതിയായിട്ടുള്ള ദാരിദ്ര്യംകൊണ്ടു നിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്ന ഘട്ടത്തിലാണ് — അതിന്നു വല്ല നിവൃത്തിമാറ്റവും കണ്ടുപിടിക്കാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോഴാണ് — ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി ഗൗരവമായിട്ടുള്ള ആലോചന ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായിത്തുടങ്ങിയത്. എന്നാൽ ഈ കരേപ്പാട് ഒട്ടു പൂർണ്ണമായ പ്രാപിച്ചപ്പോൾ സഹകരണം എന്ന തത്ത്വത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ സഫലമാകുന്നതിന്നു ദാരിദ്ര്യം എന്നവസ്ഥ അവശ്യമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നില്ല എന്നു ക്രമേണ മനസ്സിലായിത്തുടങ്ങി. ദാരിദ്ര്യം അതിലേക്ക് ഒരു പ്രേരണതന്നെയാണ്. ദരിദ്രന്മാരായവരുടെ സ്ഥിതിയെ ഭേദപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു സഹകരണം എന്നതൊന്നല്ലാതെ വേറെ വഴിയില്ലതാനും. എന്നാൽ ആ ഏർപ്പാടുകൊണ്ടുള്ള ഗുണം കേവലം ദരിദ്രന്മാരായിട്ടുള്ളവർക്കു മാത്രമല്ല സിദ്ധിക്കപ്പെടുന്നുള്ളു. ഒരു സംഘത്തിൽ പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാവർക്കും പരക്കെ സംബന്ധിക്കുന്നതായ എന്തെങ്കിലും ഒരു ലാഭകാര്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. എന്നാൽ

ലേ സഹകരണം സാമലമാവുകയുള്ളൂ. സ്ഥിരമായിട്ടുള്ള ഫലം സിദ്ധിക്കണമെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള ഒരു ലാഭകാര്യം (പൊതുവെയുള്ള രാവശ്യം) ഉണ്ട് എന്ന് അവർക്കു് പൊതുവെ പൂർണ്ണമായിട്ടു ബോദ്ധ്യപ്പെടുകയും വേണം. പരക്കെ ബോദ്ധ്യമായിട്ടുള്ള രാവശ്യം തന്നെ ഒത്താരുമില്ലാത്ത പ്രയത്നത്തിന് രാവശ്യം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നു. അങ്ങനെയൊന്നാണെങ്കിലും ഒത്താരുമില്ലാത്ത പ്രയത്നത്തിലൂടെ വാസനയില്ലാത്തവർക്കു് അതുകൊണ്ടു് പരയത്തക്ക ഫലമാണെന്നു സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. കൃഷിപ്പണി കൂട്ടായിട്ടു നടത്തുക എന്നതു സാമലമാകണമെങ്കിൽ ഒത്താരുമില്ലാത്ത പ്രയത്നത്തിലൂടെ ശീലം കൃഷിക്കാർക്കുണ്ടായിരിക്കണം. എന്നുവെച്ചാൽ, പൊതുവായിട്ടുള്ള ഒരു ലാഭകാര്യത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു് ഒരു കൂട്ടം ജനങ്ങൾക്കു് ഒത്താരുമില്ലാത്ത പ്രയത്നത്തിലൂടെ കഴിയത്തക്കവണ്ണം സാമലപ്രായങ്ങളേയും സാമലലാഭങ്ങളേയും ഉപേക്ഷിപ്പാനുള്ള മനസ്സും ഇച്ഛയും അവരിൽ ഓരോരുത്തർക്കും ഉണ്ടായിരിക്കണം എന്നതും. ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു മനസ്ഥിതി ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചു് ഉൽക്കഷ്ഠത്തെ പ്രാപിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യർക്കു് സാമലമുദായസ്നേഹവും സാമലജ്ഞാനവും അതിയായിട്ടുണ്ടാകുന്നതാണ്. വേണ്ടിവന്നാൽ മഹത്തായ ത്യാഗത്തിന്നുകൂടി അവർ ഒരുങ്ങുന്നതിന്നു് അതായത് വഴിയായിട്ടു തീരുന്നു. ഒരു യോഗമായിട്ടു ചേർന്നിന്നു പ്രയത്നത്തിലൂടെ വസേന യുദ്ധോപന്മാർക്കു് എന്നതു തക്കമാറാ സംഗതിയാകുന്നു. അതില്ലെങ്കിൽ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടു് അവരുടെ ഇടയിൽ ഇത്ര ദീർഘകാലം നിലനിൽക്കുകയില്ലായിരുന്നു.

സഹകരണം സദാചാരത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

ഒരു ദേശത്തുള്ളവർ പരക്കെ സംബന്ധിക്കുന്നതായ ഒരു വ്യവസ്ഥ ഉണ്ട് എന്നും അതു തദ്ദേശീയന്മാർക്കു് പലതരം ബോദ്ധ്യമായിട്ടുണ്ട് എന്നും വിചാരിക്കുക. ആ ആവശ്യത്തെ നിറവേറുന്നതിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുവാൻ അവരെല്ലാവരും ഒരുക്കമാണ് എന്നും ചെക്കുക. ഈ ഘട്ടത്തിൽ കാര്യം ഫലവത്താകുന്നതിനു സഹകരണം എന്ന ഒരു മാർഗ്ഗം മാത്രമേ ഉള്ളൂ. സഹകരണം എന്നതു ക്രമപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമാകുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ കാര്യനിർവ്വഹണത്തിനുള്ള ഒരു രീതി മാത്രമാകുന്നു. അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടു് എല്ലാവർക്കും ഇഷ്ടപോലെ അവരവരുടെ ഓരോ ആവശ്യങ്ങളെ നിറവേറുന്നതിനു വേണ്ടതെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ സഹകരണം എന്നതിന്നു് ഇതിലും വളരെ അധികം അർത്ഥം കല്പിക്കുന്നവർ പലരും ഉണ്ടു്. എന്നെന്നാൽ, ഈ എപ്പാടിൽ കാര്യസിദ്ധിക്കുള്ള മുഖ്യ അംശങ്ങൾ ഉൽകൃഷ്ടസപഭാവഗുണങ്ങളായിട്ടാണ് വന്നുകൂടുന്നതു്. പൊതുവായിട്ടുള്ള ഒരു വ്യവസ്ഥ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനായി സമസിലയിൽ പലരും ഒന്നിച്ചു ചേർന്നു് ഒരു യോഗമായിട്ടു നിൽക്കുക എന്ന സംഗതിതന്നെ സ്വതന്ത്രമായിട്ടും എന്ന ഉൽകൃഷ്ടസപഭാവഗുണത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നു. അതിനാൽ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ഒരു വ്രതമായിട്ടു ഋജുതയോടെ തീർത്തതിനെ പലരും വിചാരിക്കുന്നു. എന്നാലും കാര്യനിർവ്വഹണത്തിനുള്ള ഒരു പ്രവൃത്തിവിശേഷം എന്നല്ലാതെ അ

തിന്ന യഥാർത്ഥത്തിൽ കൂടുതലായിട്ടൊരുമുണ്ട് എന്നു
 പിന്നെയും വരുന്നില്ല. എന്നാൽ എല്ലാവരുടേയും—
 തങ്ങളുടേയും ഉൾപ്പെടെ—നന്മക്കുവേണ്ടി സ്വാതന്ത്ര്യരഹിത
 മായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ നല്ല മെച്ചം അതുണ്ടാക്കിത്തീ
 രുന്നവെന്നുള്ള ഒരു വിശിഷ്ടഗുണം അതിന്നുണ്ട്. പച്ച
 യായിട്ടു പറയുകയാണെങ്കിൽ, സത്യം മുതലായ ഉൽകൃഷ്ട
 സ്വഭാവഗുണങ്ങളോടുകൂടി പെരുമാറുന്നതാണ് ലാഭം എ
 ന്ന സഹകരണം നമ്മെ നല്ലവണ്ണം പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.
 അതുകാരണം അത് ആ വക ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളെ വ
 ഭിഷ്ഠിക്കുന്നതിന്നു നിശ്ചയമായും ഒരു വലിയ പ്രോത്സാ
 ഹനിയായിട്ടു തീരുന്നു. തന്റെ കൂട്ടാളികളേക്കാൾ തനി
 ക്ക് അധികം മെച്ചം നേടുക എന്നതിന്നു പകരം താൻ
 മറ്റുള്ളവരെ സഹായിക്കുക എന്നതായിരിക്കണം ഒരു
 സംഘത്തിലുള്ള ഓരോ അംഗത്തിന്റേയും ഉദ്ദേശം. മ
 റുള്ളവർ അവരുടെ മുറയ്ക്കു തന്നെയും സഹായിക്കുമെന്നും
 ആ പഴിക്കു തന്റെ ആവശ്യം അധികം ഉറപ്പോടുകൂടി
 നിവൃത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നും ഉള്ള ദൃഢവിശ്വാസം
 അതോടുകൂടിത്തന്നെ ഓരോരുത്തർക്കുമുണ്ടായിരിക്കുകയും
 വേണം.

സംഘസ്ഥാപനത്തിനുവേണ്ട ചില വ്യവസ്ഥകൾ.

ഒരു സംഘത്തിൽപ്പെട്ട എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും പൊ
 തുവേ ആവശ്യമുള്ള ഒരു കാര്യത്തിന്റെ സിദ്ധിക്കായി
 കൊണ്ട് അവരിൽ ഓരോരുത്തരും എല്ലാവർക്കുവേണ്ടി
 യും എല്ലാവരും ഓരോരുത്തർക്കുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കണം

എന്നതാണ് സഹകരണം എന്നതിന്റെ സാരാത്മം. അവനവന്റെ കൃത്യത്തെ ശരിയായിട്ട് ചെയ്യുമ്പോൾ എല്ലാവരും അതുപോലെതന്നെ സ്വസ്വകൃത്യങ്ങളെ ശരിയായിട്ട് ചെയ്യുമെന്ന ഒരു ഉറപ്പ് ഉണ്ടാകുന്നത് നല്ലതായിരിക്കും എന്ന് ഓരോരുത്തർക്കും തോന്നുന്നത് ഒട്ടുംതന്നെ സ്വഭാവവിരുദ്ധമായിട്ടുള്ളതല്ലല്ലോ. അതിന് ആ സംഘത്തിൽപ്പെട്ട എല്ലാവർക്കും ഒന്നുപോലെ ബാധകമാകത്തക്കവിധത്തിൽ നിയമാനുസരണമുള്ള ഒരു കരാറ് ഉണ്ടായിരിക്കുകയും അതുപ്രകാരം നടക്കുവാൻ എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുകയും വേണം. സഹകരണസംഘം എന്നതുകാര്യനിർവ്വഹണത്തിനായിട്ട് — ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രാപാരം സഹലമാകുവണ്ണം നടത്തുന്നതിനായിട്ട് — ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമാകുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അപ്പോൾ കാര്യനിർവ്വഹണസംബന്ധമായ ചില തത്വങ്ങളെ — പ്രാപാരം വിധിയാവണ്ണം നടത്തുന്ന കാര്യത്തെ സാബന്ധിച്ച ചില തത്വങ്ങളെ — അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു കരാറ് — ഒരു സമ്മതപത്രം — അതിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ ഭാവിക്കുന്ന എല്ലാവരുംകൂടി എഴുതി ഒപ്പിട്ടുവെക്കണം എന്നതു നിബന്ധനയായിട്ടു തീരുന്നു. ഒരു സംഘത്തിനടിസ്ഥാനമായിട്ട് ചില നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യസിദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ട് അതിലെ ഓരോ അംഗങ്ങളും ആ വക നിയമങ്ങളെ എത്രത്തോളമനുസരിച്ചു വേലചെയ്യുന്നുവോ അത്രത്തോളമാണ് അവരുടെ ഉദ്യമം സഫലമായിത്തീരുന്നത്. അതിനാൽ ഒരു സംഘത്തിൽ ചേരുന്നതിനും ചേ

ന്റെ തൊഴിലായി എന്നു തോന്നിയാൽ അതിൽനിന്നു പിരിയുന്നതിന്നും എല്ലാവർക്കും സഹായത്തോടെയായിരിക്കണം. അന്യന്മാരെ സംഘത്തിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേർക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ സാദിപ്രായം പായുവാൻ ഓരോ അംഗങ്ങളും ശക്തരായിരിക്കണം. അപ്രകാരമെന്ന ഒരു വൻ ഒരു സംഘത്തിന്റെ കരംഗം എന്ന നിലയിൽ സ്വകൃത്യങ്ങളെ ചെയ്യുവാൻ അയോഗ്യനാണ് എന്നും അതിനാൽ അവനെ സംഘത്തിലെ കരംഗമല്ലാത്തതാക്കേണ്ടതാണ് എന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതിന്നും അതനുസരിച്ചു കാര്യം നടത്തുന്നതിന്നുമുള്ള അധികാരവും ഓരോരുത്തർക്കുമുണ്ടായിരിക്കണം. എന്നു ചെയ്താൽ ഒരുപക്ഷെ ഒരു യോഗത്തിൽ ചേർക്കുന്നതും അതിൽനിന്നു നീക്കുന്നതും ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായപ്രകാരമായിരിക്കണമെന്നതും. അതിന്നും പുറമെ, എന്തെങ്കിലും കാരണത്താൽ മറ്റുള്ളവരൊന്നിച്ചു പ്രവൃത്തി എടുക്കുവാൻ മേലിൽ തനിക്കു സാധിക്കുന്നതല്ല എന്ന് കരംഗത്തിന്നു തോന്നിയാൽ അയാൾക്കു സംഘത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോകുന്നതിന്നുള്ള അവസരവുമാകുകയുണ്ടാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഭരണസ്ഥയിലല്ലാതെ “ഓരോരുത്തരും എല്ലാവർക്കുവേണ്ടിയും എല്ലാവരും ഓരോരുത്തർക്കുവേണ്ടിയും” എന്നുള്ള ആദർശവാക്യത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടു പ്രവൃത്തിനടത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല.

സംഘസ്ഥാപനം സംഘാംഗങ്ങൾക്കു മാത്രംവേണ്ടി

എന്ന വ്യവസ്ഥ.

തങ്ങൾക്കു പൊതുവായിട്ടാവശ്യമുള്ള ഒരു കാര്യം സാധിക്കുക എന്ന സംഗതിയാണ് ജനങ്ങളെ ഒരു സം

ഘത്തിലേക്കുകൊണ്ടുവരുന്നത് എന്നു മുമ്പിൽ പറഞ്ഞുവെല്ലാം. ചിലതെല്ലാം തങ്ങൾക്കു ലഭിക്കണം എന്നു കരുതിട്ടാണ് അവർ അതിൽ ചേരുന്നത്. അവർക്കു സാധിച്ചിട്ടുണ്ടാകുക എന്നതാണല്ലോ പരസ്പരസഹായസംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശവും. സംഘം സംഘാംഗങ്ങൾക്കു മാത്രം വേണ്ടിട്ടാണ് സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നത്. മാറ്റുള്ളവർക്കു വേണ്ടിട്ടല്ല. ഒരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്കുമാത്രം വേണ്ടി എന്നു ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തുവാൻ പാടില്ലാത്ത വിധത്തിലാണ് ഒരു പ്രവസായം സംഘമുഖാന്തരം നടത്തപ്പെടുന്നത് എങ്കിൽ അത് ഒരു സഹകരണസംഘമാകുന്നതല്ല. ദൃഷ്ടാന്തമായി, ഒരു തീവണ്ടി എപ്പോഴും ഒരു സഹകരണസംഘം മുഖാന്തരം നടത്തുക എന്നത് ഒട്ടേറെ അസാധ്യമാകുന്നു. കുറെ പേർ ഒരു യോഗമായിട്ടു ചേർന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് അവരുടെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി മാത്രമാണ് എന്നും മാറ്റുള്ളവരുടെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടിയല്ല എന്നും പ്രകൃതമായിട്ടു ധരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഇവിടെ ഇങ്ങിനെ ഒരു ശങ്കയ്ക്കു വഴിയുണ്ട്: തങ്ങളുടെ ഗുണത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം എന്നതു സ്വാതന്ത്ര്യമല്ലേ? അപ്പോൾ പിന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യരാഹിത്യം എന്നു ഉൽകൃഷ്ടസ്വഭാവഗുണം സഹകരണംകൊണ്ടു ശീലിക്കുവാൻ തരം വരുന്നതെങ്ങിനെ?— സ്വാതന്ത്ര്യരാഹിത്യം എന്നു തത്ത്വത്തോടു അതിനെ സംബന്ധിക്കുന്നതിനു വേറൊരു തത്ത്വത്തെ അംഗീകരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട് എന്നാണ് അതിനു സമാധാനം. അതായത്, സഹകരണം എന്നത് എല്ലാവർക്കും ആവശ്യമാകുന്നതാണ്. ഒരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങളുടെ സംഖ്യക്കു

ക്ലിപ്തമില്ല. എന്നെന്നാൽ പൊതുവായിട്ടുള്ള രോഗശ്യാമാണ് പൊതുവായിട്ടുള്ള ചേർച്ചക്കു കാരണം. പൊതുവായിട്ടുള്ള നന്മയാണ് അതിന്റെ ഉദ്ദേശവും.* അതിനാൽ ഒരു സംഘത്തിൽ ചേരുന്നവരെല്ലാവരും സ്വാതന്ത്ര്യമായിട്ടുള്ള ഭാവനകൂടാതെത്തന്നെയായിരിക്കണം. അതേ ആവശ്യത്തോടുകൂടിയവരും സംഘനിയമങ്ങളേയും കരാറുകളേയും അനുസരിച്ചു നടക്കുവാൻ തയ്യാറുള്ളവരുമായ എല്ലാവരേയും സംഘത്തിൽ ചേർക്കുവാൻ അവർ ഒരുങ്ങുകയും വേണം.

ഒരുവൻ ഒരു സംഘത്തിൽ ചേരുന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശം.

അതുകൊണ്ടുവന്നുണ്ടാകുന്ന ഗുണം.

അംഗങ്ങൾ ഒരു സംഘത്തിൽ ചേരുന്നതു പൊതുവായിട്ടു തങ്ങൾക്കാവശ്യമുള്ള എന്തെങ്കിലും ഒരു ലഭിക്കുന്നതിനുചേണ്ടിയാകയാൽ ആ ആവശ്യനിവൃത്തിതന്നെയാണ് അവർക്ക് അതിൽനിന്നു സിദ്ധിപ്പാനുള്ള ഗുണം. ആ ആവശ്യംതന്നെ ഒരുവന്റെതാ മറ്റൊരുവന്റെതിനേക്കാൾ അധികമായിട്ടുള്ളതാണെങ്കിൽ അതനുസരിച്ചുള്ള അധികമെച്ചം അവന്നു സിദ്ധിക്കും. എന്നാൽ ആ മറ്റൊരുവൻ യോഗനിശ്ചയങ്ങളിൽ പെടാതെകണ്ടുള്ള എന്തെങ്കിലുമൊരു ലാഭം നേടി ആദ്യം പറഞ്ഞവനുള്ള അധികമെച്ചത്തോടു ശരിപ്പെടുത്തുവാൻ ഉത്സാഹിക്കരുത്. വിശേഷിച്ചു മുൻപാഞ്ഞ അധികാവശ്യക്കാരനെ നഷ്ടപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു തനിക്ക് ഒരു മെച്ചം നേടുവാൻ അവൻ ഒരു വിധത്തിലും ശ്രമിക്കരുത്. അധികം പണമുള്ളവൻ പണം കുറഞ്ഞവന്റെ ആവശ്യത്തെ ലാക്കാക്കി

കൊണ്ട് അധികം മെച്ചം നേടുവാൻ ശ്രമിക്കുക എന്നതാണ് ഇങ്ങിനെയുള്ള ഘട്ടങ്ങളിൽ വന്നുകൂടുന്നതായ ഒരു വലിയ ദോഷം. അതിനെ തീരെ ഇല്ലായ്മചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. ഇറക്കുന്ന പണത്തിന്നു ന്യായമായിട്ടൊരു പലിശ കൊടുക്കുവാൻ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിന്നു സമ്മതമാണ്. അതല്ലാതെ വേറെ എന്തെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേകാധികാരം—വിശേഷിച്ചും സംഘം മുഖാന്തരം നടത്തപ്പെടുന്ന എന്തെങ്കിലും വ്യവസായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തെ സംബന്ധിച്ച കൂടുതലധികാരം—അധികം പണം ഇറക്കീട്ടുള്ളവന്നു കൊടുക്കുവാൻ ഒട്ടുതന്നെ സമ്മതമല്ല. സംഘത്തിന്റെ ഉദ്യമങ്ങളിൽനിന്ന് എന്തെങ്കിലും ലാഭമുണ്ടാകുന്നുവെങ്കിൽ അതിനെ സംഘാംഗങ്ങൾക്കുതന്നെ, അതിൽ പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുള്ള തോതനുസരിച്ചു, വിതിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതാകുന്നു. എന്നാൽ വിചാരിക്കാതെ വന്നേക്കാവുന്ന ചില നഷ്ടങ്ങളെ പോക്കുന്നതിന്നും മുമ്പിൽക്കൂട്ടി കരുതാത്തതായ വല്ല ചെലവും ചെയ്യേണ്ടതിന്നുംവേണ്ടി (അങ്ങിനെ സംഭവിക്കുക ദുർല്ലഭമാണ് എങ്കിലും ഒരു കരുതലായിട്ട്) എന്തെങ്കിലുമൊരു വക കാണുക പതിവാണ്: സംഘം മുഖാന്തരം വിൽക്കുന്ന സാമാനങ്ങൾക്കു യഥാർത്ഥവിലയേക്കാൾ അല്പം കൂടുതൽ വിലയിടുക, സംഘംവക ചെലവുകൾക്കായി പലിശ അല്പം കൂടുതലായിട്ടു നിശ്ചയിക്കുക, സംഘാംഗങ്ങളിൽനിന്നു സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കുമ്പോൾ അവയ്ക്കു നിരക്കുവിലയിൽനിന്നുല്പന്നമായ വില കൊടുക്കുക എന്നിങ്ങിനെ സംഘവ്യാപാരത്തിന്നു ഹാനി തട്ടാത്തവിധം പലതും കരുതലായിട്ടു പ്ര

പുത്തിക്കേണ്ടിവരും. എന്നാൽ ഈ വക സംഗതികളിൽ വിന്നുണ്ടാകുന്ന ലാഭം സാധാരണ ഒരു കച്ചവടപ്രാപാരത്തിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന ലാഭംപോലെ വിചാരിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ആ ലാഭം സംഘാംഗങ്ങളിൽ ആരാരിൽനിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ളതോ അതു് അവരവർക്കുതന്നെ ഉള്ളതാകുന്നു. അവർക്കു് വീതപ്രകാരം — പ്രാപാരത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുള്ളതോതന്നെ സരിച്ച് — മടക്കിക്കൊടുക്കേണ്ടതാകുന്നു.

സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിനെപ്പറ്റിയ പരക്കെയുള്ള തൊറിലാണ.

എന്തെങ്കിലും ഒരു വ്യവസായത്തിന്നായിക്കൊണ്ടു് വലിയ ഒരു മൂലധനം ഇറക്കുക, അതിന്നു ക്രമാതീതമായ പലിശയും ആ പ്രാപാരത്തിൽനിന്നു് അതിയായ ലാഭവും കിട്ടുമെന്നുദ്ദേശിക്കുക മുതലായ സംഗതികളാണു് മനുഷ്യർക്കു് അധികം പഠിച്ചയമുള്ളതു്. അതു കാരണം അവർ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിൽ പെരുമാറുമ്പോൾ മുൻപാണു് മനസ്ഥിതിയിൽനിന്നു് — മുതലാളന്മാരുടെ ഏല്പാടുകളെ സംബന്ധിച്ച ചില ഭാവനകളിൽനിന്നു് — മുക്തന്മാരാകുവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. സഹകരണം എന്നതു വലിയ മൂലധനം ഇറക്കി പ്രാപാരം നടത്തുന്നതായിട്ടുള്ള ഏല്പാടിന്റെ ഒരു വകഭേദമാണു് എന്ന് ഒരിക്കലും വിചാരിക്കരുതു്. നേരെ മറിച്ച് അതു മൂലധനം കൂടാതെതന്നെ വിവിധപ്രാപാരങ്ങൾ നടത്തി കാര്യം സാധിക്കുന്നതിന്നുള്ള ഒരേല്പാടാകുന്നു. അതിനാൽ സഹകരണത്തെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം ലാഭം, ഭരണരീതി, അഭിപ്രായം പാവാനുള്ള അധികാരം, അവകാശം കൈ

മാറ്റം ചെയ്യുക എന്നത്, അംഗങ്ങളെല്ലാത്തവരായിട്ടുള്ള എടവാട് എന്നിങ്ങനെയുള്ള സംഗതികളെല്ലാം വലിയ മുതലാളൻകമ്പനികളെ സംബന്ധിച്ചുള്ളവയിൽനിന്നു വ്യത്യാസപ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നത്. സഹകരണം എന്നതു ചെറിയവക്കു ചെറിയ മട്ടിൽ വ്യാപാരം നടത്തുന്നതിന് ഏറ്റവും യോജിച്ച ഒരു ഏർപ്പാടാണ് എന്നു പറയാം. കൃഷികാര്യത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രയോജനകരമായിത്തീരുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായം ഇതാണ് മാത്രമാകുന്നു. എന്നെന്നാൽ, കൃഷിക്കാർ മിക്കവരും സ്വത്തു കുറഞ്ഞവരാകുന്നു. അവരുടെ തൊഴിലിന്റെ സ്വഭാവംകൊണ്ടു വലിയ മൂലധനം ഇറക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു കൂട്ടുവ്യാപാരം നടത്തുവാൻ അവർ ശക്തന്മാരല്ല. അങ്ങനെയൊന്നെങ്കിലും, എല്ലാ കാര്യത്തെ സംബന്ധിച്ചും നിയതരീതിയിൽ ചിട്ടപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏർപ്പാടാണ് കാര്യസിദ്ധിക്കു ഒരാണിടലായിരിക്കുന്നത് എന്നും അത്തരസരിച്ച കൃഷികാര്യവും സഹലമായിത്തീരുന്നതിന്നു കൃഷിയെ സംബന്ധിച്ചും അതേപ്രകാരമുള്ള ഏർപ്പാട് ആവശ്യമാണ് എന്നും ഉള്ള സംഗതി ഇപ്പോൾ പരക്കെ ബോദ്ധ്യമായിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ അടുത്ത കാലത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാ പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളിലേയും ഗവണ്മെണ്ടുകൾ സഹകരണം എന്ന ഏർപ്പാടിനെ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനായിട്ടു ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തുവരുന്നു.

ലോകത്തിൽ ഏറ്റവുമാവശ്യമായിട്ടുള്ളതും ഏറ്റവും പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതും ഏറ്റവും വലിയതും ആയ വ്യവസായം കൃഷിയാകുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ ഒരു പ്ര

ധാനമായ അശം എന്ന നിലയിലാണ് അതിനെ കണക്കാക്കിവരുന്നത്. അത്രത്തോളം മാഹാത്മ്യമുള്ള കൃഷി ഉത്തമരീതിയിൽ നടത്തപ്പെടണമെങ്കിൽ - ഭൂമിയിൽനിന്നു കിട്ടാവുന്നേടത്തോളം കിട്ടണമെങ്കിൽ - സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാട് അത്യാചശ്രുമായിരിക്കുന്നുവെന്നു കണ്ടിരിക്കുന്നു. നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നവരും കൃഷിക്കാരായവർ അനുഭവിച്ചുവരുന്ന പലവിധദുഃഖങ്ങൾക്കു് അതൊരു നിച്ചുത്തിമാറ്റമായിട്ടു വിചാരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

സഹകരണവും കമ്പനിവ്യാപാരവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം.

സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാട് ജനങ്ങളിൽ സമാധാനത്തെയും സ്വാതന്ത്രരാഹിത്യത്തെയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. നേരെമറിച്ചു മുതലാളന്മാരുടെ കമ്പനിവ്യാപാരസമ്പ്രദായം കൊണ്ടു മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ കലഹവും സ്വാതന്ത്രപരതയുമാണ് ഉണ്ടായിത്തീരുന്നത്. ഇതാണ് ആ രണ്ടുതരം ഏപ്പാടുകൾ തമ്മിലുള്ള വലിയ വ്യത്യാസം. രണ്ടും ധനസമ്പാദനത്തിനുള്ള ഏപ്പാടുകൾതന്നെയാകുന്നു. എന്നാൽ യൂറോപ്പുരാജ്യത്തു സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാടിന്റെ നേതാക്കന്മാരിൽ അധികം പേരും അതിനെ കൃഷിക്കാർക്കധികം പണം സമ്പാദിപ്പാനുള്ള ഒരു മാറ്റം മാത്രമായിട്ടല്ല കണക്കാക്കുന്നത്. അവരിൽ പലരും അതിനെ ഒരു മാതിരി സാമൂഹികപരിഷ്ക്കാരം എന്ന മട്ടിൽ കാണുന്നു. ചിലർ അതിനെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടതായ ഒരു ധർമ്മമായിട്ടുതന്നെയും വിചാരിക്കുന്നു. കേവലം ധനലാഭത്തിനായിട്ടുള്ള ഒരേപ്പാടായിട്ടു മാത്രമല്ല

സദാചാരപരിശീലനത്തിന്നായിട്ടുള്ള ഒരു കളരിയായിട്ടുമാണ് അവാർ അതിനെ കണക്കാക്കുന്നത് എന്നതും. എന്തെന്നാൽ, സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്നു സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതല്ലാത്ത ജനസമുദായത്തിന്റെ സ്ഥിതിക്കു പലപ്രകാരത്തിലും ഭയനവും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതായിട്ടു കാണുന്നുണ്ട്. പരസ്പരസഹായപാദം സ്വസ്ഥമായം ശീലിക്കാൻ അവസരം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതായ ഈ ഏല്പാടിന്നു ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരം വന്നിട്ടുള്ളതോടുകൂടി അവരുടെ ധാർമികമായ ബുദ്ധി വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്—അവാർ അധികം സർവ്വത്തന്മാരായിട്ടുണ്ട്—എന്ന സംഗതിയിൽ സംശയമില്ല. എന്നാൽ ആരംഭത്തിൽ അത്രത്തോളം ഉൽകൃഷ്ടമായ ഫലം സിദ്ധിക്കുമെന്നു കണക്കാക്കുവാൻ പാടില്ല. കാരോരുത്തരും ഒരാൾക്കു പ്രയത്നിക്കുന്നതിനേക്കാൾ കൂട്ടായി പ്രയത്നിക്കുന്നതാണ് അധികം ലാഭകരമായിരിക്കുക എന്നു മാത്രം വിചാരിച്ചാൽ മതി. പലരും കൂടിച്ചേർന്നു കണിശത്തോടുകൂടി ചിട്ടയിൽ ഒരു വ്യാപാരം നടത്തുവാൻ ആദ്യം ശീലിക്കുക. അതു സ്ഥലമായാൽ സ്വഭാവഗുണവും ധർമ്മബുദ്ധിയും അതോടുകൂടിത്തന്നെ ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടു മാത്രമേ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടു നിലനിൽക്കുകയുള്ളൂ. എന്തെന്നാൽ, മനുഷ്യരുടെ ജീവിതദശയിൽ വളരെ പ്രധാനമായി ഗണിക്കപ്പെടുന്ന സത്യനിഷ്ഠ സ്വാർത്ഥപരിത്യാഗം മുതലായ സൽഗുണങ്ങളില്ലാത്തതോടത്തു സഹകരണംകൊണ്ടു യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടാകുന്നതല്ല.

അധ്യായം 5.

പരസ്സരസഹായസംഘങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം.

സഹകരണം അല്ലെങ്കിൽ ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യസിദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ട് ഒത്തൊരുമിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തി എന്നതിന്റെ തത്ത്വം സുഗമമായിരിക്കുന്നുവെങ്കിലും അതനുസരിച്ച പ്രവൃത്തി നടത്തുമ്പോൾ പലപ്പോഴും പല ദുഃഖങ്ങളും നിവൃത്തിക്കേണ്ടതായിട്ടു വന്നേക്കും. നിർബന്ധാൽ സ്ഥിരമായ ഗുണം സിദ്ധിക്കുന്നതിന്നു സഹകരണം എന്ന ഏല്പാട് മാത്രമേ ഉള്ളുവെന്നു പലരും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്. അപ്പോൾ നിർബന്ധാൽ ഇപ്പോൾ പലവിധത്തിലും അനുഭവിച്ചുവരുന്ന ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തിന്റെ നിവൃത്തിക്ക് അതുപയോഗപ്പെടാത്താൽ അതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലെന്നു വരുന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ കൃഷിക്കാർക്ക് ഏറ്റവും ഗുണകരമായും സുഖഭരമായുമിരിക്കുന്ന ഒരേല്പാട് ഇതെന്നു മാത്രമാണു് എന്നും തങ്ങളുടെ ഭൂമിയിൽനിന്നു് ഏറ്റവും മധ്യം ഫലം സിദ്ധിക്കുന്നതിന്നു് അവർക്കു് അതു് അത്യാവശ്യമാകുന്നുവെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ അവർക്കുള്ള പല കഷ്ടപ്പാടുകളുടേയും നിവൃത്തിക്കായിട്ടു് അതുപകരിക്കപ്പെടണം എന്നു വരുന്നു. അങ്ങനെയല്ലെങ്കിൽ കൃഷിക്കാർ താല്പര്യത്തോടുകൂടി ആ ഏല്പാടിനെ അനുസരിക്കുമെന്നു വിചാരിപ്പാൻ അവകാശമില്ലല്ലോ. അതിനാൽ ഒരു സഹകരണസംഘത്തിൽ പെട്ട അംഗങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും ധനചാഭകാര്യമായി

ക്കണം അതിന്റെ ഉദ്ദേശം എന്നു സിദ്ധമാകുന്നുണ്ട്. ആ വക കാര്യങ്ങൾ പലക്കും പലതായിരിക്കുമല്ലോ. കൃഷിക്കാരുടെ ന്യായമായ പലവിധ ഉദ്യമങ്ങളും അവയിൽ പെടുന്നു. ഏതൊരു തരം ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടു നടപ്പാക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നുവോ അവരുടെ വിവിധങ്ങളായ അത്ഥലാഭകാര്യങ്ങളെ നിഷ്പഷ്ടയോടുകൂടി മനസ്സിലാക്കുകയും അവയെ ഒരോന്നായി സാധിക്കുന്നതിന്നുതക്കുന്നതായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ച് അവയെ അവരുടെ ഇടയിൽ നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതു സഹകരണധിപ്പാർട്ടുമെങ്ങിലെ പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥനായ റജിസ്ട്രാരുടെ മുഖ്യജോലിയാകുന്നു.

സഹകരിക്കുവാൻ ഒരുക്കമുള്ള ജനങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതിയെ ഒരു വിധത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു വിധത്തിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നതായിരിക്കണം ഒരു പരസ്പരസഹായസംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം എന്നു സാഗതികൊണ്ടു നിഷ്പഷ്ടയോടുകൂടിയ ധനശാസ്ത്രജ്ഞാനം തത്പ്രവർത്തകന്മാർക്ക് ആവശ്യമാണ് എന്ന അത്ഥം നല്ലവണ്ണം ധരിക്കുന്നുണ്ട്.

സഹകരണം ജനസാമാന്യത്തിന്റെ ഐശ്വര്യത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരുപാധം അല്ലെങ്കിൽ മാത്രം ആകുന്നു. എന്നാൽ അവരുടെ ധനസ്ഥിതിക്ക് ഉൽക്കഷ്ടമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി അതിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ ഏറ്റവും മോശമായ അവസ്ഥ

ഈ കാരണങ്ങളെ കണ്ടുപിടിക്കുകയും അവയ്ക്കുള്ള നിവൃത്തിമാറ്റം കണ്ടുകയും ചെയ്യുന്നതാവശ്യമാകുന്നു.

ഒരു ജനസമുദായത്തിന്റെ ധനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്നു രണ്ടു രണ്ടു മാറ്റമേ ഉള്ളൂ. ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങളെ അധികം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുക എന്നതൊന്നും. അവയുടെ ചെലവു കുറയ്ക്കുക എന്നതു മററതും. ധനം വർദ്ധിക്കേണമെങ്കിൽ റിമ്മിതസാധനങ്ങൾ ഉപയോഗത്തിന്നു വേണ്ടതിചധികമായിരിക്കണം. ഈ തത്ത്വത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു ജനങ്ങളുടെ—വിശേഷിച്ചും കൃഷിക്കാരുടെ—ധനസ്ഥിതി താഴെ പറയുന്ന ഏതെങ്കിലും പ്രകാരത്തിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്:—

1. ശാസ്ത്രീയമായ രീതികൾകൊണ്ടും പരിഷ്കൃതമായ കൃഷിപ്പണിയായുധങ്ങൾകൊണ്ടും നല്ലതരം വിത്തുകൾകൊണ്ടും പുതിയ വിളവുകളിറക്കുക എന്ന പ്രയോഗംകൊണ്ടും ഇപ്പോൾ തങ്ങൾ ഏല്പട്ടിട്ടുള്ള കൃഷിച്ചുവസായത്തിൽനിന്നു ധാന്യാദിപദാർത്ഥങ്ങളെ അധികം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാൻ കൃഷിക്കാരെ പഠിപ്പിക്കുക.

2. ജോലിയില്ലാത്ത കാലങ്ങളിൽ പട്ടുരുത്പുഴവിന്റെ കൃഷി, റുൽപരത്തികൃഷി, റുലുണ്ടാക്കുക, കൊട്ടനെയ്ത്തും, പായ്നെയ്ത്തും മുതലായ വീട്ടുവ്യവസായങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള തൊഴിലുകൾ പലതും കൃഷിക്കാരെ ശീലിപ്പിച്ചു തദപരാ അവരുടെ ധനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക.

3 ധനവർദ്ധനക്കായിട്ടു യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കാത്തവരുടെ എണ്ണം കുറയ്ക്കുകയും അതിലേക്കുദ്യമിക്കുന്നവരുടെ

ടെ തുക വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇടയ്ക്കിനിന്നു കച്ചവടം നടത്തുന്നവരുടെ — അനാവശ്യമായിട്ടുള്ള ചില ഇടത്തുകാരുടെ — എണ്ണവും കഴിയുന്നതും കുറയ്ക്കുക.

4. സാമാന്യേനയുള്ള നാശകാരണങ്ങളെ കുറയ്ക്കുക — ഓരോ സാധനങ്ങൾക്കു് അതിക്രമിച്ച വില, കന്നുകാലികളുടെ അതിയായിട്ടുള്ള ചാക്കു്, പരിഹരിക്കത്തക്ക രോഗങ്ങൾ, വേലക്കാരുടെ സാമത്വക്കുറവു്, വളരെ താണവിലയിലുള്ള കൂലിവേല എന്നിവയെല്ലാം സാമാന്യേനയുള്ള നാശകാരണങ്ങളാകുന്നു.

5. വിശേഷിച്ചുള്ള നാശകാരണങ്ങളെ കുറയ്ക്കുക — കോടതിവ്യവഹാരം, കൃഷിചെയ്യുവാനുള്ള ഭൂമികൾ തുണ്ടു തുണ്ടായി അവിടവിടെ ചിന്നിച്ചിതരിക്കിക്കുക എന്നവസ്ഥ, ചാഴി മുതലായ പ്രാണികളെക്കൊണ്ടുള്ള നാശം ഇത്യാദിയെല്ലാം വിശേഷിച്ചുള്ള നാശകാരണങ്ങളാകുന്നു.

6. ധനോൽപാദകസാമഗ്രികളെ നിഷ്പലമാക്കിക്കളയാതെ അവയെ ധനോൽപാദകപാശ്ചന്ദരുകൾക്കായിട്ടുതന്നെ വിനിയോഗിക്കുക — എന്നുവെച്ചാൽ, ബുദ്ധിസംസ്കാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ ഉദ്യമങ്ങളെ ഇപ്പോഴത്തെപ്പോലെ വക്കീൽപണിക്കായിട്ടുപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിന്നുപകരം രാജ്യത്തെ ധനപുഷ്ടിക്കുള്ള മാറ്റങ്ങളിലേക്കു തിരിക്കുക, അല്ലെങ്കിൽ പലിശ മുടക്കി കെട്ടിവെച്ചിട്ടുള്ള പണം ധനപുഷ്ടീകരമായിട്ടുള്ള ഏല്പാടുകളിലേക്കുപയോഗപ്പെടുത്തുക എന്നതാകുന്നു.

മുൻപാഞ്ഞതുകൊണ്ടു് ഒരു രാജ്യത്തെ ധനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാറ്റങ്ങൾ എല്ലാം പാഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു

വെന്നഭിമാനിക്കുന്നില്ല. സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശങ്ങളെ തരംതിരിക്കേണ്ടത് ഇന്നപ്രകാരമാണ് എന്നതിനുള്ള വഴി തിരിച്ചുകാണിച്ചുവെന്നു മാത്രം വിചാരിച്ചാൽ മതി. ഇവയെത്തന്നെ ഭൂമി, ദേഹപ്രയത്നം, മൂലഭൂമ്യം, വിവിധവ്യവസായങ്ങൾ എന്നീ നാലിലേതെങ്കിലും പെടത്തക്കവണ്ണം ഒന്നുകൂടി തരംതിരിക്കുക എന്നതു പിന്നെ എളുപ്പമായിരിക്കും. ഇവയെല്ലാം ധനോൽപാദകവിഷയങ്ങളാകുന്നു. എന്നാൽ ഓരോ പദാർത്ഥങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നവർക്കു കരകൗശലവും കൈത്തഴക്കവും പോരാഞ്ഞിട്ടു സാധനങ്ങൾ ഒന്നിനും കൊള്ളരുതാതെ കേടുവന്നുപോവുക എന്നത് ഇന്ത്യയിൽ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ ഒരു കാരണമാകുന്നു. അപ്രകാരംതന്നെ ഓരോ സാധനങ്ങളെ കുറേയ്ക്കുകയായിട്ടും മോശമായിട്ടും ഉണ്ടാക്കുക എന്നതും ദാരിദ്ര്യത്തിന്നു കാരണമായിട്ടു കണ്ടിരിക്കുന്നു.

ധനാവലംകങ്ങളായ വ്യവസായങ്ങൾക്കും അത്യാവശ്യമായ വേറെ കാര്യങ്ങൾക്കുമായി അംഗങ്ങൾക്കു പണം സഹായിക്കുക, കൃഷിക്കാരാണെങ്കിൽ അവർ നല്ല വിത്ത് പരിഷ്കൃതങ്ങളായ കൃഷിപ്പണിക്കോപ്പുകൾ വളപദാർത്ഥങ്ങൾ മുതലായവയെ ശേഖരിച്ച് അവയ്ക്കുപോലെ വിതച്ചുകൊടുക്കുക, പിന്നെ ഭക്ഷണം ഉടുപ്പ് എന്നിങ്ങനെയുള്ള നിത്യാ വേണ്ടതായ കാര്യങ്ങൾക്കുപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന അരി അങ്ങാടിസാമാനങ്ങൾ തുണിച്ചുരക്കു മുതലായവയെ നല്ലതായി ശേഖരിച്ചു തൂക്കത്തിലും അളവിലും കുറവുകൂടാതെ അംഗങ്ങൾക്കു സഹായവിധിയ്ക്കുക—ഇവയെല്ലാം സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ പ്രധാന

ഉദ്ദേശങ്ങളിൽ ചിലതാകുന്നു. എന്നാൽ ഒരു സംഘം സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഭാവിക്കുമ്പോൾ എന്തൊരുദ്ദേശമാണ് അതുകൊണ്ടു സാധിക്കുവാൻ - എന്തൊരു ഫലപ്രാപ്തിയാണ് അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുവാൻ - വിചാരിക്കുന്നത് എന്ന സംഗതി ആദ്യത്തെ പ്രശ്നമാകുന്നു. ഒരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് അത്യാവശ്യമായിട്ടുള്ളവയും അവരാൽ സാദ്ധ്യമായിട്ടുള്ളവയും ആയ ചില ഉദ്ദേശങ്ങളെ മാത്രം തിരഞ്ഞെടുത്ത് അവയെ മുനിഞ്ഞിരിക്കാണ്ടു പ്രവൃത്തി നടത്തേണ്ടതാകുന്നു. ആ ഉദ്ദേശങ്ങളെ സംഘത്തിന്റെ ഉപനിയമങ്ങളിൽ പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. ഉപനിയമങ്ങളിൽ പ്രകടമായി കാണിച്ചിട്ടുള്ളവയല്ലാതെ വേറെ ഉദ്ദേശങ്ങൾ ഒരു സംഘത്തിന്നു സാധിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ടാവാൻ പാടില്ല. അവയ്ക്കായിട്ടല്ലാതെ സംഘസ്വത്ത് ഉപയോഗിക്കുവാനും പാടില്ല. എന്നാൽ, നേരെമറിച്ച്, ഒരു പ്രവസ്ഥയും കൂടാതെ പലതും വാരിപ്പിടിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചാൽ ഫലമൊന്നുമുണ്ടാവുകയില്ല എന്നു മാത്രമല്ല പല നഷ്ടങ്ങളും കൂടി സാഭവിച്ചേക്കും. സംഘനിയമത്തിൽ പെടാതെയുള്ള വല്ല ഉദ്ദേശത്തിന്റെ സിദ്ധിക്കായിരിക്കാണ്ടു സംഘപ്രവർത്തകന്മാർ പ്രവൃത്തി നടത്തുന്നതായാൽ അതു സാമൂഹ്യങ്ങൾക്കു ബാധകമാകുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന നഷ്ടത്തിന്നു പ്രവർത്തകന്മാർതന്നെ ഉത്തരവാദികളാകേണ്ടിവരും.

എന്തൊരുദ്ദേശത്തോടുകൂടി ആരംഭിക്കപ്പെടുന്നതായാലും എല്ലാതരം സഹകരണസംഘങ്ങളിൽനിന്നും ധനലാഭത്തിന്നു പൂർവ്വമേ മഹത്തായ വേറെ ചില ഗുണങ്ങൾ

കൂടി സിദ്ധിപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഓരോത്തരത്തടേയും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും ഉത്സാഹത്തിനും ഭംഗംവരുത്താതെതന്നെ സ്വയമേവ സഹായിച്ചുകൊണ്ട് അന്യന്മാരേയും സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി വർദ്ധിപ്പിപ്പാൻ സംഘാംഗങ്ങളെ അവ പഠിപ്പിക്കുന്നു. ധനസമ്പാദനത്തിനുള്ള ഉത്സാഹത്തിന്റെ പരമപ്രയോജനം അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളെ നിറവേറ്റുന്നതാണ് എന്നും അല്ലാതെ ലാഭം നേടുക എന്നതല്ലെന്നും അവ പഠിപ്പിക്കുന്നു. ഭൂമിപ്പിക്കത്തക്കതായ പരസ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു മോഹിപ്പിക്കുക, ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളിലും മറ്റു സാധനങ്ങളിലും കൂട്ടുകൂട്ടി വെച്ചുകൊടുക്കുക എന്നതുടങ്ങി മനുഷ്യർ സ്വസ്ഥോദരതയുണ്ടായവരെ പലപ്രകാരത്തിൽ വഞ്ചിച്ചു മെച്ചം നേടുന്നതായ എല്ലാ രീതികളേയും ഇല്ലാതാക്കുന്നിനിമിത്തം അവരുടെ ധാർമികമായ ബുദ്ധിക്ക് ഉന്നതി ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാനും അവ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ ഏല്പാടിനുള്ള ഈ ഒരു മാഹാത്മ്യമാണ് — സത്യാഭിഷ്ട, സ്വാതന്ത്ര്യപരിത്യാഗം, പരസ്പരസഹായതല്പരത മുതലായ ഉൽകൃഷ്ടഗുണങ്ങളെ ശീലിക്കുവാൻ ജനങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുകയും അവരെ സർവ്വത്തന്മാരാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന മാഹാത്മ്യമാണ് — ദേശഭിമാനികളും ലോകാനുഗ്രഹതല്പരന്മാരുമായവരെ ഇതിലേക്കുകൊണ്ടിറക്കുന്നത് സഹകരണം എന്ന ഏല്പാട് കൃഷിക്കാരിൽ പയിച്ചുകിടക്കുന്ന കാര്യക്ഷമതയേയും ഉദ്യമശക്തികളേയും പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നതെന്നെയും മല്ല, പല പ്രമാണികളും അവരുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായി

ത്തിരുന്നതിന്നു് അതു കാരണമായി ഭവിക്കുന്നു. സാമുദായപരിഷ്കരണങ്ങളേയും മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ അതു വളർപ്പിക്കുന്നു. നിഷ്കാപവും അനുസരണബുദ്ധി എന്നിവ അവശ്യം വേണ്ടതാണെന്ന ബോധം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നു. ഒത്തൊരുമിച്ചുള്ള പ്രയത്നംകൊണ്ടു സിദ്ധിക്കാവുന്ന കുറേക്കൂടി നല്ലതായ ഒരു ജീവിതം ദൃഷ്ടിഗോചരമാകത്തക്കവണ്ണം അവർ വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കേവലം ഭൗതികപദാർത്ഥങ്ങളുടെ ലാഭത്തിന്നു പുറമെ തങ്ങൾക്കു വേറേയും ചിലതു ലഭിക്കത്തക്കതായിട്ടുണ്ടു് എന്ന ബോധം ഓരോരുത്തർക്കും ഉണ്ടായിത്തീരുന്നു. സഹകരണം ജനങ്ങളിൽ ആശയെ ജനിപ്പിക്കുന്നു; അവക്കാശപാസത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. പല പ്രകാരത്തിലും അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിപ്പാൻ തങ്ങൾക്കും കഴിയുമെന്ന വിചാരം അവരിൽ ഉദിപ്പിക്കുന്നു; ഈ വിധം അവരുടെ ജീവിതദശക്കു പെട്ടെന്നൊരു മാറ്റം വരുത്തിക്കൂട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു: അതേവരെ നിരാശപ്പെട്ടു കണ്ണിതത്തോടുകൂടി കാലക്ഷേപം ചെയ്തുപോന്നവർതന്നെ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിൽ പങ്കുകൊള്ളുകനിമിത്തം ഉത്സാഹശീലന്മാരും സത്തുഷ്ടചിത്തന്മാരായിത്തീരുന്നവെന്നതും. ആരംഭത്തിൽ ഒന്നുകിൽ ധനലാഭം അല്ലെങ്കിൽ ദാരിദ്ര്യത്തിന്നു കാരണഭൂതങ്ങളായ വിഷയങ്ങളിൽ ചിലതിനെ ഇല്ലായ്മചെയ്തൽ എന്നതായിരിക്കണം ഒരു സഹകരണസംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം. മിതവ്യയം ശീലിക്കുന്നതിന്നുള്ള അവസരം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുക എന്നതും ഒരു സംഘത്തിന്റെ മുഖ്യ ഉദ്ദേശമായിരിക്കണം.

[H. Calvert I. C. S.]

അധ്യായം 6.

പരസ്పരസമാധാനസാക്ഷരങ്ങളും കൂടുകൂട്ടവടക്കമ്പനികളും
തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം.

പരസ്పരസമാധാനസാക്ഷരങ്ങൾ ജാതിന്റേറ്റാക്കുകമ്പനികളിൽനിന്ന് (മുതലാളന്മാരുടെ കൂടുകൂട്ടവടക്കമ്പനികളിൽനിന്ന്) എങ്ങിനെയാണ് വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്ന് ഇനി നിരൂപിക്കാം. അവ രണ്ടു പ്രധാനസംഗതികളിൽ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമത് അവയുടെ ഉദ്ദേശം. രണ്ടാമത് അവയുടെ നിയന്ത്രണം. രണ്ടിന്റേയും ഉദ്ദേശങ്ങൾ അത്യന്തം ഭിന്നങ്ങളാകുന്നു. അപ്രകാരമാണു അവയുടെ നിയന്ത്രണരീതിയും തീരെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നത്. കമ്പനികളിൽ ഓഹരിക്കാർക്കുള്ള നിയന്ത്രണാധികാരം തങ്ങൾ എടുത്തിട്ടുള്ള ഓഹരികളുടെ എണ്ണമനുസരിച്ചു കൂടുതൽകുറവായിരിക്കുന്നു. പത്തു് ഓഹരി ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരുവൻ ഒരു ഓഹരി ചേർന്നിട്ടുള്ളവനേക്കാൾ പത്തിരട്ടിച്ചു വോട്ടിനു (സമ്മതിദാനത്തിന്നു്) അധികാരമുണ്ടു്. കമ്പനിഎക്സാടിൽ മൂലദ്രവ്യത്തിന്നാണു് പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. എന്നാൽ ഒരു സമാകരണസാക്ഷരത്തിൽ 'ഒരാൾക്കൊരു വോട്ടു്' എന്നതാണു് നിയമം. അതിൽ ഒരു ധനികനും ഒരു ദരിദ്രനും തുല്യമാകുന്നു. പിന്നെ, കമ്പനിഎക്സാടിന്റെ മുഖ്യോദ്ദേശം ലാഭമാകുന്നു. ഓഹരികളുടെ എണ്ണമനുസരിച്ചു് ആ ലാ

ഭം ഓഹരിക്കാർക്ക് വീതിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. നേരെ മറിച്ച്, ഒരു പരസ്പരസഹായസംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം പരസ്പരസഹായംതന്നെയാകുന്നു. ഒരു സംഘം ഗുഹാവ ശൃംഗങ്ങൾക്കു വേണ്ട സാധനങ്ങളെ ശേഖരിച്ച സംഘാംഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യംപോലെ വീതിച്ചുകൊടുക്കുക എന്ന പരസ്പരസഹായമാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെങ്കിൽ അത് ഒരു ശേഖരസംഘം എന്നു പറയുന്നു. സംഘാംഗങ്ങൾക്കു ചുരുങ്ങിയ പലിശക്കു പണം കടം കൊടുക്കുക, അവരുടെ പണം പലിശക്കു വാങ്ങിക്കുക മുതലായ സഹായമാണ് ഒരു സംഘമുദ്ദേശിക്കുന്നതെങ്കിൽ അതു കൊടുത്തുവാങ്ങലിനുള്ള സംഘം എന്നും സഹകരണബാങ്കെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. സംഘാംഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള സാധനങ്ങളെ — കൃഷിപ്രയത്നംകൊണ്ടോ ശില്പവേലകൊണ്ടോ വേറെ കൈവേലകൊണ്ടോ അവർ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള സാധനങ്ങളെ — ചില ഇടത്തുകാർ ഇടക്കറിന്ന് അതിലാലും പാറുവാൻ സമ്മതിക്കാതെ സംഘംമുഖാന്തരംതന്നെ വിൽക്കുക എന്നതാണ് ഒരു സംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശമെങ്കിൽ അതിനു വില്പനസംഘം എന്നു പേരു പറയുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഓരോ ഉദ്ദേശം പ്രധാനമാക്കിക്കൊണ്ടുപെട്ടിട്ടുള്ളതെന്ന ഓരോ സംഘത്തിന് ഓരോ പേരു കൊടുക്കുന്നു. ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കായി കൊണ്ട് അംഗങ്ങൾ ഓഹരിസംഖ്യയായി സംഘത്തിൽ ഇറക്കുന്നതോ അല്ലെങ്കിൽ അതിനായിട്ടു സംഘം വാങ്ങുവാങ്ങിക്കുന്നതോ ആയ പണത്തിന് ഒരു സ്ഥിരപലിശ കൊടുക്കുന്നു. ഏറാകട്ടെ 5 അല്ലെങ്കിൽ 6 വീതമേ പലിശയായിട്ടു കൊടുക്കാറുള്ളൂ. എല്ലാ ചെലവുകളും കഴിച്ചു

ബാക്കിയുണ്ടാകുന്ന സംഖ്യയിൽനിന്ന് ഒരു ശതമാനം ഒരു കരുതൽധനമായിട്ടു സൂക്ഷിക്കുന്നു. ശേഷമുള്ളത് ഓഹരിക്കാർക്കുതന്നെ വീതിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഓരോ ശതമാനം എത്രത്തോളം എടുവാൻ സംഘമായിട്ടു നടത്തിട്ടുണ്ടോ—സംഘത്തിൽ എത്രത്തോളം വ്യാപാരം ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ—അത്രത്തോളം അംശം അവനാവുന്നു വീതിച്ചു കിട്ടുന്നു. എന്നു വെച്ചാൽ, ഒരു ശതമാനം ഒരു ശേഖരിപ്പുസംഘത്തിൽനിന്നു പത്തു രൂപയ്ക്കു സാമാനം വാങ്ങിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു രൂപയ്ക്കു വാങ്ങിയിട്ടുള്ള മറ്റൊരംശത്തിന്നു കിട്ടുന്നതിനേക്കാൾ അയാൾക്കു പത്തിരട്ടിച്ചു കിട്ടുന്നുവെന്നർത്ഥം. ഈ വിധം വീതം വെക്കുന്നതിന്റെ തത്ത്വം കമ്പനികളിൽ എന്നപോലെ ലാഭം വീതിക്കുക എന്നതല്ല. ഓരോ സാധനങ്ങൾക്കും ഒരുവൻ മുൻകൊടുത്ത വിലയുടെ ഒരു ശതമാനം വീണ്ടും അവന്നുതന്നെ വസൂലാക്കുവാൻ തരമാവുക എന്നതാകുന്നു. അധികം മൂലധനം ഇറക്കിട്ടു മനുഷ്യരുടെ ആവശ്യങ്ങളെ—അവരുടെ പണത്തിന്നുള്ള മുട്ടിനെ—ലാക്കിക്കൊണ്ടു് അധികലാഭം നേടണം എന്നതാണു് കമ്പനിഷ്യപ്പാടിന്റെ ഉദ്ദേശം. തദപിപശിതമായിട്ടു്, മൂലധനമെന്നതു മനുഷ്യരുടെ ആവശ്യങ്ങളെ നിറവേറ്റുന്നതിന്നു സഹായമായി ഭവിക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശമാണു് പരസ്പരസഹായസംഘം എന്ന ഏപ്പാടിന്നുള്ളതു്. അതിനാൽ ഒരു കമ്പനിഷ്യപ്പാടിന്റെ ആദർശവാക്യം “ലാഭം, അധികലാഭം, പിന്നെയും ലാഭം” എന്നതാകുന്നു. എന്നാൽ യഥാർത്ഥമായിട്ടുള്ള ഒരു പരസ്പരസഹായസംഘത്തിന്റെ ആദർശവാക്യം അതിൽനിന്നു വളരെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

കുന്നു. 'കാരോരുത്തനും എല്ലാവർക്കുവേണ്ടിയും എല്ലാവരും കാരോരുത്തനുവേണ്ടിയും' എന്നതാണ് അതിന്റെ ആദർശവാക്യം. ഈ വ്യത്യാസം ഏറ്റവും സാരമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. എന്നെന്നാൽ സൂത്രസ്ഥാനീയങ്ങളായ ഈ രണ്ടു വാക്യങ്ങളേയും പ്രാബ്ധാനിച്ച് അവയുടെ അർത്ഥം ചിന്തിച്ചുനോക്കുന്നതായാൽ കമ്പനി ഏപ്പാടിന്റെ ഉദ്ദേശം മുഴുവനും ആദ്യം പാഞ്ഞ വാക്യത്തിലും സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാടിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ സകല ഉദ്ദേശങ്ങളും രണ്ടാമതു പാഞ്ഞ വാക്യത്തിലും അന്തർവിചിത്ട്ടുണ്ടെന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നതാണ്.

അതിന്നും പുറമെ, പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ പ്രജാപ്രഭുത്വത്തിൻകീഴിലുള്ള ചെറിയ രാജ്യങ്ങൾ എന്നു പോലെയാകുന്നു. അവയിലെ അംഗങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ മെമ്പർമാരെല്ലാവരും സമന്മാരാകുന്നുവെന്നതാണ് ആ ഏപ്പാടിന്റെ പ്രധാനതത്വം. സമത്വം എന്ന ഈ തത്വത്തെ ഉറപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി കാരോ അംഗത്തിന്നും— അധികം ഓഹരികൾ എടുത്തിട്ടുള്ള ഒരുവനും കൂടി— ഒരു വോട്ടുമാത്രം എന്ന നിയമം സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മുതലാളൻകമ്പനികളിലെ സമ്പ്രദായത്തിൽനിന്ന് ഇതു തീരെ വ്യത്യസ്തമാകുന്നു. ആ വക കമ്പനികളിൽ, മുൻപു പാഞ്ഞപ്രകാരം, ഒരുവൻ ഓഹരികൾ എടുത്തിട്ടുള്ളതിന്റെ തോതനുസരിച്ചാണ് അവനു വോട്ടുചെയ്യാനുള്ള അധികാരം ഏറക്കുറവു ലഭിക്കുന്നത്. അധികം ഓഹരികൾ എടുത്തിട്ടുള്ളവർ മാത്രമേ ഭരണസംഘത്തിൽ

ചേരുവാനും അധികാരമുള്ളു. എന്നാൽ ഇറക്കിയ പണത്തിന്നു ന്യായമായ പലിശയല്ലാതെ കൂടുതൽ ലാഭം അവകാശപ്പെടുക എന്നതും, അപ്രകാരംതന്നെ നിയന്ത്രണകാര്യത്തിൽ അധികം പണമിറക്കിത്തുള്ളവർ അധികം 'കയ്യ്' ആവശ്യപ്പെടുക എന്നതും സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാടിൽ അത്യന്തം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളിലെ മെമ്പർമാർക്കുള്ള സമത്വം വേറൊരു സംഗതികൊണ്ടുംകൂടി വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ഒരു സംഘത്തിൽ പിന്നീട് ചേരുന്ന അംഗങ്ങൾക്കും ആദ്യം ചേർന്നിട്ടുള്ളവർക്കും അധികാരവും അവകാശവും സമമാകുന്നു. അതിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന ഗുണങ്ങളും അവർക്കു ശേഷമുള്ളവരോടൊപ്പംതന്നെ അനുഭവിക്കാം. എന്നാൽ കൂടുകച്ചവടകമ്പനിയേപ്പാടിൽ ആദ്യം ഓഫീസുകൾ എടുത്തിട്ടുള്ളവരോടൊപ്പംതന്നെ പിന്നീട് ചേരുന്നവർക്കു മെച്ചം കിട്ടിക്കൊള്ളണമെന്നില്ല. ഈ കാര്യത്തിലും കമ്പനി ഏപ്പാടിനും ഇതിനും തമ്മിൽ വലിയ അന്തരമുണ്ട്.

അധ്യായം 7

ശേഖരിപ്പുസംഘങ്ങൾ.

ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടൺ, ജർമ്മനി, ഹോളൻഡ് (ലന്തരാജ്യം) മുതലായ യൂറോപ്പുരാജ്യങ്ങളിൽ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടുകൊണ്ടു തദ്ദേശീയന്മാർക്ക് എത്രത്തോളമാണ് ഗുണം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്ന സംഗതി ഇന്ത്യയിൽ കുറച്ചുപേർ മാത്രമേ ധരിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു പണം ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു കടംകൊടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് പ്രധാനമായിട്ടു പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിൽത്തന്നെ വളരെ പ്രധാനമായ വേറെ രണ്ടുതരം ഉള്ളത് — അതായത്, വിവിധപദാർത്ഥങ്ങളെ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും അവയെ സംഘാംഗങ്ങൾക്കു വിഭജിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനും ഉള്ള പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ — നമ്മുടെ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു അത്ര പ്രചാരമായി വന്നിട്ടില്ല. കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങൾ മുഖ്യമായിട്ടു ദരിദ്രന്മാരായ കൃഷിക്കാരുടെ ഉപയോഗത്തിനുവേണ്ടിയാകുന്നു. ആ ഏല്പാടുകൊണ്ടു ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു പണം കടം വാങ്ങുവാൻ തരമാകുന്നതിനാൽ പണക്കു ചുവടക്കാരുടെ പിടിയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുവാൻ അവർക്കു സാധിക്കുന്നു. അതിനാൽ അതു കൃഷിപ്രധാനവും ദാരിദ്ര്യഗ്രസ്തവുമായ നമ്മുടെ രാജ്യത്തേയ്ക്കു വളരെ ആവശ്യമായിട്ടുള്ളതുതന്നെ. അതിനെ മേലിൽ വിസ്തരിച്ചു വിവരിക്കുന്നതുമാണ്.

സംഘാംഗങ്ങൾക്കു നിത്യകാലക്ഷേപത്തിന്നു വേണ്ടതായ സാധനങ്ങളെ സംഘമുഖാന്തരം ശേഖരിച്ച് അവയെ അവർക്ക് ആവശ്യംപോലെ വിൽക്കുക എന്നതാണ് ശേഖരിപ്പും വിൽപനയും നടത്തുന്ന സംഘങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം. ആവക സാധനങ്ങളെ സംഘമുഖാന്തരത്തന്നെ ഉണ്ടാക്കുക എന്നത് ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നാൽ ആരംഭത്തിൽ അതിന്നു ശ്രമിക്കേണമെന്നില്ല. ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങളെ ശേഖരിച്ച് ഒരു കച്ചവടക്കാരന്റെ നിലയിൽ അവയെ അംഗങ്ങൾക്കു വിൽക്കുക എന്നൊരേ പ്ലാടായാലും തൽക്കാലം മതിയാകുന്നതാണ്. ദരിദ്രനായ ചില ബുദ്ധിശാലികൾ, ദാരിദ്ര്യംകൊണ്ടു പല കഷ്ടപ്പാടുകളും അനുഭവിച്ചതിന്റെ ശേഷം ബുദ്ധിമുട്ടിക്കണ്ടു വിടിച്ചിട്ടുള്ളതായാൽ ഈ ഏപ്പാട് ദരിദ്രന്മാർക്കും കേവലം കൂലിവേലക്കാർക്കും അത്യധികമായിട്ടുള്ള ഗുണത്തെ സിദ്ധിപ്പിക്കും എന്നതിന്നു വാദമില്ല. എങ്ങിനെ എന്നു നോക്കുക: നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ കൂലിക്കാർക്കു ദിവസച്ചത്തിക്ക് ആവശ്യം വേണ്ടതായ സാധനങ്ങളെ വാങ്ങിക്കത്തക്ക കൂലിപോലും സാധാരണയായി കിട്ടുന്നില്ല. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു കൂലിക്കാരൻ കിട്ടിയ പണംകൊണ്ടു സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കുവാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ അവൻ കൊടുക്കുന്ന വിലയ്ക്കു തക്കതായ സാമാനങ്ങൾ അവന്നു കിട്ടുന്നതുമില്ല. ഇതിനൊരു ദൃഷ്ടാന്തം പറയാം. ചില്ലായായിട്ടു വിൽക്കുന്ന ചില ചെറിയ പീടികകളിൽ ചെന്നായിരിക്കും അവൻ അരിയും ഉപ്പു മുളകു മുതലായ സാമാനങ്ങളും വാങ്ങിക്കുക. അപ്പോൾ ആവക സാമാനങ്ങൾക്ക് അങ്ങാടി

നിരക്കുവിലയേക്കാൾ അധികം കൊടുക്കേണ്ടതായിട്ടു വരുന്നു. എന്നാൽതന്നെ കിട്ടുന്ന സാധനങ്ങൾ വളരെ മോശമായിട്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യും. അതിനുംപുറമെ, തുക്കത്തിലും അളവിലും വളരെ കുറവുണ്ടായിരിക്കും. എന്നാൽ ഒരു ദേശത്തുള്ളവർ ഒത്തുചേർന്ന് ഒരു ശേഖരിപ്പുസംഘം (Consumers' Society) സ്ഥാപിക്കുന്നതായാൽ അവർക്കു മന്ദപ്രകാരത്തിലുള്ള നഷ്ടങ്ങൾ കൂടാതെ കഴിക്കാം. ലാഭംതന്നെ വേണമെങ്കിൽ അങ്ങാടിവിലയിൽ അല്പം കുറച്ചു വിൽക്കുവാൻ സാധിക്കും. അതല്ല അങ്ങാടിനിരക്കോളംതന്നെ വില കൊടുക്കേണ്ടിവന്നാലും സംഘാംഗങ്ങൾക്കു നല്ല സാധനങ്ങൾ തുക്കത്തിലും അളവിലും കുറവുകൂടാതെ വാങ്ങുവാൻ തരമാകും. എന്നുവെച്ചാൽ, സംഘസ്ഥാപനത്തിന്നു മുമ്പു തങ്ങളുടെ പണത്തിന്നു കിട്ടിയിരുന്നതിനേക്കാൾ കൂടുതലായും അധികം നല്ലതായുമുള്ള സാധനങ്ങൾ അവർക്കു കിട്ടുന്നുവെന്നതും. ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾക്കു പുറമേ വസ്ത്രധാരണത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന തുണിച്ചരക്കുകളേയും പലതരം വീട്ടുസാമാനങ്ങളേയും സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടുവഴിക്കു ശേഖരിച്ചു വിൽക്കാം. എന്നുതന്നെയുമല്ല ഭവനങ്ങൾ ലാഭത്തിൽ പണിയിക്കുന്നതിന്നും പാസ്റ്ററസഹായസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നു. കേവലം ഭൗതികപദാർത്ഥങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങളെ നിവൃത്തിപ്പിക്കുന്നതിന്നു മാത്രമല്ല ആദ്ധ്യാത്മികമായും ബുദ്ധിസംസ്കാരവിഷയകമായും സദാചാരസംബന്ധമായും ഉള്ള കാര്യങ്ങളുടെ നിർവ്വഹണത്തിന്നുകൂടി സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിനെ ഇപ്പോൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിത്തുട

ങ്ങിയിരിക്കുന്നു. സഹകരണക്ലബ്ബുകൾ, സഹകരണവായനശാലകൾ, സഹകരണനാടകശാലകൾ, സഹകരണവസ്ത്രമാനപത്രങ്ങൾ മുതലായ പല സ്ഥാപനങ്ങളും ഇപ്പോൾ ഉണ്ട്. അവയെപ്പറ്റിമേലിൽ പ്രസ്താവിക്കാം.

പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ മുഖാന്തരം സാമാനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചുവിൽക്കുക എന്ന കാര്യത്തിൽ ചില സംഗതികൾ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. സംഘാംഗങ്ങളുടെ ദിവസവൃത്തിക്കുനിർബ്ബന്ധമായ സാധനങ്ങളെ — സാമാന്യേന പരക്കെ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾ, ഉടുപ്പിനുവേണ്ട തുണിച്ചരക്കുകൾ, വിട്ടുസാമാനങ്ങൾ മുതലായവയെ — മാത്രമേ പ്രധാനമായി ശേഖരിക്കാവൂ. അങ്ങിനെയാവുമ്പോൾ സാമാനങ്ങൾ വിഹാഴിയുമോ എന്ന ശങ്കയുണ്ടാകുന്നതല്ല. ഈ സംഗതിയിൽ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണത്രെ ഗ്രോസ്ബിട്ടണിൽ (ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ രാജ്യത്ത്) ഈ ഏപ്പാട് ഏറ്റവും ഫലപ്രസാദമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളത്. വേറെ ഒരു സംഗതി കൂടി അതിന്റെ വിജയത്തിന്നു കാരണമായിട്ടുണ്ട്. അതായതു ലാഭം വീതിക്കപ്പെടുന്ന രീതി. ഗ്രോസ്ബിട്ടണിൽ സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാടിൽ 25 ലക്ഷം ഓഹരികൾ ഉണ്ട്. ഓഹരിസംഖ്യ 100 - ക്കു 30 വീതം ലാഭം വ്യാപാരം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്നു. അതിൽനിന്നു 100 - ക്കു 5 വീതം മാത്രമേ ഓഹരിസംഖ്യയുടെ പലിശയായിട്ടു വീതിച്ചുകൊടുക്കുന്നുള്ളൂ. ബാക്കി സംഖ്യ സംഘാംഗങ്ങൾ ശേഖരിപ്പിച്ച് (സ്റ്റോറിൽ) നിന്നു സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിച്ചു തോതനുസരിച്ച് അവർക്കുതന്നെ വീതിച്ചുകൊടുക്കുകയാകുന്നു.

സംഘാംഗങ്ങൾക്കു നിത്യം ആവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ മാത്രമേ പ്രധാനമായി സ്റ്റോറിൽ ശേഖരിക്കപ്പെടുന്നുള്ളുവെന്നു വരുമ്പോൾ സാമാനങ്ങൾ വിവാഴിയാതെ ഇരിപ്പവരിക എന്നത് ഒരിക്കലും ഉണ്ടാവുകയില്ല. മുൻപാഞ്ഞപ്രകാരമാണ് അതിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ആദായം വീതിക്കപ്പെടുന്നത് എന്നു വരുമ്പോൾ സംഘാംഗങ്ങൾ സ്റ്റോറിൽനിന്നല്ലാതെ സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കുകയുമില്ല. ഇങ്ങിനെ സഹകരണപാദം നടത്തപ്പെടുന്ന ആവക വ്യാപാരങ്ങൾക്ക് ഇടിച്ചൽ ഒരിക്കലും ഒരുവിധത്തിലും വരുന്നതല്ല.

ഒരു സ്റ്റോർ ലാഭകരമാകുവണ്ണം നടത്തപ്പെടണമെങ്കിൽ തൽപ്രവർത്തകന്മാർ കണിശമായി വ്യാപാരം നടത്തുന്നതിനുള്ള ശേഷിയുണ്ടായിരിക്കണമെന്ന സംഗതി സിദ്ധമാണല്ലോ. ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിപ്പാനുള്ള വാസന, പരോപകാരതൽപരത, ഉത്സാഹം, ധൈര്യം, സ്വയംയുക്തം, സത്യസന്ധത, കൃത്യനിഷ്ഠ ഇത്യാദി ഗുണങ്ങളാണ് സംഘാംഗങ്ങൾക്ക് — തൽഭരണകർത്താക്കന്മാർക്കു വിശേഷിച്ചും — വേണ്ടത്. അത്രത്തോളം ഉൽകൃഷ്ടമായ നില തൽക്കാലം അസാധ്യമായിരിക്കും. എങ്കിലും മുമ്പാഞ്ഞപ്രകാരമുള്ള ഒരു സഹകരണസംഘം അതിലെ അംഗങ്ങൾക്കു മേപ്പടി ഗുണങ്ങൾ ശീലിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നുവെന്നതു തർക്കമറ്റ സംഗതിയാകുന്നു. ഒരു ദേശത്തുള്ളവർക്കെല്ലാം ഒരുപോലെ വിശ്വാസമുള്ളവരും മുമ്പാഞ്ഞ ഏതാനും ചില ഗുണങ്ങൾ ഉള്ളവരായ ഒന്നാണ്ടു പേർ അതതു ദേശത്തു നടപാൽ അ

വർദ്ധമാന്തരം ദേശംപ്രതി ഓരോ സംഘം അനായാസേന നടത്താവുന്നതാണ്. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, മതഭേദമോ ജാതിഭേദമോ നോക്കാതെ ഒരു ദേശത്തുള്ളവരെല്ലാവരും കൂടിച്ചേർന്ന് ഒരു ശേഖരിപ്പുസഹകരണസംഘം സ്ഥാപിക്കുക. അതിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേരുന്നവർ ഒന്നോ രണ്ടോ മൂന്നോ ഏറിയത് അഞ്ചോ രൂപവീതമുള്ള ഷെയറുകൾ (ഓഫറികൾ) യഥാശക്തി എടുത്ത് ഒരു മൂലധനം ഉണ്ടാക്കുക. അതുകൊണ്ട് അവർക്കു ദിവസേന വേണ്ടതായ സാമാനങ്ങളെ തുകപ്പടിയിലായി ലാഭം നോക്കി വാങ്ങി ശേഖരിച്ച് അംഗങ്ങൾക്കു ആവശ്യംപോലെ വിൽക്കുക. സ്റ്റോർ നടത്തുന്നവർ കണിശമായിട്ടു കണക്കുവെക്കുകയും പണം പിരിക്കുകയും ചെയ്യുക. കൊല്ലാവസാനത്തിൽ കണക്കു നോക്കി ലാഭം തിട്ടപ്പെടുത്തിക്കാണുക. അതിൽനിന്ന് ഓഫറിപ്പണത്തിന്നു 100-ക്കു 6 വീതം പലിശ കൊടുക്കുക. ബാക്കിയുള്ളതിൽനിന്ന് ഒരംശം ഒരു തൽധനമായിട്ടു സൂക്ഷിക്കുക. പിന്നെ ശേഷിക്കുന്നത് അംഗങ്ങൾക്കുതന്നെ വീതിച്ചുകൊടുക്കുക. വീതിക്കുന്നതു 100 രൂപയ്ക്കു സാമാനം വാങ്ങിട്ടുള്ളതിന്നിത്രവീതം എന്ന തോതിലായിരിക്കണം. ഈ ഏർപ്പാടു സഹലമായിത്തീരുന്നതിന്റെ രഹസ്യം സത്യനിഷ്ഠയാകുന്നുവെന്നു വീണ്ടും പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു. സംഘപ്രവർത്തകന്മാരും സംഘാംഗങ്ങളും ഒരുപോലെ സത്യചാന്മാരായിരിക്കണം. വേറെ ഗുണങ്ങൾ തൽക്കാലം ഇല്ലെങ്കിലും സത്യവും കരാറുമുണ്ടെങ്കിൽ ഈ കാര്യം എളുപ്പത്തിൽ സാധിക്കാം.

[Charles Gide]

അദ്ധ്യായം 8.

ഇംഗ്ലീഷ് രാജ്യത്തു ശേഖരിപ്പും വില്പനയുമുള്ള
സംഘങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം.

ഇംഗ്ലണ്ട്, സ്കോട്ട്ലൻഡ്, വേത്സ് എന്നീ മൂന്നു രാജ്യങ്ങൾ കൂടിയ ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടൺ എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് രാജ്യത്തു പ്രധാനമായിട്ടുള്ള സഹകരണഏല്പാടു ശേഖരിപ്പും വിൽപനയുമാകുന്നു. ഇംഗ്ലാണ്ടിൽ 1844-ാമാണ്ടു ഡിസമ്പർ മാസം 21-ാംനു മഞ്ചസ്റ്റർ എന്ന പട്ടണത്തിനു സമീപമുള്ള 'റോക്ഡേൽ' എന്ന സ്ഥലത്തു് അതു് ആദ്യമായി ആരംഭിക്കപ്പെട്ടു. ബുദ്ധിശാലികളും ഉത്സാഹശീലനാരുമായ 28 നെയ്ത്തുകാർ ഒത്തുചേന്നാണ് അതു് കണാമതായി തുടങ്ങിവെച്ചതു്. അവർ ആരംഭിച്ചതും ഒരോ പവൻ കാഹരിയായിട്ടെടുത്തു് 28 പവൻ അതിലേടയ്ക്കാരും മൂലധനമായിട്ടിറക്കി വ്യാപാരം നടത്തിത്തുടങ്ങി. അവരുടെ പ്രയത്നം ഏറ്റവും ഫലപ്രസാദമായിത്തീർന്നുവെന്നുള്ളതു ലോകപ്രസിദ്ധമായിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നതന്നെയുമല്ല പിന്നീടു് ആ 28 നെയ്ത്തുകാർ 'റോക്ഡേലിലെ മാജ്സ്ട്രേറ്റുകൾ' എന്ന നാമധേയത്താൽ പ്രഖ്യാതനായിട്ടുതീർന്നു.

എന്നാൽ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിന്റെ വിശുദ്ധസ്ഥാനം 'റോബർട്ട് ഓവൻ' എന്ന മഹാനാണ് അർഹിക്കുന്നതു് എന്നു പലരും പറയാറുണ്ടു്. മുമ്പത്തെ റോക്ഡേൽ മാജ്സ്ട്രേറ്റുകളിൽ പലരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശി

പ്രയത്നമാക്കിയെന്നു. “നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങളെ നിർമ്മിക്കുന്ന കൈവേലക്കാരും അവയെ നിങ്ങൾക്കു വിഭജിച്ചുതരുന്ന കച്ചവടക്കാരും നിങ്ങൾതന്നെയായിരിക്കണം. എന്നാലേ ഒന്നാത്തരും സാധനങ്ങൾ ചുരുങ്ങിയ വിലയ്ക്കു നിങ്ങൾക്കു കിട്ടുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ” എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തം. ‘സഹകരണം’ (Co-operation) എന്ന ശബ്ദത്തിനു പ്രചാരം വരുത്തിയതും മിസ്റ്റർ കെപ്തനെന്നാണ്. പക്ഷെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോക്കു മറ്റൊരു വിധത്തിലായിരുന്നതിനാൽ ആ ഭാഗം ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

വാസ്തവത്തിൽ റോക്വേൽസംഘമാണ് ആദ്യമുണ്ടായത് എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. 1800 ഏപ്രിലിന്റെ അവസാനകാലത്തിൽ തന്നെ പാരമ്പര്യസഹായസംഘങ്ങൾ പലതും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതായിട്ടു കാണുന്നുണ്ട്. 1820-മാണ്ടിൽ പാരമ്പര്യസഹായസംഘങ്ങൾക്കു പ്രചാരം വരുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിത്തന്നെ ഒരു സംഘം സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. പിന്നെ മിസ്റ്റർ കെപ്തന്റെ ഉത്സാഹത്തിന്മേലും അവയെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനായിട്ടു പലതും ചെയ്തു. തൽഫലമായിട്ടു ശേഖരിപ്പിന്നും വില്പനയ്ക്കുമായിട്ടുള്ള സംഘങ്ങൾ അസംഖ്യം സ്ഥാപിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ അവയെ ഭരിച്ചിരുന്ന രീതി ശരിയാക്കാത്തതിനാൽ അവയൊന്നുംതന്നെ ഫലവത്തായിട്ടു തീർന്നില്ല. അതിനുള്ള കാരണം താഴെ വിവരിക്കുന്നു:— ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നെയ്ത്തു മുതലായ വേലകൾ യന്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു നടത്തിത്തുടങ്ങുകയും അതിലേയ്ക്കായി വലിയ യ

നൂശാലകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങിയപ്പോൾ തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിലുകൾക്കു മുടക്കം വന്നു. അവരിൽ ദാരിദ്ര്യം അതുകാരണം അതിയായിട്ടു വ്യാപിക്കുകയുംചെയ്തു. ഈവിധം ദുഃഖിതനായ തൊഴിലാളികളുടെ ദയനീയാവസ്ഥ കണ്ടു ദയ തോന്നിട്ടു പണക്കാരായ ചിലർ ധർമ്മബുദ്ധിയോടുകൂടി അവരുടെ ഇടയിൽ പല സംഘങ്ങളും സ്ഥാപിച്ചു. എന്നാൽ തൽസ്ഥാപകന്മാർ ആ സംഘങ്ങളിൽ ചേരുകയുണ്ടായില്ല. അവയിൽനിന്നുണ്ടായ ആദായം ഓഹരിക്കാക്കുതന്നെ വീതിച്ചുകൊടുക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ ഭാവിയിലേയ്ക്ക് ഒരു കരുതൽധനമായിട്ടു സൂക്ഷിക്കുകയോ ആണു ചെയ്തത്. അതുകാരണം ആവക സംഘങ്ങളിലേയ്ക്ക് അധികം പേരെ ആകർഷിച്ചില്ല. പിന്നെ ആ സമ്പ്രദായം മാറി എല്ലാ മെമ്പർമാർക്കും ആദായം ഒപ്പം വീതിച്ചുകൊടുത്തുതുടങ്ങി. അതും ഫലവത്തായിത്തീർന്നില്ല. എന്നെന്നാൽ സംഘാസാധ്യമായി അധികം വ്യാപാരം ചെയ്തവനും ഒട്ടും ചെയ്യാത്തവനും ലാഭം ഒപ്പം കിട്ടുക എന്നു വന്നപ്പോൾ സംഘത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ടു നിഷ്ഠയുള്ളതായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കുള്ള ഉത്സാഹം പ്രായേണ കുറയുമല്ലോ. ഒട്ടേക്കം റോക്ഡേൽമാഗ്സ്ട്രീറ്റുകളിൽ ഒരാളായ ചാൾസ് ഫോവർത്ത് എന്നാളുടെ മനോധർമ്മപ്രകാരമുള്ള പ്രയോഗമാണ് ഏറ്റവുമധികം ഫലവത്തായിട്ടു തീർന്നത്. അധികം ഓഹരികൾ എടുത്തിട്ടുള്ളവർക്ക് അധികം ലാഭം എന്നതിന്നു പകരം സ്റ്റോറിൽനിന്ന് അധികം സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിട്ടുള്ളവന് അധികം ലാഭം എന്നു തോതാണ് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചത്.

ആദായത്തെ ഈവിധം വിഭജിക്കുക എന്ന സമ്പ്രദായം നടപ്പായപ്പോൾ സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിന്റെ സ്വഭാവത്തിന്നുതന്നെ പെട്ടെന്നൊരു മാറ്റം വന്നുവശായി. * എങ്ങിനെയെന്നാൽ, എല്ലാവർക്കും സമാവകാശം എന്ന നില വിട്ട് സംഘം മുഖാന്തരം നടത്തുന്ന പ്യാപാരത്തിൽ അധികം പങ്കുകൊള്ളുകയും സംഘത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി അധികം പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് അധികം ലാഭം കിട്ടും എന്നു വന്നപ്പോൾ അധികം ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി ജനങ്ങൾ ആവക സംഘങ്ങളിൽ ചേർന്നുതുടങ്ങി. പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ കാലതാമസംകൂടാതെ പലേടങ്ങളിലും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ഇങ്ങിനെ അത്യധികമായ ഒരു ഉൽക്കർഷം സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന് അചിരേണ സിദ്ധിപ്പാനിടയായി.

അതുകൊണ്ട് സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിന്റെ യഥാർത്ഥമായിട്ടുള്ള പിതൃസ്ഥാനം റോക്ഡേൽമാഗ്ഗപ്രഭു ശിക്ഷയായ 28 നെയ്ത്തുകാർക്കുതന്നെയാണ് കൊടുക്കേണ്ടത് എന്നതിന്നു സംശയമില്ല. രണ്ടു മുഖ്യസംഗതികളിൽ അവർ ആ സ്ഥാനത്തെ വിശേഷിച്ചും അർഹിക്കുന്നു.

---

* ഒരു സമുദായത്തിൽ ഭൂസ്വത്തുരുപ്പമുള്ള സകല സ്വത്തിന്നും ആ സമുദായത്തിലുള്ള എല്ലാവരും തുല്യാവകാശികളാണ് എന്നു വാദിക്കുന്ന ഒരു മതക്കാരന്റെ. മുൻപറഞ്ഞ മിസ്റ്റർ ഒവൻ ആ മതക്കാരനാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉത്സാഹത്തിന്മേൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട സഹകരണസംഘങ്ങൾ ആ മതപ്രകാരമാണു നടത്തിപ്പോന്നിരുന്നത്. ആ സമ്പ്രദായം ജനങ്ങൾക്കു രുചിക്കാഞ്ഞതിനാൽ അതിന് അധികം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചില്ല.

ണ്ട്. പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ എന്തുദ്ദേശത്തോടുകൂടി എങ്ങിനെ നടത്തപ്പെടണം എന്നതിലേയ്ക്ക് അവർ ദിഗ്ഗമദർശനത്തോടുകൂടി ഒരു കാര്യപരിപാടി (programme) തൽക്കാലത്തേയ്ക്ക് എന്നല്ല എന്നെന്നേക്കുമായി - തയ്യാറാക്കി എന്നതാണ് ഒന്നാമത്തെ സാഗതി. അവരുടെ തത്സംബന്ധമായിട്ടുള്ള പ്രസിദ്ധവിജ്ഞാപനത്തെ താഴെ ചേർക്കുന്നു: -

“ഈ സംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങൾ - സാഹാംഗങ്ങൾക്കു ദ്രവ്യസാമ്പന്ധ്യമായ പല മെച്ചങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും അവരുടെ കുടുംബസംബന്ധമായും സമുദായസംബന്ധമായുമുള്ള സ്ഥിതിയെ നന്നാക്കുകയും ചെയ്യുക. ഈ ഉദ്ദേശത്തിന്റെ സിദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ടു താഴെ പറയുന്ന ഏല്പാടുകളെ നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻചേണ്ടി തക്കതായ ഒരു മൂലധനം - ഓഹരിക്ക് ഒരു പവൻ വീതമുള്ള ഒരു മൂലധനം - വിരിച്ചുണ്ടാക്കുക.

“തങ്ങളുടെ കുടുംബസംബന്ധമായും സമുദായസംബന്ധമായുമുള്ള സ്ഥിതിയെ നന്നാക്കുന്നതിന്നു പരസ്പരം സഹായിപ്പാനിച്ഛിക്കുന്ന മെമ്പർമാർക്കു താമസിപ്പാനായി കുറെ ഭവനങ്ങൾ പണിയിക്കുകയോ വിലയ്ക്കു വാങ്ങിക്കുകയോ ചെയ്യ.

“ജോലിയില്ലാതെകണ്ടുള്ള മെമ്പർമാർക്കും അല്ലെങ്കിൽ തങ്ങൾക്കു കിട്ടിവരുന്ന കൂലിയിൽത്തന്നെ പലപ്പോഴുമുള്ള കിഴിച്ചു നിമിത്തം വളരെ ക്ലേശത്തോടുകൂടി കാലക്ഷേപംചെയ്യുന്ന മെമ്പർമാർക്കും ജോലിയുണ്ടാക്കിക്കൊടു

ക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി സംഘം നിശ്ചയിക്കുന്ന ചില സാധനങ്ങളെ സംഘം മുഖാന്തരം ഉണ്ടാക്കുവാനാരംഭിക്കുക.

“ഈ സംഘത്തിലെ മെമ്പർമാരുടെ അധികരണവും ഗുണത്തിന്നുവേണ്ടി സംഘം മുഖാന്തരം ഒരു വസ്തുവിലുള്ള വാങ്ങുകയോ പാട്ടത്തിനു വാങ്ങുകയോ ചെയ്യുക. ജോലിയില്ലാത്തവരും തക്കതായ കൂലി കിട്ടാത്തവരുമായ മെമ്പർമാർ അതു കൃഷിചെയ്യുക.

“വിവിധപദാർത്ഥങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, അവയുടെ വിഭജനം, മെമ്പർമാരുടെ ഇടയിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം, സംഘഭരണം ഇത്യാദി കാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച അധികാരങ്ങളെ സംഘം മുഖാന്തരം വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുക. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ—മെമ്പർമാർക്കെല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ ക്ഷേമകരമായ കാര്യങ്ങളെ അന്യസഹായംകൂടാതെ സ്വയമേവ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനായിട്ടു പ്രത്യേകം ഒരു കുടുംബസമൂഹത്തെ (Home colony) സ്ഥാപിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള ഒരു സമൂഹ സ്ഥാപനത്തിന് അന്യസംഘങ്ങളെ സഹായിക്കുക.

“മദ്യപാനം മെമ്പർമാരുടെ ഇടയിൽ ക്രമേണ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി സംഘത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ മിതപാനത്തിനായിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു ഹോട്ടൽ സംഘംവക ഒരു സ്ഥലത്തു സൗകര്യംപോലെ കഴിയുന്നത്ര വേഗത്തിൽ സ്ഥാപിക്കുക.”

രണ്ടാമത്തെ സംഗതി:— ഇങ്ങിനെ ഒരു കാര്യപരിപാടിയുണ്ടാക്കി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകൊണ്ടുമാത്രം അവർ തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. അതിൽ പാഞ്ഞപ്രകാരമുള്ള കാര്യങ്ങൾ

ഈ സാധിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗവും അവർ കണ്ടുപിടിച്ചു. ഈവക നിയമങ്ങൾ മുമ്പാണെ കുറച്ച ചില നെയ്ത്തുകാർ ഒത്തുചേർന്ന് അന്നത്തെ ആവശ്യത്തിനായിക്കൊണ്ടുപെടുത്തിയവയാണ് എന്നും മൂക്കാൽ ശതവർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടും അവയിൽ എന്തെങ്കിലും ഭേദഗതിചെയ്യാൻ ആർക്കും സാധിച്ചിട്ടില്ല എന്നും പിന്നീട് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട അനേകായിരം സംഘങ്ങൾ ഈ നിയമങ്ങളെ യാതൊരു മാറ്റവും വരുത്താതെ അക്ഷരപ്രതി പകർത്തുകമാത്രമാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത് എന്നും ഉള്ള സംഗതി ഓർമ്മപോൾ മനുഷ്യരുടെ ധനസ്ഥിതിയെപ്പറ്റിയും അവരുടെ മിതവ്യയശീലത്തെപ്പറ്റിയും ധനവൽകങ്ങളായ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയും എഴുതുന്ന ചരിത്രത്തിൽ ഇത് ഒരു അതുല്യകരമായ സംഭവമായിട്ടുതന്നെ ഗണിക്കപ്പെടും എന്നു സമ്മതിക്കാതെ കഴികയില്ല.

സഹകരണം എന്ന ഏല്പാട് ഒരു വിദഗ്ദ്ധനെയോ വിവേകിയുടേയോ തലച്ചോറിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടതല്ല. അതു ജനങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽനിന്നുതന്നെ താനേ പുറപ്പെട്ടതാകുന്നു.

പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ മുഖാന്തരമുള്ള ശേഖരിപ്പും വില്പനയും ആദ്യമായി തുടങ്ങിവെച്ചതും പിന്നീട് ആ ഏപ്പാട് ഏറ്റെടുക്കുകയും വിസ്താരത്തേയും പുഷ്ടിയേയും പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളതും ഇംഗ്ലീഷുരാജ്യത്താകുന്നു. അവിടെ പതിനായിരത്തിലധികം മെമ്പർമാരുള്ളതായിട്ട് 70 സംഘങ്ങളുണ്ട്. അവയിൽ ഒന്നിൽതന്നെ 70,000 മെ

മ്പർമാരോളം കാണാം. അതിൽ 24 ലക്ഷം പവൻ ഇറക്കി വ്യാപാരം നടത്തിവരുന്നു.

[C. Gide Con: Co: Societies ch. 3]

റോക്സേൽമാർഗ്ഗപ്രദർശികൾ ചെറിയ ശേഖരിച്ച സംഘങ്ങളെ സഹായിപ്പാൻവേണ്ടി ആദ്യം ഒരു സ്റ്റോർ സ്ഥാപിച്ചു. എന്നാൽ യഥാർത്ഥമായിട്ടുള്ള തുകപ്പടി ശേഖരിച്ചസംഘം അല്ലെങ്കിൽ സമസ്ത വികൃതസംഘം (Co-operative wholesale society, or, more familiarly the C. W. S.) 1864-ാമാണ്ടിൽ മാത്രമാണ് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്. 50 ചെറിയ സംഘങ്ങൾ ആരംഭത്തിൽ അതിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേർന്നു. അതിന്റെ മൂലധനം തുടക്കത്തിൽ 1000 പവൻ മാത്രമായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അതിൽ 1200 സംഘങ്ങൾ മെമ്പർമാരായി ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. 2,131,000 പവൻ ഓഹരി പിരിച്ചിട്ടുള്ളതായിട്ടും 4,990,000 പവൻ വായ്പ വാങ്ങിട്ടുള്ളതായിട്ടുമുള്ള സ്വത്തു സംഘവകയായിട്ടിപ്പോൾ ഉണ്ട്. ആ സംഘത്തിൽ 21,000 പേർ ശമ്പളക്കാർ കൂലിവേലക്കാരായിട്ടും ഗൃഹസ്ഥന്മാരായിട്ടും വേലചെയ്യുന്നു. സംഘം വക വലിയ കച്ചവടസ്ഥലങ്ങളിൽ 35,000,000 പവൻ വിലയ്ക്കുള്ള സാമാനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു വ്യാപാരം നടത്തിവരുന്നു. 70 നിർമ്മാണശാലകൾ (Factories) സംഘം വകയായിട്ടുണ്ട്. അവയിലെല്ലാംകൂടി 9,000,000 പവൻ വിലയ്ക്കുള്ള നാനാവിധ സാധനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കപ്പെടുന്നു. സ്വന്തം കപ്പലുകളിൽ 8,000,000 പവൻ വിലയ്ക്കുള്ള സാമാനങ്ങൾ അന്യരാജ്യങ്ങളിൽനിന്ന് ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നു.

യുദ്ധരണ. 50,000 പവൻ വിലയുള്ള ഭൂമി സംഘം വകയായിട്ടു വാങ്ങിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനു പുറമെ മഞ്ചസ്റ്റർപട്ടണത്തിൽ കപ്പലുകൾ സ്വന്തം കച്ചവടസ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്ക് അടുത്തുവരുന്നതിന് ഒരു കപ്പലാലും കപ്പലുകളും സംഘം വകയായിട്ടുതന്നെയുണ്ട്. സംഘംവക മൂന്നു സ്ഥാപനങ്ങൾ ഡെന്മാർക്ക് രാജ്യത്തുണ്ട്. അവിടെനിന്നു 4,000,000 പവൻ വിലയുള്ള വെണ്ണയും പണിമാംസവും വാങ്ങിക്കുന്നു. അപ്രകാരമെന്നെ അതിന്റെ ഒരു ബ്രാഞ്ച് ജർമ്മനിയിലും (ഹാമ്പർഗിലും) ഒരു 'സപ്ലൈ' എന്ന രാജ്യത്തും ഒരു 'കാമ്പസ്' രാജ്യത്തും ഒന്ന് ആന്ത്രോലിയാ രാജ്യത്തും ഉണ്ട്. അന്ത്യരാജ്യങ്ങളായിട്ടു പ്രാപാരം നടത്തുന്നതിനുള്ള മുമ്പാങ്ങ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു പുറമെ ആന്ത്രോലിയായിൽ മെഴുതിരി മുതലായതുണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള കൊഴുപ്പ് എടുക്കുന്നതിന് ഒരു ശാലയും ഇന്ത്യയിലും സിലോണിലും ചായത്തോട്ടങ്ങളും ഉണ്ട്. ഇംഗ്ലണ്ടിൽതന്നെ 18,000 ഏക്കർ വിസ്താരത്തിൽ 6 തോട്ടങ്ങൾ സംഘം വകയായിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ സ്റ്റാമ്പറി, ടോമറൊ (തക്കാളിപ്പൊടി) മുതലായവ കൃഷിചെയ്യുവരുന്നു. യുദ്ധകാലത്തു ഗവണ്മെണ്ടുമുഖാന്തരം അനവധി ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളും തുണിച്ചരക്കുകളും സാഘം ഏല്പാടിയിൽനിന്നു വാങ്ങിച്ചു. റഷ്യാഗവണ്മെണ്ടുകൂടി അനേകായിരം പവൻ വിലയുള്ള ബൂട്ട്സ് മേപ്പടി ഏല്പാടിയിൽനിന്നുതന്നെ വാങ്ങിക്കുകയുണ്ടായി.

ഇപ്രകാരമുള്ള പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി ഇംഗ്ലീഷുരാജ്യത്ത് അനേകായിരം കു

ഡുംബങ്ങളിൽനിന്നു ദാരിദ്ര്യം പാപാനിരിക്കുന്നു. ആ തരം സംഘങ്ങൾ ആ രാജ്യത്തിപ്പോൾ 1600കളുമുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷുകാർ സംഘനിയമങ്ങളേയും നടവടികളേയും അനുസരിച്ചു നടക്കുന്ന കായ്ക്കത്തിൽ വലിയ നിഷ്ഠയുള്ളവരാകുന്നു. അതാണ് ഈ എപ്പാട് ആ രാജ്യത്ത് ഇത്രത്തോളം ഫലവത്തായിത്തീർന്നുവാനുള്ള കാരണം. *

[C. Gide. Con: Co: Soceties chap. X.]

അദ്ധ്യായം 9

യൂറോപ്പുരാജ്യങ്ങളിൽ ശേഖരിപ്പും വില്പനയുമുള്ള പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ.

സാഹാഗങ്ങൾക്കു ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു പണം കടം കൊടുക്കുന്നതിന്നായിട്ടേപ്പറ്റിത്തീർത്തുള്ള സഹകരണസം

* ഇംഗ്ലണ്ടിൽ 1593-ാമാണ്ടിൽ പാസ്സാക്കിയ ഒരു ആക്ടനുസരിച്ചാണ് പരസ്പരസഹായ സംഘങ്ങൾ നടത്തിപ്പാക്കുന്നത്. ആ നിയമം പസ്സാക്കിയ മുതൽക്കിങ്ങോട്ട് ഏറ്റവും ആത്മീയമായ വിധത്തിൽ അത് അവിടെ അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ആകെ 50 ലക്ഷം ജനം ആ എപ്പാടിൽ അംഗങ്ങളായി ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. 2500 ലക്ഷം പവൻ കൊണ്ടുള്ള വ്യാപാരം ഒരു കൊല്ലത്തിൽ നടത്തിവരുന്നു. 1000 ലക്ഷം പവൻ ലാഭമുണ്ടാകുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ മേപ്പടി ആക്ടപ്രകാരമുള്ള അതിന്റെ നടത്തിപ്പിൽ പലന്യൂനതകളും വെളിപ്പെടുകണ്ടതിനാൽ അവയെ ഇല്ലാതാക്കിക്കൊണ്ട് ഒരു പുതിയ നിയമം ഉണ്ടാകുന്നതിന്നു വേണ്ടി ഒരു ബിൽ ഇന്ത്യയിൽ പാർലിമെണ്ടിൽകൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. (The Hindu January 1. 1930.) ഉടനെ അതു പസ്സാക്കുകയും ചെയ്യും.

ഘങ്ങൾ ഏറ്റവുമധികം വെടിപ്പായി നടക്കുന്നത് ജമ്നിരാജ്യത്താകുന്നു. ആ ഏല്പാടിന്റെ ഉത്ഭവവും അവിടുന്നുതന്നെയാണെന്നു പറയാം. എന്നാൽ ശേഖരിപ്പസംഘങ്ങളും വില്പനസംഘങ്ങളും ഇംഗ്ലീഷുരാജ്യത്തുള്ളവയോളംതന്നെ ആ രാജ്യത്തു പുഷ്ടമായിട്ടില്ല. എങ്കിലും ആതരം ചില സംഘങ്ങൾ അവിടങ്ങളിൽ ഉള്ളത് അതിഗംഭീരങ്ങളാണെന്നും. ഹാമ്പട്ട് എന്ന പട്ടണത്തിലെ ഒരു സംഘത്തിൽ 80,000 മെമ്പർമാരും ലീപ്പിങ്ങ് എന്ന പട്ടണത്തിലെ സംഘത്തിൽ 65,000 മെമ്പർമാരും ബ്രസ്ല എന്ന പട്ടണത്തിലെ സംഘത്തിൽ 100,000 മെമ്പർമാരും ഉണ്ട്.

ഗ്രാൻ സ് രാജ്യത്തു ശേഖരിപ്പം വില്പനയുമുള്ള സംഘങ്ങളുടേയും അവയിൽ ചേർന്നിട്ടുള്ള മെമ്പർമാരുടേയും എണ്ണം മുൻപറഞ്ഞ രണ്ടു രാജ്യങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു വളരെ കുറവാകുന്നുവെന്നു പറയാം. അതനുസരിച്ച് അതിലേയ്ക്കു മുതലിറക്കിട്ടുള്ളതും കുറവായിരിക്കുന്നു. സഹകരണത്തിനുള്ള വാസാ തദ്ദേശീയന്മാർക്കു കുറവാണ് എന്നതിലേയ്ക്കു അതൊരു ലക്ഷണമാകുന്നു. അതിന്നും പുറമേ വേറൊരു കാരണം കൂടിയുണ്ട്. അവിടങ്ങളിൽ ഉള്ള ശേഖരിപ്പസംഘങ്ങൾ ചില പ്രത്യേകസാധനങ്ങൾ മാത്രമേ ശേഖരിച്ചു വിൽക്കുന്നുള്ളൂ. അപ്പോൾ സംഘാംഗങ്ങൾക്കു് ആവക സാധനങ്ങൾ മാത്രമേ സ്റ്റോറിൽനിന്നു വാങ്ങിക്കുവാൻ തരമാകുന്നുള്ളൂ. സംഘാംഗങ്ങൾക്കാവശ്യമുള്ള എല്ലാ സാധനങ്ങളും ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള സ്റ്റോറുകൾ ആ രാജ്യത്തു് അതിദുർല്ലഭമാകുന്നു.

നന്നെ ചെറിയതായ സ്വീറ്റ്സർലൻറ് എന്ന രാജ്യത്ത് സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിനു വളരെ അധികം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 40 ലക്ഷം ജനം മാത്രമുള്ള ആ ചെറിയ രാജ്യത്ത് 400 വിപ്ലവസംഘങ്ങളുണ്ട്. അവയിലെല്ലാംകൂടി 30,000 മെമ്പർമാരുമുണ്ട്. പതിനായിരത്തിലധികം മെമ്പർമാരുള്ളതായിട്ടവിടെ അഞ്ചു സംഘങ്ങളുണ്ട്. അവയിൽ ബേൽ എന്നു പേരായ ഒരു സംഘത്തിൽ തന്നെ 37,000 മെമ്പർമാരുണ്ട്. അതിൽ 1,080,000 പവൻ വിലയ്ക്കുള്ള സാമാനങ്ങളുടെ വ്യാപാരം നടത്തിവരുന്നു. ഈ രാജ്യത്ത് ഈ ഏല്പാടു തുടങ്ങിയിട്ടധികം കാലമായില്ല. 1890-മാണ്ടിൽ “യൂണിയൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഡെ ബേൽ” എന്ന നാമധേയത്തിൽ ഒരു പ്രധാനസംഘം സ്ഥാപിച്ചു യഥാർത്ഥത്തിൽ അന്നുമുതൽക്കാണ് ‘സഹകരണം’ ഏല്പാടു അവിടെ ആരംഭിച്ചത്. ആ പ്രധാനസംഘത്തിൽ ഇപ്പോൾ 400 സംഘങ്ങൾ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. അതിൽ 20 ലക്ഷം പവൻ വിലയ്ക്കുള്ള സാമാനങ്ങളുടെ വ്യാപാരവും നടത്തിവരുന്നു. മുമ്പാണെ 400 സംഘങ്ങളും പ്രധാനസംഘത്തിന്റെ അംഗങ്ങൾ എന്ന നിലയിൽ അതിനെ സർവ്വപ്രകാരേണ പോഷിപ്പിപ്പാൻ ഉത്സാഹിക്കുന്നു. സ്വീറ്റ്സർലൻറ് എന്ന രാജ്യം അനേകം ചെറിയ ഖണ്ഡങ്ങൾ കൂടിച്ചേർന്നതാകുന്നു. ഓരോ ഖണ്ഡവും പ്രജാപ്രഭുത്വപദപാദ സപതന്ത്രമായിട്ടുതന്നെ ഭരിക്കപ്പെടുന്നു. എങ്കിലും “ഓരോരുത്തരും എല്ലാവർക്കുവേണ്ടിയും എല്ലാവരും ഓരോരുത്തർക്കുവേണ്ടിയും” എന്ന സഹകരണ

തത്പത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടു തദ്ദേശീയന്മാർ ആ
ഖണ്ഡങ്ങളെയെല്ലാം കൂട്ടി യോജിപ്പിച്ച് ഒരു “ഫെഡറേ
ഷൻ” ആയി ഭരണം നടത്തിവരുന്നു. രാജ്യഭരണകാര്യ
ങ്ങളിലും കൂടി സഹകരണം അനുഷ്ഠിപ്പാൻ ശീലിച്ചിട്ടുള്ള
വർക്ക്, മിതവ്യയം, ധനസമ്പാദനം, ദിവസവൃത്തിക്കവ
ശ്യം വേണ്ടവയും ജീവിതത്തെ സുഖമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനു
വേണ്ടവയും ആയ വിവിധപദാർത്ഥങ്ങളെ സമ്പാദിക്കൽ
മുതലായ കാര്യങ്ങളുടെ സിദ്ധിക്കായിക്കൊണ്ടു സഹകരി
പ്പാൻ മറ്റുള്ളവരേക്കാൾ എളുപ്പമാണ് എന്നതു സ്വയം
ണല്ലോ.

‘ഇറാഖി’ രാജ്യത്തും സഹകരണം എന്ന ഏർപ്പാടി
നു പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടെ വേലക്കാരുടെ വക
ചിലത്തൊഴിച്ചു വലിയ സംഘങ്ങൾ ദുർല്ലഭമാണ്. വേല
ക്കാരുടെ ഒരു സംഘത്തിൽ 16,000 മെമ്പർമാരുണ്ട്. അ
തു തൊഴിലാളികൾ ഒത്തുചേർന്ന് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു
സംഘമാകുന്നു. അതു കൂടാതെ ഇടമടുകാരായ പലരും ചേ
ന്ന് ഒരു സംഘം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ 15,000 മെ
മ്പർമാർ ഉണ്ട്. ഇംഗ്ലൻറ്, സ്വിറ്റ്സർലൻറ് എന്നീ
രാജ്യങ്ങളിലെന്നപോലെ അനേകം വില്പനസംഘങ്ങൾ
കൂടി ചേർന്ന് ഒരു പ്രധാനസംഘം (General Wholesale
Federation) സ്ഥാപിച്ചു വലിയ മട്ടിൽ വ്യാപാരം നട
ത്തുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യം തദ്ദേശീയന്മാർക്കു കറവാൻ. ഇ
റാഖിയിൽ രാജ്യഭരണകാര്യങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പരി
ഷ്കാരം പോലെ സഹകരണം എന്ന ഏർപ്പാടിൽ പരിഷ്കാ
രം വന്നിട്ടില്ല.

‘ബെൽജിയം’ എന്ന രാജ്യത്താണ് സഹകരണം ഒരു പുതിയ പദ്ധതിയിൽ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അവിടെ രാജകീയമായും സാമുദായികമായും ഉള്ള കാര്യങ്ങളെയും കൂട്ടിക്കലർത്തിട്ടാണ് സഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. അപ്പോൾ മത്സരം സ്വഭാവേന വന്നുകൂട്ടുമല്ലോ. മത്സരം സംഘങ്ങൾക്ക് ഓജസ്സും ഉണർവും ഉത്സാഹവും വിശേഷാലായിട്ട് ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നു. പക്ഷേ സഹകരണം എന്ന തത്വത്തിന്റെ സാരത്തെ വിസ്മരിച്ചുകൊണ്ടാണ് ആ വക സംഘങ്ങൾ പ്രവൃത്തിക്കുന്നത്. അതിനാൽ യഥാർത്ഥമായിട്ടുള്ള പരസ്പരസഹായ സംഘങ്ങൾ എന്ന നാമധേയം അവ അർഹിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു സംശയമാകുന്നു.

സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാട് മറ്റൊല്ലാ രാജ്യങ്ങളേക്കാളും ഏറ്റവുമധികം പുഷ്ടിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളതായിട്ട് യൂറോപ്പിൽ തന്നെ ഒരു ചെറിയ രാജ്യമുണ്ട്. അതു ‘ഡെന്മാർക്ക്’ എന്ന രാജ്യമാകുന്നു. അവിടെ 1500 വിപ്ലവ സംഘങ്ങൾ (Consumers’ societies) ഉണ്ട്. കേവലം 30 ലക്ഷം മാത്രം ജനമുള്ള ഒരു രാജ്യത്ത് അതൊരു വലിയ തുകതന്നെയാകുന്നു. അവിടെ അതിന്റെ വ്യാപ്തി അധികവും നാട്ടുപാങ്ങളിലുള്ള കൃഷിക്കാരിലാകുന്നു. അതിനാൽ ആ ഏപ്പാടിനെ സംബന്ധിച്ച് ആ നാട്ടിൽ നടപ്പുള്ള പല സമ്പ്രദായങ്ങളും നമുക്ക് അനുകരിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്.

യൂറോപ്പിൽവെച്ച് ഏറ്റവും ചെറിയ രാജ്യം വിട്ട് ഏറ്റവും വലിയ രാജ്യത്തേക്കു തിരിഞ്ഞാൽ നാം കാണുന്നത് ‘റഷ്യ’ രാജ്യമാകുന്നു. ഭരതുകാലങ്ങളിൽ അവിടെ

സഹകരണം എന്ന ഏർപ്പാടിന്റെ പ്രചരണം വളരെ സാവധാനത്തിൽ മാത്രമായിരുന്നു. എങ്കിലും പത്തു കൊല്ലം മുമ്പു മുതൽക്കിങ്ങോട്ടു വിചാരിക്കാതെകണ്ട് ഒരു കയറാം അതിന്നുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. റഷ്യക്കാരുടെ ഇടയിൽ 'മിർ' എന്നും 'ആന്തൽസ്' എന്നും രണ്ടു പഴയ സമ്പ്രദായങ്ങൾ നടപ്പുള്ളതു തെറ്റാരുമില്ലാ പ്രവൃത്തിപ്പാനുള്ള വാസന അവരിൽ സഹജമായിട്ടുണ്ട് എന്ന സംഗതിയെ നല്ലവണ്ണം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. അതിനാൽ ആ പഴയ രൂപത്തിന്റെ തിരോഭാവത്തോടുകൂടി മേപ്പടി വാസന സഹകരണം എന്ന പുതിയ രൂപത്തിൽ ആവിർഭവിക്കുന്നതിൽ ആശ്ചര്യമില്ലല്ലോ. അവിടെ വിക്രയസംഘങ്ങൾതന്നെ 13,000-ത്തോളമുണ്ട്. അവ മിക്കതും നാട്ടുപുറങ്ങളിലാണ് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. കടാവായസംഘങ്ങൾ 15,000-ത്തിൽ മീതെ കാണാം. യുദ്ധകാലത്തു റഷ്യയിൽ പാസ്റ്റർസഹായസംഘങ്ങൾക്ക് അത്യധികമായ വലുതായുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവിടെ മാസ്റ്റോ എന്ന പട്ടണത്തിൽ ഒരു സംഘത്തിൽ തന്നെ 2,10,000 മെമ്പർമാരുണ്ട്. ഇത്രയുമധികം മെമ്പർമാരുള്ളതായിട്ടു ലോകത്തിൽ വേറെ ഒരു സംഘവുമില്ല. റഷ്യയിൽ യുദ്ധശേഷമുണ്ടായ ക്ഷാമത്തിൽ തദ്ദേശീയന്മാർ അടച്ചു ചത്തുപോകാഞ്ഞത് ഈ ഒരേർപ്പാടനിമിത്തമാകുന്നു. അവിടത്തെ പുതിയ ഗവണ്മെണ്ടും അതിനെ ആദ്യമുതൽക്കുതന്നെ ആദരിച്ചിരുന്നു.

യൂറോപ്പിലുള്ള മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ സഹകരണത്തിന്നു പ്രചാരം ക്രമേണ ഉണ്ടായിവരുന്നതേയുള്ളൂ.

ഈ വിഷയത്തിൽ കട്ടുത്തന്നെ ഒരു പ്രധാനസ്ഥാനം വഹിക്കാതേകണ്ട യൂറോപ്പിനു പുറത്തായിട്ടൊരു വലിയ രാജ്യം—ഏറ്റവും പരിഷ്കാരത്തെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു വലിയ രാജ്യം—ഉണ്ട്. അത് അമേരിക്കയിൽ പ്രസിദ്ധ “യൂണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ്” എന്ന രാജ്യമാകുന്നു. അവിടെ ഈ ഏറ്റവും ഇല്ലെന്നതന്നെ ആശ്ചര്യത്തോടുകൂടി പായേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും ഇയ്യടെയിൽവെച്ച് ആ സമ്പ്രദായം കൃഷിക്കാരുടെ ഇടയിൽ കുറേക്കൂടി നടപ്പായിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അതിനും പുറമെ ജർമ്മനി ഇറ്റാലി മുതലായ യൂറോപ്യരാജ്യങ്ങളിൽനിന്നു പോയി അവിടെ താമസമുറപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വകക്കാരുടെ ഇടയിൽ അതിന്നു പ്രചാരം ഉണ്ടാകുന്നതിന് അധികം എടുപ്പുമുള്ളതായിട്ടു കാണുന്നു.

[C. Gide. chap 4.]

അദ്ധ്യായം 10

കാരോ രാജ്യത്തുമുള്ള പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളുടെ തുക

(A list of the Consumers' Co: Societies.)

താഴെ കാണിക്കുന്ന ലിസ്റ്റുകൊണ്ട് കാരോ സ്ഥലത്തും ഈ ഏറ്റുപ്പാടിന് എത്രത്തോളം പ്രചാരം വന്നിട്ടുണ്ട് എന്നു മനസ്സിലാക്കാം.—

രാജ്യം.	സംഘങ്ങൾ.	മെമ്പർമാർ.	ഇത്ര പവൻകൊ ണ്ടു വ്യാപാരം ന ടത്തുന്നുവെന്നതു്
ഇംഗ്ലീഷ് രാജ്യം	1,364	3,846,000	155,000,000
റഷ്യ	25,000	12,000,000	500,000,000
ഫ്രാൻസ്	4,000	1,800,000	32,000,000
ജർമ്മനി	2,500	4,000,000	50,000,000
സ്വിറ്റ്സർലൻഡ്	476	354,000	11,600,000
ഫിൻലൻഡ്	737	201,000	24,600,000
ഇറ്റലി	2,350	500,000	26,000,000

മുൻ കാണിച്ച ലിസ്റ്റിൽ യൂറോപ്പിൽ ചില രാജ്യങ്ങളെ മാത്രമേ ചേർത്തിട്ടുള്ളൂ. അവയ്ക്കു പുറമെ യൂറോപ്പിൽതന്നെ ബാൾക്കൻസ്റ്റേറ്റ്സ്, പോട്ടുഗൽ (പാക്കിരാജ്യം) മുതലായ രാജ്യങ്ങളിലും, പിന്നെ, കാനഡ, ജപ്പാൻ, ഇന്ത്യാ, ആസ്ട്രേലിയ, അമേരിക്ക മുതലായ രാജ്യങ്ങളിലും ഉള്ള അനേകായിരം സഹകരണസംഘങ്ങളേക്കൂടി ലിസ്റ്റിൽ പെടുത്തേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ മുൻകാണിച്ച ലിസ്റ്റിൽ പെടുത്തിക്കാണുന്നവയും ഇനിയും പെടുത്തുവാനുണ്ട് എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയും എല്ലാം ശേഖരിപ്പും വില്പനയും നടത്തുന്ന സംഘങ്ങൾ മാത്രമാകുന്നു. കടംവാങ്ങുന്ന സംഘങ്ങളേയും, കൃഷികാര്യങ്ങൾക്കായി വളം വിതരണം കൃഷിപ്പണിത്തയയങ്ങൾ മുതലായ കൃഷിസാമഗ്രികൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനും, പിന്നെ ഭവനംപണി മുതലായതു നടത്തുന്നതിനും മാനേജർമാർക്കുവേണ്ടി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അസംബ്ലി പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളെ

ളേയും അതിൽ പെടുത്തിയിട്ടില്ല. 1919-ാമാണ്ടിൽ മരിച്ചു പോയ ഹൃദയകാരനായ ഒരു ധനശാസ്ത്രജ്ഞൻ (Tugan Baranowski) അന്നെടുത്ത കണക്കുപ്രകാരം ഭൂലോകത്തിൽ ആകെ 160,000 സംഘങ്ങളും അവയിൽ പങ്കുകൊണ്ടിട്ടു മൂന്നു കോടി മെമ്പർമാരും ഉണ്ടെന്നു കണ്ടിരിക്കുന്നു. മുൻ കാണിച്ചു തുക്കുകളെല്ലാം പന്ത്രണ്ടുകൊല്ലം മുമ്പു (1918-ാമാണ്ടിൽ) എടുത്തിട്ടുള്ളവയാകയാൽ ഇപ്പോൾ അവയെല്ലാം കുറയ്ക്കുക വലിച്ചു കാണുമെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. കുറച്ചു കാലത്തിനിടയ്ക്കു മാത്രമായിട്ടുണ്ടായിട്ടുള്ള ഈ എപ്പോഴിന്റെ വ്യാപ്തി എത്രത്തോളമാണുണ്ടായിരിക്കുന്നത് എന്ന സംഗതി മുൻകാണിച്ചു തുക്കുകളിൽനിന്നുതന്നെ ധാരാളം മനസ്സിലാക്കാമല്ലോ. അങ്ങിനെ ഒരു ലിസ്റ്റ് ഇവിടെ എടുത്തുകാണിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശവും അതുതന്നെയാണു്.

[C. Gide Chap: 4]

അദ്ധ്യായം 11

വില്പനസംഘങ്ങളുടെ ജയാപജയങ്ങൾക്കുള്ള
കാരണങ്ങൾ.

1. ഭരണം—ഒരു സംഘം പൊളിത്തുപോകുന്നതിന്നു പല കാരണങ്ങളുമുള്ളവയിൽ ഭരണഭൂഷ്യം എന്നതു് ഒട്ടേറെ മുഖ്യമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. സംഘംവക ഒരു സ്റ്റോർ കൊണ്ടുനടത്തുന്നവർക്കു് സാമാനങ്ങളെ വേണ്ട ദിക്കിൽ

നിന്നു വേണ്ട സമയത്തു വാങ്ങിക്കുവാൻ ശീലമുണ്ടാവില്ല. സാമാനങ്ങളുടെ വിലയിടുന്ന രീതി അവർക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. സാമാനങ്ങളെ പരിശോധിപ്പാനും 'ചെക്ക' ചെയ്യാനും അവർ പരിചയിച്ചിട്ടില്ല. ഇങ്ങിനെ വരുമ്പോൾ ഷാപ്പു പൊളിഞ്ഞുപോകാതെ യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ല. ശമ്പളംകൊടുത്ത് ഒരു മാനേജരെ സംഘം നിയമിക്കുമായിരിക്കും. പക്ഷെ പ്രാപ്തനും വിശ്വസ്തനുമായിട്ടൊരാളെ— ആരംഭകാലത്തിൽ വിശേഷിച്ചും— കിട്ടിക്കൊടുവാൻ വളരെ പ്രയാസമാകുന്നു. സാധാരണ കച്ചവടത്തിന്നു കൊള്ളുതാത്തവരായിരിക്കും സാമാന്യേന ഈ ജോലിക്കു വരിക. നേരെമറിച്ചു കാര്യം കണിശമായിട്ടു നടത്തുവാനുള്ള വാസന, വിശ്വസ്തത, പരോപകാരതൽപരത മുതലായ ഗുണങ്ങൾ കൂടിച്ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരുവനെയാണ് മാനേജരായിട്ടു കിട്ടേണ്ടത്. അങ്ങിനെയുള്ളവർ ദുർല്ലഭമാണെന്നും. വേണ്ടുന്ന യോഗ്യതകളോടുകൂടിയ ഒരു മാനേജരെ കിട്ടിയാലും അയാളുടെ ജോലിയിൽ സംഘഭരണകർത്താക്കന്മാർ ഇടക്കിടയ്ക്കു അനാവശ്യമായി പ്രവേശിക്കുക എന്നൊരു ദോഷം പാറിപ്പോകാനിടയുണ്ട്. ശേഷിക്കൊണ്ടും പരിചയംകൊണ്ടും സംഘാഭിപ്രായിക്കുവേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിശ്രമങ്ങൾകൊണ്ടും ഒരു മാനേജരുടെ യോഗ്യത വെളിപ്പെടുകണ്ടാൽ ഉടനെ അയാൾക്കെതിരായി പലരും സംഘത്തിലുണ്ടാവുകയും അവർ അയാളെ സംഘത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കുവാനുസാഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നെന്നാൽ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളിലുംകൂടി അങ്ങിനെയുള്ള കൂട്ടർ ഉണ്ട്! അതിനാൽ ഒരു വില്പനസംഘം

ത്തിന്റെ ജയത്തിനു മുൻപാണെങ്കിൽ ഭോഷങ്ങളെ കഴിയുന്നതും പരിഹരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

പ്രജാപ്രഭുത്വപദപാരാ രാജ്യഭാരം എന്ന വിഷയത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു ചട്ടത്തിൽ ജാൺ സ്റ്റുവർട്ട് മിൽ എന്ന മഹാൻ ഇംഗ്ലീഷ് എഴുതിയിരിക്കുന്നു: “ജനങ്ങൾ തന്നെയാണ് എജമാനന്മാരായിരിക്കേണ്ടത്. എന്നാലും തങ്ങളെക്കൊള്ളി മധികം ശേഷിയുള്ളവരെ അവർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായിട്ട് നിയമിക്കുകയും വേണം. ഇതാണ് ഉത്തമമായിട്ടുള്ള അവസ്ഥ.” ശേഖരിപ്പും വില്പനയും ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരു പരസ്പരസഹായസംഘത്തിന്റെ പരമകാഴ്ചയും ഇതുതന്നെയായിരിക്കണം. ഒരു സംഘത്തിൽപ്പെട്ട എല്ലാ മെമ്പർമാരും—ഭരണകർത്താക്കന്മാരും ബാക്കി അംഗങ്ങളും എല്ലാവരും—അത്യന്താധുനികതയിൽ അതിൽ പങ്കുകൊള്ളണം. അതാണ് ഒന്നാമമായിട്ട് വേണ്ടത്. പിന്നെ സഭ കൂടുന്ന ദിവസങ്ങളിലെല്ലാം എല്ലാവരും ഹാജരാവുകയും തങ്ങൾക്കു പറയാവുന്നതു തന്നെ പറയുകയും വേണം. സംഘം തങ്ങളുടെ സ്വന്തമാണ് എന്ന ബോധം എല്ലാവർക്കും പ്രത്യേകമുണ്ടായിരിക്കണം. എങ്കിലും ഭരണകർത്താക്കന്മാരുടെ പ്രവൃത്തികളിൽ അനാവശ്യമായി കടന്നു പ്രവേശിച്ചു കാര്യങ്ങൾ ദുർഘടത്തിലാക്കുവാൻ പാടില്ലതാനും.

2. സ്വഭാവം—ഒരു പരസ്പരസഹായസംഘത്തിലെ മെമ്പർമാരുടെ സ്വഭാവഗുണത്തിന്റെ ഏറ്റക്കുറച്ചിലിനെ അനുസരിച്ചാണ് തത്സംബന്ധമായ ഒരു സ്റ്റോർ (ശേഖരിപ്പും വില്പനയുമുള്ള ഒരു ഷാപ്പ്) ജയപേജയെ പ്ര

പിടിക്കുന്നത്. എന്നു വെച്ചാൽ ഒരു സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങൾ സഭാപ്രവർത്തനമായിരുന്നാൽ മാത്രമേ ആ സംഘം മുഖാന്തരം നടത്തുന്ന സ്റ്റോർ ഫലപ്രയോജനത്തിലേക്കുള്ളവയെന്നതും. സഭാചാരം അല്ലെങ്കിൽ ധർമ്മചരണം കമ്മിറ്റിമെമ്പർമാർക്ക് ഏറ്റവും ആവശ്യമാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ കോഴ് വാങ്ങുകയോ കൊടുക്കുകയോ ചെയ്യുക എന്ന ആകർഷണത്തിൽനിന്നു സഭാചാരം മാത്രമേ അവരെ മോചിപ്പിക്കുന്നുള്ളൂ. സാധാരണമെമ്പർമാർക്കും അത് ആവശ്യം വേണ്ടതാകുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അവർ സത്യവാന്മാരായിരുന്നാൽ മാത്രമേ സത്യവാന്മാരായ ഭരണകർത്താക്കന്മാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ അവർക്ക് സാധിക്കുകയുള്ളൂ. എന്നു മാത്രമല്ല, അന്തഃമുദ്ര കൂടാതെ കഴിപ്പാനും അവരുടെ സൽബുദ്ധി അവരെ സഹായിക്കുന്നതാണ്. എല്ലാവരിനും പുറമെ അനുസരണത്തോടുകൂടി നടക്കുന്ന ഒരു മെമ്പരുടെ കർത്തവ്യകർമ്മം ഇന്നതാണ് എന്ന് ബോധം അവർക്ക് അനുഭവിക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അടുത്തുതന്നെ വേറെ കൗൺസിലിനെയും ഉണ്ടാക്കിപ്പോലും അവിടെനിന്നു സാമാനങ്ങൾ കുറച്ചു ലഭ്യതയിൽ കിട്ടുമെങ്കിലും അതൊന്നും കണക്കാക്കേണ്ടതില്ലെന്നതാണ് സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കുകയും സംഘംവക എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി പങ്കുകൊള്ളുകയും ചെയ്യുക മുതലായതാണ് പ്രകൃതത്തിലുള്ള കർത്തവ്യകർമ്മം.

3. വഴി — സഹകരിപ്പാനുള്ള വാസന ചിലവഴിക്കാൻ മറ്റു ചിലരേക്കാൾ അധികമുള്ളതായി കാണുന്നുണ്ട്. ദൃഷ്ടാന്തമായി, സഹകരണം ഫലപ്രയോജനത്തിൽ

നരീന വേണ്ടത്തക്ക ഗുണങ്ങൾ — അതായത്, എല്ലാം ക്രമമായി നടക്കണമെന്ന ഇച്ഛ, ശാസനയെ ആദരവോടുകൂടി കീഴ് വണങ്ങണമെന്ന ബുദ്ധി, ഒരു കെട്ടായിട്ട് നില്ക്കുന്നതിനുള്ള വാസന, ഒരുദിഷ്ടകാര്യത്തിന്റെ സിദ്ധിക്കായിരിക്കാണ്ടു് അസംഖ്യം മനുഷ്യരെ കൂട്ടിയൊജിപ്പിച്ചു് ഒരു വൃഹമായിട്ട് നിൽക്കുവാനുള്ള സാമത്വം മുതലായ ഗുണങ്ങൾ — ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കും ജർമ്മൻകാർക്കും പ്രത്യേകമായിട്ടുണ്ടു്. ഇവർക്കൊക്കും ഉണ്ടെന്നു പറയാം. എന്നാൽ പ്രബുദ്ധജ്ഞാർക്കാണ് അവ കുറവായി കാണപ്പെടുന്നതു്. ഈ ഏകദർശിൽ അനുസരിച്ചുതന്നെ ഇംഗ്ലാണ്ടിലും ജർമ്മനിയിലുമാണ് സഹകരണം ഏകദർശമായികൊണ്ടു് നടത്തിയിട്ടുള്ളതു്.

4. പരിതഃസ്ഥിതി — ഒരു റിപ്പബ്ലിക്കാസംഘത്തിന്റെ ജനാധിപത്യം അതിന്നു ചുറ്റുമുള്ള അവസ്ഥയെ ആശ്രയിച്ചു നിൽക്കുന്നു. വിവിധാചാര്യസായങ്ങൾ നടത്തുന്ന യന്ത്രശാലകൾ ധാരാളമുള്ള ജില്ലകളിൽ ആണ് കൃഷിപ്രധാനമായ ജില്ലകളിലേക്കും അതു് അധികം ഫലിച്ചുകാണപ്പെടുന്നതു്. എന്നെന്നാൽ യന്ത്രശാലകളിൽ വേല ചെയ്യുന്ന വേലക്കാർ നിർമ്മാണത്തോടു കൂടിയ താമസിക്കേണ്ടതായിട്ടു വരുന്നു. അവരുടെ വാസം പട്ടണത്തിലോ തത്സമീപത്തിലോ ആയിരിക്കുന്നതിനാൽ നിത്യകാലത്തേ പത്തു വേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങളെ അവർക്ക് അധികം വില്പന കൊടുത്തു വാങ്ങിക്കേണ്ടതായിട്ടും വരുന്നു. അതിനും പുറമെ, അവർ അനേകം വർഷത്തിനിടയിൽ ഒരു സ്ഥലത്തു വേല ചെയ്തു ശീലിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ പരസ്പരം സഹായമാ

യിത്തീരുന്ന സാഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ അവർക്ക് എളുപ്പം സാധിക്കുന്നു. എന്നാൽ കൃഷിക്കാരുടെ അവസ്ഥ അതിനു തീരെ വിചരിതമാകുന്നു. അവർ വളരെ അകന്നാണ് കൂടിപാർത്തുവരുന്നത്. അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ പട്ടണവാസികളുടെ ആവശ്യങ്ങളേക്കാൾ കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മിക്ക സാധനങ്ങളും അവർതന്നെ കൃഷി ചെയ്തെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതുകൊണ്ട് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സ്റ്റോർ പട്ടണങ്ങളിലാണ് നാട്ടുപുരങ്ങളിലേക്കാൾ അധികം ഫലപ്രദമാകുന്നത് എന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. സാമാന്യേന അതിനെയാണെങ്കിലും ഡെന്മാർക്ക് എന്ന രാജ്യത്ത് അത്ര കാര്യമുള്ള സ്റ്റോറുകൾ നാട്ടുപുരങ്ങളിൽതന്നെ അതിധാരാളമായിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ കൃഷിക്കാർക്ക് വേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങൾ — നിത്യകാലക്ഷേപത്തിനും കൃഷിക്കാർക്കും വേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങൾ — എന്തെല്ലാമുണ്ടോ എന്നു നോക്കി അവയെ ശേഖരിച്ച സംഘാംഗങ്ങൾക്കു വില്പനത്തക്കവണ്ണം എപ്പോഴുചെയ്യുന്നതായാൽ നാട്ടുപുരങ്ങളിലും അതു നല്ലവണ്ണം ഫലിക്കും എന്നതിനു ഡെന്മാർക്ക് രാജ്യംതന്നെ ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു.

[C. Gide chap. 12.]

അദ്ധ്യായം 12

കടംവായ്പസംഘം അല്ലെങ്കിൽ വില്ലേജ് ഓഫീസ്.

അവതാരിക.

ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു പണം കടം കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള കടംവായ്പ സഹകരണസംഘങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ വില്ലേജ് ഓഫീസുകൾ ജർമ്മനിരാജ്യത്തു 'റൈഫീസൻ' എന്ന പേരായ ഒരുതരം ആദ്യമായിട്ടു സ്ഥാപിച്ചത്. ഇന്ത്യയിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സഹകരണസംഘങ്ങളിൽ അധികവും കടംവായ്പസംഘങ്ങളാകുന്നു. ജർമ്മനിയിലുള്ള റൈഫീസൻ സമ്പ്രദായത്തെ കേട്ടോ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടാണ് അവ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും. അതിനാൽ ഇന്ത്യാക്കാരായ നമുക്കു വിശേഷിച്ചും രസകരവും ഉത്തരവുചെയ്യമായ ആ റൈഫീസർസമ്പ്രദായത്തെ മേലിൽ വിസ്തരിച്ചു പറയുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ഇവിടെ സഹകരണകടംവായ്പ സംഘത്തിന്നാവശ്യമായ ചില സംഗതികളെ അവതാരികയായിട്ടു താഴെ പറയുന്നു:—

1. സഹകരണം യഥാർത്ഥമായിട്ടു തീരണമെങ്കിൽ അതിന്റെ സാരം ഒരു സംഘത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും മനസ്സിലാക്കിത്തുടങ്ങിയിരിക്കണം. വേണ്ടതുപോലെ അതു മനസ്സിലാക്കാഞ്ഞിട്ടാണ് അധികം സംഘങ്ങൾക്കും ദോഷം പറയുന്നത്.

“ധനശാസ്ത്രം, കച്ചവടത്തിന്റെ സ്വഭാവം, ഈ രാജ്യത്തിന്റേയും അന്യരാജ്യങ്ങളുടേയും അവസ്ഥാവിശേഷങ്ങൾ, കച്ചവടത്തെ സംബന്ധിച്ച പൂർവ്വചരിത്രം, സാമാന്യമായിട്ടുള്ള ലോകതത്ത്വങ്ങൾ, ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യത്തിന്റെ സ്വഭാവം, അതു സാധിപ്പാനുള്ള മാർഗ്ഗം - ഈവക വിഷയങ്ങളെ ഒരു സംഘത്തിൽ പെട്ട അംഗങ്ങൾ വേണ്ടതുപോലെ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല എങ്കിൽ ആ അംഗങ്ങൾ തന്നെ ആ സംഘത്തിന്റെ ഉൽക്കർഷത്തിനു പ്രതിബന്ധമായിട്ടു നിൽക്കുന്നതാണ്. അതിലെ സ്വസ്തു് അവകടത്തിലാവുകയും അതേവരെയുള്ള തത്സംബന്ധമായ പരിശ്രമങ്ങളെല്ലാം നിഷ്പലമായിട്ടു തീരുകയും ചെയ്യും. അതിനാൽ ഒന്നാമതായിട്ടു വേണ്ടതു സഹകരണം എന്ന തത്ത്വത്തിന്റെ സാരം എല്ലാവരെയും മനസ്സിലാക്കുവാൻ ശ്രമംചെയ്യുകയാകുന്നു.”

സഹകരണസംഘങ്ങൾ മനുഷ്യരുടെ സന്മാർഗ്ഗനിലയെ ഉയർത്തുകയും അവരുടെ സ്വഭാവത്തെ സംസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്നൊരു വിശേഷഗുണം അവയ്ക്കുണ്ട്. ആ ഗുണംകൊണ്ടാണ് കടംവായ്പയ്ക്കായിട്ടുള്ള മറ്റുചില ഏല്പാടുകളിൽനിന്ന് അവ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അതിനാൽ

2. ഒരു സംഘം സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ ആദ്യമായിട്ടു വേണ്ടതു സത്യവാനാമായിട്ടുള്ളവരെ, അല്ലെങ്കിൽ മേലിൽ നിഷ്പാടമായി കാലക്ഷേപം ചെയ്യുമെന്ന ഉറപ്പുള്ളവരെ, മാത്രം അതിലെ അംഗങ്ങളായിട്ടു തിരഞ്ഞെടുക്കുക എന്നതാകുന്നു. “ഒരു സഹകരണസംഘത്തിന്റെ

നിലനില്പിനുള്ള മുഖ്യസംഗതി അതിലുള്ള അംഗങ്ങളുടെ സ്വഭാവഗുണം അല്ലെങ്കിൽ സമ്മാഗ്നാദിഷ്ട ആകുന്നു.” എന്നു ‘ലൂസട്ടി’ (Luzatti) എന്നാൽ പറയുന്നു. വിശ്വസ്തനായ കുറെ പേരെ അംഗങ്ങളായിട്ടു കിട്ടുകയാണ് ഒരു സംഘത്തിന്റെ മുഖ്യആവശ്യം എന്നു ‘വുൾഫ്’ (Wolff) എന്നാൽ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ഇതു സഹകരണത്തിന്നു പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളതല്ല. ഇതു സാധാരണ ബാങ്ക് ഏജൻസിയുടെ ഒരു നിയമമാകുന്നു. “ബാങ്ക് ഏജൻസിൽ ഒരുവൻ കുറെ അധികം പണക്കാരനാണ് എന്നോ പൂജ്യനാണ് എന്നോ വെച്ച് അവനെ അധികം ബഹുമാനിക്കാറില്ല. എല്ലാ സ്ഥിതിയിലും തരത്തിലുമുള്ളവർക്കു അതിൽ പ്രവേശമുണ്ട്. കവടം പ്രയോഗിക്കുന്നവരെ മാത്രമേ വിലക്കുചെയ്യുന്നുള്ളൂ.” എന്നു ‘റെ’ (Ree) എന്നാൽ പറയുന്നു. എടവാട്ടുകാരുടെ മിതവ്യയിത, കഴിവു, ഉത്സാഹം, നിഷ്ഠാവദനം മുതലായ ഗുണങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ശരിയായ അറിവു സമ്പാദിക്കുക എന്നതു ബാങ്ക് നടത്തുന്നവരുടെ ചുമതലയാകുന്നു. ഒരുവൻ കവടം പ്രവർത്തിക്കുന്നവനാണ് എന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഒരു ബാങ്കർ അവനെ പണം കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടില്ല. പ്രാഥമികമായിട്ടുള്ള ഈ ഒരു നിശ്ചയം വളരെ സ്പഷ്ടമായിട്ടുള്ളതാണ് എങ്കിലും സത്യവിരോധമായിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തിനിമിത്തം അംഗങ്ങളെ സാഹസികപ്രകാരംതന്നെ സംഘത്തിൽ നിന്നു തള്ളിക്കളയുന്ന കാര്യത്തിൽ ചിലർ ആക്ഷേപിക്കുന്നതായിട്ടും ദുർമ്മാഗ്നികളായവരെ സംഘത്തിൽ പലപ്പോഴും ചേർക്കുന്നതായിട്ടും കണ്ടുവരുന്നുണ്ട്. അതു തെറ്റാകുന്നു.

3. ഒരു സംഘത്തിലെ എടവാടുകാരെ എല്ലാം അരിലെ അംഗങ്ങളായിട്ടു മാത്രമേ ചെയ്യാൻ പാടുള്ളൂ.

4. അതിലാലും ഇച്ഛിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രവൃത്തികൾക്കായിക്കൊണ്ടു പണം കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടില്ല. മിതവ്യയശീലം ആജ്ഞപെടുത്തി ഗുണങ്ങളെ അത് (അങ്ങിനെയുള്ള കടംവായ്പ) വർദ്ധിപ്പിക്കുകയില്ല എന്നു മാത്രമല്ല വീരരീതഫലമെന്നു അതുകൊണ്ടു വന്നുകൂടുന്നതാണ്. ധനവൽകളായ വിവിധപദാർത്ഥനിർമ്മാണങ്ങൾക്കു, അല്ലെങ്കിൽ ഒരുവന്റെ ജീവിതത്തിനു് അത്യാവശ്യമായിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾക്കു്, മാത്രമേ പണം കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. കടം വാങ്ങുന്നവൻ കടം വാങ്ങിയ പണം നിമിത്തം അധികമായിട്ടുണ്ടാകുന്ന തന്റെ പ്രയത്നഫലത്തിൽനിന്നെടുത്തു് ആ കടം വീട്ടുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് തന്റെ സാഹകാരികളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതാകുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ, തന്റെ മിതവ്യയംകൊണ്ടു ചെയ്തവു ചുരുക്കി മിച്ചമുണ്ടാക്കി അതതു ഗൃഹവിൽ കുറേയ്ക്കായിട്ടു കടം വീട്ടുവാൻ അവന്നു കഴിയുമെന്നു മറ്റുള്ളവർക്കു ബോധ്യപ്പെട്ടാലും മതി.

ഈ ഒരു നിശ്ചയം ബാങ്കുനടത്തിപ്പിന്നെ സാമ്പത്തിക സാധാരണ നിയമത്തിൽനിന്നെടുത്തിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ബാങ്കു നടത്തുന്ന ആൾ തന്റെ എടവാടുകാരന്റെ സ്വഭാവവും തൊഴിലും ആവശ്യങ്ങളും നിശ്ചയമായിട്ടും അറിഞ്ഞിരിക്കണം. ഇതിനെപ്പറ്റി 'റേ' (Rae) എന്നാൽ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു: ബോങ്കിലെ പണം കൈവിടുന്നതിന്നു മുമ്പായി അതു (വായ്പയായി കൊടുക്കുവാൻ ഭാവി

ക്കുന്ന പണം) സ്വായമായ ഒരു വ്യാപാരത്തിനുവേണ്ടിത്തന്നെയാണ് ആവശ്യപ്പെടുന്നത് എന്നും അല്ലാതെ അതിലാഭേച്ഛയോടുകൂടിയ വല്ല സാഹസപ്രവൃത്തി ചെയ്യാൻ വേണ്ടിയല്ല എന്നും ഉള്ള സംഗതി നിങ്ങൾക്കു ചൂണ്ടുമായി ബോദ്ധ്യപ്പെടണം. ബാങ്കിൽനിന്ന് ആരെങ്കിലും വായ്പയായിട്ടു പണമാവശ്യപ്പെട്ടാൽ ആ വായ്പ വീട്ടുവാനുള്ള വക അയാൾക്കു സുലഭമായിട്ടുണ്ടു് എന്നു നല്ലവണ്ണം ബോദ്ധ്യം വന്നല്ലാതെ ബാങ്കിലെ പണം കൈവിടുകയില്ല എന്ന നിശ്ചയം ചെയ്യുന്നതു നല്ലതായിരിക്കും. ഒരുവൻ കടം വാങ്ങിക്കുന്നത് അവന്റെ തൊഴിലിനെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾക്കല്ല എങ്കിൽ പിന്നെ പുറത്തു രാവശ്യത്തിനാണ് അവൻ കടം വാങ്ങിക്കുന്നത് എന്ന റിചാൻഡ് അവകാശം നിങ്ങൾക്കുണ്ടു്.”

അതിനാൽ ഈ ഒരു സംഗതി അതിയായിട്ടു നിഷ്കഷിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയം ലവലേശം പാടില്ല. തന്റെ ക്ഷേമം മാത്രം കാംക്ഷിക്കുന്ന ഒരു ബാങ്കർ ഇതിനെ നീക്കുപോക്കില്ലാത്ത ഒരു റിയമമായിട്ടു പിടിക്കുമ്പോൾ സംഘാംഗങ്ങൾ പലരുടേയും യോഗക്ഷേമത്തെ വലുപ്പിക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി തുടങ്ങിട്ടുള്ള ഒരു സഹകരണസംഘം അതിലേറെ കണിശമായിട്ടും കൃത്യമായിട്ടും പ്രവർത്തിക്കണം എന്നതു സുപ്രകൃതമാണല്ലോ. പണം വായ്പയായിട്ടു വാങ്ങിക്കുക എന്നതിന്റെ തത്ത്വം എന്താകുന്നു? കടം വാങ്ങിയ പണത്തെ ഇന്നാവശ്യത്തിനായിട്ടുപയോഗപ്പെടുത്തുക എന്ന പ്രവൃത്തിതന്നെ ആ സംഖ്യയ്ക്കു് ഈടായിട്ടു തീരുക എന്നതാകുന്നു. ഈ ത

ത്തപം എപ്പോഴും മാസ്സിച്ചുണ്ടായിരിക്കണം. കേവലം വായ്പ കൊടുക്കുക എന്നു മാത്രമുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയല്ല ഒരു ബാങ്ക് സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നത്. പരക്കെ സമ്മതമായിട്ടുള്ളതും മുതലും പചിശയും തിരിയെ കിട്ടത്തക്കവണ്ണമുള്ളതും ആയ എന്തെങ്കിലും വ്യാപാരം നടത്തുവാൻ വേണ്ടി—കടം വാങ്ങിക്കുവാൻ ധനസ്ഥിതിയെ നന്നാക്കുന്നതും അപന്ന യോജിക്കുന്നതുമായ എന്തെങ്കിലും വ്യാപാരം നടത്തുവാൻ വേണ്ടി—മാത്രം പണം കടം കൊടുക്കുക എന്നതാണ് അതിന്റെ ഉദ്ദേശം.

5. കടംവായ്പയുള്ള സാഹകരണസംഘത്തിൽനിന്നു കടം കൊടുക്കുന്ന പണത്തിനുള്ള ഉറപ്പു സാഹചര്യങ്ങളുടെ ഭൗതികമായിട്ടുള്ള സ്വത്തുക്കൾ ഒന്നാതെന്നല്ല. കടം വാങ്ങിച്ച പണത്തെ എന്തെങ്കിലും വ്യവസായത്തിനായിട്ടുപയോഗിക്കുന്നതിനും അതിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന ആദായംകൊണ്ടു കടം വിട്ടുന്നതിനും ഉള്ള കടക്കാരന്റെ താൽപര്യവും ശേഷിയും (കഴിവും) ആണ് ആ വായ്പസംഖ്യയ്ക്ക് ഇടയായിട്ടു ഗണിക്കപ്പെടുന്നത്. ഓരോ സന്ദർഭത്തിൽ വാങ്ങിക്കുന്ന ഓരോ വായ്പസാഖ്യയും കടം വാങ്ങിക്കുവാൻ ധനസ്ഥാനത്തിനുള്ള അത്രയും ശക്തി എന്നർത്ഥമാകുന്നു. വായ്പസാഖ്യയെ വലിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം അതിനെ എന്തെങ്കിലും വ്യവസായത്തിനായി കൊണ്ടു വിനിയോഗിക്കുക എന്നതുതന്നെയാണ് വായ്പത്തിൽ അതിനുള്ള ഇഴ. ഇന്ത്യാഗവണ്മെണ്ടും ഒരു ഘട്ടത്തിൽ ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം തീരുമാനിച്ചു പറയുന്നുണ്ട്: കേടംവായ്പ സാഹകരണസംഘങ്ങളിൽ

റിന്നു ധനവൽകമായ എന്തെങ്കിലും എപ്പാടിലേയ്ക്കു മാത്രമേ പണം കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. അല്ലാതെ കടം ചോദിക്കുന്നവർക്കെല്ലാം പണം കൊടുക്കുവാൻ ഒരിക്കലും പാടില്ല. കൃഷി കുറേക്കൂടി ആദായകരമാക്കുവാൻ വേണ്ടി കൃഷികാര്യങ്ങൾക്കായി പണം കടം കൊടുക്കുക എന്നതാണ് ആവക സാമ്പത്തികമുഖ്യ ഉദ്ദേശം. വായ്പയായി കൊടുക്കപ്പെടുന്ന പണം വലുതായോടുക്കി വീണ്ടും തിരിയെ വരുമെന്ന വിശ്വാസം നല്ലവണ്ണമുണ്ടായിരിക്കണം.”

വായ്പ വാങ്ങിക്കുന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശത്തെപ്പറ്റി ബാങ്കുകാർ അറോപചണം നിർദ്ദേശമായിട്ടു നടത്താറില്ല. എങ്കിലും തങ്ങളുടെ കക്ഷികളുടെ ധനസ്ഥിതി എപ്രകാരമാണിരിക്കുന്നത് എന്നറിയേണ്ട ഭാരം ബാങ്കുമാനേജർമാർക്കുണ്ട്. സ്വായമായ എന്തെങ്കിലും വ്യവസായകാര്യത്തിനാണ് വായ്പസാധ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നത് എന്ന് അവർ ബോധ്യപ്പെടുകയും വേണം. ഇവിടെയാണ് ബാങ്കുകളും കേവലം പണക്കച്ചവടക്കാരും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം. പണച്ചാപാരികൾ ഈ നിയമത്തെ വകവെക്കാതെ ചോദിച്ചുവെങ്കിലും കടം കൊടുക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് അവർ സമുദായത്തിലേയ്ക്കു ദ്രോഹികളായിട്ടു വിചാരിക്കപ്പെടുന്നത്.

6. അതിനാൽ എന്തെങ്കിലും ഒരു മെമ്പർ പണം കടം കൊടുക്കുമ്പോൾ ആ പണം ഏതൊരു കാര്യത്തിനായിട്ടാവശ്യപ്പെടുന്നുവോ ആ കാര്യത്തിന്നു മാത്രമേ ചെലവു ചെയ്യുവാൻ പാടുള്ളുവെന്ന സംഗതി സംഘഭര

ണകർത്താക്കന്മാരും മറ്റാൾക്കും അതിയായ നിഷ്പക്ഷതയോടുകൂടി നോക്കേണ്ടതാകുന്നു.

ഇതു സാമാന്യമായിട്ടൊരു മുൻകരുതൽ മാത്രമാകുന്നു. നേരിട്ടുള്ള പണം മാറ്റുള്ളവർക്കു വിശ്വസിച്ചു കൊടുക്കുമ്പോൾ അവർ ആ പണംകൊണ്ടു് എന്നതാണു് കാട്ടുന്നത് എന്നറിയാനുള്ള അവകാശം നിങ്ങൾക്കുണ്ടു്” എന്നു ‘റേ’ എന്നാൾ പറയുന്നു. പരക്കെ സമ്മതമായിട്ടുള്ള ഒരു കാര്യത്തിന്നുതന്നെയാണു് വാസ്തവത്തിൽ ആ പണം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നത് എന്നുവേദിച്ചറിയുന്ന കാര്യത്തിൽ ഭരണകർത്താക്കന്മാരും മറ്റാൾക്കും ഉദാസീനന്മാരായിരിക്കുന്നുവെങ്കിൽ പിന്നെ വായ്പ കൊടുക്കേണ്ടതിന്നു നിയമങ്ങൾ എത്രതന്നെ ഉണ്ടാക്കിയാലും പ്രയോജനമില്ല. സംഘഭരണകർത്താക്കന്മാരുടെ മേൽനോട്ടം ഏതാവും ജാഗ്രതയോടുകൂടി ഉണ്ടായിരിക്കണം എന്ന സംഗതിയിൽ നിഷ്പന്ധം സഹകരണകടം വായ്പ സംഘങ്ങളുടെ ഒരു പ്രത്യേകവിഹിതമാകുന്നു.

7. കടം വാങ്ങുന്ന പണം വേണ്ടവിധത്തിലല്ലാതെ യാണുപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതു എന്നു കണ്ടാൽ ഉടനെതന്നെ അതു മടക്കിത്തരുവാനാവശ്യപ്പെടണം. മി: ‘വൂൾഫ്’ ഇപ്രകാരം പറയുന്നു: “കടം വാങ്ങിയ പണം ഭൂമിയോ ചെച്ചുന ഒരുവനു പിന്നെ ഒരിക്കലും കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടില്ല എന്നതു തീർച്ചതന്നെ. വാസ്തവത്തിൽ അവിശ്വാസ്യൻ എന്നനിലയിൽ അവൻ ബാധിച്ചിരിക്കപ്പെടേണ്ടതാകുന്നു” സംഘാംഗങ്ങൾ കാരോരുത്തരും സാഹചര്യങ്ങളെ അനുസരിച്ചുകൂടി സംഘത്തെ കീഴ് വണ

ണ്ടുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു സംഘത്തിന്റെ പേരും പെരുമയും നിലനിർത്തിപ്പോരുന്ന കാര്യത്തിൽ സർവ്വദാ ജാഗ്രതകന്മാരായിരിക്കേണ്ടതാണ്. സാഘാംഗങ്ങൾ പരസ്പരം എഴുതിവെള്ളുന്ന ഒരു കരാറിൽ ഈ സംഗതികൂടി ചേർക്കുക ആവശ്യമാകുന്നു. നിയമത്തിൽ ഒരു വകുപ്പായിട്ടുതന്നെ അതിനെ ചേക്കാം.

8. സാഘത്തിന്റെ സാമാന്യമായ മേൽനോട്ടത്തിന്നുപുറമെ ഓരോ മെമ്പർമാരുടേയും പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ള മേൽനോട്ടവും ഉണ്ടായിരിക്കണം. കൊടുക്കുന്ന ഓരോ വാസ്തവസംഖ്യയും ഉറപ്പായിട്ട് ആൾജാമ്യം വേണമെന്നതും കടം വാങ്ങിയവൻ പണം അഡികു തിരിയെ അടക്കാത്താൽ ജാമ്യക്കാരന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് അത് ഉടനെ വസൂലാക്കേണ്ടതാകുന്നു.

തക്കതായ ഉറപ്പുകൂടാതെ ഏതൊരു ബാങ്കു പണം കടംകൊടുക്കുവാൻ വിചാരിക്കുകയില്ല എന്നതു തീർച്ചയാണല്ലോ. എന്നാൽ പംസ്പരസഹായസംഘങ്ങളിൽ ഒന്നാമതായിട്ടുള്ള ഉറപ്പ് ആൾജാമ്യമാകുന്നു. 'റേ' ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു. "തക്കതായ ജാമ്യം കൂടാതെ പണം ഒരിക്കലും കൈവിടരുത്. ഇടവാടു തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ജാമ്യത്തിന്റെ കാര്യം ഉറപ്പിക്കണം. പിന്നീടായാലും മതി എന്നു വെക്കരുത്. ജാമ്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ വിരോധം പറയുന്നവർ അധികവും ജാമ്യംകൊടുക്കുവാൻ തരമില്ലാത്തവരായിരിക്കും. കടം വാങ്ങിക്കുന്നവന്റെ സത്വബോധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഉദ്ദേശംതന്നെ ഒരുവിധം ഈടാണ്. പക്ഷെ വിചാരിക്കാതെകണ്ടുള്ള ആവത്തുകൾ

വരുമ്പോൾ സത്യനിഷ്ഠയും സദുദ്ദേശവും എല്ലാം പാപരക്കുന്നതാണ്.”

മുമ്പാണു സംഗതികളെല്ലാം കടംവാങ്ങു എടുവാൻ നടത്തുന്നതിന്നാവശ്യമായിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. അവയെല്ലാം ഒരു ബാങ്ക് ശരിയായിട്ടു നടത്തേണ്ടതിലേയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന പ്രാഥമികതത്ത്വങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള വിഷയങ്ങളാണ്. അതിൽ എന്തെങ്കിലും വിട്ടുവീഴ്ച കാണിക്കുക എന്നുവെച്ചാൽ അതിയായിട്ടുള്ള ചുമതല ഭരണകർത്താക്കന്മാർ കയ്യേൽക്കുക എന്നതാകുന്നു. പണം സംഘത്തിൽ സൂക്ഷിപ്പിനിട്ടിരിക്കുന്നവരുടെ (ഡെപോസിറ്ററുചെയ്തിരിക്കുന്നവരുടെ) ക്ഷേമം മാത്രം നോക്കുന്നതായാൽതന്നെയും വിട്ടുവീഴ്ച ലേശംപോലും കൂടാതെ മുമ്പാണു പ്രകാരമുള്ള മുൻകരുതലുകൾ ആവശ്യമാണ് എന്നു വരുന്നുണ്ട്.

സംഘഭരണം — സംഘകാര്യങ്ങളെ നടത്തുന്നതിന് ഒരു കമ്മറ്റി അല്ലെങ്കിൽ ഭരണസംഘം ഉണ്ടായിരിക്കണം. അതിൽ ഒരദ്ധ്യക്ഷനും ഒരു കാര്യദർശിയും വേണം. കേവലം എഴുത്തുവേലയ്ക്കായിട്ടു നിയമിക്കപ്പെടുന്ന ശമ്പളക്കാരൊഴിച്ചു ബാക്കി എല്ലാവരും സംഘാംഗങ്ങളായിരിക്കണമെന്നതു നിബ്ധനയാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ ഒരു സംഘത്തിന്റെ നിയന്ത്രണം അതിലെ മെമ്പർമാരിൽതന്നൊയിരിക്കണം. അതുകൊണ്ടാണ് കമ്മറ്റിമെമ്പർമാർ സംഘാംഗങ്ങളാൽതന്നെ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടണം എന്നു വെച്ചിരിക്കുന്നത്.

ഭരണാധികാരം സാമാന്യേന കമ്മറ്റിക്കാകുന്നു. എ

ന്നാലും ഒട്ടക്കത്ത കയ്യു പ്രവർത്തിപ്പാനുള്ള അധികാരം സംഘാംഗങ്ങൾക്കുതന്നെയായിരിക്കണം. അവർ ഓരോരുത്തരും സംഘകാര്യങ്ങളിൽ എപ്പോഴും തൽപരന്മാരായിരിക്കുകയും വേണം.

സംഘകാര്യങ്ങളെല്ലാം കഴിയുന്നതും സംഘാംഗങ്ങൾ അറിയത്തക്ക വിധത്തിൽതന്നെ നടത്തപ്പെടണം. ഉഷ്ണമായി, സംഘംവക ആപ്തിസ്പിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഒരു സ്ഥലത്തു് എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും ഹോക്കി പരിശോധിക്കത്തക്കവണ്ണം താഴെ പറയുന്ന വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു ലിസ്റ്റ് എഴുതി തൂക്കിടുണ്ടായിരിക്കണം:—

1. ഓരോ അംഗങ്ങൾക്കും കൊടുത്തിട്ടുള്ള വായ്പസംഖ്യകൾ.
2. അവയ്ക്കുള്ള ജാമ്യക്കാർ.
3. ഇനി ബാക്കി തീപ്പാനുള്ള സംഖ്യകൾ മുതലായ സംഗതികൾ.

ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു സാധാരണ യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുകൂടുകയും അവയിൽവെച്ചു സംഘകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുകയും കാര്യങ്ങൾ എല്ലാ അംഗങ്ങളേയും പാഞ്ഞു മറസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. പരസ്പരസഹായത്തിനായിട്ടേപ്പെടുത്തുന്ന സംഘങ്ങൾക്കൊന്നാമതായിട്ടുവേണ്ടതു് അവയിലെ കാര്യങ്ങൾ എല്ലാം എല്ലാവരും അറിയത്തക്കവണ്ണം നടത്തുക എന്നതാകുന്നു. എല്ലാം പരസ്പരമാക്കിത്തന്നെ വെക്കണം. ഒരു സ്വായം വെടിപ്പായി നടത്തപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ—അതിലെ അംഗങ്ങൾ സത്യപാത്കരും പണം തിരിയെ അടയ്ക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ വളരെ കൃത്യമുള്ളവരുമാണ് എങ്കിൽ—അപ്രകാരമുള്ള പരസ്പരപ്രകടനം സംഘത്തിന്റെ പ്രാതിയേയും വിശ്വാസ്യതയേയും വർദ്ധിപ്പിക്കുകതന്നെയാണ് ചെയ്യുക.

കടം വായ്പ സാഹചര്യങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം.

സാഹചര്യങ്ങളുടെ ഇടയിൽ മിതവ്യയം വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നതായിരിക്കണം ഒരു കടം വായ്പ സാഹചര്യത്തിന്റെ സ്പഷ്ടമായ ഉദ്ദേശം. സാഹചര്യങ്ങളെല്ലാത്തെയുള്ള സമീപ സ്ഥാനങ്ങളുടെ ഇടയിലും കൂടി മിതവ്യയം വ്യാപിക്കുമാറാകണം. ഈ ഉദ്ദേശം സാധിക്കണമെങ്കിൽ അത്യാവശ്യമായിട്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾക്കു മാത്രമേ കടം കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്നു വെക്കണം. അതിനും പുറമെ, മിതവ്യയം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും സാഹചര്യങ്ങളിൽ അംഗങ്ങൾക്കുള്ള സ്വത്തുവശീകരണത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന്നു സഹായമായിട്ടു സാഹചര്യപരിഹാരത്തിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന ലാഭത്തിൽനിന്നു ഗണ്യമായ ഒരു കരുതൽധനം കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കണം. സാഹചര്യത്തിന്റെ മൂലധനം കഴിയുന്നതും മെമ്പർമാരുടെ സമ്പാദ്യത്തിൽനിന്നുതന്നെ—ഉപദേശംകൊണ്ടും ദുഷ്കാര്യംകൊണ്ടുമുള്ള മിതവ്യയശീലനംനിമിത്തം അവർക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള സമ്പാദ്യത്തിൽ നിന്നുതന്നെ—സംഗ്രഹിക്കുവാൻ നോക്കേണ്ടതാകുന്നു.

സാഹചര്യങ്ങൾക്കു ചുരുങ്ങിയ പലിശക്കു കടം കൊടുക്കുക എന്നത് ഒരു കടം വായ്പ സഹകരണസാഹചര്യത്തിന്റെ മുഖ്യ ഉദ്ദേശമാകുന്നുവെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവെല്ലാം. മിതവ്യയപരിശീലനംകൊണ്ടു സമ്പാദ്യമുണ്ടാക്കുവാൻ സാഹചര്യങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നതും അതിന്റെ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്തതായ ഒരു ഉദ്ദേശമാകുന്നു. മിതവ്യയം ശീലിക്കാത്ത നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ ദാരിദ്ര്യത്തിന് ഒരു പ്രധാന കാരണമാകുന്നു. മുൻകരുതൽ, താൽ

കാലികമായ സുഖച്ചുത്തിയുടെ ത്യാഗം മുതലായതുകൊണ്ടുമാത്രമേ മിതവ്യയം സാധ്യമാവുകയുള്ളൂ. മിതവ്യയം ശീലിക്കാഞ്ഞാൽ വേറെ ഒന്നുകൊണ്ടും ദാരിദ്ര്യഭയത്തിന്നു ശമനം കിട്ടുന്നതല്ല.

എല്ലാവരിന്നും പുറമെ, സത്യസന്ധത, കൃത്യനിഷ്ഠ, ശരിയായ കണക്കുവെയ്പ്പ്, അവധിക്കു പണം മടക്കിക്കൊടുക്കൽ മുതലായ വ്യാപാരസംബന്ധമായ ചില പ്രാഥമികതത്ത്വങ്ങൾ ഒരു സംഘത്തിന്റെ ശരിയായ നടത്തിപ്പിന് അത്യാവശ്യമാകുന്നു. ഇതെല്ലാം വേണമെങ്കിൽ ഭരണകർത്താക്കന്മാരുടെ അതിനിഷ്ഠയോടുകൂടിയും നിഷ്ഠയുള്ളതുമായുള്ള മേൽനോട്ടം ഉണ്ടായിരിക്കണം. അത്രമാത്രം പോര. സംഘാംഗങ്ങൾ എല്ലാവരും സഹകരണം എന്നതിന്റെ തത്ത്വങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഇടവിടാതെ ശ്രമം ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കണം. അവർ ഇടക്കിടക്കു യോഗം കൂടണം. മറ്റുള്ളവരുടെ പ്രവൃത്തികളിൽ മനസ്സുവെക്കണം. തങ്ങളും താല്പര്യത്തോടുകൂടി സംഘകാര്യങ്ങൾക്കായി പരിശ്രമിക്കണം. മിതവ്യയം ശീലിക്കണം. അവധിക്കു തങ്ങളുടെ വായ്പസംഖ്യകൾ തിരിയെ അടക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ എല്ലാവരും സമയനിഷ്ഠയുള്ളവരായിരിക്കുകയും വേണം.

മുമ്പാഞ്ഞതിൽനിന്നു ദൃഢനിശ്ചയം ഏറ്റവുമാവശ്യമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കാമല്ലോ. മി: 'വൃഥാ' ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു: "വായ്പസംഖ്യ തിരിയെ അടയ്ക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മാത്രമല്ല സംഘനിയമങ്ങളെ അനുസരിച്ചു നടക്കുന്ന കാര്യത്തിലും മറ്റുപ്രവൃത്തികളിലും വിട്ടുവീഴ് കൂടാ

തെക്കുള്ള നിശ്ചയം ഉണ്ടായിരിക്കണം. അവധിക്കു പണമടയ്ക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ കഠിനമായ നിബന്ധന വേണം. ഇപ്രകാരം ഏടവാടുചെയ്തു ശീലമില്ലാത്തവർക്കു തെല്ലാം കുറെ അധികം കഠിനമായിട്ടു തോന്നിയേക്കാം. എങ്കിലും അത് അത്യാവശ്യമാകുന്നു. ഈ ഒരു നയമാണ് നിർദ്ദേശമായിരിക്കുന്നത്. ശരിയായിട്ടുള്ള കണക്കു വെക്കലും വേണ്ടതുപോലെയുള്ള നിയന്ത്രണവുമാണ് ഈ എപ്പാടിന്റെ ജീവൻ.

റൈഫീസൻ സമ്പ്രദായം

ജമ്നിയയിൽ 'റൈഫീസൻ' സാമ്പ്രദായികമായ സംഘങ്ങൾ ഇപ്പോൾ അനുജിച്ചുവരുന്ന ചില തത്ത്വങ്ങളെ താഴെ ചേർന്നു:—

1. സംഘത്തിലുള്ള എല്ലാ അംഗങ്ങളും തമ്മിൽ തമ്മിൽ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു നിയതസങ്കേതത്തിനുള്ളിൽ പെട്ടവരെ മാത്രമേ സംഘത്തിൽ ചേർക്കുകയുള്ളൂവെന്ന വ്യവസ്ഥ.

2. കാഹരിസംഖ്യകൾ വളരെ ചുരുങ്ങിയതായിരിക്കണം എന്ന നിശ്ചയം. *

* ഒരു കടംവാങ്ങു സംഘത്തിൽ കാഹരികൾ വേണോ വെണ്ടയോ എന്നു നിയമംകൊണ്ടു കാണുന്നില്ല. റൈഫീസൻ വേണ്ടെന്നു ചർച്ചക്കാരനാണ്. അംഗങ്ങൾക്കു അധികം ഡിവിഡണ്ടു കിട്ടുവാനുള്ള ആഗ്രഹം അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുമെന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. എങ്കിലും കാഹരികൾ വേണമെന്ന പക്ഷക്കാർ അധികമായിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. സംഘത്തിൽ സൂക്ഷിപ്പിനായി പണം ഇടുന്ന (deposit) അന്യമാർക്കു അധികം വിശ്വാസമുണ്ടാകുന്നതിനും സംഘാംഗങ്ങളിൽ മിശ്രവ്യയം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും അതു കാരണമാകുമെന്നാണ് ആ കൂട്ടർ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നത്. ജമ്നിയയിൽ കാഹരികൾ വേണമെന്നതിലേയ്ക്ക് ഇപ്പോൾ നിയമമുണ്ട്. പക്ഷേ കാഹരിസംഖ്യ പത്തു കൊല്ലംകൊണ്ടു അടച്ചാൽ മതി.

3. വിഭജിക്കത്തക്കതല്ലാതെകണ്ടു സ്ഥിരമായിട്ടുള്ള ഒരു കരുതൽധനം.

4. ക്ലിപ്തമല്ലാത്ത ബാധ്യത.

5. ധനാഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടിയോ അല്ലെങ്കിൽ മേലിൽ ക്ഷേമകരമായിത്തീരുന്ന വല്ല കാര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയോ മാത്രമേ കടം കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്ന നിശ്ചയം.

6. സാമാന്യങ്ങൾക്കു മാത്രമേ വായ്പ കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്ന ചെപ്പ്.

7. പല തവണയായിട്ടു വസൂലാക്കത്തക്കവണ്ണം വായ്പ ഒട്ടുഭീഷകാലം നിലനിൽക്കത്തക്കതായിരിക്കുക എന്നത്.

8. ഓരോരുത്തനും ഇന്നു സംഖ്യയേ കടം കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്നും ഒരു കൊല്ലത്തിൽ അതേ ഇന്നു സംഖ്യയേ സംഖത്തിൽ സൂക്ഷിപ്പിന്നായി (deposit) സ്വീകരിക്കുകയുള്ളൂവെന്നും സംഖത്തിൽനിന്നു കടംവാങ്ങിയായിട്ടാകെ ഇന്നതേ കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്നും ഉള്ള സംഗതികളെപ്പറ്റി അതതു കൊല്ലത്തിൽ എല്ലാവരുംകൂടി ചെയ്യുന്ന നിശ്ചയം.

9. ലാഭം വീതിക്കൽ പ്രധാനഉദ്ദേശമായിട്ടു കരുതാത്ത. ഡിവിഡണ്ടു കൊടുക്കുകയാണെങ്കിൽതന്നെ കടംവാങ്ങുസംഖ്യയ്ക്കു മെമ്പർമാരിൽനിന്ന് എന്തു പലിശ വസൂലാക്കുന്നുവോ ഏറിയത് അത്രയും സംഖ്യ ഡിവിഡണ്ടായി കൊടുക്കാം. *

---

* റെഫീസൻ ഡിവിഡണ്ടു കൊടുക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നതന്നെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ പല സംഘങ്ങളിലും ഡിവിഡണ്ടു കൊടുത്തുവരുന്നുണ്ട്.

10. ഭരണസംഘത്തിന്റെ അംഗങ്ങൾ പ്രതിഫലം കൂടാതെ പ്രവൃത്തി എടുക്കണമെന്ന നിശ്ചയം.

11. സംഘാംഗങ്ങളുടെ സമ്പത്തിനേയും സൽസ്വഭാവത്തേയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടത്തക്ക പ്രവൃത്തികൾ.

[Mr. Cahil]

റോക്ഡേൽസംഘത്തിന്റെ തദംഗങ്ങളോടുള്ള ഉപദേശം.

റോക്ഡേൽസംഘത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങളും എല്ലാ സംഘാംഗങ്ങളും മനസ്സിലാക്കി അതുപ്രകാരം അനുഷ്ഠിക്കുന്നത് അത്യാവശ്യമാകയാൽ അവയെ ഇവിടെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു: —

1. നിയമനേസരണമുള്ള അധികാരവും രക്ഷയും കിട്ടുന്നതിന് ആദ്യംതന്നെ സംഘം റജിസ്ട്രേഷനായി ചെല്ലണം.

2. സ്വൈര്യം, ധൈര്യം, ബുദ്ധി, ശേഷി എന്നീ ഗുണങ്ങളാണു് സംഘത്തിലെ ഭരണഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു് അവശ്യം വേണ്ടതു് അല്ലാതെ സ്വന്തം സ്വാനുമാനങ്ങളോ അല്ല.

3. ഒരു മെമ്പർക്കു് ഒരു വോട്ടു് എന്നതായിരിക്കണം നിയമം. അധികം സംഖ്യ എടുത്തിട്ടുള്ളവർക്കു് വിശേഷമൊന്നും പാടില്ല.

4. ഭരണകാര്യങ്ങൾ ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായപ്രകാരം നടത്തേണ്ടതാകുന്നു.

5. പണമിടപെട്ട കാര്യത്തിൽ നല്ല നോട്ടമുണ്ടായിരിക്കണം. ഒരുവന്റെ പ്രവൃത്തിയിൽ ചതിയുണ്ടെന്നു തെളിഞ്ഞാൽ ആ മെമ്പറെ ഉടനെ തള്ളിക്കളയണം.

6. സംഘാവശ്യമായ സാധനങ്ങൾ കഴിയുന്നതും ആദ്യത്തെ ചന്തകളിൽനിന്നു വാങ്ങിക്കണം. (?) സംഘാംഗങ്ങളുടെ വക സാമാനങ്ങൾ വില്പനവാണുണ്ടെങ്കിൽ അവ ഒട്ടകത്തെ ചന്തകളിൽ വില്പനയുണ്ടാക്കണം. (?)

7. റോക്കം വിലയ്ക്കുമാത്രമേ സാമാനങ്ങളെ കൊള്ളുകയും കൊടുക്കുകയും ചെയ്യാവൂ.

8. ശേഖരിച്ച സാമാനങ്ങൾക്ക് അങ്ങാടിവിലയേക്കാൾ കുറച്ചുമാത്രമേ — ഒരു കരുതലായിട്ട് — എപ്പോഴും വില കണക്കാക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ.

9. തങ്ങളുടെ ബോധ്യപ്രകാരം തങ്ങൾതന്നെ തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളവരേക്കൊണ്ടു കണക്കുകൾ വെടിപ്പായി പരിശോധിപ്പിക്കുക എന്ന കാര്യത്തിൽ മെമ്പർമാർ പ്രത്യേകം മനസ്സുചെയ്യണം.

10. ഭരണസംഘം എപ്പോഴും സംഘാംഗങ്ങളുടെ അനുവാദത്തോടുകൂടി മാത്രമേ അധികം ചെലവുള്ള കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാൻ പാടുള്ളൂ.

11. പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടാണു ചെയ്യരുത്. മറ്റൊരുവനായിട്ടു മല്ലിടുവാനും പോകരുത്. വേണ്ടിവന്നാൽ ഭയപ്പെട്ടു പിൻവലിക്കുകയുമാരുത്.

12. നിങ്ങൾക്കു വിശ്വാസമുള്ളവരെ മാത്രമേ തങ്ങളുടെ നേതാക്കന്മാരായിട്ടു തിരഞ്ഞെടുക്കാവൂ. അപ്രകാരം തിരഞ്ഞെടുത്താൽ പിന്നെ അവരെ വിശ്വസിക്കുകയും വേണം.

ഹൈസൻ സമ്പ്രദായത്തിനും റോക്ഡേൽ സമ്പ്രദായത്തിനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം.

റോക്ഡേൽസമ്പ്രദായം മുഖ്യമായി ശേഖരിപ്പും വില്പനയും നടത്തുന്ന സംഘങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചാകുന്നു. ആ സമ്പ്രദായത്തെപ്പറ്റി മിസ്റ്റർ 'ഹോളിയോക്' ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു:—“ശേഖരിപ്പും വില്പനയുമുള്ള ഒരു സംഘത്തിലെ ലാഭം സ്റ്റോറിൽനിന്നു സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിട്ടുള്ള മെമ്പർമാർക്കുതന്നെ വീതിക്കപ്പെടുന്നു. അധികം സംഖ്യയ്ക്കു സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിട്ടുള്ളവർക്കു് അധികം എന്ന തോതിലാണു ലാഭം വീതിക്കപ്പെടുന്നത്. ഓരോ മെമ്പർക്കും ലാഭമായി കിട്ടുന്ന അംശത്തെ അവർ സംഘത്തിൽത്തന്നെ നിർത്തണം എന്നാണു് നിശ്ചയം. ഓരോരുത്തരാരും അങ്ങിനെ നിർത്തപ്പെട്ട സംഖ്യ 5 പവൻ തികയുമ്പോൾ ആ സംഖ്യയ്ക്കുള്ള ഓഹരിക്കാരായി അവർ റജിസ്ട്രിൽ ചേർക്കപ്പെടുന്നു. ഈവിധത്തിൽ ശേഖരിപ്പു സംഘം അതിലെ അംഗങ്ങൾക്കു് ഓഹരിസംഖ്യ സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കുകയും തന്നിമിത്തം ഒരു കാശുപോലും മുമ്പിൽക്കൂട്ടി ചെലവു ചെയ്യാതെത്തന്നെ അവർ അംഗങ്ങളായിട്ടു തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങിനെയാകുമ്പോൾ ഒരു സംഘം ഒരുവേള പൊളിയുന്നതായാൽ തന്നെയും അതിലെ മെമ്പർമാർക്കു കയ്യിനാലെ നഷ്ടമൊന്നും പറ്റാതെയായിട്ടു വരികയില്ലല്ലോ. അവർ സംഘത്തിൽ സ്ഥിരമായിട്ടു നിൽക്കുന്നവർക്കും അവർക്കു മുമ്പാണുപോലെ വേറെ ഒരു ബുദ്ധിമുട്ടു സമ്പാദിക്കാം. അതു് അവർക്കിഷ്ടമല്ലെന്നു വേണ്ടപ്പോൾ വാങ്ങിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഈ സ

സ്രവദായത്തിന്റെ മുഖ്യഗുണമെന്തെന്നാൽ ഒരു പൈപോലും മുന്തിരികൂട്ടി ഇറക്കാത്തവരുടെ ഇടയിൽ അന്നായാസേന ഒരു മൂലധനമുണ്ടായിത്തീരുക എന്നതാകുന്നു. മുക്കുന മാസം കൂടുമ്പോൾ ലാഭം വീതിക്കുമെന്നുകൂടി വരുമ്പോൾ സ്റ്റോറിൽ നിന്നുതന്നെ സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിക്കുന്നതിന്നു പലരേയും ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്യും.”

ഹൈമീസൻ സസ്രവദായം ഇതിൽനിന്ന് അല്പം വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ സസ്രവദായപ്രകാരം ലാഭമെല്ലാം വിഭാഗിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതായ ഒരു സ്ഥിരകരുതൽധനമായിട്ടു സംഘത്തിൽത്തന്നെ സൂക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. ആ സസ്രവദായവും മുന്തിരി പണമില്ലാത്തവരുടെ ഇടയിൽ ഒരു മൂലധനം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുകതന്നെയാണ്. പക്ഷേ ആ പണം സാക്ഷം വകയായിട്ടിരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. എന്നാൽ റോക്കഡേൽസസ്രവദായപ്രകാരം ആ സ്വത്തു മെമ്പർമാർ ഓരോരുത്തരുടേയും സ്വകാര്യസ്വത്തായിട്ടുതന്നെയിരിക്കുന്നതാണ്.

[H. Calvert I. C. S.]

അദ്ധ്യായം 13

വില്ലേജ് ബാങ്ക്.

ജമ്നസസ്രവദായത്തിനുള്ള വിശേഷം.

ജമ്നയിലുള്ള സഹകരണഏപ്പാടിൽ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തെ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധാർഹമായിട്ടുള്ള അംശം അവി

ടത്തെ വില്ലേജ് ബാങ്ക് ആകുന്നു. അവിടെയും ഇവിടെയും പലതരം പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ ഉള്ളതിൽവെച്ച് അധികം പ്രധാനമായിട്ടു നിൽക്കുന്നത് വില്ലേജ് ബാങ്കുകൾ അല്ലെങ്കിൽ സഹകരണ കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങൾ (Co-operative credit societies) ആകുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ ആകെയുള്ള പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളിൽ 100-ൽ 90 വീതവും കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങളാണ്. ഇപ്പോഴും ഏറ്റവും മുഖ്യമായിട്ടിരിക്കുന്നതും ആവക സാക്ഷരതയെ ഉയർത്തുന്നതും അതിനാൽ ഇന്ത്യയിൽ സഹകരണം സ്ഥലമായിരിക്കുന്നുവോ ഇല്ലയോ എന്ന സാഗതി തീരുമാനിക്കപ്പെടുന്നത് വില്ലേജ് ബാങ്കുകളെക്കൊണ്ടാകുന്നു. അവയുടെ നടത്തിപ്പിന്നു പ്രമാണമായിട്ടു പിടിക്കുവാൻ ജർമ്മൻ സമ്പ്രദായത്തോളം നന്നായിട്ടു വേറെ ഒന്നുമില്ല. വില്ലേജ് ബാങ്ക് എന്ന ഏപ്പാടിന്റെ ഉൽപത്തിസ്ഥാനംതന്നെ ജർമ്മനികമാകുന്നു. അത് ഏറ്റവുമധികം പുഷ്ടിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളതും അവിടെത്തന്നെയാണ്. അതിന്റെ കത്താവ് റൈഫീസൻ (Raiffeisen) എന്ന പേരായ ഒരുവനാണ്.

ഹാദർ 'റൈഫീസൻ' എന്നാൽ 'റൈൻ'നദീതീരത്തുള്ള 'സ്ട്രൂവിഡ്' എന്ന കുഗ്രാമത്തിലെ ഒരു 'പാസ്റ്റർ' (വൈദികകമ്മീഷൻ നടത്തുന്ന അച്ചൻ) ആയിരുന്നു. അവിടത്തെ നിവാസികൾ മഹാദരിദ്രന്മാരും അതിമുഷ്കരമായ കൃഷിവേലക്കാരായിരുന്നു. അവരെല്ലാവരും പണക്കുഴപ്പവടക്കാക്കിമപ്പെട്ടുകിടന്നിരുന്നു. ആ സാധുജനങ്ങളെ കടക്കാരിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി

അദ്ദേഹം ചെറിയ സഹകരണകടം വായ്പ സംഘങ്ങൾ ആദ്യമായിട്ടവിടെ സ്ഥാപിച്ചു. ഏറ്റവും കരുണിയ മട്ടിൽ തുടങ്ങിവെച്ച ഈ ഏല്പാട് മുമ്പറഞ്ഞ കുഗ്രാമത്തിലെ കൃഷിവേലക്കാരെ കടക്കാരിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചുവെന്നു മാത്രമല്ല ലോകത്തിൽ അനേകം രാജ്യങ്ങളിലുള്ള അസംഖ്യം ലക്ഷം കൃഷിക്കാരെ അപ്രകാരം രക്ഷപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അതുവിമിത്തം അവർ സ്വതന്ത്രന്മാരായിട്ട് പല പ്രകാരേണ ഐശ്വര്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കൃഷിസംബന്ധമായ സഹകരണത്തെപ്പറ്റി കുറച്ചുകിലും അറിവുള്ളവർക്കെല്ലാം 'റൈഫീസൻ' സമ്പ്രദായത്തിന്റെ മുഖ്യലക്ഷണങ്ങളെന്തെല്ലാമാണെന്നറിയാം. അതായത് - ക്ലിപ്തമല്ലാത്ത ബാല്യ്യത, ഒന്നോ രണ്ടോ വില്ലേജ്കളുടെ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ മാത്രം ഒരു സംഘത്തിന്റെ വ്യാപ്തി, ചെറിയ ഓഹരികൾ, കുറച്ചുമാത്രം ഡിവിഡ്ഡ്സ് കൊടുക്കുക അല്ലെങ്കിൽ ഒട്ടുതന്നെ കൊടുക്കാതിരിക്കുക, വിഭാഗിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതായ ഒരു കരുതൽധനം, സംഘാംഗങ്ങൾക്കു മാത്രമേ കടം കൊടുക്കുകയുള്ളുവെന്ന നിശ്ചയം, ചുരുങ്ങിയ പലിശ, സംഘഭരണം പ്രതിഫലം കൂടാതെ നടത്തുക എന്നത്, ആ ഭരണത്തെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും കൂടിച്ചേർന്നിട്ടുള്ള പൊതു യോഗത്താൽ നിയന്ത്രിതമായിരിക്കുക എന്നത്, ഓരോ മെമ്പർക്കും ഓരോ വോട്ട് എന്ന വ്യവസ്ഥ - ഇവയാണ് ആവക ലക്ഷണങ്ങൾ. ഒരു രാജ്യം മൊറോണിൽനിന്നു ചില സംഗതികളിൽ പുത്രാസപ്പെട്ടിരിക്കുമെന്നതു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. എന്നാലും ഈ സമ്പ്രദായത്തിന്നടിസ്ഥാനം

നമയ മന്വരന്ത തത്ത്വങ്ങൾ എല്ലാ ദിക്കിലും തുല്യമായിത്തന്നെയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇന്ത്യാനിവാസികൾ ജമ്ൻസമ്പ്രദായത്തെ നിഷ്കർഷയോടുകൂടി പഠിക്കേണ്ടതാകുന്നു. നാട്ടുപുരാങ്ങളിൽ കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങളെ നടത്തിട്ടുള്ള ശീലവും അനുഭവജ്ഞാനവും ജമ്ൻകാക്ക് മറ്റുള്ളവരേക്കാൾ അധികമുള്ളതിനാൽ അവരുടെ സമ്പ്രദായം പഠിക്കുന്നതുകൊണ്ടു നമുക്കു വലിയ ഗുണം സിദ്ധിക്കുവാനുണ്ട്.

ജമ്ൻകാക്ക് ഈ വിഷയത്തിൽ അറുപതിൽമീതെ കൊല്ലത്തെ പരിചയം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നെന്നാൽ ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള ആഭ്യന്തര വില്ലേജ് ബാങ്ക് 'റൈഫിസൻ' എന്നാൽ 1862-ാമാണ്ടിലാണ് സ്ഥാപിച്ചത്. ഇപ്പോൾ (1921-ാമാണ്ടു്) അവിടെ ആതരം 18,740 സംഘങ്ങളും അവയിലെല്ലാംകൂടി ഉദ്ദേശം 18 ലക്ഷം മെമ്പർമാരും ഉണ്ട്. ഇന്ത്യയിൽ ഈ ഏജൻസിന്റെ പ്രചാരം അതിലേറെയാണെന്നു പറയാം. പതിനഞ്ചുകൊല്ലംകൊണ്ടു് ഏകദേശം 42,000 സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. അവയിൽ ആകെ 14 ലക്ഷത്തോളം മെമ്പർമാരുമുണ്ട്. ഇന്ത്യയിൽ ഈ ഏജൻസിനു പ്രചാരം വരുന്നതു പോര എന്നു വിചാരിക്കുന്നവർ ഈ സംഗതി ആലോചിച്ചാൽ നന്നായിരിക്കും. വാസ്തവത്തിൽ സംഘങ്ങളുടെ എണ്ണം ക്രമാതീതമായിട്ടു വർദ്ധിക്കുകയാൽ അവയുടെ ഭരണം വെടിപ്പാകുന്നില്ല എന്നതെന്ന പലർക്കും തോന്നിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അത്ര വേഗത്തിലാണ് അവയുടെ വർദ്ധന. എന്നാൽ പഞ്ചാബുരാജ്യ

ത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം മുന്പറഞ്ഞ ദോഷം അവിടത്തു പാർത്തില്ലെന്ന് ഉറച്ചു പറയാം. എന്നെന്നാൽ വിധിയാംപണ്ണം ശരിയായ മട്ടിൽ ആണ് അവിടെ ഈ എപ്പാടിന്റെ അടിസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നതെന്നെയല്ല. ചില സംഗതികളിൽ പഞ്ചാബ് ജർമ്മനിയെക്കാളും അധികം റിപ്പബ്ലിക്യോടുകൂടിയാണ് റൈഫീസിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നത്. ആർജ്യത്തെ പ്രധാനമായിട്ടു വിചാരിക്കുക, സംഘഭരണം പ്രതിഫലം കൂടാതെ നടത്തുക, ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു പൊതുയോഗം കൂടുക, സംഘത്തെപ്പറ്റി എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും അതിയായ അഭിമാനമുണ്ടാവുക മുതലായ സംഗതികളിൽ പഞ്ചാബ് ജർമ്മനിയെക്കാളുംതന്നെ മുന്നിട്ടു നിൽക്കുന്നുവെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഒരു വില്ലേജ് ബാങ്ക് കേവലം കടം കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സംഘം എന്നു മാത്രമല്ല അതു സംഘാംഗങ്ങളുടെ പണം സൂക്ഷിപ്പിനായി പലിശയ്ക്കു വാങ്ങുന്ന ഒരു ബാങ്കുകൂടിയാകുന്നു. അത്രയുമല്ല, നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ സഹകരണം എന്ന എപ്പാടിന്റെ ഏറ്റവും നല്ല അടിസ്ഥാനം വില്ലേജ് ബാങ്കാകുന്നുവെന്നും മറ്റു പലതരം പരസ്പര സഹായസംഘങ്ങളെക്കാൾ വില്ലേജ് ബാങ്കുകൾ സഹകരണസംബന്ധമായ ചില പ്രാഥമികതത്വങ്ങളേയും സഹകരണം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ട സമ്പ്രദായത്തേയും സംഘാംഗങ്ങളെ അധികം നല്ലവണ്ണം പഠിപ്പിക്കുന്നുവെന്നും ജർമ്മൻകാർ ബോധ്യമായിരിക്കുന്നു. ഈ അഭിപ്രായം ഇന്ത്യയിലും സമ്മതമാണ്. എന്നെന്നാൽ കടം കൊണ്ടു

ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരും അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്തവരും ഏതെങ്കിലും ഉദ്യമത്തിൽ കണിശമായിട്ടു പ്രവർത്തിച്ചു ശീലമില്ലാത്തവരും ആയ ജനങ്ങൾക്കു സഹകരണം അഭ്യസിക്കുവാൻ വില്ലേജ് ബാങ്കിനോളം നന്നായിട്ടു വേറെ ഒന്നുമില്ല.

വില്ലേജ് ബാങ്ക് കടം കൊടുക്കുന്നതിന്നായിട്ടുള്ള ഒരു സംഘം എന്നതിന്നു പുറമെ സംഘാംഗങ്ങളുടെ ചെറിയ സമ്പാദ്യങ്ങളെ സൂക്ഷിപ്പിന്നായി വാങ്ങുന്ന (ഡെപ്പോസിറ്റാർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള) ഒരു സ്ഥാപനംകൂടിയായെന്നു മുൻപു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ജർമ്മനിയിൽ 60 കൊല്ലത്തെ അനുഭവത്തിൽ അപ്രകാരം ഡെപ്പോസിറ്റാർ ചെയ്ത ഒരുവന്റെയും പണം പോയതായിട്ടൊരു സാഗതിയും ഉണ്ടായിട്ടില്ലത്രേ. വാസ്തവത്തിൽ നല്ലവണ്ണം നടത്തപ്പെടുന്ന ഒരു വില്ലേജ് ബാങ്കിൽ പണം പരിശോധിക്കുന്നതാണ് ഉള്ളതിലധികം രക്ഷ. യുദ്ധകാലത്തു ജർമ്മനിയിൽ വലിയ ബാങ്കുകളിൽ ഇട്ടിരുന്ന പണം വാങ്ങിച്ചു പലതും വില്ലേജ് ബാങ്കുകളിൽ കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. വില്ലേജ് ബാങ്കുകൾ ജനങ്ങൾതന്നെ ഭരിക്കുന്നു, അവ അവരുടെ സ്വന്തം വുമാണ് എന്നതുകൊണ്ടുള്ള അധികവിശ്വാസാതന്നെയാണ് അതിനുള്ള കാരണം.

വില്ലേജ് ബാങ്കുകളിൽ പണമിടച്ചെട്ടു കാര്യങ്ങൾ മാത്രമല്ല നടത്തപ്പെടുന്നുള്ളു. കൃഷിപ്പണിക്കാവേണ്ട പ്രമുഖ സകല സാധനങ്ങളും കൃഷിക്കാരുടെ കയ്യാശ്വാചര്യത്തിനുള്ള എല്ലാ പദാർത്ഥങ്ങളും ബാങ്കുമുഖാന്തരം ശേഖരിക്കപ്പെടുന്നു എന്നാണു 'റൈഫീസൻ' അഭിപ്രായപ്പെട്ട

നത്ത്. എല്ലാറ്റിനും വേറെ വേറെ സംഘങ്ങളുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. പക്ഷെ നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ അതു സാധിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. ചെലവും വളരെ അധികമായിട്ടു തീരും. കൃഷിക്കാർ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കുന്ന സാധനങ്ങളെ സംഘമുഖാന്തരം ശേഖരിച്ചു വിൽക്കുക എന്ന ഏപ്പാട് ആദ്യം തുടങ്ങുവാൻ പാടില്ല. തുകപ്പടിയിട്ടുള്ള ശേഖരിപ്പ് വില്പനയും നടത്തുവാനുള്ള വലിയ സംഘങ്ങൾ (Wholesale Societies) സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നതുവരെ വില്പനഏപ്പാട് നടത്തുവാനസാധ്യമായിരിക്കും. ആദ്യം പണം കൊടുത്തു വാങ്ങുന്നതിനും കൃഷിക്കാർക്കാവശ്യമുള്ള കൃഷിക്കാപ്പകുടും പണിയായുധങ്ങളും അവരുടെ കുടുംബാവശ്യത്തിനുവേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങളും ശേഖരിക്കുന്നതിനും ആയിട്ടൊരു സംഘം സ്ഥാപിച്ചാൽ മതി. സംഘം മുഖാന്തരം സംഘാംഗങ്ങൾക്കു പണം കടം കൊടുക്കുകയും അവരുടെ സമ്പാദ്യമായിട്ടുള്ള പണം സൂക്ഷിപ്പിനെടുക്കുകയും ചെയ്യാം. എത്രയും ലഘുവായിട്ടുള്ള സംഖ്യോപാലും—ഒരണ മുതൽക്കുള്ള തുകകൂടി—സൂക്ഷിപ്പിനെടുക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഈ ഒരേപ്പാട് കൃഷിക്കാർക്കു സമ്പാദ്യമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനും മിതവ്യയം ശീലിക്കുന്നതിനും ഭൂവ്യയം കൂടാതെ കഴിക്കുന്നതിനും കാരണമായിത്തീരുന്നതാണ്. മിക്ക സാഗതികളിലും ആരംഭാമൃത്തിന്മേൽ കടം കൊടുക്കാം. എന്നാൽ കടം അഞ്ചോ പത്തോ കൊല്ലത്തോളം നീൽക്കേണ്ടതായ ഘട്ടത്തിൽ വസ്തുജാലും തന്നെ വേണ്ടിവരും. സാമാന്യേന വസ്തുവിന്റെ വിലയിൽ വകുതി സംഖ്യ വായ്പകൊടുക്കാം. കടം

ക്കാരൻ വിശ്വാസ്യനാണെന്നു കണ്ടാൽ മൂക്കാൽ വീതവും കൊടുക്കാം. എന്നാൽ സഹകരണസമ്പ്രദായത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം കറകളുത്തെ മയ്യാദയാകുന്നു. ജമ്നിയീൽ ഒരു സംഘത്തിലെ പ്രസിഡേണ്ടി ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു: — “എനിക്കു വിശേഷിച്ചു പഠിപ്പം അറിവുമൊന്നുമില്ല. എങ്കിലും ഈ കാര്യത്തിൽ അനവധി കാലത്തെ പരിചയം കൊണ്ട് എനിക്ക് രേഖിപ്രായം പറയുവാനുള്ള അധികാരമുണ്ട്. മയ്യാദയാണ് മൊറല്ലാറിനേക്കാളും അധികം മുഖ്യമായിട്ടുള്ളത്. ഈ ഒരു പ്രധാനതത്വത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടാണ് ജമ്നിയീൽ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും.” അതുകാരണം ആ രാജ്യത്തെ കൃഷിക്കാർ മിതവ്യയം ശീലിക്കുകയും തദ്പരാ അവർ പചവിധത്തിലും അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ നമ്മുടെ നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ സത്യസന്ധതയും കൃത്യനിഷ്ഠയും അത്രത്തോളമൊന്നുമില്ല എന്നു നമുക്കെല്ലാവർക്കും അറിയാമല്ലോ. അതുകൊണ്ടു പണം കടം കൊടുക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മയ്യാദയ്ക്കു പുറമേ തക്കതായ ഉറപ്പുകൂടി ഉണ്ടായിരിക്കണം എന്നുവെല്ലുന്നതാണ് അധികം രക്ഷ.

ജമ്നിയീലും തക്കതായ ഉറപ്പു കൂടാതെ പണം കടം കൊടുക്കാറില്ല. ഏറ്റവും സാധാരണയായ ഉറപ്പു ആൾജാപ്യമാണെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഒരാൾ ജാപ്യത്തിന്നുണ്ടായാൽ മതി. എന്നാലും രണ്ടാളുണ്ടായിരിക്കുന്നത് അധികം നല്ലതാണ് എന്നൊരഭിപ്രായമുണ്ട്. ഒരാൾ മരിച്ചുപോയാലത്തെ കഥ വിചാരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു

കരുതൽ മാത്രമാണ്. ചില ദിക്കിൽ സാക്ഷാത്കാരങ്ങളെ മാത്രമേ ജാഗ്രത്തിനെടുക്കാറുള്ളൂ. എന്നാൽ വേറെ ചില ദിക്കിൽ മെമ്പർമാരല്ലാത്തവരേയും എടുക്കാറുണ്ട്. ജാഗ്രക്കാരൻ സമീപസ്ഥനും പരിചിതനും ആയിരിക്കണം എന്നേയുള്ളൂ ഇന്ത്യയിൽ വില്ലേജ് ബാങ്കുകൾക്കു കയ്യിച്ചു 25 കൊല്ലത്തെ പഴക്കമേ ഉള്ളൂ. എന്നാൽ ജർമ്മനിയിൽ അയ്യമ്പതിലധികം സംവത്സരത്തെ പഴക്കമുള്ള സാക്ഷാത്കാരങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവിടെ 'ബുള്ളർ' എന്നു പേരായ ഒരു വില്ലേജിലെ സംഘത്തിൽ 51 കൊല്ലത്തിനകത്തു രണ്ട് അദ്ധ്യക്ഷന്മാരും രണ്ട് കാർട്ടുദർശികളും മാത്രമേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. അദ്ധ്യക്ഷന്മാർ അച്ഛനും മകനും ആകുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ കാർട്ടുദർശികൾ നാല്പതു കൊല്ലത്തെ പഴക്കമുണ്ട്. ഒരു വില്ലേജ് ബാങ്കിന്റെ നടത്തിപ്പിനെപ്പറ്റി അയാൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചില സംഗതികളെ താഴെ ചേർക്കുന്നു: - പണക്കച്ചവടക്കാരായ ജ്ഞാനരുടെ പിടിപാടിൽനിന്നു കൃഷിക്കാരെ വേർപെടുത്തുന്നതിനാണ് സാക്ഷാത്കാര സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്. ജ്ഞാനർ കൃഷിക്കാർക്കു കന്നുകാലികളെ അത്യധികമായ വിലയ്ക്കു കൊടുത്തിരുന്നു. വില റാക്കം വാങ്ങിക്കുന്നതിന്നു പകരം പ്രോനോട്ടെഴുതി വാങ്ങിക്കുകയായിരുന്നു അവരുടെ പതിവ്. എന്നാലല്ലേ ആ സാധുക്കൾ കടക്കിൽ പെടുകയുള്ളൂ. അവർ വേറെ ഒരു സൂത്രം കൂടി പ്രയോഗിച്ചിരുന്നു. വേനക്കാലത്തു തീരെയില്ലാതെ ചടച്ചു ക്ഷീണിച്ച കന്നുകാലികളെ ക്ഷീണിച്ച ഒരു കൃഷിക്കാരനു വിറ്റു അവന്റെ കയ്യിൽനിന്നു പ്രോനോട്ടെഴുതി വാങ്ങിക്കും. ദരിദ്രനായ ആ കൃഷിക്കാ-

രൻ അവയെ വളരെ ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കിത്തീറ്റിപ്പോറി നല്ലവണ്ണം പുഷ്ടിപ്പെടുത്തും. അപ്പോഴേക്കും കൊല്ലം ഒന്നോ രണ്ടോ കഴിയും. ആ സാധുവിന്നു കടംവീട്ടുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. ജ്ഞാൻ അന്ത്യായം കൊടുത്ത വിധിസമ്പാദിച്ചു ആ കന്നുകാലികളെത്തന്നെ ജപ്തിയാക്കുന്നു. ഒരു കാശുപോലും ചെലവാക്കാതെ ചെച്ചു ക്ഷീണിച്ച കന്നുകാലികളെ തീറ്റി പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുവാനുള്ള സൂത്രം നന്നായില്ലേ! അല്ലെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും ഒരു വസ്തു ലേലത്തിന്നു വെച്ചാൽ പണവ്യാപാരി അവുടെ ചാടിവിണ് എന്തെങ്കിലും ഒരംശം ലാഭം വരുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള നടപടികളെല്ലാം പണ്ടു സാധാരണയായിരുന്നു. പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതോടുകൂടി അവയെല്ലാം ഇല്ലാതായി. ആ സംഘത്തിൽ ഇപ്പോൾ 148 മെമ്പർമാരുണ്ട്. അവർ അധികംപേരും ചില്ലറ കൃഷിക്കാരാകുന്നു. ഓരോ മെമ്പറും 100 'മാർക്സ്' * വിലയുള്ള ഓരോ ഓഹരി എടുക്കുന്നു. ബാധ്യത ക്ലിപ്തമല്ലാത്തതാകയാൽ ഒരാൾക്ക് ഒരു ഷെയർ മാത്രമേ എടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ.

100-ക്ക് $4\frac{1}{2}$ വീതം പലിശകാണ് പണം കടം കൊടുത്തുവരുന്നത്. സാമാന്യേന ജർമ്മനിയിലെ വില്ലേജ് ബാങ്കുകളിലെതോത് 100-ക്ക് 5 വീതമാകുന്നു. ആദ്യ കാലങ്ങളിൽതന്നെ 100-ക്ക് $6\frac{1}{4}$ -ൽ അധികം പലിശ വാങ്ങിയിരുന്നില്ല. അധികം പണം ഒരാൾ തന്നെ കടം

* യുദ്ധത്തിനു മുമ്പു 100 മാർക്സിനു 5 പയൻ വിലയുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ (1922) 10 ഷില്ലിങ്ങു മാത്രം.

വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോകാതിരിപ്പാൻ രൊറംക്ക് ഏറിയ ത് ഇന്നു സംഖ്യയേ കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടുള്ളുവെന്നു നിശ്ചയമുണ്ട്. അത് അതാതുകൊല്ലത്തിൽ പൊതുയോഗത്തിൽവെച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നു. അതാതുസംഘത്തിന്റെ ധനസ്ഥിതിയെ അപേക്ഷിച്ചാണ് വായ്പസംഖ്യ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തുന്നത്.

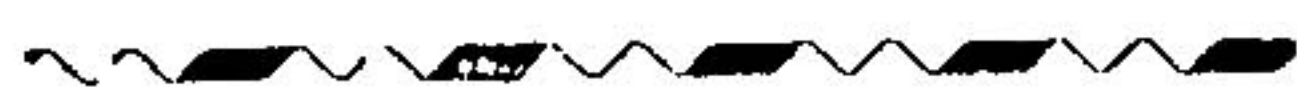
ബുള്ളർസംഘത്തിൽ സൂക്ഷിപ്പിന്നു (ഡിപ്പോസിറ്റ്) വന്നതായിട്ട് ഉദ്ദേശം 3000 പവനോളം (6 ലക്ഷം മാർക്ക്) ഉണ്ട്. സൂക്ഷിപ്പുപണത്തിന്നു 100-ക്കു $3\frac{1}{4}$ വീതവും $3\frac{3}{4}$ വീതവും പലിശ കൊടുക്കുന്നു. ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ കൊടുക്കുവാൻ നിശ്ചയമുള്ള സൂക്ഷിപ്പുപണത്തിന്നു 100-ക്കു $3\frac{1}{4}$ വീതവും ഒരു നിയതകാലത്തിൽ മാത്രം കൊടുക്കുവാൻ നിശ്ചയമുള്ളതിന്നു 100-ക്കു $3\frac{3}{4}$ വീതവും പലിശ കൊടുക്കുന്നു.

നാല്പതു കൊല്ലത്തിനകത്തു ബുള്ളർസംഘത്തിൽ നിന്ന് ആരേയും ബഹിഷ്കരിച്ചിട്ടില്ലത്രേ. പണം അവധിയ്ക്കു അടയ്ക്കാതെനിമിത്തം ആരുടെ പേരിലും അന്യായപ്പെടേണ്ടതായിട്ടും വന്നിട്ടില്ല. നേരേ മറിച്ച്, ഇന്ത്യയിലെ സംഘങ്ങളിൽ അവധി തൊറിക്കുന്നവരുടെ സംഖ്യ വളരെ അധികമാകുന്നു. ഇതാണ് ഈ രാജ്യത്തെ സംഘങ്ങൾക്കുള്ള വലിയ ദോഷം. ജർമ്മനിയിൽ കടം കൊടുക്കുന്ന പണത്തിന്നു വാങ്ങുന്ന പലിശയും സൂക്ഷിപ്പുപണത്തിന്നു കൊടുക്കുന്ന പലിശയും തമ്മിൽ കുറച്ചുമാത്രം—100-ക്ക് ഒന്നോ ഒന്നരയോ മാത്രം—അന്തരമേ ഉള്ളുവെങ്കിലും തദ്ദേശീയന്മാരുടെ സത്വസന്ധതകൊണ്ടും കൃത്യനി

ഏകോണ്ടം അപ്രകാരമുള്ള നേരിയ ആദായംകൊണ്ടു തന്നെ ചെലവുകഴിച്ചു ലാഭമുണ്ടാകുന്നു. എന്നെന്നാൽ കെടുപ്പുള്ളി എന്ന ഇനത്തിൽ ചെലവെഴുതിത്തള്ളേണ്ടതായിട്ടുള്ള തുക അവർ വളരെ കുറച്ചുമാത്രമേ ഉണ്ടാവുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ പണം അവധിയ്ക്കു തിരിയെ അടയ്ക്കുക എന്ന കാര്യത്തിൽ നമ്മുടെ രാജ്യത്തുള്ളവർ ഉദാസീനന്മാരാകയാൽ കടം കൊടുക്കുന്ന പണത്തിന്നു പലിശ വസൂലാക്കുന്ന സംഗതിയിൽ ജമ്നയിലെ തോതെടുത്താൽ മുതലാവുന്നതല്ല. അതിന്നുപുറമെ, പല തരത്തിലുമുള്ള സഹകരണഏല്പാടുകളിൽ ജമ്നക്കാർ വിജയം പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളതോർക്കുമ്പോൾ ഇന്ത്യക്കാരായ നമുക്ക് ആ കാര്യത്തിൽ ഒരു വിധത്തിലും അവരോടു കിടപിടിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല എന്നു സമ്മതിക്കാതെ തരമില്ല. എന്നെന്നാൽ ഇന്നുള്ള സകല ഉദ്യോഗങ്ങളുടേയും നാരായവേൽ, വാങ്ങിച്ച പണം നിശ്ചിതസമയത്തു മടക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിലുള്ള നിഷ്ഠയാകുന്നു. ആ കാര്യം നൊമ്മളെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം കുറെ പരുങ്ങലുണ്ടെന്നും.

[M. L. Darling I. C. S.]

അധ്യായം 14

— — —

‘അർബൻ’ ബാങ്ക് അല്ലെങ്കിൽ നഗരബാങ്ക്.

(Urban Bank)

ഇന്ത്യയിൽ 100-ൽ 99 വീതം ജനങ്ങളും വില്ലേജുകളിൽ വസം ചെയ്യുന്നവരായാൽ സ്വഭാവേന വില്ലേജ് ബാങ്ക് എന്ന ഏർപ്പാടിലകാണ് ഇന്ത്യാരാജ്യം ഇതേ വരെ ശ്രദ്ധവെച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ സഹകരണപ്രസ്ഥാനം പട്ടണങ്ങളിലും പ്രാപിച്ചുതുടങ്ങിയതിനാൽ അതനുസരിച്ച് ‘അർബൻ ബാങ്ക്’കളും (സഹകരണ നഗരബാങ്കുകളും) ഉണ്ടായിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. പട്ടണങ്ങളിൽ വസിക്കുന്ന ഇടമട്ടുകാരായ പൗരന്മാരുടേയും ചിവിധ തൊഴിലാളികളുടേയും ആവശ്യത്തിനാണ് ആ തരം ബാങ്കുകൾ മുഖ്യമായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഒരു വക്കീലിന് അല്ലെങ്കിൽ ഒരു കൺട്രാക്ടറുടെ തന്റെ പണം അടുത്തൊരു സ്ഥലത്തു പലിശക്കീടുന്നതിനു സൗകര്യം ഇല്ല. അപ്രകാരമെന്ന ഒരു ചെറിയ ഷാപ്പുകാരന് അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും വിട്ടുവൃദ്ധസായം നടത്തിവരുന്ന ഒരു തൊഴിലാളിക്കു സ്വസ്വപ്രാപാരങ്ങളെ നടത്തുന്നതിനു ചെറിയ ഒരു തുക ന്യായമായ പലിശക്കു വാസ്തു കിട്ടുവാനും അത്ര എളുപ്പമില്ല. ഈ മാതിരിയിലുള്ള ആവശ്യങ്ങൾ നിവൃത്തിക്കുന്നതിനാണ് സഹകരണ അർബൻ ബാങ്കുകൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഈ ബാങ്കുകളിൽ എത്രയും ചെറിയ ഡെപ്പോസിറ്റുകളും സ്വീകരിക്കും. അ

പ്രകാരമെന്നെ ചെറിയ സാമ്പ്രകൾ വാസ്തവ കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. അവയുടെ ഉദ്ദേശം ലാഭം നേടുക എന്നതിനു പകരം പരോപകാരമാകയാൽ ജനങ്ങൾക്ക് അവയിൽ വിശ്വാസം ഉണ്ടായിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

സഹകരണ അർബൻ ബാങ്കുകളും ആദ്യമായിട്ട് ജർമ്മനിയിൽതന്നെയാണ് ഉത്ഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്. 1850-ാമാണ്ടിൽ ജർമ്മനിയിൽ ഡെലിച്ച് (Delitzsch) എന്ന ദിക്കിലെ നിവാസിയായ ഷൂൾസ് (Schulze) എന്ന പേരായ ഒരാളാണ് “ജർമ്മൻ സഹകരണ നഗരബാങ്ക്” (German co-operative Urban Bank) എന്ന പേരോടുകൂടി ആദ്യം ഒരു ബാങ്ക് സ്ഥാപിച്ചത്. കൈത്തൊഴിൽക്കാർക്കും ശില്പവേലക്കാർക്കും മറ്റും ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു പണം കടം കിട്ടാറാകണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തിനേലാണ് ആദ്യം ആ വക ബാങ്കുകൾ സ്ഥാപിച്ചുതുടങ്ങിയത്. ഇപ്പോൾ ജർമ്മനിയിൽ ആ തരത്തിൽ 1900 ബാങ്കുകൾ ഉണ്ട്. അവ ആ രാജ്യം മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വില്ലേജ് ബാങ്കുകളെപ്പോലെ അവ മിക്കതും സ്ഥലത്തെ ‘ആഡിറുയൂണിയ’നോടു സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഈ ‘ആഡിറുയൂണിയൻസ്’തന്നെ 47 എണ്ണമുണ്ട്. അവ ബർലിൻ പട്ടണത്തു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഷൂൾസ് ഡെലിച്ച് ഫെഡറേഷനോടു (Schulze Delitzsch Fedaration) ഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ ബാങ്കുകൾക്കാവശ്യമുള്ള പണം ഡ്രെസ്ഡൻബാങ്കിൽനിന്നോ പ്രഷ്യൻ സെൻട്രൽ കൊ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്കിൽനിന്നോ കിട്ടത്തക്കവണ്ണം സൗകര്യപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവ

യുടെ രചനയും ഘടനയും വില്ലേജ് ബാങ്കുകളെപ്പോലെ തന്നെ സുസ്ഥിരമായിരിക്കുന്നു. ട്രഷ്യൂററിസ് എന്നാളുടെ സമ്പ്രദായത്തെ മുഖ്യമായിട്ടുനുകരിക്കുന്ന 'ലൂസാട്ടി' (Luzzatti) എന്ന പേരായ ഒരു ഇറ്റാലിക്കാരൻ മേപ്പടി സമ്പ്രദായത്തെത്തന്നെ പ്രമാണമാക്കിക്കൊണ്ട് ഇറ്റാലിയിൽ 'പൊതുജനബാങ്ക്' (People's Bank) എന്ന പേരോടുകൂടിയ ബാങ്കുകൾ പല ദിക്കുകളിലായി സ്ഥാപിച്ചു. ഇറ്റാലിയിൽ ഇപ്പോൾ ആ മാതിരി ബാങ്കുകൾ പലതും വെടിപ്പായി നടത്തപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവയെല്ലാം ഒരൊക്കായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. ജർമ്മനിയിലെപ്പോലെ ഒരു ഫഡറേഷനോടു ചേർന്ന് എല്ലാം ഒരു കെട്ടായി നില്ക്കുന്നില്ല.

അദ്ധ്യായം 15.

ബാധ്യത.

പരസ്പരസഹായത്തിനായിക്കൊണ്ട് ഒരു സ്ഥാപനം സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ബാധ്യത അല്ലെങ്കിൽ ചുമതല - പണമിടപെട്ട കാര്യത്തിൽ സംഘം മറ്റുള്ളവരോട് ഏതു വിധത്തിൽ എത്രത്തോളം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്ന സംഗതി—മുഖ്യമായിട്ടാലോചിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ഒരു സംഘത്തെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളമുള്ള ഈ ബാധ്യത അല്ലെങ്കിൽ ചുമതല അല്ലെങ്കിൽ കടപ്പാട് ഇപ്പോൾ രണ്ടു വിധമായിട്ടു വിചാരിക്കപ്പെടുന്നു. ഒന്നു

ക്ലിപ്തമാണെന്നതായ ബാല്യത. മറ്റൊരു ക്ലിപ്തമായിട്ടുള്ള ബാല്യത. ക്ലിപ്തമാണെന്ന അല്ലെങ്കിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യത എന്നു വെച്ചാൽ ബാല്യതയ്ക്ക് ഇത്രത്തോളം എന്ന് ഒരതിര കല്പിച്ചിട്ടില്ല എന്നതാണ്. മറിച്ച്, ക്ലിപ്തമായിട്ടുള്ള അല്ലെങ്കിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ബാല്യത എന്നതിന്നു ഇത്രത്തോളം എന്ന് ഒരതിര കല്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ബാല്യത എന്നതാകുന്നു. ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യതയോടുകൂടിയാണ് ഒരു സംഘം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് എങ്കിൽ ആ സംഘത്തിലെ ഒരോ അംഗങ്ങളുടേയും സകലസ്വത്തും കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതാണ്. സംഘഭരണത്തിൽ ഉദാസീനതയോ നോട്ടക്കുറവോ നിമിത്തം സംഘം കടത്തിൽ പെടുന്നുവെങ്കിൽ കടക്കാർക്കു കട സംഖ്യ വസൂലാക്കാവുന്നതുവരെ എല്ലാ സംഘാംഗങ്ങളുടേയും എല്ലാ സ്വത്തിനേയും പ്രവേശിപ്പാനുള്ള അധികാരമുണ്ട്. എല്ലാ അംഗങ്ങളുടേയും എല്ലാ സ്വത്തും കടക്കാർക്കു പണയപ്പെട്ടാണിരിക്കുന്നത് എന്നു താല്പര്യം. എന്നാൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ബാല്യതയോടുകൂടി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സംഘത്തിന്റെ ചുമതല അല്ലെങ്കിൽ കടപ്പാട് അത്രത്തോളമൊന്നുമില്ല. സംഘാംഗങ്ങൾ ഒരോരുത്തരും എത്രയെത്ര ഹാരികൾ എടുത്തിട്ടുണ്ടോ അതാതു സംഖ്യയ്ക്കു മാത്രമേ സംഘത്തിന്റെ കടത്തിന്നു അവരവർ ചുമതല പാറേണ്ടതുളളൂ.

[H. Calvert]

പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളുടെ ബാല്യത ഏതു വിധമാണ് വേണ്ടത് എന്ന വിഷയത്തിൽ

പല വാദങ്ങളും പൊപ്പെടുത്തി കാരണമുണ്ട്. നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്ന ചെറിയ കടംവാങ്ങൽസംഘങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാധ്യതയുണ്ട് അധികം ഗുണകരമായിരിക്കുക എന്നതിനു വാദമില്ല. അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന പല ഗുണങ്ങളേയും മുമ്പിൽക്കൂട്ടി കണ്ടിട്ടാണ് ആ വക സംഘങ്ങളിൽ ആ വിധമുള്ള ബാധ്യത ഏല്പിക്കുന്നതായി എനിക്കു പലരും ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലും അമേരിക്കയിലും സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിനും പ്രചാരത്തിനും ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാധ്യത ഒരു പ്രതിബന്ധമായിത്തന്നെ വിചാരിക്കപ്പെടുന്നു. വാസ്തവമെങ്ങിനെയെന്നാൽ, ജർമ്മനിയിൽ സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള ബാധ്യതയ്ക്കു വേണ്ട റിയമം പാസ്സാക്കിത്തന്നിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് 'ഫാദർ റൈഡ്സിസ്' അന്ന് അവിടെ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാധ്യതയോടുകൂടിയ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചത്. ആ ഏല്പാട് പിന്നീട് ഏറ്റവും ഗുണകരമായിട്ടു തീരുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഒരു നല്ല സ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നവരും ഭൂമി ഉടമസ്ഥനായ അമേരിക്കയിലെ കൃഷിക്കാർ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാധ്യതയെപ്പറ്റി ഗൗരവമായിട്ടു വിചാരിക്കുകപോലും ചെയ്യുന്നില്ല. അത് അവർക്ക് അത്രയ്ക്കു സമ്മതമല്ലാത്തതാകുന്നു.

സാമൂഹികമായ പല സ്ഥാപനങ്ങളിലും സാധാരണപ്പെട്ട ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാധ്യതയാകുന്നു. പ്രത്യേക അവസ്ഥയിൽ പ്രത്യേകനിയമംകൊണ്ടു പിന്നീട്

അതിനെ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയ ബാല്യതയാക്കിത്തീർക്കുമാറാകുന്നു. വിവേകത്തോടുകൂടിയും തക്കതായ നിയന്ത്രണത്തോടുകൂടിയും ഒരു സംഘം നടത്തപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യതകൊണ്ടു വൈഷമ്യമെന്നു മുണ്ടാകുന്നതല്ല.

ഒരു ജായിൻറു സ്റ്റാക്ക് കമ്പനി (കൂട്ടുകച്ചവടക്കമ്പനി) എന്നു വെച്ചാൽ, ഒരു കുടുംബത്തിലെ തന്നെ ഏതാനും ചില അംഗങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ അടുത്തു പെരുമാറുന്ന സമീപസ്ഥനായ കുറെ പേർ ഒത്തുചേർന്ന് ഏതെങ്കിലും ഒരു വ്യവസായത്തിനായിക്കൊണ്ടു തങ്ങളുടെ സ്വത്തുക്കൾ മുഴുവനുമോ ഏതാനുമോ ഇറക്കുക എന്നതുമ്പേ പണ്ടുണ്ടായിരുന്നള്ളിവെന്നു പ്രൊഫ്സർ ആൽഫ്രഡ് മാഷ്ൽ പറയുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള ഉദ്യമം ഒരാളെക്കൊണ്ടു സാധിക്കുവാൻ പ്രയാസമായവിധത്തിൽ വലുതായിരുന്നതിനാലും അതിനാൽ അരിന്നുള്ള ചെലവും അതു നടത്തുന്നതിനുള്ള ഭാരവും താങ്ങുവാൻ കാരോരുത്തർക്കും ഒരാൾക്കു ശേഷി പോരാത്തതിനാലും അണ് അവർ കൂട്ടായിട്ടു ചേർന്നിരുന്നതു. ഭൂദേശങ്ങളിൽ കച്ചവടം നടത്തുന്നതിനായിരുന്നു ആദ്യം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ജായിൻറു സ്റ്റാക്ക് കമ്പനികൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്. ഈസ്റ്റ് ഇന്ത്യാ കമ്പനി അതിന്നൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. 1700-ാമാണ്ടുമുതൽ 1720-ാമാണ്ടുവരെയുള്ള കാലങ്ങളിൽ പല കമ്പനികളും പൊളിഞ്ഞു. അസംഖ്യംപേർക്കു വലിയ നഷ്ടങ്ങൾ പറ്റിയതിനാൽ പ്രത്യേകലൈസൻസ് അല്ലെങ്കിൽ 'ചാർട്ടർ' ഉള്ളവർക്കു മാത്രമേ ജായിൻറു സ്റ്റാക്ക് കമ്പനിയായിട്ടു വ്യാ

പുറം നടത്തുവാൻ പാടുള്ളവെന്ന നിയമം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പാസ്സാക്കി. എന്നാലും ഒരു കമ്പനിയിൽപ്പെട്ട അംഗങ്ങൾ ഓരോരുത്തരും കമ്പനിയുടെ എല്ലാ കടത്തിനും ബാധ്യതയുള്ളവരായിരുന്നതിനാൽ മറ്റൊരോ വിധത്തിൽ ചുമതലപ്പെട്ടവരും കൃത്യബോധമുള്ളവരും മിതവ്യയശീലമുള്ളവരും ആയവർ അങ്ങിനെയുള്ള ഒരേപ്പാടിൽ—അത് എത്രതന്നെ ലാഭകരമായതായിരുന്നുവെങ്കിലും—ഓഹരികൾ എടുത്ത് അംഗങ്ങളായിട്ട് ചേരുവാൻ മടിച്ചിരുന്നു. കമ്പനി പൊളിയുന്ന പക്ഷം ബാധ്യത അതിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും ഒപ്പം വഹിച്ചുകൊള്ളും എന്ന പൂണ്ണബോധ്യം വന്നല്ലാതെ അങ്ങിനെയുള്ളവർ ചേർന്നിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ആ ഒരു സ്വന്തമായ പരിഹരിപ്പാൻ വേണ്ടിയതാണ് ക്ലിപ്തബാധ്യത നിയമാനുസരണം നടപ്പാക്കിയത്. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ആദ്യം ഒരു സംശയത്തോടുകൂടിയാണ് അതിനുള്ള നിയമം പാസ്സാക്കിയത്. 1862-ാമാണ്ടിൽ മാത്രമേ ആ നിയമം ബലമായിട്ട് നടപ്പിൽ വന്നുള്ളൂ. പിന്നീട് വേഗത്തിൽ തീവണ്ടിപ്പണി, ബാങ്ക് ഏറ്റെടുപ്പ്, വിവിധപദാർത്ഥവിൽപന എന്നിങ്ങിനെ പലതരം വ്യവസായങ്ങളിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ബാധ്യതതന്നെ നടപ്പായി. ക്ലിപ്തബാധ്യതയുള്ള കമ്പനികൾക്കു കമ്പനിനിയമപ്രകാരം അതികഠിനമായിട്ടുള്ള നിബന്ധനകൾ പലതും അനുസരിച്ചു നടക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ആ വക നിബന്ധനകൾ നാട്ടുപുറങ്ങളിലുള്ള ചെറിയ കഷ്ടകസംഘങ്ങൾക്കു യോജിക്കുകയില്ല.

ഏതെങ്കിലും ഒരു മഹത്തായ ഉദ്യമം നടത്തുന്നതി

ലേക്കു വലിയൊരു സംഖ്യ ഇറക്കണമെന്ന് വരുമ്പോൾ തമ്മിൽ തമ്മിൽ പരിചയമുള്ള ചിലരിൽനിന്നു മാത്രം ഓഹരികൾ വിരിക്കുക എന്ന വ്യവസ്ഥ തീരെ അസാധ്യമായിരിക്കും. അതിനാൽ ആ വലിയ കാര്യത്തിന്റെ സിദ്ധിക്ക് ഏവനിൽനിന്നും എവിടെനിന്നും ഓഹരികൾ വിരിക്കേണ്ടതായിട്ടു വരുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു വ്യവസ്ഥയിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യത വളരെ വൈചിത്ര്യത്തോടുകൂടിയതായിട്ടു ഭവിക്കും. അതുകൊണ്ട് ആ വക ഘട്ടങ്ങളിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ബാല്യതതന്നെയാണു ഗുണകരമായിരിക്കുക.

എന്നാൽ സഹകരണസംഘങ്ങളിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യതകൊണ്ടു ഗണ്യമായ ചില മെച്ചങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതായിട്ടു കാണപ്പെടുന്നു. ഒന്നാമതു, അധികവും നിർബന്ധമായിട്ടുള്ളവർ അടങ്ങിയ ഒരു സമുദായത്തിൽ എന്തെങ്കിലും കൂട്ടായി ഒരു വ്യവസായം നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു മൂലധനം ഉണ്ടാക്കുന്നതിന് ഉറപ്പായിട്ടു ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യത മാത്രമേ ഉള്ളൂ. പിന്നെ, പണമിടപെട്ട കാര്യത്തിൽ ചേണ്ടത്തക്ക മുൻകരുതലുകൾ ചെയ്തു ശീലിക്കാത്തവർ ഒന്നിച്ചു ചേന്ന് ഒരു സംഘമായി നിന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ അതിലെ ഓരോ അംഗങ്ങളും മനസ്സിൽ തുച്ഛമായിത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്നതിന്നു ക്ലിപ്തമല്ലാത്ത ബാല്യത ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അത്യാവശ്യമാണ് എന്ന ട്യാംഗ്സ് (Schulze) അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. ആ അവസ്ഥയിൽ ഓരോ അംഗങ്ങളും അവരവരുടേയും മറ്റുള്ളവരുടേയും പ്ര

വൃത്തികളിൽ നിർബ്ബന്ധം അതിയായിട്ടു മനസ്സിലാക്കേണ്ടതായിട്ടു വരുന്നു. ഇങ്ങിനെ കുറെ കാലത്തെ പരിശീലനംകൊണ്ട് എല്ലാ അംഗങ്ങളും തമ്മിൽ തമ്മിൽ നല്ല വണ്ണം പരിചയപ്പെടുകയും കൃത്യബോധത്തോടുകൂടിയും കണിശമായും പെരുമാറുവാൻ എല്ലാവർക്കും വശമാവുകയും ചെയ്താൽ പിന്നെ അവർക്കു തങ്ങളുടെ ബാല്യതയെ വേണമെങ്കിൽ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താം.

മുമ്പത്തെ ട്രഷ്യററുസ് എന്ന ജർമ്മൻകാരനും വേറേയും പല മഹാനുഭാവം ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യതയെന്നാണ് പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾക്ക് അധികം ഗുണകരമായിരിക്കുന്നത് എന്നഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. സംഘത്തിൽ പണം സൂക്ഷിപ്പിന്നിടവാൻ വിചാരിക്കുന്നവർക്ക് അത് അധികം വിശ്വാസത്തെ ഉണ്ടാക്കുമെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ലല്ലോ.

സംഘംവക പണം വാസ്തവമാണുവെന്ന് ധനസ്ഥിതിയും സ്വഭാവവും നല്ലവണ്ണം പരിശോധിച്ചറിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷമേ ഭരണസംഘം അയാൾക്കു കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. കടം വാങ്ങിക്കുന്ന പണം എന്തൊരാവശ്യത്തിനായിട്ടു വാങ്ങിക്കുന്നുവോ ആ ആവശ്യത്തിലേക്കുതന്നെയാണ് ചെലവുചെയ്യുന്നത് എന്ന ബോദ്ധ്യവും സംഘത്തിനുണ്ടാകണം.

ഭരിതനായ ഒരുവന്റെ ക്ലിപ്തമല്ലാത്ത ബാല്യതയ്ക്കു എത്രത്തോളം വിലയുണ്ട് എന്ന സംഗതി അനുഭവംകൊണ്ടു അറിഞ്ഞുകൂടൂ. അവന്റെ ഭൗതികസ്വത്തുക്കളെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം വിലയൊന്നുമില്ല എന്നു മിസ്റ്റർ

‘പൂർവ്വ’തന്നെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. കൃത്യബോധം, സത്വനിഷ്ഠ, മയ്യാദ, പ്രയത്നശീലം മുതലായ ഗുണങ്ങളാണ് അങ്ങിനെയുള്ള ഒരുവന്റെ പ്രധാനസ്വത്തായിട്ടു സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഗണിക്കപ്പെടുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് അനുഭവംകൊണ്ടു മാത്രമേ അറിഞ്ഞുകൂട്ട എന്നു പറഞ്ഞത്.

ക്ലിപ്തമല്ലാത്ത ബാല്യതയോടുകൂടിയ ഒരു സംഘത്തിൽ ജന്മികളോ ചേരാവെന്നുവോ ചേർന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവരുടെ ബാല്യതക്കു മാത്രമേ വിലയുള്ളൂവെന്നു ‘പൂർവ്വ’ സമ്മതിക്കുന്നു. ഈ വാസ്തവമറിഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ഫീൽഡർ ഓഫ് ഫീസൻ ജന്മിയെയും സംഘത്തിൽ ചേർക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ സ്വത്തുള്ളവർ ആവക കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങളിൽ ചേരുവാൻ മടിച്ചിരുന്നു. എന്നെന്നാൽ ഒരു സംഘത്തിലേക്കു വന്നു കടം കൊടുത്തിട്ടുള്ളവനു സംഘാംഗങ്ങളിൽ ആരുടെയെങ്കിലും കയ്യിൽനിന്നു സാധ്യ വസ്തുവാക്കുവാനുള്ള അധികാരമുണ്ട്. ആരിൽനിന്നു വന്നു വസ്തുവാക്കപ്പെടുമ്പോ ആ അംഗത്തിന്നു പിന്നീട് മാരംഗങ്ങളുടെ കയ്യിൽനിന്നും വസ്തു ചെച്ചുവാനുള്ള കയ്യുണ്ടു എന്നു മാത്രം. അങ്ങിനെയൊക്കെ ബോധം വന്നുകാരായ കൃഷിക്കാർ സംഘത്തിൽ ചേരുവാൻ മടിക്കുമെന്നതിൽ ആശ്ചര്യമില്ലല്ലോ. പരിച്ഛാരാതികച്ചമുള്ള യൂറോപ്യരാജ്യങ്ങളിൽതന്നെ ആ കാര്യത്തിൽ ജനങ്ങൾ ശങ്കിക്കുമ്പോൾ ഇന്ത്യാരാജ്യനിവാസികളുടെ കാര്യം പാവമാണുണ്ടാ.

ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യതയോടുകൂടിയ സംഘ

ണ്ടുമാണ് നാട്ടുപുറങ്ങളിലുള്ള കൃഷിക്കാർക്ക് അധികം യോജിക്കുന്നതും ഗുണകരമായിരിക്കുന്നതും എന്ന കാരണത്താൽ ക്ലിപ്തമല്ലാത്ത ബാധ്യതയിൽ ജനങ്ങൾക്കു വിശ്വാസമുണ്ടാകുന്നതിന്നും കടക്കാർക്കു വേണ്ടത്തക്ക ഉറപ്പുതോന്നുന്നതിന്നുംവേണ്ടി താഴെ പറയുന്ന സംഗതികളിൽ നിഷ്പഷ്ട ചെടയുണ്ടതാകുന്നു:—

1. അംഗങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം പരിശോധിച്ചതിന്റെ ശേഷം മാത്രമേ തിരഞ്ഞെടുക്കാവൂ. പുതിയതായി ചേരുന്ന ഒരംഗം എല്ലാവരെപ്പോലെയെന്നെ സംഘബാധ്യതകളെ വഹിപ്പാൻ തയ്യാറാണ് എന്നു ബാക്കി എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും ബോധ്യപ്പെടണം എന്നു സാരം.

2. ഒരു പുതിയ അംഗത്തിന്റെ പ്രവേശനം സംഘബാധ്യതകൾ ഏതു സ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നുവോ ആ സ്ഥിതിയിൽ അവയെ താൻ ചങ്കുകൊള്ളുവാനാരുമാണ് എന്നു അയാൾ സഭ മുമ്പാകെ സമ്മതിച്ചതിന്റെ ശേഷമേ അയാളെ ഒരു മെമ്പറായിട്ടു സ്വീകരിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ.

3. തങ്ങൾക്കു സമ്മതമല്ലാത്ത വിധത്തിലുള്ള ബാധ്യതയിൽ സംഘത്തെ പെടുത്തുന്നുവെന്നു തോന്നിയാൽ സംഘാംഗങ്ങൾക്കു സംഘത്തിൽനിന്നൊഴിയുവാൻ അനവധിം കൊടുക്കേണ്ടതാകുന്നു.

4. ഒഴിഞ്ഞുപോകുന്ന അംഗങ്ങളുടെ ബാധ്യത ഒരു നിയതകാലംവരെ നിലനിൽക്കുന്നതാണ് എന്ന നിശ്ചയമുണ്ടായിരിക്കണം.

5. സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെ ഓഹരികൾ സംഘത്തിന്റെ അനുചാരത്തോടുകൂടി മറുപേരിലാക്കുവാൻ അനുവദിക്കണം.

6. ബാല്യതയ്ക്കു യാതൊരു വിലയുമില്ലാത്തവനെ സംഘത്തിൽനിന്നു ബഹിഷ്കരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

7. മെമ്പർമാരുടെ ലിസ്റ്റ് എന്നതും ബാല്യതപ്പെട്ടവരുടെ ലിസ്റ്റ് എന്നതും ഒന്നതന്നെയാകയാൽ എല്ലാ മെമ്പർമാരേയും പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ശരിയായ ഒരു ലിസ്റ്റ് വെക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഒരു മെമ്പർ ഒഴിഞ്ഞുപോയാൽ പോയ തിയ്യതിയും ശരിയായിട്ടു ചേർത്തു വെക്കണം. എന്നെന്നേക്കൂടെ അന്നു മുതൽക്കാണ് ഒരു നിശ്ചിതകാലംവരെ അയാളുടെ ബാല്യത നിലനിൽക്കുക.

8. കണക്കുകൾ ബഹു കൃത്യമായിട്ടു വെക്കണം. വെടിപ്പായിട്ടു പരിശോധിക്കുകയും വേണം. ബാല്യത എത്രത്തോളമാണുള്ളത് എന്ന സംഗതി എപ്പോഴും പ്രകൃതമായിട്ടിരിക്കണം. കണക്കുകൾ പരിശോധിക്കാനുള്ള അവകാശം എല്ലാ മെമ്പർമാർക്കുമുണ്ടായിരിക്കുകയും വേണം.

9. നിയമത്തിൽ ഭേദഗതി ചെയ്യണമെങ്കിൽ ഭൂരിപക്ഷം മെമ്പർമാർ അഭിപ്രായപ്പെടേണ്ടതാകുന്നു.

10. ഒരു സംഘം എത്രത്തോളം ബാല്യത വഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും എന്ന സംഗതി പൊതുയോഗത്തിൽ വെച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതാകുന്നു.

11. സംഘസ്വത്തു് ഏതുവിധമുണ്ടു് വിനിയോഗ

ഗിരിക്കേണ്ടത് എന്ന് തീർച്ചയാക്കുവാൻ അംഗങ്ങൾക്കു പൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്.

12. ബാല്യതയ്ക്കു താങ്ങലായിട്ടൊരു കരുതൽധനം ശേഖരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

13. കരുതൽധനത്തിലേക്ക് അധികം സാധ്യത കിട്ടിയെങ്കിലും വാൻവേണ്ടി കഴിയുന്നതും ചുരുങ്ങിയ ഡിവിഡണ്ടുമാത്രമേ കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്ന പ്രവസ്ഥ നന്നായിരിക്കും.

14. കണക്കുകൾ പരിശോധിക്കുന്നതിനും പിന്നീട് എപ്പോഴെങ്കിലും വേണ്ടിവന്നാൽ സംഘം ഉടമകളായതിനും തങ്ങളുടെ ബാല്യതകളെ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും അംഗങ്ങൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരിക്കണം.

ബാല്യത ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്തതാണെങ്കിൽ സംഘാംഗങ്ങൾ എല്ലാവരും തമ്മിൽ തമ്മിൽ നല്ലവണ്ണം അറിയുന്നവരായിരിക്കണം. അതു സാധ്യമാകണമെങ്കിൽ ഒരു ചുരുങ്ങിയ പ്രദേശത്തിനുള്ളിൽനിന്നു മാത്രമേ സംഘാംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. ബാല്യത ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയതാണെങ്കിൽ അംഗങ്ങൾ പരസ്പരം അറിഞ്ഞു കഴിയൂ എന്നില്ല. അകലംദിക്കുകളിലുള്ളവരേയും സംഘത്തിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേർക്കാം. സാമുദായപരങ്ങളെ കുറെ അധികം വലിപ്പത്തിലും കേന്ദ്രമായിട്ടും നടത്തുകയും ചെയ്യാം. പക്ഷെ സംഘങ്ങൾ ആ വിധത്തിൽ നടത്തപ്പെടുമ്പോൾ സഹകാരിത എന്ന തത്വത്തിന്റെ സാരം വിസ്മരിക്കപ്പെടുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യമായിട്ടുള്ള ഒരു ഭാവം ആ അവസ്ഥയിൽ തീരെ ഇല്ലാതാകുന്നു. കൂടി

കൈട്ടു ധനസമ്പാദനാത്മം മാത്രമായിട്ടു കലാശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യതയ്ക്കു വരാവുന്ന ദോഷങ്ങൾക്കു പ്രതിവിധിയായി പല സംഗതികളും മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളവയ്ക്കു പുറമെ താഴെ പറയുന്ന രക്ഷകൾകൂടി ചെയ്തവെച്ചിട്ടുണ്ട്:—

1. ധനവൽകമായ എന്തെങ്കിലും ഒരു വ്യവസായത്തിന്നു മാത്രമേ ഒരു കുടുംബാസ്ഥിസംഘത്തിൽനിന്നു പണം കടം കൊടുക്കുകയുള്ളുവെന്നു വെപ്പ്.

2. നിയതസമയത്തു കണിശമായി പണം തിരിയെ അടയ്ക്കുമെന്ന നിശ്ചയത്തിന്നേയും തക്ക ജാമ്യത്തിന്നേയും മാത്രമേ കടം കൊടുക്കുകയുള്ളുവെന്ന നിശ്ചയം.

3. കൊടുത്ത പണം ഉദ്ദിച്ചുകൊടുത്തിന്നതന്നെയാണു് ചെലവുചെയ്യുന്നതെന്നറിയുന്നതിന്നു ഭരണസംഘത്തിന്റെ ഒരു മേൽനോട്ടം. അപ്രകാരമല്ലെന്നുണ്ടാൽ പണം ഉടനെ തിരിയെ ആവശ്യപ്പെടുവാനുള്ള അധികാരം.

4. സംഘം പൊളിയുന്നതായാൽകൂടി വിഭജിക്കത്തക്കതല്ലാത്ത ഒരു കരുതൽധനം നിശ്ചിതമായിട്ടുതന്നെ സംഗ്രഹിക്കപ്പെടുക എന്ന നിശ്ചയം.

ഈ വിധം മുൻകരുതലുകളോടുകൂടി പ്രവൃത്തി നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കു ഒരു സംഘത്തിന്നു ദൈവഗത്യാ നഷ്ടമാണു വന്നതെങ്കിൽ—സംഘമുഖാന്തരം വഴിമുട്ട കടങ്ങൾ വീട്ടുവാൻ സംഘത്തിന്നു വക പോരാതെയാണു് വ

ന്നതെങ്കിൽ—ഒന്നാമതായിട്ടു കടം വാങ്ങിച്ച അംഗങ്ങൾക്കും രണ്ടാമതായിട്ടു ജാഗ്രൂക്കർക്കും മൂന്നാമതായിട്ടു കരുതൽ ധനത്തിന്മേലും നാലാമതായിട്ടു ഓഹരിസംഖ്യയ്ക്കും അഞ്ചാമതായിട്ടു അംഗങ്ങളുടെ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാധ്യതയ്ക്കും ഒട്ടക്കൂടാതെ സംഘത്തിലേക്കു പണം കടം കൊടുത്ത ആൾക്കും നഷ്ടം കൊള്ളേണ്ടതായിട്ടു വരും. എന്നാൽ കിഴക്കുക്കടത്തെ പല ദിക്കിലെയും അനുഭവംകൊണ്ടു കടം കൊടുത്തവന്റെ പണത്തിന്നു ഒരു വിധത്തിലും പോകില്ലെന്നുതന്നെ കണ്ടിരിക്കുന്നു.

[H. Calvert]

സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ക്ലിപ്തബാധ്യതയോടുകൂടിയ സംഘങ്ങൾക്കുള്ള ദോഷങ്ങളെപ്പറ്റി മിസ്റ്റർ എം. എൽ. ഡാർലിംഗ് പറയുന്നതിനെ താഴെ ചേർക്കുന്നു:

“ഹൈപ്പിസൻസബ്രദായത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാധ്യതയാകുന്നു. ജർമ്മനിയിൽ സഹകരണവില്ലേജ് ബാങ്കുകൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടയിടങ്ങളിലെല്ലാം ഈ സബ്രദായത്തെയാണ് അനുവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ചില വില്ലേജുകളിൽ ക്ലിപ്തബാധ്യതയുള്ള സംഘങ്ങളുമുണ്ട്. ആ വക പ്രദേശങ്ങളിൽ ജനികളുംകൂടി മെമ്പർമാരായിട്ടു ചേർന്നിട്ടുണ്ട് എന്നതാണ് അതിന്നുള്ള മുഖ്യകാരണം. ജനിക്കു ക്ലിപ്തമില്ലാത്ത ബാധ്യത ഇഷ്ടമില്ല. എന്നെന്നാൽ തന്റെ സകല സ്വത്തും പണയപ്പെടുത്തുക എന്ന കാര്യത്തിൽ ജനിക്കു സമ്മതമില്ല. കുടിയാനായിട്ടുള്ളവനും

ക്രിപ്തപ്പെടുത്താത്ത ബാല്യത സമ്മതമുള്ളതായിട്ടു കാണുന്നില്ല. ഒന്നോ രണ്ടോ ജനികളുടെ ഉദാസീനതാവിമിത്തം തനിക്കുള്ളതു മുഴുവൻ പോയെങ്കിലോ എന്ന ഭയമാണ് അതിനുള്ള കാരണം. അതിനാൽ ജനിയും കുടിയായും സംഘത്തിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേരുന്നതാണെങ്കിൽ ക്രിപ്തബാല്യത ആവശ്യമായിരിക്കും. വാസ്തവത്തിൽ രണ്ടു ബാല്യതകൾക്കും തമ്മിൽ അനുഭവത്തിൽ വലിയ വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല എന്നാണ് സഹകരണപ്രസ്ഥാനവിഷയത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനായ ഡാക്ടർ റാബി എന്നാളുടെ അഭിപ്രായം. ജർമ്മനിയിൽ “പോമറേനിയ” എന്നും “സാക്സനി” എന്നും പേരായ രണ്ടു ജില്ലകളിലാണ് ക്രിപ്തബാല്യതയോടുകൂടിയ സംഘങ്ങൾക്ക് അധികം പ്രചാരം. അവിടങ്ങളിൽ അവ ചെടിപ്പായിട്ടു നടത്തപ്പെടുന്നുമുണ്ട്. എന്നാലും ക്രിപ്തമില്ലാത്ത ബാല്യതയാണ് പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തിനധികം യോജിക്കുന്നത് എന്നാണ് ആ കാര്യത്തിൽ ഏല്പട്ടു പരിചയമുള്ള അധികംപേരുടേയും അഭിപ്രായം. എന്തെന്നാൽ, ക്രിപ്തബാല്യത എന്നു വരുമ്പോൾ സംഘത്തിലംഗങ്ങളായിട്ടു ഭൂതസ്ഥനാരേയുംകൂടി ചേർക്കുവാനുള്ള വാസനയുണ്ടാകുന്നു. അപ്പോൾ ഭരണാധികാരികൾക്കു ജോലി വലുതാകുന്നു. ജോലി വലുതാകുമ്പോൾ ശമ്പളക്കാരെ നിയമിക്കുക എന്നാകും. മെമ്പർമാർ അകലത്തുകാരാകുമ്പോൾ സാധാരണ പൊതുയോഗത്തിനു കോരംതികയുവാൻപോലും പ്രയാസമായിട്ടുതീരും. അതിനു പുറമെ, ജനിക്കു കുടിയായോളംതന്നെ സംഘംകൊണ്ടുള്ളൊ

വശ്യമില്ലാത്തതിനാൽ അയാൾക്കു സംഘകാര്യാളിൽ താല്പര്യവും കുറയും. ആകപ്പാടെ സംഘാംഗങ്ങളുടെ ധാർമികമായിട്ടുള്ള കാര്യാളിലേക്കുമാത്രം ധനാഭിവൃദ്ധിക്കു വേണ്ട കാര്യാളിലായിരിക്കും പ്രായേണ അധികം ശ്രദ്ധ വെക്കുക. അതു പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശത്തിന്നു തീരെ വിരോധമാകുന്നു.”

[M. L. Darling]

അദ്ധ്യായം 16

ഇന്ത്യയിൽ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ.

അവയുടെ ഉത്ഭവം.

1904-ലെ പത്താം ആക്ട്.

1904-ാമാണ്ടിന്നു മുമ്പ് ഇന്ത്യയിൽ കമ്പനി ആക്ട് എന്ന നിയമമനുസരിച്ചല്ലാതെ പരസ്പരസഹായ സംഘങ്ങളെ സ്വതന്ത്രമായി സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു നിയമമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കച്ചവടകമ്പനികൾക്കുള്ളതുപോലെയുള്ള വിലയും നിലയും അവകാശങ്ങളും അവയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നതുമില്ല. അതിനാൽപോലും, റജിസ്ട്രേഷനുള്ള ഒരു സംഘത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ സംഘാംഗങ്ങൾക്ക് അത്രതന്നെ ബാധകമല്ലാത്തതുകൊണ്ടു നിയമാനുസരണം നടക്കുവാൻ അംഗങ്ങളെ ശാസിപ്പാനുള്ള കാര്യം പോരായിരുന്നു. അത്രയുമല്ല, കമ്പനി ആക്ടപ്രകാരം റജിസ്ട്രേഷൻ

ചെയ്യാതെ പത്തു പേർ കൂടിച്ചേർന്ന് കമ്പനിയിൽ ഒരു ബാങ്കുവ്യാപാരം നടത്തുക എന്നതു നിയമവിരുദ്ധമാകാതെ രാജിസ്റ്റർ ചെയ്യാതെകണ്ടുള്ള സംഘങ്ങളെ സ്ഥാപിക്കുന്ന കാര്യവും ആലോചിച്ചാൽതന്നെ വയ്ക്കാതെ. അതിനാൽ യൂറോപ്പുരാജ്യത്തു കൂടെ കാലമായിട്ടു നടപ്പിൽ വന്നിരിക്കുന്ന പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾപോലെയുള്ള സംഘങ്ങൾ ഇന്ത്യയിലും നടപ്പാക്കുവാൻ തരമുണ്ടോ എന്നാലോചിച്ചു റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യാൻ ഇന്ത്യാഗവണ്മെണ്ടു “സർ എഡ്വർഡ് ല്” എന്നൊക്കെ അഭ്യർത്ഥനയിൽ ഒരു കമ്മറ്റി നിയമിച്ചു. ആ കമ്മറ്റിയുടെ ഹിസ്റ്ററിപ്രകാരമുണ്ട് ഇന്ത്യാഗവണ്മെന്റ് 1904-ലെ 10-ാം ആക്ട് എന്ന നിയമം പാസ്സാക്കിയത്.

സഹകരണസംഘങ്ങൾ സാധാരണ കമ്പനിയിലെ പ്രകാരമുള്ള കമ്പനികൾതന്നെയാണ് എന്നോക്കേണ്ടതാകുന്നു. എങ്കിലും അവ കമ്പനി ആക്റ്റിൽ പെടുന്നില്ല. എന്നെന്നാൽ അവയെ സംഘങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം അവയ്ക്കോ അവയിൽ പെട്ട അംഗങ്ങൾക്കോ ലാഭം നേടുക എന്നതല്ല. ഇന്ത്യയിൽ സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിന്നു നിയമസംബന്ധമായി വേണ്ടവിധത്തിലുള്ള അടിസ്ഥാനം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനാണ് 1904-ലെ ആക്ട് പാസ്സാക്കിയിട്ടുള്ളത് എന്ന് ഇന്ത്യാഗവണ്മെണ്ടു പറയുന്നുണ്ട്. * കമ്പനി ആക്ട് പ്രകാരമുള്ള പല ചടങ്ങുക

* ഈ പുതിയ നിയമത്തിന്റെ ഉദ്ദേശത്തേയും പ്രയോജനത്തേയും അതിന്റെ വ്യാപ്തിയേയും മറ്റും ബഹുജനങ്ങൾക്കു വിശദമായിട്ടു മനസ്സിലാക്കത്തക്കവണ്ണം വിവരിച്ചുകൊണ്ടു സർ. ഡെൻ സിൽ ഇബർട്സൻ എന്നൊരു പ്രമേയ (Resolution) രൂപേണ അതിനെ ഇന്ത്യാഗവണ്മെണ്ടു നിയമനിർമ്മാണസഭയിൽ 1904 ഏപ്രിൽ 29-ാംനു അവതരിപ്പിച്ചു. അതാണ് 1904-ലെ 10-ാം ആക്ട്.

ളും കൂടാതെതന്നെ ചരസ്സരസഹായസംഘങ്ങൾക്കു നിയമാനുസരണം ഒരു സ്ഥാനം കല്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുമാണ് അതിലേയ്ക്കു പ്രത്യേകം നിയമമുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

1912-ലെ 2-ാം ആക്ട്.

ഈ നിയമം പാസ്സാക്കിയിരുന്ന താമസംകൂടാതെതന്നെ ഇന്ത്യയിലുള്ള എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും വളരെ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. പ്രസ്തുത നിയമമനുസരിച്ചു സംഘങ്ങൾ നടത്തിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ പല സ്ത്രീനരകളും അതിലുള്ളതായിട്ടു കണ്ടു. അതിനാൽ 1904-ലെ ആക്ട് റദ്ദ് കരളാക്കി പരിഷ്കരിച്ചു 1912-ലെ 2-ാം ആക്ട് എന്ന പേരോടുകൂടിയ ഒരു നിയമം പാസ്സാക്കി. അതാണിപ്പോൾ പ്രബലപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

മക്ലഗൻ കമ്മറ്റി റിപ്പോർട്ട്.

അതിന്റെ ശേഷം ഈ എപ്പാട് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ എത്രത്തോളം പ്രചരിച്ചിട്ടുണ്ടു എന്നും മേലിൽ ഏതെല്ലാംവിധത്തിൽ അതിന് അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടാക്കുവാൻ കഴിയുമെന്നും മറ്റുമുള്ള സംഗതികളെ പരിശോധിച്ചറിഞ്ഞു റിപ്പോർട്ടുചെയ്യാനായി 1915-ൽ ഇന്ത്യാഗവണ്മെന്റ് 'സർ ആൽഫ്രഡ് മക്ലഗൻ' എന്നൊരു അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ രണ്ടാമതൊരു കമ്മറ്റി നിയമിച്ചു. ആ കമ്മറ്റി എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലുമുള്ള സകലസംഘങ്ങളേയും കൂലക്ഷമായി പരിശോധിച്ചതിന്റെ ശേഷം അവയുടെ നടത്തിപ്പിലുള്ള പല സ്ത്രീനരകളേയും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും അവയെ പരിഹരിപ്പാനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളേയും സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിനും അഭിവൃദ്ധിക്കും

വേണ്ടുന്ന വഴികളേയും ശിപാശ്ചെയ്യുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് അതിവിസ്താരമായ ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി.

മക്ലഗൻ കമ്മറ്റി ശിപാശ്ചെയ്ത സഹതീകരം.

1094-ലെ ആകാശ പാസ്സാക്കിയതിന്റെ ശേഷം ഇന്ത്യയിൽ പല ദിക്കുകളിലും സഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. മിക്കതും മുഖ്യമായിട്ട് കൃഷിക്കാർക്കു ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു പണം കടംകൊടുക്കുന്നതിനുള്ളവ മാത്രമായിരുന്നു. സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രാപ്തി അത്രമാത്രംകൊണ്ടു മതിയാകയില്ലെന്നും വേറെയും പല തരത്തിലുള്ള സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണെന്നും കാണുകയാൽ മുമ്പാണെ മക്ലഗൻ കമ്മറ്റി താഴെ പറയുന്നവിധം ശിപാശ്ചെയ്തു:—

1. കടംവാങ്ങുന്നവർക്കു പുറമേ വേറെയും പലതരം സംഘങ്ങൾക്കു പണം ആവശ്യംപോലെ സഹായിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന്നു സെൻട്രൽബാങ്കുകൾ സ്ഥാപിക്കുക. അവയിലെ അംഗങ്ങളിൽനിന്നും പണം കെട്ടിയിരിപ്പുള്ളവരുടെ കയ്യിൽനിന്നും പണം സൂക്ഷിപ്പിന്നു വാങ്ങിയും (deposits) മറ്റുവിധത്തിലും ആ ബാങ്കുകളിൽ മൂലധനമുണ്ടാക്കുക.

2. കൃഷിക്കാർ കൃഷിചെയ്യേണ്ടാക്കുന്ന സാധനങ്ങളെ തക്ക വിലയ്ക്കു കൊടുപ്പിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി വില്പന സംഘങ്ങൾ ഏല്പെടുത്തുക. (ഗവണ്മെണ്ടു നികുതി കൊടുക്കുന്നതിന്നും മറ്റുമായി അവർക്ക് അവയെ വെട്ടുപെട്ട വിലയ്ക്കു കൊടുത്തു നഷ്ടപ്പെടേണ്ടിവരുന്നു. അതു കൂടാതെ കഴിപ്പാനാണു് വില്പനസംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാപനം.)

3. ചില കച്ചവടക്കാർ വിവിധപദാർത്ഥങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നവരുടേയും അവയെ വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്നവരുടേയും ഇടയിൽ ചാടിപ്പിണ്ണ് അതിലാഭം പാറിപ്പോരുന്നതിനെ ഇല്ലാതാക്കുവാൻവേണ്ടി ആ രണ്ടു കൂട്ടരും ചേർന്നു പ്രവർത്തിപ്പാനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുക.

4. കടത്തിൽ പെട്ട് ഒരു മോചനവുമില്ലാതെ കഴിഞ്ഞു കഴിയാൻ കഴിയാത്ത ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു ദീർഘകാലം കൊണ്ടു വീട്ടത്തക്കവിധത്തിൽ പണം കടംകൊടുത്തു് അവരെ ജ്ഞാതത്തിൽനിന്നു മുക്തമാരാക്കിത്തീർക്കുക.

കമ്മാറി ശിവാശിചെയ്തപ്രകാരമുള്ള എല്ലാ സാഗതികളേയും അതതു സംസ്ഥാനങ്ങളിലുള്ള ഗവണ്മെണ്ടുവക സഹകരണ ഡിപ്പാർട്ടുമെണ്ടുകൾ സ്വീകരിക്കുകയും കഴിയുന്നതും അവയെ കാരോന്നായി നടപ്പിൽ കൊണ്ടുവരുവാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തുവരുന്നു.

സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ പ്രചാരം.

ഇന്ത്യയിൽ ഇപ്പോൾ ആകെ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ 60,000-ത്തിൽ മീതെ കാണുന്നതാണ്. കൃഷിക്കാർക്കുള്ള കടബാധ്യതകളെ കുറയ്ക്കുന്നതിന്നു സഹകരണപ്രസ്ഥാനം ഏറ്റവും നല്ലതായ ഒരു മാർഗ്ഗമാണ് എന്നു കാണുകയാൽ പ്രധാനപ്പെട്ട നാട്ടുരാജാക്കന്മാരും തങ്ങളുടെ രാജ്യങ്ങളിൽ അതിന്നു പ്രചാരം വരുത്തുവാൻവേണ്ടി പലതും ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്.

ആവക സംഘങ്ങളെക്കൊണ്ടു ജനങ്ങൾക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള

ഗുണങ്ങൾ.

പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ ജനങ്ങൾക്കു പല ഗു

ണങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നുണ്ട് എന്നതിന്നു വാദമില്ല. കൃഷിക്കാർക്കു താൽക്കാലികങ്ങളായ കൃഷികാര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ചുരുങ്ങിയ പലിശയ്ക്കു പണം കടം കിട്ടുവാൻ അവർക്കു വളരെ സൗകര്യപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നുമാത്രമല്ല, ആവക സംഘങ്ങൾ കാരണം പണക്കു ചുവടുകൾക്കു പലിശതന്നെ കാഞ്ഞുവശായിരിക്കുന്നു. അതിന്നുപുറമേ തങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതിയെപ്പറ്റിയ സ്വരൂപജ്ഞാനം കൃഷിക്കാർക്കുണ്ടായിത്തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. ചുരുക്കി പറയുന്നതായാൽ ആവക സംഘങ്ങൾ മനുഷ്യർക്കു പലവിധത്തിലും പല കാര്യങ്ങളും ചെയ്തു ശീലിക്കുന്നതിനുള്ള അഭ്യാസസ്ഥലങ്ങളായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അവ അവരെ അധികം നല്ലവരാക്കിത്തീർന്നിട്ടുമുണ്ട്. ഈ പ്രസ്ഥാനം ഗവണ്മെന്റിനോടു സംബന്ധപ്പെട്ടാണ് ഇപ്പോൾ ഇരിക്കുന്നത് എങ്കിലും ഗവണ്മെന്റിന്റെ സഹായം കൂടാതെ പൊതുജനങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഏല്പാടായിത്തീരുന്ന തീരേണ്ടതാകുന്നു. ആ നിലയിൽതന്നെയാണ് അതു റൈഫിസൻ മുതലായ പ്രമാണികളാൽ ഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും.

അധ്യായം 17

ഇന്ത്യയിൽ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളുടെ രചനാരീതിയും ഫടനാചാതുര്യവും.

സഹകരണഡിപ്പാർട്ടുമെന്റും അതിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും.

ഇന്ത്യയിൽ അധികവും കടംവാങ്ങു സംഘങ്ങളാണ്

സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് എന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലോ. എന്നാൽ അവയുടെ സ്ഥാപനം ആരുമുഖാന്തരം ഏതുവിധത്തിലാണ് എന്നും അവ തമ്മിലുള്ള ചടങ്ങു എപ്രകാരമാകുന്നുവെന്നും താഴെ വിവരിക്കുന്നു:— ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിനുവേണ്ടി അതാതു സംസ്ഥാനത്തെ ഗവണ്മെന്റ് ഒന്നാമതായിട്ട് ഒരു സഹകരണഡിപ്പാർട്ടുമെണ്ടു സ്ഥാപിച്ചു. അതിലെ പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ റജിസ്ട്രാർ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ ഡിപ്യൂട്ടി റജിസ്ട്രാറും അസിസ്റ്റന്റു റജിസ്ട്രാറും ഇൻസ്പെക്ടറുമാരും സൂപ്പർവൈസർമാരും മറ്റു ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുമുണ്ട്. അതാതു ദേശങ്ങളിൽ ചെന്നു തത്തദ്ദേശനിവാസികളെ സഹകരണം എന്ന തത്ത്വത്തിന്റെ സാരം എന്താണെന്നും ആ തത്ത്വത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഏല്പാടുകൊണ്ട് എന്തെല്ലാം ഗുണങ്ങൾ സിദ്ധിക്കുമെന്നും മറ്റുമുള്ള സംഗതികളെ പറ്റി പഠിപ്പിച്ച് മനസ്സിലാക്കുക, അവിടവിടെ കടംവായ്പ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക, അവയ്ക്കു വേണ്ട നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിലും സംഘങ്ങളെ വേണ്ടതുപോലെ നടത്തിക്കുന്നതിലും വേണ്ടത്തക്ക സഹായം ചെയ്തുകൊടുക്കുക, സംഘങ്ങളുടെ കണക്കുകൾ ഇടക്കിടയ്ക്കു പരിശോധിക്കുക മുതലായ പല ജോലികളും ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ചെയ്തുവരുന്നു. വാസ്തവം നോക്കുന്നതായാൽ ഈവക കാര്യങ്ങൾ ഗവണ്മെണ്ടു മുഖാന്തരം ചെയ്യേണ്ടതല്ല. എന്നാൽ ഈ രാജ്യത്തുള്ളവർ ഈ ഏല്പാടിനെപ്പറ്റിയ അറിവു കരവായതുകൊണ്ടും അധികം പേരും ദരിദ്രന്മാരും പ

റിപ്പിറ്റാത്തവരുമാകുകൊണ്ടും ആരംഭകാലങ്ങളിൽ ഗവണ്മെണ്ടുസഹായം അത്യാവശ്യമാണ് എന്നുവെച്ചാകുന്നു ഗവണ്മെന്റ് അതിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇയ്യടയിൽവെച്ചു പഠിച്ചുള്ളവരും പരോപകാരതല്പരന്മാരുമായ അനുജോഗസ്ഥന്മാർ പലരും ഈ വിഷയത്തിലുള്ള ശ്രദ്ധവെച്ചു തുടങ്ങിയിട്ടുള്ളതിനാൽ ഗവണ്മെന്റിന്റെ ഏതെങ്കിലും ചുമതലയ്ക്ക് അല്പം കുറവു വന്നിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യയിൽ വലിയ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെല്ലാം ഗവണ്മെണ്ടുജോഗസ്ഥന്മാരും നാട്ടുകാരായ അനുജോഗസ്ഥപ്രമാണികളും ഒത്തുചേർന്നാണ് ഈ കാര്യത്തിൽ വേല ചെയ്യുവതുന്നത്.

സംഘസ്ഥാപനസമ്പ്രദായം.

സഹകരണധിപ്പാർട്ടുമെന്റിലെ മേലുജോഗസ്ഥനായ റജിസ്ട്രാരുടെ അനുമതിയോടുകൂടി ഒരു ദേശത്തുള്ള വർ കൂടിച്ചേർന്ന് ഒരു കടംചായ്വുസംഘം അല്ലെങ്കിൽ വില്ലേജ് ബാങ്ക് സ്ഥാപിക്കുകയും നിയമാനുസരണം അതു റജിസ്ട്രാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സാഹചര്യമാണോ, ഭരണരീതി, അംഗങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ മുതലായ വിഷയങ്ങൾ മുമ്പു പലസന്ദർഭങ്ങളിലും ഒട്ടു വിശദമായി വിവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിനാൽ ആ ഭാഗം ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. അടുത്തുള്ള ദേശങ്ങളിലും അതാതു ദേശനിവാസികൾ അതു പോലെയുള്ള സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നു.

സെൻട്രൽബാങ്കിന്റെ സ്ഥാപനം.

എന്നാൽ ആവക സംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾ പ്രായേണ നിർബന്ധമായും ആ കാരണത്താൽതന്നെ അവ

രിൽനിന്നു പിരിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന ഓഹരിസാഖ്യ വളരെ ലഘുവും ആയിരിക്കുന്നതിനാൽ അതാതു ദേശത്തുള്ള സംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾക്ക് അവിടവിടെ പിരിയുന്ന സംഖ്യകൊണ്ട് ആവശ്യം നിവൃത്തിക്കുവാൻ മതിയാകുന്നില്ല. അതിനാൽ അപ്രകാരമുള്ള പല സംഘങ്ങളും കൂടിച്ചേർന്ന് ഒരു സെൻട്രൽ ബാങ്ക് സ്ഥാപിക്കുന്നു. ആ ബാങ്കിലെ അംഗങ്ങൾ അധികവും മേപ്പടി സംഘങ്ങൾതന്നെയായിരിക്കും. പുറമേയുള്ളവർക്കും അതിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേരാം. പണമുള്ളവർ ആ ബാങ്കിൽ ഡെപ്പോസിറ്റുചെയ്യുന്നതും സാധാരണയാണ്. സെൻട്രൽ ബാങ്കിന്റെ ഭരണം അതിലെ അംഗങ്ങളിൽനിന്നു തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന കുറെ പേരാൽ നടത്തപ്പെടുന്നതിനാലും ദേശസംഘങ്ങൾതന്നെ അതിലെ അംഗങ്ങളായിട്ടിരിക്കുന്നതിനാലും ദേശസംഘങ്ങൾക്ക് അതിന്റെ ഭരണത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ സാധിക്കുന്നു. അതുകാരണം അവ അതിന്റെ ഭരണകാര്യത്തിൽ മമതാബുദ്ധിയോടും ശ്രദ്ധയോടുംകൂടി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഈ സെൻട്രൽ ബാങ്കിൽനിന്നു പണമാവശ്യമുള്ള ദേശസംഘങ്ങൾ ആവശ്യം പോലെ കടം വാങ്ങിക്കുകയും ചെലവില്ലാതെ കെട്ടിരിപ്പുള്ള ദേശസംഘങ്ങൾ തങ്ങളുടെ പണം അതിൽ ഡെപ്പോസിറ്റുചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങിനെയൊക്കുമ്പോൾ പണം അധികമുള്ള പ്രദേശത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെടുവിച്ചു ക്ഷാമമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ വിഭജിച്ചുകൊടുക്കുവാൻ സൗകര്യമുണ്ടാകുന്നു.

എല്ലാവിധം പ്രധാനമായ ഒരു ബാങ്കിന്റെ സ്ഥാപനം.

മുൻപറഞ്ഞ രീതിയിൽതന്നെ സെൻട്രൽ ബാങ്ക്

കൾ പലതുകൂടി ചേർന്ന് എല്ലാറ്റിനും തലവനായിട്ടാ
രു ബാങ്ക് (Apex Bank) സ്ഥാപിക്കുന്നു. ആ ബാങ്ക് ഗ
വണ്മേന്മയുടേതായതോടുകൂടി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതായിരി
ക്കും. ആ കാരണത്താൽ അതിൽ പണക്കാരായ പല
രും വലിയ വലിയ സംഖ്യകൾ ഡെപ്പോസിറ്റുചെയ്യ
ുന്നു. അപ്പോൾ ലക്ഷക്കണക്കിനുള്ള സംഖ്യകൾ അതി
ലിട്ടു പെരുമാറുവാൻ സാധിക്കുന്നു.

എല്ലാറ്റിനേയും ചേർന്നു.

എല്ലാറ്റിനും തലവനായിട്ടുള്ള പ്രധാനബാങ്ക്
സെൻട്രൽബാങ്കുകളായിട്ടും ആ ബാങ്കുകൾ ദേശസംഘ
ങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ വില്ലേജ്ബാങ്കുകൾ ആയിട്ടും പണ
മിടവാങ്ങു ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഏറ്റവും നിസ്സാരമായ
വില്ലേജ്ബാങ്കിനേയും മഹാഗംഭീരമായ പ്രധാന (Apex)
ബാങ്കിനേയും കൂട്ടിയിണക്കിക്കൊണ്ടു ഈ പ്രസ്ഥാനം പ
ടൻപിടിച്ചു സർവ്വത്ര വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നു. മുൻപറഞ്ഞ
സ്ഥാപനങ്ങളെല്ലാം സമകരണധിപ്തമാർദ്ദമേണ്ടിലെ റ
ജിസ്ട്രാർ മുതലായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഉപദേശത്താ
ലും മേൽനോട്ടത്താലുമാണ് നടത്തപ്പെടുന്നത്. പ്രധാ
നബാങ്കിന് (ആരംഭകാലത്തിൽ റിശ്വതയുമായിട്ടും) ഗവ
ണ്മേന്മയുടേതായമുണ്ടായിരിക്കുന്നതിനാൽ അതിന്റെ ക
ണക്കപരിശോധനയിലും മാറ്റം ഗവണ്മേന്മയുടെ മേൽ
നോട്ടമുണ്ടായിരിക്കും. അതുപോലെതന്നെ പ്രധാനബാ
ങ്കിന്റെ മേൽനോട്ടം സെൻട്രൽബാങ്കുകളെ സംബന്ധി
ച്ചും ഉണ്ടാകും. ചെറിയ വില്ലേജ്ബാങ്കുകളുടെ കണക്ക
കൾ പരിശോധിക്കുന്ന കാഴ്ചത്തിൽ സെൻട്രൽബാങ്കുക

ളും പ്രധാനബാങ്കും ശ്രദ്ധവെക്കുന്നു. അങ്ങനെയെല്ലാം മായിട്ടും സംഘങ്ങളുടെ ആഭ്യുക്ത്യാ വഹിക്കുന്നത് മതിയാകുന്നില്ല എന്നു കാണുകയാൽ സഹകരണപ്രവർത്തകന്മാർ അഭ്യക്ഷസംഘങ്ങൾ (Supervising Unions) ഏറ്റെടുത്തിട്ടുണ്ടായിരിക്കുന്നു. പത്തോ ഇരുപതോ കടം വായ്പസംഘങ്ങൾ ഒത്തുചേർന്ന് ഒരു അഭ്യക്ഷസംഘം സ്ഥാപിക്കുന്നു. അതിലെ അംഗങ്ങൾ മേപ്പടി സംഘങ്ങൾതന്നെയായിരിക്കും. ആ സംഘം യോഗ്യനായ ഒരു സൂപ്പർവൈസറെ നിയമിക്കുന്നു. അയാൾ മേപ്പടി സംഘങ്ങളുടെ അഭ്യക്ഷത വഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ ഏർപ്പാട് അനുഭോഗ്യസ്ഥന്മാരായ പ്രമാണികളുടെ ഉത്സാഹത്തിന്റെ ഫലമാകുന്നു.

കൊ-ഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻസ്.

സംഘങ്ങൾ എല്ലാം ഒരു കെട്ടായിട്ട് ഒന്നായിരിക്കണമെന്ന ഭാവം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനും, ജനസംഖ്യ മുതലായ കണക്കുകൾ, ജനങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതിയേയും തൊഴിൽവിഭാഗങ്ങളേയും വിവിധ അവസ്ഥാഭേദങ്ങളേയും സംബന്ധിച്ച പല വിവരങ്ങൾ, നിയമസംബന്ധമായ പല സംഗതികൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള നാനാവിഷയങ്ങളുടേയും ജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കുന്നതിനും, സഹകരണ സംബന്ധമായ പുസ്തകങ്ങൾ മാസികകൾ ലഘുപത്രികകൾ മുതലായവയെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിനും, ഈ ഏർപ്പാടിനെ സംബന്ധിച്ച പ്രചാരവേലകൾ പലതും നടത്തുന്നതിനും, സാമാന്യേന എല്ലാ സംഘങ്ങളും നടത്തേണ്ടതായ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഒരു കാര്യപരിപാടി

(Programme) തയ്യാറാക്കുന്നതിനും ഓരോ സംഘങ്ങളുടേയും അധികാരസീമയെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുന്നതിനുംവേണ്ടി ഒരു രാജ്യത്തെ പല ജില്ലകളാക്കി തിരിക്കുന്നതിനും—ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ ഒരു ഗവണ്മെന്റ് ചെയ്യേണ്ടതായ സകലപ്രവൃത്തികളേയും ചെയ്യുന്നതിനും—ആണ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻസു സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈവക സംഘങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തി വളരെ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഇംഗ്ലാണ്ടിൽ മാഞ്ചസ്റ്റർ പട്ടണത്തിൽ 1864-ാമാണ്ടിലാണ് കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ ആദ്യമായിട്ടു സ്ഥാപിച്ചത്. ഇംഗ്ലാണ്ടിൽ സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന് ആ യൂണിയൻവഴിക്ക് അത്യാധികമായ ഗുണം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. സഹകരണസംഘങ്ങൾക്കു പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലും ആവക സംഘവിശേഷങ്ങൾ കാണപ്പെടുന്നു.

ഇന്ത്യയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ തലസ്ഥാനങ്ങളിൽ ആ തരം സംഘങ്ങൾ (കൊ: യൂണിയൻസ്) സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. മദ്രാശിൽ “മദ്രാസ് പ്രൊവിൻഷ്യൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയൻ ക്ലിപ്പ്” (Madras Provincial Co-operative Union Ltd.) എന്നും, ബോമ്പെയിൽ “ബോമ്പേ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്” (Bombay Co-operative Institute) എന്നും, ബങ്കാളത്തിൽ “ബെങ്കാൾ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഓർഗ്ഗനൈസേഷൻ” (Bengal Co-operative Organisation) എന്നും വേരോട്ടുകൂടി അവ അറിയപ്പെടുന്നു. സഹകരണഏകീകരണത്തിൽ തത്പരന്മാരായിട്ടുള്ള അനുഭൂതാഗസ്ഥന്മാ

രായ ചില മഹാത്മാരുടെ ഉത്സാഹത്തിന്മേൽതന്നെയാണു് ആവക സംഘവിശേഷങ്ങളും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. അതാതു ഗ്രമമേഖലകളുടെ ഒത്താശയും അവയ്ക്കു ധാരാളമുണ്ടു്. സഹകരണം എന്നുവെച്ചാലെന്താണു് എന്നു ജനങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കുക, അവരുടെ ഇടയിൽ ഒരു ഏല്പാടിന്നു പ്രചാരമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുക മുതലായതാണു് അവയുടെ മുഖ്യ ഉദ്ദേശങ്ങൾ. സഹകാരിത എന്ന തത്ത്വത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുണ്ടായിട്ടുള്ള ഈ ഏല്പാടിന്റെ ശരിയായ ജ്ഞാനം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിന്നും പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളെ ഭരിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തേയും കണക്കുകൾ ചെയ്ക്കുന്ന രീതിയേയും തൽസംബന്ധമായ മറ്റു പല കാര്യങ്ങളേയും പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നുമായിട്ടൊരേപ്പാടു മേപ്പടി സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കരംഗമായിട്ടു ചെയ്തുവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിന്നു് അതാതു സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ എല്ലാ മനുഷ്യരുടെ ഇടയിലും പ്രചാരമുണ്ടാകുന്നതിന്നുവേണ്ടി ആവക സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖാന്തരംതന്നെ ആ വിഷയത്തെപ്പറ്റി പല മാസികകളും ത്രൈമാസികകളും ലഘുപത്രികകളും ഇംഗ്ലീഷിലും നാട്ടുഭാഷകളിലുമായി അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധം ചെയ്തുവരുന്നു. അത്രയുമല്ല, ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രകടനങ്ങളുള്ള ഉൽക്കർഷ്ഠിതനായിക്കൊണ്ടു് ഏതസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി കൂടിയാലോചന നടത്തുവാൻ വേണ്ടി അവിടവിടെ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ സംഘങ്ങളേയും ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രമാണികളും താൽപര്യമുള്ളവരുമായ പല മഹാത്മാരേയും ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി

മഹായോഗങ്ങൾ (Conferences) കൂടുകയും അവയിൽ വെച്ചു പല പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അനുഭോഗസ്ഥനായ നാട്ടുപ്രമാണികളുടെ ഈവിധമുള്ള പരിശ്രമങ്ങൾ സഹകരണധിപ്പാർട്ടുമേണ്ടുഭോഗസ്ഥനാക്കു വളരെ സഹായമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

അധ്യായം 18.

ജമ്നസമ്പ്രദായം.

വില്ലേജ് ബാങ്കുകളുടെ ഉൽപ്പത്തിയും അഭിവൃദ്ധിയും ജമ്നയിലാകയാൽ അവിടെയുള്ള വില്ലേജ് ബാങ്കുകളും സെൻട്രൽ ബാങ്കുകളും മറ്റും ഘടനാവിശേഷത്തെപ്പറ്റി സാക്ഷേപമായി താഴെ പറയുന്നു:— ജമ്നയിൽ ആദ്യക ബാങ്കുകൾതന്നെ രണ്ടു തരമുണ്ട്. ഒന്നു ഗവണ്മേണ്ടുസഹായത്തോടുകൂടി നടത്തപ്പെടുന്നവ. മറ്റൊരു ഹൈമിസൻസമ്പ്രദായപ്രകാരമുള്ളവ. ജമ്നയുടെ തലസ്ഥാനമായ ബർലിൻപട്ടണത്തിൽ മേപ്പടി രണ്ടുതരം സംഘങ്ങളുടേയും തലസ്ഥാനമായിട്ടു രണ്ടു സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഒന്ന് “ഇംപീരിയൽ ഫ്ഡറേഷൻ” * എന്നും

* ഒരു രാജ്യത്തു സഹകരണം എന്ന ഏല്പാട് ഒരു ഘട്ടംവരെ പുഷ്ടിപ്പെടുവന്നാൽ സഹകരണസംഘങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു മേൽ പലതരം “ഫ്ഡറേഷൻ” ആയിത്തീരുവാനാരംഭിക്കുന്നു. എല്ലാം ഒന്നാണെന്ന് എന്ന ഭാവവും തമ്മിൽ കൂട്ടിക്കെട്ടം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുകയും സഹകരണ സംഘങ്ങളെ വേണ്ടവഴിക്കു തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോവുകയും മറ്റും ആണ് ഒരു “ഫ്ഡറേഷൻ”ന്റെ കൃത്യങ്ങൾ. കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് യൂണിയന്റെ കൃത്യങ്ങളും “ഫ്ഡറേഷൻ”ന്റെ കൃത്യങ്ങളും ഒട്ടേറെ ഒന്നതെന്നുതന്നെ.

മറോതു “റൈഫീസൻ ഫീഡറേഷൻ” എന്നും പായപ്പെടുന്നു. റൈഫീസൻസമ്പ്രദായികം ഗവണ്മെന്റുസഹായത്തെ തീരെ നിഷേധിക്കുന്നവരാകുന്നു. അവിടെ ഒരു വില്ലേജ് ബാങ്ക് ആഭ്യന്തരമായിട്ട് സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ അതിനെ ഉടനൊത്തന്നെ മൂന്നു സഹകരണസ്ഥാപനങ്ങളോടു സംഘടിപ്പിക്കുന്നു. പണമെടവാടു നടത്തുന്നതിന് ഒരു സെൻട്രൽ ബാങ്കിനോടും കൃഷികാര്യങ്ങൾക്കും ഗൃഹാവശ്യങ്ങൾക്കും വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ ആവശ്യംപോലെ കിട്ടുന്നതിന്നു തുകപ്പടിയിായി ശേഖരിപ്പും വില്പനയും നടത്തുന്ന ഒരു സംഘത്തോടും (Wholesale Society) പിന്നെ കണക്കുകൾ ആധിപത്യം ചെയ്യുക പരിശോധന നടത്തുക മുതലായ കാര്യങ്ങൾക്കു സ്ഥലത്തുള്ള പ്രൊവിൻഷ്യൽ യൂണിയനോടും സംഘടിപ്പിക്കുന്നു. റൈഫീസൻ ഫീഡറേഷൻ 1877-ാമാണ്ടിലാണ് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്. 1920-ാമാണ്ടു് അതിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നതായി 7192 സംഘങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. 1883-ാമാണ്ടിൽ ‘ഡാക്ടർ ഹാസ്’ (Dr. Haas) എന്നൊരാളാണ് ഇംപീരിയൽ ഫീഡറേഷൻ സ്ഥാപിച്ചത്. അതു മറോതിനേക്കാൾ വളരെ അധികം വലിയതായ ഒരേപ്പാടാകുന്നു. 1920-ാമാണ്ടിൽ അതിൽ 21,297 സംഘങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. 1919-ാമാണ്ടിൽ 24 സെൻട്രൽ ബാങ്കുകൾ ഇംപീരിയൽ ഫീഡറേഷനോടു യോജിപ്പിച്ചിരുന്നു. വലിയതായിട്ടുള്ള സെൻട്രൽ ബാങ്ക് മാത്രമേ റൈഫീസൻ ഫെഡറേഷനോടു ചേർന്നിരിക്കുന്നുള്ളൂ.

കാരോ ജില്ലയിലും ഇംപീരിയൽ ഫെഡറേഷൻസമ്പ്ര

ദായപ്രകാരമുള്ള ഓരോ സെൻട്രൽബാങ്കും ഓരോ യൂണിയനും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സെൻട്രൽബാങ്കുകൾ ക്ഷേപ്തം തലവനായിട്ട് തലസ്ഥാനമായ ബർലിനിൽ ഒരു പ്രധാന (Apex) ബാങ്കും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. മറ്റേ സമ്പ്രദായപ്രകാരമുള്ള ഒരോ സെൻട്രൽബാങ്കിന്റെ ശാഖകൾ പല ജില്ലകളിലും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. ജമ്നയിലെ ഇംപീരിയൽ ഫ്ഡറേഷൻ സമ്പ്രദായത്തോടാണ് ഇന്ത്യൻ സമ്പ്രദായത്തിനധികം സാമ്യമുള്ളത്.

ജമ്നയിൽ (1922-ാമാണ്ടിൽ) ആകെ പലതരത്തിലുംകൂടി 47,000 സംഘങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവയെ കണക്കുപരിശോധനനിയന്ത്രണം മുതലായ കാര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നാലു തരമായി വിഭാഗീകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 1. ഹാമ്പ്ബർഗ് എന്ന പട്ടണത്തിൽ ശേഖരിപ്പും വില്പനയും നടത്തുന്ന സംഘങ്ങളുടെ ഒരു ഫ്ഡറേഷൻ (Consumers' Federation at Hamburg) 13000 സ്റ്റോർസംഘങ്ങൾ അതിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നു. 2. ജമ്ൻ സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ ഫ്ഡറേഷൻ (German Federation of Co-operative Societies). പട്ടണങ്ങളിലുള്ള പലവിധ സഹകരണസംഘങ്ങളും അതോടു ചേർന്നിരിക്കുന്നു. സ്റ്റോർസംഘങ്ങൾ ശിപ്പികളുടെ സംഘങ്ങൾ വീട്ടുപണിസംഘങ്ങൾ ഴ്ഷൂൽ ഡേലിഷ് (Schulze Delitzsch) അല്ലെങ്കിൽ ചെറിയ വ്യവസായബാങ്കുകൾ എന്നീ പലവിധ സംഘങ്ങളും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പിന്നെ കൃഷിക്കാരുടെ വില്ലേജ് സംഘങ്ങൾ. അവതന്നെ

മുൻപാഞ്ഞപ്രകാരം (3) ഹൈസൽ ഫീഡറേഷനിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നവ. (4) ഇംപീരിയൽ ഫെഡറേഷനിൽ പെട്ടവ. ഇവയെല്ലാം ഒത്തുചേർന്ന് പ്രവർത്തിപ്പാനുള്ള ശ്രമമുണ്ട്. [M L Darling I. C. S.]

പണമെടവാടു ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും ചെറിയതും നിസ്സാരവുമായ വില്പനാബോർഡ് മുതൽ ഏറ്റവും വലിയതും പ്രധാനവുമായ തലവൻ (Apex) ബോർഡ് വരെയുള്ള സംഘങ്ങളുടെ രചനയും ഘടനയുമാണ് ഇതേവരെ നിരൂപിക്കപ്പെട്ടത്. സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒട്ടുതന്നെ അപ്രധാനമല്ലാത്ത മറ്റൊരു തരം സംഘങ്ങളുടെ - ശേഖരിപ്പം വില്പനയും നടത്തുന്ന സംഘങ്ങൾ (സ്റ്റോറുകൾ) നിർമ്മാണസംഘങ്ങൾ, വിതരണസംഘങ്ങൾ (Distribution Societies) എന്നിങ്ങനെ പല പ്രകാരമേ പഠയപ്പെടുന്ന സംഘവിശേഷങ്ങളുടെ - രചനയേയും ഘടനയേയും പറ്റി മുമ്പു അവിടവിടെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ തരം സംഘങ്ങൾക്ക് ഇന്ത്യയിൽ പ്രചാരമുണ്ടായി വരുന്നതേയുള്ളൂ. അവയുടെ രചനയും ഘടനയും ഏതൊരു പണമെടവാടു നടത്തുന്ന സംഘങ്ങളുടേതുപോലെതന്നെയാകുന്നു. അതായത്: ദേശപ്രതികാരം ശേഖരിപ്പസംഘങ്ങൾ. ആ തരം പല സംഘങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിലായി തുക്കപ്പടിയായി ശേഖരിപ്പം വില്പനയും നടത്തുന്ന ഒരു വലിയ സംഘം (Wholesale Society) അങ്ങനെയുള്ള വലിയ സംഘങ്ങൾ പലതും കൂടിച്ചേർന്ന് ഒരു 'ഫെഡറേഷൻ' ചെറിയ സംഘങ്ങളുടെ ആഭ്യുക്തം വഹിക്കുന്നതിനും കണക്കു തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനും

വസ്തു പണ...ന്മേൽ ഭീ...ക...വീ കടം കൊടുക്കുന്ന ബാങ്കുകൾ 131

മായി അദ്ധ്യക്ഷസംഘങ്ങളും ആധിപത്യസംഘങ്ങളും ഏറ്റെടുത്തുകയും ചെറിയ സംഘങ്ങളെ അവയോടു യോജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. ഇങ്ങിനെ എല്ലാ സംഘങ്ങളേയും യഥാക്രമം കൂട്ടി യോജിപ്പിച്ച് എല്ലാംകൂടി ഒരു പ്രധാനസ്ഥലത്തു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന 'ഫ്ലാൻഡേഴ്സ്'നോടു സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അദ്ധ്യായം 19

വസ്തു പണയത്തിന്മേൽ ഭീഗ്ലകാലംകൊണ്ടു
കുറേയായി വീട്ടത്തക്കവണ്ണം കടം
കൊടുക്കുന്ന ബാങ്കുകൾ.
(Land Mortgage Banks)

കൃഷിക്കാരുടെ താൽക്കാലികമായ ചില ആവശ്യങ്ങളെ നിവൃത്തിക്കുന്നതിന്നു മാത്രമുള്ള സംഖ്യയേ നാടുവുറ്റങ്ങളിലുള്ള ചെറിയ കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങൾക്കു കൊടുക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. തങ്ങളുടെ സർവ്വസ്വവും പണയപ്പെടുത്തി ഭീഗ്ലകാലമായിട്ടു കടത്തിൽ പെട്ടു ക്ലേശിക്കുന്ന കൃഷിക്കാർക്കു ഗുണമോചനമുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ അവയെക്കൊണ്ടു കഴിയുന്നതല്ല. അതിനാൽ അതിലേക്കൊരു നിവൃത്തിമാർഗ്ഗമായിട്ടാണ് "ലാൻറ് മോർട്ട്ഗേജ് ബാങ്കുകൾ"യുടെ ആവിർഭാവം. കൃഷിക്കാരെ— വിശേഷി

ചുറ്റും ചെയ്ത വസ്തുക്കളെല്ലാം — കടത്തിൽനിന്നും മോചിപ്പിക്കുന്നതിനും അവരുടെ വസ്തുക്കളെ നന്നാക്കുന്നതിനും കൃഷി പരിഷ്കരണരീതിയിൽ ചെയ്യുന്നതിനും മറ്റുമായി അവർക്ക് വസ്തു പണയത്തിന്മേൽ ദീർഘകാലംകൊണ്ടു കരോഷമായി വീട്ടത്തക്കവണ്ണം ആവശ്യമുള്ള പണം കടംകൊടുക്കുക എന്നതാണ് മേപ്പടി ബാങ്കുകളുടെ പ്രയോജനം. 1925-ാമാണ്ടിലാണ് മദ്രാസ് ഗവണ്മെണ്ടു അങ്ങിനെ ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്നുവാദം കൊടുത്തത്. ഇപ്പോൾ മദ്രാസ് സംസ്ഥാനത്തു് ആകെ അപ്രകാരമുള്ള ബാങ്കുകൾ ഇരുപതോളം അവിടവിടെയായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ ബാങ്കുകൾക്കു പണം സുലഭമായിട്ടു കിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടി ഇയ്യടയിൽ (1929 ഒക്ടോബർ 25-ാം തീയതി) മദ്രാസ് ഗവണ്മെണ്ടു് ആ തരത്തിലുള്ള ഒരു സെൻട്രൽബാങ്ക് മദ്രാസിൽ സ്ഥാപിക്കുവാനനുവദിച്ചു. ഓഫീസിംഗ്, സൂക്ഷിപ്പുപണം (Deposits), ഡിബെന്ചർലോൺ എന്നീ മൂന്നു വിധത്തിലാണ് ആ ബാങ്കിലേക്കു പണമുണ്ടാക്കുന്നത്. അതാതു ജില്ലകളിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആ തരം ബാങ്കുകൾ മേപ്പടി സെൻട്രൽബാങ്കിൽ അംഗങ്ങളാകുന്നു. പാമെ കറൻസിയുടെ വകുപ്പിലും ഓഫീസിംഗ് എടുത്തു അതിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടു ചേരാം. ബാങ്കിൽനിന്നു പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഡിബെന്ചർ വാങ്ങി ബാങ്കിലേക്കു പണം കടംകൊടുക്കുന്നതിനും ബാങ്കിൽ പണം സൂക്ഷിപ്പിനിടുന്നതിനും ബാങ്കിൽ ഓഫീസിംഗ് ചെയ്യുന്നതിനും ജനങ്ങൾക്കു വിശ്വാസം ഉ

ണ്ടാകുവാൻവേണ്ടി ഗവണ്മെന്റുതന്നെ ഡിബെഞ്ചർ വാങ്ങിക്കുകയും ആരെങ്കിലും ഡിപ്പോസിറ്റുചെയ്യുന്ന പണത്തിന്നു 100-ക്ക് 6 വീതം പലിശ മുട്ടിച്ചുതന്നുകൊള്ളാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്തതും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഈ ഒരേപ്പാടു കൃഷിക്കാർക്ക് — ഇന്ത്യയിലുള്ള കൃഷിക്കാർക്കു വിശേഷിച്ചും — ഒരനുഗ്രഹമായിട്ടു തീരുന്നതാണ്. എന്നെന്നാൽ കൃഷിക്കാർ സാധാരണയായി തങ്ങളുടെ വസു പണയംകൊടുത്തു 100-ക്ക് പന്ത്രണ്ടും പതിനഞ്ചും വീതം പലിശക്കാണ് പണം പണക്കച്ചവടക്കാരുടെ കയ്യിൽനിന്നും മറ്റും കടം വാങ്ങിക്കുന്നത്. അതു കാരണം ഒരു കാലത്തും അവർക്ക് ആ വകക്കാരുടെ പിടിയിൽനിന്നു വിടുപോരുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. അവരുടെ ധനസ്ഥിതിയെ ഒരു വിധത്തിലും നന്നാക്കുവാനും അവർക്കു തരം കിട്ടുന്നില്ല. എന്നെന്നാൽ ആണ്ടുതോറുമുള്ള അവരുടെ ആദായം നിത്യച്ചെലവിന്നും കടപ്പലിശക്കാരെന്ന കഷ്ടിയായിട്ടു മതിയാകുന്നള്ളു അപ്പോൾ പിന്നെ വസു നന്നാക്കുന്നതിന്നോ ധനവൽകങ്ങളായ മറ്റു കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാനോ അവർക്കുണ്ടിന്നെ സാധിക്കും. അതുകൊണ്ടു മുൻപാഞ്ഞ മാതിരിയിലുള്ള ബാങ്കുകൾ അവർക്കു വളരെ സഹായമായിത്തന്നെ തീരുന്നു. ആ വക ബാങ്കുകളിൽനിന്നും വസുപണയത്തിന്മേൽതന്നെയാണ് കടം കിട്ടുന്നത് എങ്കിലും ഒരു കൃഷിക്കാരന് അതു ഗുണകരമായിട്ടുതന്നെയാണ് തീരുക. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, ബാങ്കിൽ 100-ക്ക് ഏഴര അല്ലെങ്കിൽ ഏറിയത് 9 വീതം പലിശയേ കൊടുക്കേണ്ടിവരികയുള്ളൂ. മുതൽ ദീർഘകാലം

(പതിനഞ്ചോ ഇരുപതോ) കൊല്ലംകൊണ്ടു കുറേയ്ക്കായിട്ട് കൊടുത്തുതീർത്താൽ മതിതാനും. അപ്പോൾ താൻ കടക്കാരനാണ് എന്ന വിചാരവും തന്നിമിത്തമുള്ള ബുദ്ധിയുടേയും കൂടാതെ ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി വേലചെയ്തുവാൻ അങ്ങിനെയുള്ള കൃഷിക്കാരനു സാധിക്കുന്നു. അധികപലിശക്കു നിന്നിരുന്ന കടം വീട്ടി ചുരുങ്ങിയ പലിശക്കു കടം വാങ്ങുവാൻ തരം വന്നതിൽനിന്നു കൊല്ലത്തോറുമുണ്ടാകുന്ന കൂടുതലാദായംകൊണ്ട് അവനു തന്റെ വസ്തു നന്നാക്കുന്നതിനും അപ്രകാരം നന്നാക്കിയ വസ്തുവിൽനിന്ന് അധികം മുതലെടുപ്പുണ്ടാക്കുന്നതിനും ആ അധികാദായം കൊണ്ടു കടപ്പലിശയും കടത്തിന്റെ ഒരു ശതനെയും കൊല്ലത്തോറും കൊടുത്തു തീർപ്പാക്കും അവനു കഴിയുന്നു.

ഇന്ത്യയിൽ ഈ മാതിരി ബാങ്കുകൾ വളരെ ദുർലഭമാകുന്നു. അടുത്ത കാലം മുതൽക്കു മാത്രമേ അവ കാരോ പ്രദേശങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതുടങ്ങിയിട്ടുള്ളൂ. എന്നാൽ ജമ്നിയയിൽ ഈ ഏർപ്പാടിനു ഏറു നൂറമ്പതു കൊല്ലത്തെ പഴക്കമുണ്ട്. ഈ സമ്പ്രദായപ്രകാരമുള്ള ഒരു ബാങ്കിന്റെ നടത്തിപ്പു കേവലം വില്ലേജ് ബാങ്കുകളുടേതുപോലെ അത്ര എളുപ്പമല്ല. എത്രതന്നെ അതിനെ വിചരിച്ചാലും സാധാരണക്കാർക്കു് അതു നടത്തുന്ന രീതിയെപ്പറ്റിയ സ്വരൂപജ്ഞാനമുണ്ടാക്കുവാൻ പ്രയാസമായിരിക്കും.

അധ്യായം 20.

കൃഷിക്കാർക്ക്

കടംവാങ്ങിയല്ലാതെ കണ്ടുള്ള ഇതരപരസ്സരസഹായസംഘങ്ങൾ.

കൃഷിക്കാർക്ക് കടം കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള സംഘങ്ങൾക്കു പുറമെ അവരുടെ മറ്റു പല കാര്യങ്ങളും സാധിക്കുന്നതിനുള്ള പരസ്സരസഹായസംഘങ്ങളെപ്പറ്റി ഇനി നിരൂപിക്കാം.

കൃഷിക്കാരുടെ നിത്യകാലക്ഷേപത്തിനുവേണ്ടുന്ന പദാർത്ഥങ്ങളെ ഇപ്പോഴത്തെക്കാൾ വളരെ അധികം ലഭ്യമായിട്ടുണ്ടെന്ന് അറിയുക കിട്ടാറാക്കിക്കൊണ്ടു് അവരുടെ ധനസ്ഥിതിക്കു് ഉന്നതിയുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാനുള്ള ഒരു എളുപ്പവഴി സഹകരണം എന്ന ഏർപ്പാടു് അവർ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. അതാതു പുച്ചിൽ കൃഷി നടത്തുന്നതിനുവേണ്ട പണവും ചെലവുമായ പലിശക്കു കിട്ടിയതുകൊണ്ടു മാത്രം കൃഷിക്കാരുടെ സകല ആവശ്യങ്ങളും നിവൃത്തിയുണ്ടാകാൻ പാടില്ല. മറ്റാരുമില്ലാത്ത അവർക്കു സാധിക്കേണ്ടതായിട്ടു പിന്നെയുമുണ്ടു്. സഹകരണം എന്ന ഏർപ്പാടിനെത്തന്നെ ആ വക കാര്യങ്ങളുടെ സിദ്ധിക്കായിട്ടും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാകുന്നു. എന്നാൽ മാത്രമേ ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യം—കൃഷിക്കാരുടെ ആകമാനമുള്ള ധനസ്ഥിതിക്കു പുഷ്പാധികം ഉൽക്കഷ്ടമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുക എന്ന കാര്യം—പൂർണ്ണമായിട്ടു ഫലവത്തായിത്തീരുകയുള്ളൂ.

പഠിപ്പം ബുദ്ധിയുമുള്ള ഒരു കൃഷിക്കാരൻ പണം ആവശ്യംപോലെ കടം കിട്ടുവാനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടാ യാൽതന്നെ ധാരാളം മതി. എന്നെന്നാൽ ആ പണം കൊണ്ട് അയാൾ തനിക്കാവശ്യമുള്ള പണിയായുധങ്ങളേയും കൃഷിപ്പണിക്കോപ്പുകളേയും വിത്തു വളം മുതലായവയേയും നല്ലതുനോക്കി ലാഭത്തിനു വാങ്ങിക്കുന്നു. വേണ്ടതുപോലെ കൃഷിപ്പണി നടത്തുന്നു. കൃഷി ചെയ്യുണ്ടാക്കിയ പദാർത്ഥങ്ങളെ നല്ല വിലക്കു വിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തനിക്കു വേണ്ട സാധനങ്ങളെ ലാഭംനോക്കി വാങ്ങിപ്പാനും താൻ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കിയവയെ നല്ല വിലക്കു വില്ക്കുവാനും അയാൾക്കു സാമർത്ഥ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ യാതൊരു പഠിപ്പമില്ലാത്ത മൃഗമായ ഒരു കൃഷിക്കാരന്റെ കഥ അങ്ങിനെയല്ല. ചുരുങ്ങിയ പലിശക്കു പണം സുലഭമായിട്ടു തന്റെ കയ്യിൽ കിട്ടിയാൽതന്നെയും അയാൾ അതു വേണ്ടവിധത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന കാര്യം സംശയമാണ്. താൻ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കിയ സാധനങ്ങളെ നല്ല വിലയ്ക്കു വിൽക്കുവാനുള്ള സാമർത്ഥ്യവും അയാൾക്കില്ല. ഈ വിധമുള്ള കൃഷിക്കാർക്കു പണം ലാഭത്തിൽ കടം കിട്ടുവാനുള്ള സൗകര്യംകൊണ്ടു മാത്രം മതിയാകുന്നതല്ല. പണം കടം കൊടുപ്പാൻവേണ്ടി മാത്രമേ സഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നുള്ളുവെങ്കിൽ സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാടു നിഷ്പലമായിത്തന്നെ ഭവിക്കും. അതിന്നു് അതിലും വളരെ അധികം വ്യാപ്തിയുണ്ടാക്കിത്തീർക്കേണ്ടതാകുന്നു. വിത്തു്, കന്നാലി, കൃഷിപ്പണിക്കുള്ള ആയുധങ്ങൾ, വളം, വെള്ളം എന്നിവയെല്ലാം ഒരു കൃ

ഷിക്കാർ അത്യാവശ്യങ്ങളാകുന്നു. നിലം ഉഴുതു വെ
ടിപ്പാക്കുക, വളം ചേർക്കുക, വിത്തു വിതയ്ക്കുക, വെള്ളം
വേണ്ട സമയത്തു തിരിച്ചുകൊടുക്കുക മുതലായി വിളവു കൊ
യ്ക്കുവാനുവരെ പല പ്രവൃത്തികളും ഒരു കൃഷിക്കാർക്കു
നടത്തേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. കൊയ്തെടുത്ത സാധനം നല്ല
വിലയ്ക്കു വില്ക്കുകയും വേണം. ഇങ്ങിനെ നോക്കുമ്പോൾ
കൃഷിക്കാരുടെ ആവശ്യങ്ങളെ മൂന്നു തരമായിട്ടു വിഭജി
ക്കാം. 1. വാങ്ങൽ—അതായത് ആവശ്യമുള്ള സാധ
നങ്ങളെ നല്ലതായിട്ടു ലഭ്യം നോക്കി വാങ്ങിക്കുക എന്
ത്. 2 ഉണ്ടാക്കൽ—ധാന്യാദിപദാർത്ഥങ്ങളെ കൃഷി
ചെയ്തുണ്ടാക്കുക എന്നത്. 3. വില്പന—കൃഷിചെയ്തതാ
ക്കിയ സാധനങ്ങളെ തക്ക വിലയ്ക്കു വിൽക്കുക എന്നതു സ
ഹകരണം എന്ന ഏപ്പാടിന്റെ പ്രയോഗം ഈ മൂന്നുതരം
ആവശ്യങ്ങളിലും വ്യാപിക്കേണ്ടതാകുന്നു. എന്നാൽ മാ
ത്രമേ അതു യഥാർത്ഥത്തിൽ കൃഷിക്കാർക്കു പ്രയോജനകര
മായിട്ടു തീരുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു കൃഷികാര്യങ്ങൾക്കു
വേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങളേയും ഗുണാവശ്യങ്ങൾക്കു വേണ്ട
ന്നവയേയും വാങ്ങി ശേഖരിച്ചു കൃഷിക്കാർക്കു ആവശ്യം
പോലെ വിൽക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ശേഖരിപ്പും വില്പനയും
നടത്തുന്ന സംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാപനം വളരെ മുഖ്യമായി
ട്ടു വിചാരിക്കപ്പെടുന്നു. ഒരു വില്ലേജിൽ ഒരു കടംവാങ്ങൽ
സംഘമുണ്ടെങ്കിൽ അവിടെ മുൻ വിചരിച്ചുപോലെയുള്ള
ഒരു ശേഖരിപ്പസംഘവും (ഒരു സ്റ്റോർ) നിശ്ചയമായിട്ടു
വേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ കൂട്ടായി കൃഷി ചെയ്യുന്നതി
ന്നും അപ്രകാരം കൃഷിചെയ്തുണ്ടാക്കുന്ന സാധനങ്ങളെ കൂ

ട്ടായിത്തന്നെ വിൽക്കുന്നതിനും സാഘങ്ങൾ ആവശ്യമുണ്ടായിരിക്കണം. എന്നാൽ മുഖാന്തര മൂന്നു കാര്യങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകം മൂന്നു സാഘങ്ങൾ ഒരു വില്ലേജിൽതന്നെ സ്ഥാപിക്കുന്നതു ഗുണകരമായിരിക്കുമോ എന്നും അല്ലെങ്കിൽ അതു സാദ്ധ്യമോ എന്നും ബലമായിട്ടു സംശയിക്കുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള സാഘങ്ങളെ വേണ്ട വിധത്തിൽ നടത്തുന്നതിന്നു പ്രാപ്തനായവർ ചുരുക്കമാകുന്നുവെന്നു സംഗതിയാണ് ആ ശങ്കയുള്ള മുഖ്യകാരണം. എങ്കിലും കാര്യം സാധിക്കുകയും വേണം. അതിനുള്ള എളുപ്പവഴിയുണ്ടു കാണേണ്ടതു്. ശേഖരിപ്പുസാഘങ്ങളെ സ്ഥാപിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ഭർഷടംകൂടാതെതന്നെ കഴിക്കാം. എങ്ങിനെയെന്നാൽ ആ ഏല്പാടു കടംവായ്പസാഘം മുഖാന്തരം നടത്താവുന്നതാണ്. അങ്ങിനെയാകുമ്പോൾ ആ ഒരു സാഘം മുഖാന്തരംതന്നെ കൃഷിക്കാർക്കു കടംവായ്പ വണമായിട്ടും സാധനങ്ങളായിട്ടും കൊടുക്കുക എന്ന നിലയിലായിട്ടു തീരും.

കൂട്ടായിട്ടു കൃഷി നടത്തുന്നതിനുള്ള സാഘങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ് ഇനി നിരൂപിക്കുവാനുള്ളതു്. പലരുംകൂടി ചേർന്നിട്ടുള്ള ഒരു സാഘം മുഖാന്തരം അധികം നിലങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുചേർത്തു വലിയ പടവാക്കി വലിയ മട്ടിൽ കൃഷി നടത്തുന്നതുതന്നെയാണ് അധികം ലാഭകരമായിരിക്കുക എന്നതു തക്കമാറ സംഗതിയാകുന്നു. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, അപ്രകാരമുള്ള കൂട്ടുകൃഷിയിൽ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ കൂടാതെ ആവശ്യംപോലെ വെള്ളം തിരിച്ചുകൂട്ടുന്നതിനും

അധികം വെള്ളം ചേർത്തു പണിയുന്നതിനും മറ്റും സൗകര്യം വളരെ അധികമുണ്ടാകും. അതനുസരിച്ചു വിളവും അധികം കാണം. മേപ്പടി കൃഷിയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ധാന്യാദിപദാർത്ഥങ്ങൾ തുകപ്പടിയിായിട്ടധികമുണ്ടാകുന്നതിനാൽ കുറച്ചു വെച്ചത്തിൽതന്നെ അവയെ വിറ്റഴിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്യും. അങ്ങിനെയെല്ലാമാണെങ്കിലും ആ വിധമുള്ള ഒരേപ്പാട് നമ്മുടെ കൃഷിക്കാരുടെ ഇടയിൽ ഇപ്പോൾ സാധിക്കുകയില്ല. അതിനാൽ അത്രത്തോളം പോകാതെ ആദ്യം ഒരുങ്ങിയ ഒരു മട്ടിൽ പ്രവൃത്തി നടത്തുവാനാണ് ശ്രമിക്കേണ്ടത്. ചില കെട്ടി വെള്ളം തിരിച്ചുകൊണ്ടു വരിക, യന്ത്രാവെച്ച വെള്ളം ചാമ്പുക, പരിഷ്കൃതരീതിയിലുള്ള കൃഷിപ്പണിക്കോപ്പുകളും മറ്റും വരുത്തുക, നല്ല വിത്തുകൾ ശേഖരിക്കുക, വേലി കെട്ടുക മുതലായ കാര്യങ്ങൾ പലതും കൂട്ടായി നടത്തുന്നതിനുവേണ്ടി സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക എന്ന ചുരുങ്ങിയ ഒരു നിലകൊണ്ടു തൽക്കാലം തൃപ്തിപ്പെടേണ്ടതായിട്ടിരിക്കുന്നു.

ഇനി പായുവാനുള്ള വില്പനസംഘങ്ങളെപ്പറ്റിയായാകുന്നു. ഈ തരം സംഘങ്ങൾ കടംവായ്പസംഘങ്ങളേക്കാളും അധികം മുഖ്യമായിട്ടുള്ളവയാകുന്നു. എന്നെന്നാൽ, താൻ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാകുന്ന ധാന്യാദിപദാർത്ഥങ്ങളെ ഒരു സംഘമുഖാന്തരം തക്കതായ വിലയ്ക്കു വില്ക്കുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ലാഭമാണ് ചുരുങ്ങിയ പലിശക്കു പണം കടം കിട്ടുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ലാഭത്തേക്കാൾ ഒരു കൃഷിക്കാരന് അധികം മെച്ചമായിട്ടു തീരുന്നത്.

മുൻ പാഞ്ഞ മൂന്നു തരം ആവശ്യങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകം സംഘങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം. എന്നാൽ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിക്ക് അതു എഴുപ്പത്തിൽ സാധിക്കുന്നതല്ല. അതിനാൽ അപ്രകാരമുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ കാലക്രമേണ സുലഭമായിട്ടു തീരുന്നതുവരെ മറ്റൊരു ഡിപ്പത്തിൽ കാര്യം സാധിക്കുവാൻ നോക്കണം. വില്പനയും കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങൾ മുഖാന്തരംതന്നെ നടത്തുക എന്നതായിരിക്കും തൽക്കാലം അധികം സൗകര്യം. സംഘാംഗങ്ങൾ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കുന്ന ധാന്യാദിപദാർത്ഥങ്ങളെ നല്ല വിലക്കു വില്പിക്കുവാൻ താല്പെടുത്തുക, അവയുടെ നിരക്കുവില അന്വേഷിച്ചറിയുക, അവയെ കൃത്യമായിട്ട് അളക്കുകയും തുക്കുകയും ചെയ്യുക, ദില്ലാളൻകമ്മീഷൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തുക മുതലായ സകലകാര്യങ്ങളും ആരംഭത്തിൽ കടംവാങ്ങുസംഘംതന്നെ നടത്തുന്നതായിരിക്കും നല്ലത്.

[H. L. Kaji]

അദ്ധ്യായം 21.

കൃഷിക്കാർക്കു യോജിക്കുന്ന വിട്ടുവ്യവസായങ്ങൾ.

നമ്മുടെ രാജ്യത്തു കൃഷിക്കാർക്കു സാധാരണയായി ആറു മാസത്തേക്കു മാത്രമേ കൃഷിപ്പണിയുള്ളൂ. ശേഷം ആറുമാസം അവർ അധികംപേരും വിശേഷിച്ചു ജോലികൾ കൺമില്ലാതെയും അതിനാൽ സമ്പാദ്യമില്ലാതെയും

ൺ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നത്. കൃഷിചെയ്യുണ്ടാകുന്ന സമ്പാദ്യം സാമാന്യേന സ്വല്പവും അസ്ഥിരവുമായിരിക്കുന്നു. അതുതന്നെ ആറുമാസക്കാലത്തേയ്ക്കു ഉള്ളതാണു. ഈ നിലയിൽ അവരുടെ ധനസ്ഥിതി നന്നായിരിപ്പാൻ എത്രത്തോളം തരമുണ്ടെന്നു ഹിക്ഷാചൂനതാണു്. വാസ്തവത്തിൽ അവരുടെ സ്ഥിതി വളരെ മോശത്തിലാണു എന്തെന്നു പറയണം. അതിനാൽ കൃഷിപ്പണിയില്ലാത്ത ആറുമാസക്കാലത്തേക്കു് അവർക്കു സമ്പാദ്യത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം അവശ്യം കാണിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതാകുന്നു. ജീവിതയുദ്ധം പിന്നുപിന്നെ കഠിനമായിട്ടു തീരുന്നതിനാൽ അതിനുള്ള കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നുതന്നെ പറയാം. സ്വസ്വഭവനങ്ങളിൽ ഇരുന്നു ജോലി ചെയ്യത്തക്കവണ്ണം ഓരോ വീട്ടുവ്യവസായങ്ങളെ ശീലിപ്പിക്കുക എന്നതാണു് അതിനുള്ള മുഖ്യമായ ഒരുപാട്വം. മൂളയും ഈ പറയും പൊളിച്ചു പരമ്പു കൊട്ട മുതലായതുണ്ടാക്കുക, കൈതയോലകൊണ്ടും മറ്റും പായ വട്ടി മുതലായതുണ്ടാക്കുക, പുൽപായ നെയ്യുക, ചൂരൽകൊണ്ടു വിശേഷതരത്തിൽ കൈപെട്ടികൾ കസേലകൾ മുതലായതുണ്ടാക്കുകയും മെടച്ചിൽവേല നടത്തുകയും ചെയ്യുക, പനയോല കൊണ്ടു കുട കെട്ടുക, പഞ്ഞിപ്പുരത്തി കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കി പഞ്ഞിയെടുത്തു റെൽ റെൽക്കുകയും തോത്തു മുതലായ മുണ്ടുകൾ നെയ്യുകയും ചെയ്യുക എന്നിങ്ങിനെ ഉപയോഗമുള്ള പല കൈത്തൊഴിലുകളും വീട്ടുവ്യവസായമായിട്ടു നടത്തത്തക്കവണ്ണം എല്ലാ കൃഷിക്കാരേയും ശീലിപ്പിക്കുവാനാണു്. എന്നാൽ അതു ക്രമേണ മാത്രമേ സാധിക്കുക

യുള്ളു. അവർക്കു് അതിന്നു മുമ്പായിട്ടു വേണ്ടതു വിദ്യാഭ്യാസമാകുന്നു. അതാകുന്നു സർവ്വാനന്തരം പരിഹാരം. കർഷകന്മാരുടെ ഇടയിലുള്ള എല്ലാ ബാലന്മാരുടേയും ബാലികന്മാരുടേയും പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം നിർബ്ബന്ധമാക്കിത്തീർക്കണം. എന്നാൽ അതു് ഇപ്പോഴത്തെ സമ്പ്രദായത്തിൽ നടത്തുന്നതുകൊണ്ടു യാതൊരു ഫലവും സിദ്ധിക്കുന്നതല്ല. വില്ലേജ് സ്കൂളുകളിൽ എഴുതുവാനും വായിപ്പാനും കണക്കുക്കൂട്ടുവാനും പഠിപ്പിക്കുന്നതോടുകൂടി കൃഷിപ്പണിയെ സംബന്ധിച്ച പല സംഗതികളും മുൻപാഞ്ഞുപരിചിന്തപ്രവസായങ്ങളും കുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കേണ്ടതാകുന്നു. അങ്ങിനെ ഒരു തലമുറക്കാലം കഴിഞ്ഞാൽ മാത്രമേ കൃഷിക്കാരുടെ ഇടയിൽ മേപ്പടി പ്രവസായങ്ങൾ കേന്ദ്രമായിട്ടെങ്കിലും നടപ്പാവുകയുള്ളു. എന്നാൽ തൽക്കാലം വേണ്ടതു് ആ വക പ്രവസായങ്ങൾ പരമ്പരയായി നടത്തിവരുന്ന ജാതിക്കാരുടെ ഏറ്റവും ശോചനീയമായ അവസ്ഥയെ ഭേദപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ട ശ്രമം ചെയ്യുകയാകുന്നു. ദുഷ്ടാന്തമായിട്ടു പറയൻ എന്ന ജാതിയെ എടുക്കുക. പരമ്പര കൊട്ട തൊട്ടി മുതലായവയുണ്ടാക്കുന്നതു പറയന്മാരാണ്. അവരുടെ സ്ഥിതി മഹാകഷ്ടത്തിലാകുന്നു. നമ്മുടെ സമുദായത്തിൽ അവർക്കുള്ള സ്ഥാനം ഏറ്റവും താണ പതനത്തിൽ കല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ അവർ സർവ്വരാലും വഞ്ചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടരാകുന്നു. അവർ ഉണ്ടാക്കുന്ന സാധനങ്ങൾ എല്ലാവർക്കും എപ്പോഴുമാവശ്യമായിട്ടുള്ളവയാണ് എങ്കിലും അവരുടെ ഏറ്റവും നികൃഷ്ടമായ അവസ്ഥയെ ഭേദപ്പെടുത്തു

ന്നതിനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിക്കണം ചെയ്യുന്നില്ല. മലയില്ലാർട്ടമേണ്ടിലെ പല നിബന്ധനകൾനിമിത്തം മുളയ്ക്കുന്ന മുതലായ സാധനങ്ങൾ കാട്ടിൽനിന്നു കൊണ്ടുവരുന്നവർ അവർക്കു വളരെ പ്രയാസമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അവരിൽ നല്ല വേലക്കാർ പലരുമുണ്ടെങ്കിലും നല്ല വേല ചെയ്തിട്ടു നല്ല കൂലി കൊടുത്തു അവരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന നടപടി നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ തീർന്നിയിട്ടില്ല. എന്നതന്നെയുമല്ല, നിത്യവൃത്തി ഏറ്റവും ക്ലേശത്തോടുകൂടി മാത്രം കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നവരും യാതൊരുവിധത്തിലുമുള്ള പരിപ്പും ഇല്ലാത്ത മൃഗമെന്നാൽ ആകയാൽ ആ പാവങ്ങൾ അനായാസേന വെച്ചിടപ്പെടുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, ഒരു കൂട്ടം ഇടത്തട്ടുകാർ സ്വല്പമായിട്ടൊരു സംഖ്യയായായി മുമ്പിന്നു കൊടുത്തു അതിലാലേത്തിൽ ഓരോ സാധനങ്ങൾ അവരെക്കൊണ്ടുണ്ടാക്കിച്ചു വാങ്ങുന്നു. നഷ്ടമാണ് എന്ന ബോധം അവർക്കുണ്ടായാൽതന്നെയും നിത്യകാലക്ഷേപത്തിന്നു മാറ്റാത്തതും കാണാത്തതായാൽ അവർക്കുവിനെ നിർബന്ധം ചെയ്തേണ്ടിവരുന്നു. വന്നുകൂടുന്ന ഫലമെന്തെന്നാൽ അവർ നിത്യവേല മുറക്കു ചെയ്തിട്ടും രണ്ടു നേരം കഞ്ഞിക്കുള്ള വകപോലും അവർക്കു മുട്ടുന്നില്ല. അവരുടെ പ്രയത്നംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ലാഭം വേറെ ചിലർ കൊണ്ടുപോവുകയും ചെയ്യുന്നു.

നമ്മുടെ രാജ്യത്തു പലതരം വീട്ടുവ്യവസായങ്ങൾ നടത്തിപ്പോരുന്ന എല്ലാ വകക്കാരുടേയും സ്ഥിതി എത്രക്കുറെ മൂർഛാത്തപ്രകാരമാണെന്നുതന്നെയാകുന്നു. ആദ്യംതന്നെ

പണക്കച്ചവടക്കാരുടെ പിടിയിൽപെട്ടു വലയുന്ന ആ കൂട്ടരെ കടബാധ്യതയിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കണം. പിന്നെ അവരവർക്കുവശ്യമുള്ള സാധകപദാർത്ഥങ്ങളെ (Raw Materials) സുലഭമായിട്ടുവെക്കു കിട്ടാറാകണം. അതിന്റെശേഷം അവർ ഉണ്ടാക്കുന്ന സാധനങ്ങളെ നല്ല വിലയ്ക്കു വിൽക്കുന്നതിന്നു സൗകര്യപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുകയും വേണം. ഇതെല്ലാം അതാതു തൊഴിൽക്കാരുടെ ഇടയിൽ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാപനംകൊണ്ടു സാധിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ആ കൂട്ടർ മഹാമുന്ധതയിലിരിക്കുന്നവരാകയാൽ സഹകരണഡിപ്പാർട്ടിന്റേയും ലോകോപകാരതൽപരന്മാരായിട്ടുള്ളവരുടേയും സഹകരണം കാര്യം സിദ്ധിക്കു് അഭ്യവസ്ഥാനം അത്യന്തം ആവശ്യമായിട്ടുതന്നെയിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമതായിട്ടു സഹകരണം എന്നുവെച്ചാലെന്താണെന്നും സഹകരണത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്ന പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾകൊണ്ടു് ഏപ്രകാരമെന്നു തങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതിക്കും മറ്റും കയറ്റമുണ്ടാകുന്നതെന്നും മറ്റുമുള്ള സംഗതികളെ ആ തൊഴിൽക്കാരെ പഠിപ്പിച്ച് മനസ്സിലാക്കണം. ദേശത്തോറും സഞ്ചരിച്ചു് ഇപ്രകാരമുള്ള പ്രചാരവേല നടത്തിക്കുന്നതിന്നു ചുമതല സഹകരണഡിപ്പാർട്ടുമേണ്ടിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ വഹിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഏറ്റവും ജഗ്രതയോടും താൽപര്യത്തോടുംകൂടി പ്രവൃത്തി നടത്തുന്നതായാൽമാത്രമേ ആ ഡിപ്പാർട്ടുമേണ്ടിന്റെ സ്ഥാപനം സപ്രയോജനമായിരിക്കുന്നുവെന്നു പറയാൻ തരമുള്ളൂ.

അധ്യായം 22.

പട്ടണങ്ങളിൽ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ.

പട്ടണങ്ങളിൽ കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങളേക്കാൾ സർ
ഘാംഗങ്ങളുടെ നിത്യകാലഃക്ഷപത്തിനാവശ്യമുള്ള സാ
ധനങ്ങളെ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ശേഖരിപ്പസംഘങ്ങളും
പലതരം പദാർത്ഥങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ
സംഘങ്ങളും ആണ് അധികം ആവശ്യമായിരിക്കുന്നത്.
എല്ലാ വലിയ പട്ടണങ്ങളിലും അസംഖ്യം ശിപ്പികളും ക
രകൗശലക്കാരും മറ്റു തൊഴിലാളികളും ഉണ്ടായിരിക്
കുന്നതാണ്. അവർ ഓരോ കൂട്ടരും അവരവരുടെ ഭവനങ്ങ
ളിൽ സ്വസ്ഥപ്രവസായങ്ങളെ കേന്ദ്രീയ മട്ടിൽ ചെയ്തുവ
രുന്നു. വിചിത്രപ്പണിത്തരങ്ങളോടുകൂടിയ വിശേഷമായി
ട്ടുള്ള വസ്തുങ്ങൾ നെയ്യുന്ന നെയ്ത്തുകാർ, തങ്കപ്പണി
ക്കാർ, തട്ടാന്നാർ, ചെമ്പുപണിക്കാർ, ആശാരിമാർ, ചെ
രിപ്പതുണുന്ന കൊല്ലന്മാർ, ലേസ്സുണ്ടാക്കുന്നവർ, കസവു
ണ്ടാക്കുന്നവർ, ചുരുങ്ങിയമട്ടിൽ സോപ്പുണ്ടാക്കുന്നവർ എ
ന്നിങ്ങിനെ അസംഖ്യംതരം ശിപ്പികളും കൈത്തൊഴിൽ
ക്കാരും ഏറ്റവും ഉപയോഗമുള്ള തങ്ങളുടെ വിവിധപ്ര
വസായങ്ങളെ സ്വസ്ഥഭവനങ്ങളിൽവെച്ചു നടത്തിപ്പേ
രുന്നു. നമ്മുടെ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു പാശ്ചാത്യസമ്പ്രദായപ്ര
കാരമുള്ള യന്ത്രശാലകൾ എത്രതന്നെ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു
ന്നതായാലും അവയിൽ നാനാവിധ പദാർത്ഥങ്ങൾ തുക
പ്പടിയായി എത്രതന്നെ നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്നതായാലും ഇ

ന്യൂയിലെ വ്യാവസായികമായ വിവിധസ്ഥാപനങ്ങളുടെ
 ഘടനയിൽ വീട്ടുവ്യവസായം പ്രധാനമായ ഒരു സ്ഥാ
 നം വഹിക്കുന്നുണ്ട് എന്നതിന്നു വാദമില്ല. പലതരത്തി
 ലുമുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിനായിക്കൊണ്ട് അ
 സാധ്യം യന്ത്രശാലകൾ സർവ്വത്ര വ്യാപിക്കുക കഴിഞ്ഞി
 ട്ടും മുൻപാണെന്ന് തരത്തിലുള്ള വിവിധവീട്ടുവ്യവസായ
 ങ്ങൾ നശിക്കാതെ ഇപ്പോഴും കാജസ്സോടു കൂടിത്തന്നെ വ
 ൾത്തിക്കുന്നുവെന്നറിയുന്നതിൽ പലർക്കും ആശ്ചര്യമുണ്ടായേ
 കാം. എന്നാൽ ഏതദ്ദേശീയന്മാരുടെ ആവശ്യങ്ങളെ
 നിറവേറ്റിപ്പോരുന്ന കാര്യത്തിൽ മുൻപാണെന്ന് നാനാവി
 ധങ്ങളായ വീട്ടുവ്യവസായങ്ങൾ എത്രത്തോളമാണെന്നു
 ണിയിൽ നിന്നു പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നതിനെപ്പറ്റി
 സൂക്ഷ്മത്തോളം അറിയുമ്പോഴേ അപകടം അവയുടെ മാ
 ങ്ഗത്വവും പൂർണ്ണമായിട്ടു മനസ്സിലാവുകയുള്ളൂ. ഒരു പദാ
 ൾത്തെത്തന്നെ തുകപ്പടിയിായിട്ട് അസംഖ്യം ഉണ്ടാക്കി
 കൂട്ടുന്ന വലിയ വ്യവസായശാലകൾക്കു തത്തദ്ദേശവിവാ
 സികൾക്കു പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ള ചില ചെറിയ ആവശ്യ
 ങ്ങളെ—വിവിധാകൃതികളിൽ വിചിത്രവേലകളോടുകൂടി
 നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന ചില വിശേഷപദാർത്ഥങ്ങളുടെ ആവ
 ശ്യങ്ങളെ—നിവൃത്തിപ്പിക്കുന്നതിന്നു ഒരിക്കലും സാധിക്ക
 ുന്നതല്ല. സ്വല്പം ചില ആയുധങ്ങളുടേയും കരകളുടേ
 യും സഹായത്തോടുകൂടി അവരവരുടെ വീടുകളിൽ ഇരു
 ന്നു വേലചെയ്യുന്ന ചിലർ തൊഴിലാളികളെക്കൊണ്ടു മാ
 ത്രമേ ആവക ആവശ്യങ്ങൾ നിവൃത്തിക്കപ്പെടുന്നുള്ളൂ.
 അങ്ങിനെയുള്ള തൊഴിൽക്കാരുടെ ഉത്സാഹത്തെ നശി

പിച്ച് അവരുടെ പ്രയത്നങ്ങളെ വലിയ വ്യവസായശാലകളിൽ ലയിപ്പിക്കുന്നതിന്നു പകരം അവർ ഓരോ കൂട്ടരും സ്വസ്വവ്യവസായങ്ങളെ താന്താങ്ങളുടെ ഭവനങ്ങളിൽ ഇരുന്നതന്നെ നടത്തുന്നതിന്നു അവർ അധികം സൗകര്യമുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ജനസമുദായത്തിന്നു അവരെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപകരണം അധികമാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യുകയാണ് ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു് അധികം ഗുണകരമായിരിക്കുക. വീട്ടുവ്യവസായങ്ങളെ ഉദ്ധരിപ്പിക്കുന്നതിന്നു് ഏറ്റവും വശ്യമായിട്ടുള്ളതു ശില്പികളും കൈത്തൊഴിൽക്കാരായിട്ടുള്ള പല ജാതിക്കാരായും കുട്ടികൾക്കു സമുചിതമായ വ്യവസായികവിദ്യാഭ്യാസം നൽകുകതന്നെയാകുന്നു. പരിഷ്കൃതങ്ങളായ ആയുധങ്ങളുടേയും കരുക്കളുടേയും സഹായംകൊണ്ടു പുതിയ മാതിരിയിൽ വെടിപ്പായിട്ടുള്ള സാധനങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്നു് അവരെ കൗശലന്മാരാക്കിത്തീർക്കുകയും വേണം. വീട്ടുവ്യവസായങ്ങളുടെ മാഹാത്മ്യമറിഞ്ഞു് അവയെ വേണ്ടതുപോലെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി ഇന്ത്യയിൽ ഇപ്പോൾ പ്രധാനപ്പെട്ട എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും വ്യവസായ ഡിപ്പാർട്ട്മെണ്ടു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടു മുൻകരുതിയിരുന്ന ഫലമാനന്തന്നെ സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ല എന്ന് വ്യസനപൂർവ്വം പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ വിഷയത്തിൽ നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ പലവിധത്തിലുള്ള പ്രചാരവേലകൾ (Propagandist Work) നടത്തേണ്ടതായിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ ശേഷം ഓരോ പ്രദേശങ്ങളിലുമുള്ള വ്യവസായങ്ങളെപ്പറ്റി കൂലക്ഷമായിട്ടുള്ള ഒരു പ

രിശോധന നടത്തണം. മുമ്പിൽകൂട്ടി ഈവക പ്രവൃത്തികൾ ഡിപ്പാർട്ടുമെണ്ടുമുഖാന്തരം നടത്തുന്നതായാൽ മാത്രമേ വീട്ടുവ്യവസായങ്ങളിൽ ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾക്കനുക്രമമായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പ്രവർത്തിപ്പാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. ഈ കാര്യത്തിൽ വ്യവസായഡിപ്പാർട്ടുമെണ്ടും സഹകരണഡിപ്പാർട്ടുമെണ്ടും ഒത്തൊരുമിച്ചുവേല ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. എന്നാലേ ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യം ഫലവത്തായിത്തീരുകയുള്ളൂ. എന്നെന്നാൽ ചെറിയ തോതിൽ വീട്ടുവ്യവസായങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് അവർക്ക് വേണ്ടുന്ന പരിഷ്കൃതങ്ങളായ ആയുധങ്ങളും കരകളും സാധകപദാർത്ഥങ്ങളും ((Raw materials) കൂട്ടായി വാങ്ങിക്കണം. പിന്നെ ഓരോ സാധനങ്ങളേയും കൂട്ടായിത്തന്നെ നിർമ്മിക്കണം. അതിന്റെ ശേഷം അവയെ കൂട്ടായിത്തന്നെ വിൽക്കുകയും വേണം. എന്നാലേ ലാഭമുണ്ടാവുകയുള്ളൂ. അപ്പോൾ മാത്രമേ തൊഴിലാളികളുടെ ധനസ്ഥിതിക്ക് ഉന്നതിയും സിദ്ധിക്കുകയുള്ളൂ. അതിന് അതതു തൊഴിൽക്കാരുടെ ഇടയിൽ അതതു കാര്യത്തിന്നു പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കണം. എന്നുചെയ്താൽ അവരുടെ ഇടയിൽ കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങൾ, ശേഖരിപ്പം വില്പനയും നടത്തുന്ന സംഘങ്ങൾ, പദാർത്ഥനിർമ്മാണത്തിനുള്ള സംഘങ്ങൾ, അവയുടെ വില്പനയ്ക്കുള്ള സംഘങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം ഏറ്റെടുത്തണമെന്നു താൽപര്യം. ഇതെല്ലാം സഹകരണഡിപ്പാർട്ടുമെണ്ടു ചെയ്യേണ്ട പ്രവൃത്തികളാകുന്നു.

കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം ജർമ്മനിയിലും

സ്റ്റോർസംഘങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം ഇംഗ്ലാണ്ടിലും എന്നതു പോലെ വിവിധവ്യവസായങ്ങളിൽ ഏല്പട്ടിരിക്കുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ സംഘങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം മുഖ്യമായിട്ടു പ്രാബല്യം അതിൽ താഴെയായി ഇറാലിയിലും ആകുന്നു. ഇത്രയും വലിയ നഗരമായ ബോമ്പയിൽ, എന്ന പട്ടണത്തിൽ ആസക്തനെന്ന, തൊഴിലാളികളുടെ ഇടയിൽ പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾക്കു വായത്തക്ക പ്രചാരം ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഇന്ത്യയിലുള്ള നഗരങ്ങളിൽ പല തരത്തിലുള്ള തൊഴിൽക്കാർ അസംഖ്യമുള്ള അവസ്ഥയ്ക്കു പലവിധത്തിലുള്ള സഹകരണഏർപ്പാടുകൾക്കു വക ധാരാളമുണ്ട് എന്നതു തർക്കമാറാ സാഗതിയാകുന്നു. കടംവാങ്ങു സംഘങ്ങളുണ്ടോ ഇപ്പോൾ അവരിൽ ചിലരുടെ ഇടയിൽ ദുർല്ലഭമായിട്ടുള്ളതു്. അവതന്നെ തൃപ്തികരമാകുവണ്ണം നടത്തപ്പെടുന്നതുമില്ല. സ്റ്റോർസംഘങ്ങളും വില്പനസംഘങ്ങളും അവരുടെ ഇടയിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെടുവെങ്കിലും അവയിൽ ദുർല്ലഭം ചിലതുമാത്രം വെടിപ്പായിട്ടു നടന്നുവരുന്നുണ്ട് എന്നല്ലാതെ ഒട്ടുമിക്കതും അത്ര ഫലവത്തായിത്തീരുകയുണ്ടായില്ല.

[H. L. Kaji]

അദ്ധ്യായം 23.

മദ്രാസ് ട്രിപ്പിക്ക്കൻ അഞ്ചൻ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ്
സൊസൈറ്റി ക്ലിപ്തം

(Madras Triplicane Urban Co-operative
Society Ltd.)

ഇന്ത്യയിൽ സ്റ്റോർസംഘങ്ങൾ ആദ്യമായിട്ട് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും പിന്നീട് അവ നല്ലസ്ഥിതിയിലെത്തിട്ടുള്ളതും മദ്രാസിലാകുന്നു. തലവചകമായി ചേർത്തുകാണുന്ന ചേരോട്ടുകൂടിയ സംഘം 1904-ാമണ്ടിൽതന്നെ -- സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ സ്ഥാപനത്തിനുവേണ്ടി നിയമം പാസ്സാക്കിയ കൊല്ലത്തിൽതന്നെ -- മദ്രാസ് നഗരത്തിൽ 'ട്രിപ്പിക്ക്കൻ' അല്ലെങ്കിൽ 'തിരുവളക്കുണ്ണി' എന്ന ഭാഗത്തു മഹാനാരായ പതിനാലു പൗരപ്രമാണികളുടെ ഉത്സാഹത്തിന്മേൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ആ മഹാനാർ ഇപ്പോൾ "പതിനാലു മാർഗ്ഗപ്രദേശികൾ" എന്ന ചേരോട്ടുകൂടി അറിയപ്പെടുന്നു. സംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു. 1. മിതവ്യയം, സ്വസ്ഥമായ മുതലായ ഗുണങ്ങളെ ശീലിപ്പാൻ വേണ്ടത്തക്ക പ്രോത്സാഹനം ചെയ്യുന്നതിനും പരസ്പരസഹായംചഴിക്കു സംഘാംഗങ്ങൾക്കു പണം ന്യായമായ പലിശയ്ക്കു വായ്പ വാങ്ങുന്നതിനും സംഘാംഗങ്ങളുടെ സമ്പാദ്യങ്ങൾ ഡെപോസിറ്റു ചെയ്യുന്നതിനും വേണ്ടുന്ന സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുക. 2.

സംഘാംഗങ്ങളുടെ നിത്യകാലക്ഷേപത്തിനാവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങളെ അവർക്കാവശ്യംപോലെ വിൽക്കുന്നതിന്നു അവയെ തുകപ്പടിയിായിട്ടു വാങ്ങി ശേഖരിക്കുക. 3. സംഘാംഗങ്ങളുടെ ഗുണത്തിന്നുവേണ്ടിത്തന്നെ കച്ചവടക്കാർ സാമാന്യമായി നടത്തുന്ന സകല വ്യാപാരങ്ങളും മൊത്തമായും ചില്ലറയായും നടത്തുക. പൊതുയോഗം അപ്പപ്പോൾ നിശ്ചയിക്കുന്നപ്രകാരം സഹകരണതത്വത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും പ്രവൃത്തികൾ നടത്തുക .

സംഘം ക്ലിപ്തബാല്യതയോടുകൂടിയാണു നടത്തപ്പെടുന്നത്. സംഘാംഗങ്ങളുടെ കാരോരുത്തരുടേയും ബാല്യത അവരവർ എടുത്തിട്ടുള്ള ഓഹരിസംഖ്യയെ കവിഞ്ഞുപോകുന്നതല്ല എന്നതും. സംഘത്തിലെ പ്രവൃത്തികൾ രണ്ടു വകുപ്പായിട്ടു വിഭാഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒന്നാമതു ഒരു സ്റ്റോർ. അവിടെ സംഘാംഗങ്ങൾക്കാവശ്യമുള്ള സകല പദാർത്ഥങ്ങളേയും ശേഖരിച്ചുവിൽക്കുന്നു. മറ്റേതു പണം കടം കൊടുക്കുവാനുള്ള ഒരു വകുപ്പ്.

‘ടി. യു. സി. എസ്സ്.’ (T. U. C. S) എന്ന സംഘടനയെക്കൊണ്ടിരിക്കപ്പെടുന്ന മേപ്പടി സംഘത്തിന്റെ മുഖ്യ ഉദ്ദേശം സംഘാംഗങ്ങൾക്കാവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് അവർക്കു വിൽക്കുന്നതിനായി ഒരു സ്റ്റോർ എടുത്തുകൊണ്ടു നടത്തുക എന്നതായിരുന്നുവെങ്കിലും സംഘാംഗങ്ങൾക്കു പണം കടംകൊടുക്കുന്നതിനുള്ള കേര്പ്പാടുകൂടി ആരംഭത്തിൽതന്നെ ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടു വന്നു. വാസ്തവത്തിൽ 1904-ലെ ആകുറ്റ്പ്രകാരം 1905-ൽ ഈ സംഘം

ജിസ്ര് ചെയ്യാൻ സാധിച്ചതുതന്നെ കടംവാങ്ങിയുള്ള എപ്പോഴുകൂടി അതിന്റെ ഒരു ഗമായിട്ടുണ്ടായതുകൊണ്ടാകുന്നു. എന്നെന്നാൽ 1904-ലെ പത്താം ആക്ട് കടം വാങ്ങിയല്ലാതെകണ്ടുള്ള സംഘങ്ങളെ റജിസ്ര് ചെയ്യാനനുവദിച്ചിരുന്നില്ല.

സംഘത്തിന്റെ പ്രഥമപ്രവർത്തകനായ പതിനാലു വയസുപ്രമാണികൾ ഒന്നിച്ചുചേർന്ന് ഏറ്റവും ഒതുങ്ങിയ മട്ടിൽ കേവലം 310 ക. മാത്രം മൂലധനമിറക്കിക്കൊണ്ടാണ് ആദ്യമായിട്ടു പ്രവൃത്തിയുരംഭിച്ചത്. എങ്കിലും ആദ്യത്തെ കൊല്ലത്തിൽതന്നെ സംഘം 20,000 കക്കു വ്യാപാരം നടത്തുകയുണ്ടായി.

ഈ സംഘം ഇരുപത്തഞ്ചു ശാഖകളായിട്ടു വിരിഞ്ഞു മദ്രാസ് നഗരമാസകലം വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നു. അതിൽ ഇപ്പോൾ ആകെ 6000 മെമ്പർമാരുണ്ട്. ഓഹരി ഒന്നു 5 ക യാകുന്നു. ഓഹരിസംഖ്യതന്നെ ലക്ഷത്തിൽ മീതെ കാണുന്നതാണ്. അതിനപുറമേ 85,000 ക. കരുതൽധനവും ധർമ്മവിഷയത്തിലേക്കു 37,000 കയും സംഘം വകയായിട്ടുണ്ട്.

സംഘഭരണം 25 ഡയറക്ടർമാർ അടങ്ങിയ ഒരു ബോർഡിന്റെ കീഴിലാണ് നടത്തപ്പെടുന്നത്. സംഘത്തിന്റെ എല്ലാ ശാഖകളിൽനിന്നും ഓരോ ഡയറക്ടർമാർ ബോർഡിന്റെ അംഗങ്ങളായിട്ടു തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്നു. ബോർഡ് പിന്നെ കാര്യം നടത്തുന്നതിനായി തങ്ങളിൽനിന്നു 5 പേരെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് ഒരു പ്രവർത്തകസംഘത്തെ നിയമിക്കുന്നു.

[The Hindu Jan: 25-1936]

സ്റ്റോർ വളരെ വെടിപ്പായി നടത്തപ്പെടുന്നുണ്ട് . അനുസരണപ്പെടുത്തുകയോടുകൂടി ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിപ്പാൻമുള്ള മെമ്പർമാരുടെ വാസനതന്നെയാണു മദ്രാസിൽ അതിത്ര അഭിവൃദ്ധിയിൽ വരുവാനുള്ള മുഖ്യകാരണം. വ്യാപാരമെല്ലാം റൊക്കം വിലയ്ക്കാണ് നടത്തിപ്പോരുന്നത്. കടം കൊടുക്കുവാൻ പാടില്ല എന്നത് അതിനിബ്ബന്ധമാകുന്നു. ലാഭം ആറാറു മാസം കൂടുമ്പോൾ വീതിക്കപ്പെടുന്നു. ഒരു കൊല്ലത്തിൽ ഉദ്ദേശം 12 ലക്ഷം രൂപ വിലക്കുള്ള സാധനങ്ങളുടെ വ്യാപാരം സംഘമുഖാന്തരം നടത്തിവരുന്നു. സാധനങ്ങൾ കൃഷിക്കാരുടേയും തൊഴിലാളികളുടേയും കയ്യിൽനിന്നു നേരിടുവാൻ ശ്രമിക്കേണ്ട കാര്യം സംഘത്തിന്റെ ആലോചനയിലിരിക്കുന്നു. എന്നെന്നാൽ ദില്ലാജനാർ മദ്ധ്യത്തിൽ നിന്നു കൊണ്ടു് അതിയായ ലാഭം ഇപ്പോഴും വരുന്നുണ്ടു്.

നഗരം വിട്ടു പല വില്ലേജുകളിലും തത്തുല്യശാസിവാസികളുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കു വേണ്ട സാധനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഷാപ്പുകൾ മേപ്പടി സംഘം വകയായിട്ടുവിടവിടെ സ്ഥാപിക്കണമെന്നു വിചാരമുണ്ടു്. ആ വക ഷാപ്പുകൾ വഴിക്കുതന്നെ അതാതു ദേശത്തുകാരുടെ വക വില്പനസാധനങ്ങളെ വാങ്ങി മദ്രാസിൽ കൊണ്ടുവന്നു വിൽക്കണമെന്നും അവർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

[J. L. Raina B. A.]

കഴിഞ്ഞ കുറച്ചു കൊല്ലങ്ങൾക്കിടക്കു സംഘംവക വ്യാപാരങ്ങൾ അത്യധികമായിട്ടു വർദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ

മദ്രാശിയിൽ സാഹിബ് ഹൈഡാപ്പീസ്സിൽ സ്ഥലം പോരായിത്തീർന്നതിനാലും പലേടത്തുമായി കൂലിക്കു വാങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിലാണ് ശേഖരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അതുകാരണം പല അസൗകര്യങ്ങളും നോട്ടക്കുറവു മുതലായ പല ദോഷങ്ങളും ഉണ്ടാവുന്നു. അതിനാൽ അവയെ പരിഹരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഇപ്പോഴത്തെ ഹൈഡാപ്പീസ്സിന്റെ പിന്നിലായി വലിയ ഒരു കെട്ടിടം പണിയിക്കാനായി നിശ്ചയിച്ചു. എന്നതന്നെയല്ല, സ്ഥലാപണിക്കു കല്പിതമായ ക്രിയ ഈ (1930) ജനുവരി 25-ാംനു മദ്രാസ് ഗവണ്മെന്റുടനീളം നടത്തിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. *

മദ്രാസ് സംസ്ഥാനത്തു് ഇപ്പോൾ ആകെ 85 സ്റ്റേഷനുകൾ ഉണ്ട്.

* “ട്രിപ്പിളിങ്ങ് അർബൻ കൊ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റി” എന്നു പേരായ പ്രസ്തുത സംഘത്തിന്റെ വെള്ളി ജൂബിലി മഹോത്സവം (സംഘത്തിന്റെ 25-ാമത്തെ വയസ്സ് തികയുന്ന സന്തോഷാവസരം) സംഘം ഹൈഡാപ്പീസിൽവെച്ച് 1930 ജനുവരി 25-ാംനു അനുദ്യോഗസ്ഥനായും ഉദ്യോഗസ്ഥനായുമായ അസംഖ്യം മഹാനുരാഗത്തോടെ അതികേതമായിട്ടു കൊണ്ടാടപ്പെട്ടു. ആ അവസരത്തിൽ മദ്രാസ് ഗവണ്മെന്റും സംഘപ്രവർത്തകന്മാരുടെ ക്ഷണനമനസിരിച്ച് ആ സദസ്സിൽ സന്നിഹിതനായിരുന്നു. സംഘം വകയായിട്ടു പണിയുവാൻ വിചാരിക്കുന്ന ‘സിൽവർ ജൂബിലി ഹാൾ’ എന്ന പേരോടു കൂടിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ കല്പിതമായ ക്രിയ ഈ സന്ദർഭത്തിലാണ് നടത്തപ്പെട്ടത്. അതിന്റെ ശേഷം സംഘത്തിന്റെ പ്രഥമ പ്രവർത്തകന്മാരായ ‘14 മാർഗ്ഗദർശികൾ’ എന്നു പിന്നീട് പ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്നവരുടെ മരയാപടങ്ങളും ആപ്പീസിൽ തുക്കുകയുണ്ടായി. പതിനാലു പേരിൽപെട്ട ഒരാളാണ് ലോകവിശ്രുതനായ റൊൾ ആണറബിൾ വി. എസ്. ശ്രീനിവാസശാസ്ത്രി എന്ന് ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയുന്നു.

[The Hindu Jan: 25-27-1930]

രുകൾ ഉണ്ട്. അവയിൽ മദ്രാസ്, മധുര, രാമനാട്, നീലഗിരി എന്നീ പ്രദേശങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വ വളരെ തൃപ്തികരമാകാവുന്ന നടത്തപ്പെടുന്നു. സാധനങ്ങൾ കടം കൊടുക്കുകയില്ല എന്ന ആ സംഘങ്ങളുടെ നിശ്ചയം നല്ലതാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് അവ അഭിപ്രായിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളത്.

മദ്രാസ് ട്രിപ്പിക്കേൻ സ്റ്റോറിന്റെ കാരോ ശാഖകളിലും കാരോ ലൈബ്രറിയും കാരോവായനശാലയും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. മെമ്പർമാരുടെ ആവശ്യത്തിനായി ഒരു ഡിസ്പെൻസറികൂടി സ്ഥാപിക്കണമെന്നാലോചിച്ചുവരുന്നു. സംഘാംഗങ്ങളുടെ നിത്യകാലക്ഷേപത്തിനാവശ്യമുള്ള സാധനങ്ങളെ ശേഖരിക്കുകയും അവക്കാവശ്യംപോലെ പണം കടംകൊടുക്കുകയും മാത്രമല്ലായിരുന്നു ആ സംഘത്തിന്റെ പ്രഥമപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം എന്നും അതിന് അതിലേറെ വ്യാപ്തിയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും മുൻപാണെ സാഗതി ഫ്ലഷുമായി ചെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്.

[The Hindu Jan 25. 27. 1930]

അധ്യായം 24.

വിദ്യാത്മികളും പരസ്परസഹായസംഘങ്ങളും.

വിദ്യാത്മികൾക്കു സ്കൂൾസംബന്ധമായ പദാർത്ഥങ്ങൾ സുലഭമായി ലഭ്യത്തിൽ കിട്ടുവാൻ സൗകര്യപ്പെടു

ത്തിക്കൊണ്ടുള്ള പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ അവരുടെ ഇടയിൽ എപ്പോഴെന്നതു നല്ലതായിരിക്കും. പുസ്തകങ്ങൾ, കടലാസ്സ്, പോ മഷി പെൻസിൽ മുതലായതു, വിനോദത്തിനുവേണ്ട പദാത്മങ്ങൾ മുതലായ നാനാവിധ പദാത്മങ്ങളെ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സ്റ്റോറുകൾ സ്കൂളുകളിൽ സ്ഥാപിക്കുകയാണ് ഒന്നാമതായിട്ടു. വേണ്ടതു്. അവയിലെ മെമ്പർമാരെല്ലാം കുട്ടികൾതന്നെയായിരിക്കണം. അവയുടെ ഫരണവും കുട്ടികൾ മുഖാന്തരം തന്നെ നടത്തേണ്ടതാകുന്നു. ഉപാദ്ധ്യായന്മാർ ആ കാര്യാലയത്തിൽ അവർക്കു ഒത്താശ ചെയ്തുകൊടുക്കുകയും വേണം. ഇപ്രകാരമുള്ള സംഘങ്ങൾ ഫൈസ്കൂൾക്ലാസ്സുകളിലെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഇടയിലും കാളജ്ക്ലാസ്സുകാരുടെ ഇടയിലും സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നുതന്നെയുമല്ല, ഫൈസ്കൂൾക്ലാസ്സുകളിൽ സഹകരണം ഒരു നിശ്ചിതപരമ്പരയായിട്ടുള്ളതാകുകയും വേണം *. ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതായാൽ ചെറുപ്പമുതൽക്കുതന്നെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു സഹകരണം ശീലിപ്പാൻ തരം കിട്ടുന്നു. അതിനുപുറമേ സ്വസഹായം, സാത്മരാഹിത്വം, സത്യസന്ധത, കൃത്യനിഷ്ഠ, പരോപകാരതൽപാത മുതലായ അനേകം ഉൽകൃഷ്ടസ്വഭാവഗുണങ്ങളെ അനുഷ്ഠിച്ചു ശീലിപ്പാനും കണിശമായി പ്രവർത്തിക്കുക, കൃത്യമായി കണക്കു വെക്കുക മുതലായി മേലിൽ വേണ്ട പല കാര്യങ്ങളേയും ചെയ്തുശീലി

---

* കൊച്ചിരാജ്യത്തു 1106-മാണ്ടു മുതൽക്കു 'സഹകരണം' എന്നതു ഫൈസ്കൂൾ ക്ലാസ്സുകളിൽ ഒട്ടുനിശ്ചിതമായ ഒരു പാഠ്യവിഷയമായി നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നറിയുന്നു.

പ്പാനും ഇടവരുന്നു. ഇതെല്ലാം വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഏറ്റവും മുഖ്യമായ അംശങ്ങൾതന്നെയാണല്ലോ.

പുനാപട്ടണത്തിൽ വിദ്യാത്മികളുടെ ഒരു സഹകരണസംഘമുണ്ടത്രെ. സ്കൂളാവശ്യത്തിനു ചേണ്ട സകല സാധനങ്ങളും ആ സാഘംമുഖാന്തരം തുകപ്പടിയിട്ടു വാങ്ങി ചിലവായിട്ടു വിൽക്കുന്നു. ആ സാഘത്തിനു ചെറിയതായിട്ടൊരു കരുതൽധനവുമുണ്ട്. പക്ഷെ അതിന്റെ നടത്തിപ്പു കാര്യങ്ങൾ ദാസീനമട്ടിലാണെന്നറിയുന്നു. സ്കൂൾമാസ്റ്റർമാർ ശ്രദ്ധവെക്കുന്നപക്ഷം അതു വെടിപ്പായിട്ടു നടത്താൻ പ്രയാസമുണ്ടാവുകയില്ല.

[Raina]

മദ്രാസ്, കോയമ്പത്തൂർ, മുതലായ പട്ടണങ്ങളിൽ സഹകരണസംഘങ്ങളെ നടത്തേണ്ട സമ്പ്രദായത്തേയും അപയിൽ കണക്കുകൾ ചെക്കേണ്ട രീതിയേയും മറ്റും പഠിപ്പിക്കുന്നതിനായി പാഠശാലകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'എക്കൊണൊമിക്സ്' എന്ന ശാസ്ത്രം പഠിച്ചു ബി. എ. പാസ്സായിട്ടുള്ള മാസ്റ്റർമാരിൽ ചിലരെ ഓരോ സ്കൂളുകളിൽനിന്നും ആ വക സ്ഥലങ്ങളിലേക്കയച്ചു സഹകരണസംബന്ധമായ മുൻപറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളെ ശീലിപ്പിച്ചുവരുത്തുന്നത് ഏറ്റവുമാവശ്യമാണ്. എന്തെന്നാൽ സഹകരണം എന്ന വിഷയത്തിലും അതിന്റെ പ്രയോഗത്തിലും ചൈദ്യം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ആ മാസ്റ്റർമാർ വിദ്യാത്മികളെ ആ വിഷയം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനും പഠിച്ച വിഷയത്തെ സഹകരണസംഘങ്ങൾവഴിക്ക

അവരെക്കൊണ്ടു പ്രയോഗിച്ചു ശീലിപ്പിക്കുന്നതിന്നും അനായാസേന സാധിക്കുന്നതാണ്. *

അദ്ധ്യായം 25

ഗൃഹനിർമ്മാണസംഘങ്ങൾ.

ഇടത്തരക്കാർക്കും വേലക്കാർക്കും ചുരുങ്ങിയ വാടകയ്ക്കു ഭവനങ്ങൾ പണിയിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന്നു സഹകരണസംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക എന്ന കാര്യത്തിൽ ബന്ധാനഗരമാണ് ഇന്ത്യയിൽ എല്ലാറ്റിലുമധികം മുൻപിട്ടനിൽക്കു-

* കഴിഞ്ഞ (1105-ലെ) മദ്ധ്യവേനൽപ്രമാണിച്ചുള്ള വെക്കേഷൻ കാലത്തു സഹകരണസംഘസ്ഥമായ തത്തപങ്ങളേയും അവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സംഘങ്ങൾ പ്രവൃത്തി നടത്തിവരുന്ന സമ്പ്രദായത്തേയും കൊച്ചിരാജ്യത്തുള്ള ടീച്ചർമാരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി ഒരു ക്ലാസ്സ് ഏർപ്പെടുത്തുവാനായിട്ട് “സഹകരണപരിശീലനക്കമ്മിറ്റി” എന്നു പേരായ ഒരു കമ്മിറ്റി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ഈ സംസ്ഥാനത്തെ വിദ്യാഭ്യാസഡയറക്ടർ അതിലെ പ്രസിഡണ്ടും ഇൻഡസ്ട്രിയൽ സ്കൂൾ ഫെഡ്റേഷൻ സിക്രട്ടറിയും സഹകരണസംഘം റജിസ്ട്രാർ ഒരംഗവുമായിരുന്നു. സഹകരണസംഘസ്ഥമായ പല വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയ പാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നു ഫെഡ്റേഷൻ റജിസ്ട്രാറേയും ചുമതലപ്പെടുത്തിയതിന്നു പുറമെ കമ്മിറ്റി ജോസഫ് പേട്ട എം. എ. അവർകളേയും പി. കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ ബി. എ. അവർകളേയും ആ കാര്യത്തിലേക്കു നിയമിച്ചു. സ്രീപുരുഷന്മാർ ഉൾപ്പെടെ ആകെ നാല്പതിൽ ചിലപാനം ടീച്ചർമാർ പ്രസ്തുത പാഠത്തിന്നു ഹാജരായിരുന്നു. ഒരു മാസത്തിലധികം കാലം ക്ലാസ്സ് നടത്തുകയുമുണ്ടായി.

ന്നത്. അതിയായിട്ടുള്ള ജനബാഹുല്യംനിമിത്തം ആ നഗരത്തിൽ ദരിദ്രന്മാരായവർ ചുരുങ്ങിയ വാടകയ്ക്കു വീടുകൾ കിട്ടുവാൻ തീരെ അസാധ്യമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു പലരും പലവിധത്തിലും കഷ്ടപ്പാടനുഭവിച്ചിരുന്നു. രാവുബഹദൂർ തലമങ്കി (Rao Bahadur Talmanki) എന്ന മഹാനാണ് അവിടെ ഈ കാര്യത്തിൽ ഒരു മാറ്റം പ്രദർശി. ബന്ധായിൽ സാരസ്വതഗുഹനിർമ്മാണസംഘം എന്നതാണ് ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യമായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട ആ തരത്തിലുള്ള ഒരു സംഘം. ഈ സംഘം 1915-ാമാണ്ടിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ ചെയ്തു. കൂട്ടുകുടിയായ സമ്പ്രദായത്തിലാണ് ഇതു നടത്തപ്പെടുന്നത്. കഷ്ടിക്കാറായവർ ഈമാതിരി സംഘങ്ങൾ വളരെ ഉപകാരമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഭവനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥത സംഘത്തിന്നാണ്. സംഘാംഗങ്ങൾക്ക് അവയെവാടകയ്ക്കു കൊടുക്കുന്നു. സംഘാംഗങ്ങൾക്കു മാത്രമേ കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്നു നിശ്ചയമുണ്ട്. അതിദരിദ്രനുംകൂടി അതിൽ ഒരുംഗമായിട്ടു ചേരാം. കെട്ടിടങ്ങൾ പണിയിക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടിവരുന്ന സംഖ്യയുടെ നാലിലൊന്നു മെമ്പർമാരുടെ കയ്യിൽനിന്നു ഓഹരികളായിട്ടു പിരിക്കുന്നു. ബാക്കി ഡിബെന്റർവഴിക്കും മറ്റു വിധത്തിലും വായ്പ വാങ്ങിയിരിക്കുന്നു. കെട്ടിടങ്ങൾ പണിയിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പിൽകൂട്ടി എഴുതിക്കണ്ട ആകെ സംഖ്യയിൽ മൂക്കാൽഭാഗവും ബന്ധാഗവമേണ്ട സംഘത്തിന്നു ഏറ്റക്കുറച്ചുമുതൽ വേറെ വീതം പലിശയ്ക്കു കടം കൊടുത്തിരിക്കുകയാണ്. കെട്ടിടങ്ങൾ ഓരോ ബ്ലോക്കുകളായിട്ടുവിഭാഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവയ്ക്കു വാടകയും ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതേമാതിരിയിലുള്ള വീടുകൾക്കു സഹായം

കൊടുത്തുവരാറുള്ളതിൽ അല്പമെങ്കിലും കുറച്ചു വാടകയേ
മെമ്പർമാർക്കു കൊടുക്കേണ്ടിവരുന്നുള്ളൂ.

വീടുകളിൽനിന്നു പിരിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന വാടക ഭരണ
സംഘം പല ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുവേണ്ടി
പല ഫണ്ടുകളായിട്ടു വിഭാഗിക്കുന്നു. ഒരംശം കേന്ദ്രീകൃ-
തമായി വേണ്ടിവന്നാൽ പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ പണിയി-
ക്കുന്നതിനുമായി കരുതുന്നു. ഒരു തുക ഇറക്കിയ പണ-
ത്തിന്റെ പലിശയ്ക്കായിട്ടു വീക്കിവെക്കുന്നു. ഇറക്കിത്തന്ന
സ്വത്തുതന്നെ മൂന്നു വിധത്തിലാകുന്നു. 1 മെമ്പർമാരുടെ
ഓഫീസിനുവേണ്ടി 2 ഗവണ്മെന്റിൽനിന്നു വാങ്ങിത്തന്ന
സംഖ്യ 3. ഡിബെന്റർലോൺ: ഈ മൂന്നു ഇനം സംഖ്യ-
കൾക്കും പലിശ കൊടുക്കുന്നതിലേക്കു വേണ്ട പണം നീ-
ക്കിവെക്കുന്നു. അതിന്റെശേഷം മുൻസിപ്പൽനികുതി,
ഇൻഷുറൻസ്, ഭരണച്ചെലവ്, തോട്ടസംരക്ഷ മുതലാ-
യ പലവക കാര്യങ്ങൾക്കായിട്ടൊരു തുകയും കരുതിപ്പോ-
രുന്നു. എല്ലാറ്റിനുംപുറമെ ഇരുപത്തഞ്ചോ മുപ്പതോ
കൊല്ലംകൊണ്ടു വീട്ടുവാൻ നിശ്ചയിച്ചുള്ള കടസംഖ്യ നി-
ശ്ചിതകാലത്തേക്കു തയ്യാറാക്കി വെക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടി
കൊല്ലത്തോറും ഒരു 'സികിങ്ങ് ഫണ്ടും' സംഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടു
ന്നു. എന്നാൽ മെമ്പർമാർ എടുത്തിട്ടുള്ള ഓഫീസിനുവേണ്ടി
കട മാത്രം മടക്കിക്കൊടുക്കുന്നതല്ല. വീട്ടുവാടക മുതലാ-
യ സാധ്യകൾ അതാവസരങ്ങളിൽ കൃത്യമായിട്ടടയ്ക്കുന്നു.
കാഴ്ചത്തിൽ ഉദാസീനത കാണിക്കുന്ന മെമ്പർമാരുടെ
പേരിൽ സംഘത്തിന്നു ഒരു പിടിപാടുണ്ടാകുന്നതിനുവേ-
ണ്ടിയാണു് അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതു്. അതിന്നും പുറമെ

വനങ്ങൾ വൃത്തിയായും ശുചിയായും വെക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതല തങ്ങൾക്കാണ് എന്ന ബോധം സാക്ഷാഗാതാക്കൾക്ക് അതുനിമിത്തമുണ്ടാവുകയും ചെയ്യുന്നു.

സാരസ്വതഗുഹാനിർമ്മാണസംഘം ആരംഭത്തിൽ ഗവണ്മെന്റിൽനിന്നു കടം വാങ്ങുകയുണ്ടായില്ല. തുടക്കത്തിൽ തന്നെ കടം കൊടുക്കുവാൻ ഗവണ്മെന്റിന്നത്ര മനസ്സുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നതാണ് അതിനുള്ള കാരണം. ഒരു കൂട്ടം സാരസ്വതന്മാർ ഒത്തുചേർന്ന് ആദ്യമായിട്ടിസംഘം സ്ഥാപിച്ചു. ആ കൂട്ടർതന്നെ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന 'സാരസ്വതബാങ്ക്' എന്ന പേരായ ബാങ്കിൽനിന്ന് ആ വശ്യമുള്ള പണം കടം വാങ്ങിപ്പാനും അവർ തരമായി.

ബന്ധായിലും പുറായിലും വേറെയും പലതരം ഗുഹാനിർമ്മാണസംഘങ്ങൾ ഉണ്ട്. കൂട്ടമേന്മയായ എന്ന വിഷയത്തെ സംബന്ധിച്ച് സംഘത്തിന്റെ അവകാശം എത്രത്തോളമുണ്ട് എന്നും ഓരോ അംഗങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകമുള്ള അവകാശം എത്രത്തോളമുണ്ട് എന്നും ഉള്ള കാര്യത്തിൽ നിയമസംബന്ധമായിട്ടു വലിയ വാദമുണ്ടായി. ഒട്ടകം ബന്ധാഗവണ്മെന്റുതന്നെ ഇംഗ്ലാണ്ടിലെ ചില നിയമപണ്ഡിതന്മാരെക്കൊണ്ടു് ഇതിലേക്കു വേണ്ട ഉപനിയമങ്ങളെല്ലാം ഉണ്ടാക്കിച്ചു. ഈ നിയമങ്ങൾ ഇപ്പോൾ യൂറോപ്പിലുള്ളവയേക്കാളു മധികം നല്ലതായിട്ടു വിചാരിക്കപ്പെടുന്നു.

മദ്രാസിൽ 75 ഗുഹാനിർമ്മാണസംഘങ്ങളുണ്ട്. ആ സംഘങ്ങൾക്കു ഗവണ്മെന്റു 10% ക്ക് 6½ വീതം പലിശയ്ക്കു 8 ലക്ഷം രൂപ കടം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. കടസംഖ്യ ഇരുപ

തു ഗവൗവായിട്ടടയ്ക്കണമെന്നാണ് നിശ്ചയം. 10,82,923 രൂപ ചെലവു ചെയ്തു 372 വീടുകൾ പണിചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. 272 വീടുകൾ പണി ചെയ്തുചരികയും ചെയ്യുന്നു. ഒരായ്ക്കുള്ള ഉടമസ്ഥതാവകാശം എന്ന സമ്പ്രദായപ്രകാരമാണ് മേപ്പടി സംഘങ്ങൾ എല്ലാം പ്രവൃത്തി നടത്തിപ്പോരുന്നത്. കൂട്ടുടമസ്ഥതാവകാശസമ്പ്രദായപ്രകാരമുള്ള സംഘങ്ങൾ മദ്രാശിലില്ല. ആ വക എപ്പാടുകൾ പലതും ബന്ധായിൽനിന്നു പഠിക്കുവാനുണ്ട്.

മദ്രാശിൽ ഗുഹനിർമ്മാണത്തിനായിക്കൊണ്ടു ഗവണ്മെണ്ടുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഒരു സഹകരണസംഘമുണ്ട്. ഇതു മദ്രാശിൽ അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള ഗുഹനിർമ്മാണസംഘങ്ങളിൽ ഒന്നാകുന്നു. അടി ഉറപ്പിച്ചു വേലചെയ്യുന്ന സംഘം ഇതൊന്നു മാത്രമാകുന്നു. ഇതിൽ 103 മെമ്പർമാരോളമുണ്ട്. വിരിഞ്ഞ കാഹരിസംഖ്യ 38,000 രൂപയാകുന്നു. ഗോപാലപുരം എന്നൊരു പ്രദേശത്താണ് സംഘം ഭൂമി വാങ്ങിച്ചിട്ടുള്ളത്. സംഘത്തിന്നു ഗവണ്മെണ്ടിൽനിന്നു മാത്രമേ കടം വാങ്ങുവാൻ പാടുള്ളൂ. ഇതുവരെ ആകെ 86,850 ക. വായ്പവാങ്ങിട്ടുണ്ട്. സംഘം ഗവണ്മെണ്ടിന്നു 100-ക്ക് 6½ വീതം പലിശ കൊടുക്കുകയും സംഘാംഗങ്ങൾക്കു 100-ക്കു 7½ വീതം പലിശയ്ക്കു കടംകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ആ പ്രദേശം ഇപ്പോൾ ഒരു ഗ്രാമപോലെയായിരിക്കുന്നു. അതിൽ നല്ല റോഡുകൾ സംഘം മുഖാന്തരം വെട്ടിക്കുന്നു. ശുചീകരണം മുതലായതും മറ്റു കാര്യങ്ങളും സെലക്ഷൻബോഡെ ചെയ്യുന്നതിന്നു മുൻനില്പാലിവി

ഈ സംഘത്തിന് അധികാരം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അവിടെ ഭവനങ്ങൾക്കു ചുറ്റും നല്ല തോട്ടങ്ങളും ഇടയ്ക്കു നല്ല റോഡുകളും ഉണ്ട്.

[J. L. Raina]

അദ്ധ്യായം 26

പാൽശേഖരസംഘങ്ങൾ.

ഇന്ത്യയിൽ പാസ്റ്ററസഹായസംഘങ്ങൾ മുഖാന്തരം പാൽ ശേഖരിച്ചു പട്ടണവാസികൾക്കു വിൽക്കുക എന്ന ഏർപ്പാട് കൽക്കട്ടയിലാണ് അധികം പുഴുിയായിട്ടു നടക്കുന്നത്. അവിടെ പാൽശേഖരഏർപ്പാട് രണ്ടു വകയായിട്ടു വിഭാഗിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 1. വില്ലേജ് സംഘങ്ങൾ. അതിലെ അംഗങ്ങൾ കൃഷിക്കാരും പാലു മോരുന്നെല്ലു മുതലായതു പ്രാപാരം ചെയ്യുന്നവരുമായ കൂട്ടരാകുന്നു. 2. “മിൽക്ക് യൂണിയൻ” എന്നു പേരായി കൽക്കട്ടായിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സെൻട്രൽ സംഘം. വില്ലേജ് സംഘങ്ങളെല്ലാം മേപ്പടി മിൽക്ക് യൂണിയനോടു സംബന്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ സംഘം മുഖാന്തരമാണ് പട്ടണത്തുള്ളവർക്കു പാൽ ശേഖരിക്കപ്പെടുന്നത്. ഈ യൂണിയൻ 1919-ാമാണ്ടിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. ഇതു ശരിയായ ലക്ഷണത്തോടുകൂടിയ ഒരു ‘സെൻട്രൽ സൊസൈറ്റി’ ആകുന്നു. എന്നെന്നാൽ ഈ സംഘത്തിൽ കാര്യങ്ങളുള്ള മെമ്പർമാർ ആരുമുണ്ടായില്ല. വില്ലേജിലുള്ള പാൽ

ശേഖരസംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾ പാൽപ്രാപാരം ചെയ്യുന്ന കൃഷിക്കാകുന്നു. കൽക്കട്ടയിലുള്ള സെൻട്രൽ സംഘമായ “മിൽക്ക് യൂണിയൻ”-യിലെ അംഗങ്ങൾ മുൻപറഞ്ഞ പാൽശേഖരസംഘങ്ങളുമാണ്. വിദ്യുച്ഛക്തിസംഘങ്ങളെല്ലാം പല ശുദ്ധകളായി തിരിക്കുകയും ഓരോ ശുദ്ധിപ്പും ഓരോ ഡബ്ബോ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വിദ്യുച്ഛക്തിസംഘങ്ങളിൽനിന്നു വരുന്ന പാൽ എല്ലാം ആവക ഡബ്ബോകളിൽ ശേഖരിക്കപ്പെടുന്നു. ഡബ്ബോ സൂപ്പർവൈസർമാർ അവയെ അളന്നു വൃത്തിയാക്കി പാത്രങ്ങളിലാക്കി അടച്ചുകെട്ടി റെയിൽവേയിൽ കൽക്കട്ടയിൽ സെൻട്രൽ യൂണിയനിലേക്കയയ്ക്കുന്നു. അവയെ അവിടെ ചുമതലക്കാരനായ ഒരു ജ്യോഗസ്ഥൻ ഏറ്റെടുത്ത് പട്ടണവാസികൾക്ക് എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നു.

ഡബ്ബോ സൂപ്പർവൈസർമാരുടെ മേലെ ഡബ്ബോ മാനേജർമാരും സംഘം മാനേജർമാരുമുണ്ട്. അവർ കൂടാതെ മൃഗചികിത്സയ്ക്കുള്ള ഒരു വൈദ്യനും കൂടിയുണ്ട്. ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കാക്കുന്ന പശുക്കളെല്ലാം ആരോഗ്യത്തോടുകൂടിത്തന്നെയിരിക്കുന്നില്ല എന്നു പരിശോധിക്കുന്നു. അതിനും പുറമെ, പാൽ കാക്കുന്ന എല്ലാടും, പശുക്കളെ മുളയ്ക്കുന്ന സമ്പ്രദായം, തൊഴുത്തിന്റെ ശുചീകരണം ഇത്യാദി കാര്യങ്ങളെല്ലാം ആരോഗ്യരക്ഷയ്ക്കു നൽകലമായ വിധത്തിൽത്തന്നെയല്ല എന്നുകൂടി അയാൾ പരിശോധിക്കുന്നു.

ഈ തരം പാൽശേഖരസംഘങ്ങൾ അവിടെ വലുതല്ലെന്നു വരുന്നു. ഇപ്പോൾ ആകെ 65 സംഘങ്ങളുണ്ട്.

അവയിൽ എല്ലാംകൂടി 3000 മെമ്പർമാരുമുണ്ട്. എല്ലാം കൽക്കട്ടയിലുള്ള 'മിത്ത് യൂണിയ'നോടു സംഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ മാതിരിയിലുള്ള പാൽശേഖരസംഘങ്ങൾ എല്ലാ പട്ടണങ്ങളിലും അത്യാവശ്യമായിട്ടു തീർന്നിരിക്കുന്നു.

[J. L. Raina]

അദ്ധ്യായം 27

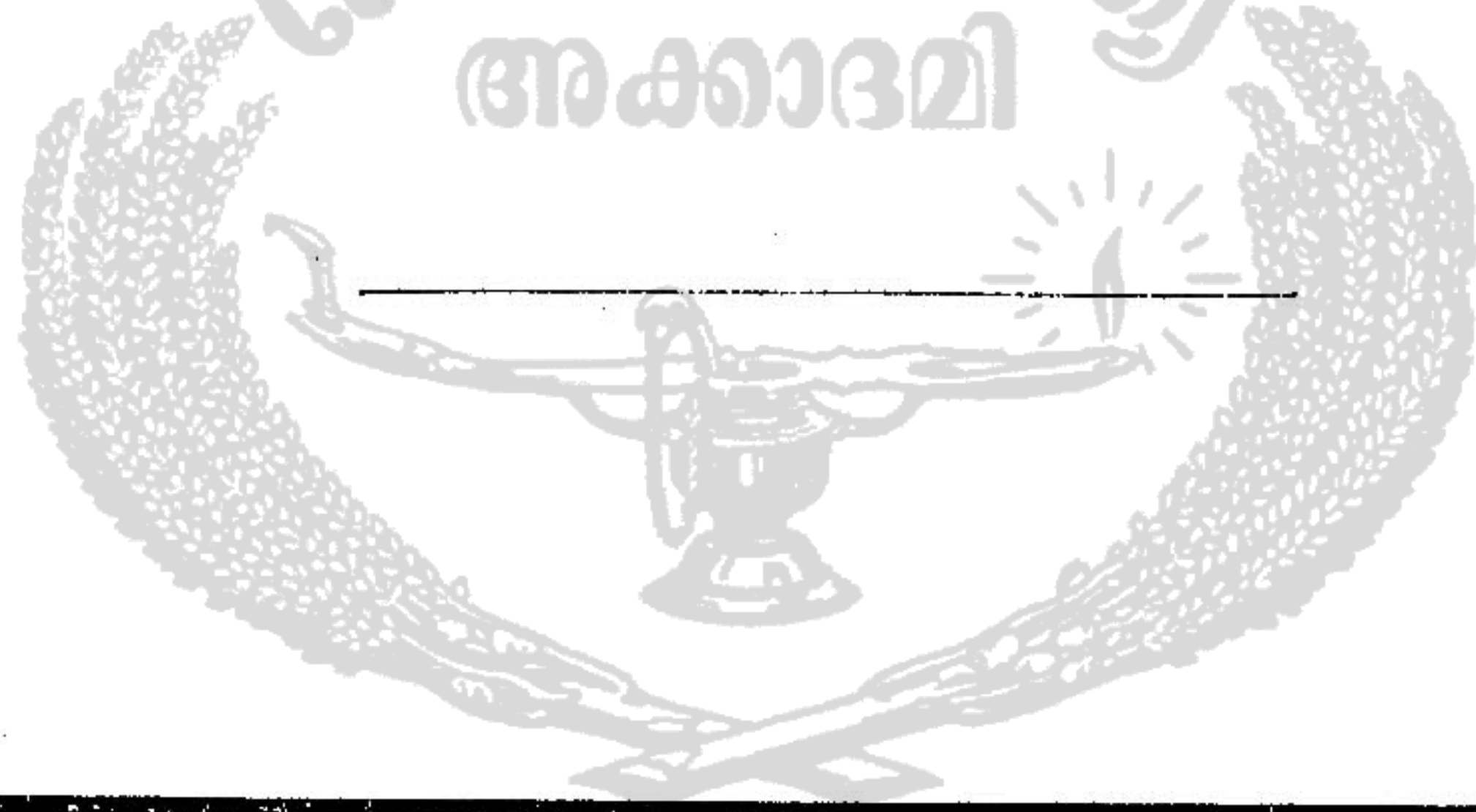
പലവക സംഘങ്ങൾ.

ജർമ്മനിയിൽ ഇരുപതു കൊല്ലം മുമ്പുതന്നെ “കൈത്തൊഴിൽക്കാരുടെ സംഘങ്ങൾ” എന്ന നാമധേയത്തിൽ പല ദിക്കുകളിലായി ഷൂൾസ് ഡേലിച്ച് (Schulze Delitzsch) സമ്പ്രദായപ്രകാരം പല സംഘങ്ങളും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. 1920-ാമാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തിൽ ആ തരത്തിൽ 4215 സംഘങ്ങൾ ഉണ്ടായി. ‘ബവേറിയ’ എന്ന ജില്ലയിൽതന്നെ 34 * വിധം തൊഴിലുകൾ ചെയ്തു

* സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വ്യാപ്തി എത്രത്തോളമാവാം എന്നതിലേക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമായിട്ട് ആ 34വിധം തൊഴിൽക്കാരുടെ ഒരു ലിസ്റ്റ് താഴെ ചേർക്കുന്നു:—1. ഓട്ടി ചുടുന്നവർ, 2. കശാപ്പുകാർ, 3. ഫോട്ടൽക്കാർ, 4. പാൽകച്ചവടക്കാർ, 5. വണ്ണാമ്പാർ, 6. ക്ഷേത്രക്കാർ, 7. പുകപക്കച്ചവടക്കാർ, 8. പലചരക്കുകച്ചവടക്കാർ, 9. വാച്ച് ഉണ്ടാക്കുന്നവർ, 10. ബുക്ക് ബൈണ്ടുചെയ്യുന്നവർ, 11. ബുക്ക് ഉണ്ടാക്കുന്നവർ, 12. വൈദ്യുതയന്ത്രം നിർമ്മിക്കുന്നവർ, 13. ചെരിപ്പു തുന്നുന്നവർ, 14. തുന്നാക്കാർ, 15. നെയ്ത്തുകാർ, 16.

വരുന്ന തൊഴിൽക്കാരുടെ വക 300 സംഘങ്ങളുണ്ട്. വിവിധങ്ങളായ ഈ തൊഴിലുകൾക്കെല്ലാം വെച്ചേറെ സംഘങ്ങളുണ്ട്. ഈ സംഘങ്ങൾ രണ്ടുതരമാകുന്നു. 1. ശേഖരിപ്പുസംഘങ്ങൾ — ആ സംഘങ്ങൾ അതതു തൊഴിൽക്കാർക്കുവേണ്ട സാധകപദാർത്ഥങ്ങളേയും (Raw materials) മറ്റും ശേഖരിക്കുന്നു. 2. നിർമ്മാണസംഘങ്ങൾ — ഈ സംഘങ്ങൾ മുഖാന്തരം അതതു സാധനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം കൂട്ടായി നടത്തപ്പെടുന്നു. ഗ്രന്ഥവിസ്തരഭയത്താൽ ആ വക സംഘങ്ങളുടെ രചനയേയും ഘടനയേയും പരിചി വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

ആശാരിമാർ, 17. ചായപ്പണിക്കാർ, 18. കസേര മേശ മുതലായതുണ്ടാക്കുന്നവർ, 19. കടം കലം മുതലായതുണ്ടാക്കുന്നവർ, 20. കച്ചുൽപ്പണിക്കാർ — കസേര മേശ മുതലായതു വില്ക്കുന്നവർ, 21. ജനൽവാതിൽ കഴുകി വൃത്തിയാക്കുന്നവർ, 22. ഫ്ലേസ് ചെയ്യുന്നവർ, 23. ജനലിൽ വലക്കണ്ണിപോലെയുള്ള പണിത്തരം ചെയ്യുന്നവർ, 24. തോലു കൂറാക്കിടുന്നവർ, 25. ജിനിപ്പണിക്കാർ. 26. കല്ലുവെട്ടുകാർ, 27. കെട്ടിടം പണിയുന്നവർക്കു നിന്നുപണിയുവാനുള്ള നിലകളും കോണികളും മറ്റും കെട്ടിയുണ്ടാക്കുന്നവർ, 28. തുത്തനാങ്ക് പണിക്കാർ, 29. ചെമ്പുപണിക്കാർ, 30. കരുവാന്മാർ, 31. വിറകു ചുവടക്കാർ, 32. വണ്ടിപ്പണിക്കാർ, 33. കയറു പിരിക്കുന്നവർ, 34. തട്ടാന്മാർ.

[M. L. Darling I. c. s.]

അധ്യായം 28

കൊച്ചിരാജ്യത്തു സഹകരണസംഘങ്ങൾ.

1088-ാമാണ്ടിൽ മിസ്റ്റർ (ഇപ്പോൾ സർ) എ. ആർ. ബാനർജി അവർകൾ ദിവാനായിരുന്ന കാലത്താണ് കൊച്ചിരാജ്യത്തു പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച റഗുലേഷൻ പാസ്സാക്കിയത്. കൃഷികാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യയിലേയും ഈ രാജ്യത്തേയും അവസ്ഥ ഒട്ടു തുല്യമായിരിക്കുന്നതിനാൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യയിലുള്ള നിയമങ്ങളെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഇവിടേയും നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ആരാഭ്യന്തിൽ സഹകരണം എന്ന ഏപ്പാടു കുറച്ചു കാലം അനുജ്ഞാഗന്ധനായ ഒരു പ്രമാണിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ നടത്തപ്പെട്ടു. പിന്നെ കുറെ കാലം അതു റജിസ്ട്രേഷൻ സൂപ്രണ്ടിന്റെ കീഴിലായിരുന്നു. എന്നാൽ പ്രസ്തുത ഏപ്പാടുകൊണ്ടു ജനങ്ങൾക്കു ഗുണങ്ങൾ പലതും സിദ്ധിപ്പാനുണ്ട് എന്നു കാണുകയാലും, അതിനും പുറമെ, ആദ്യകാലങ്ങളിൽ ഭരണഭൂഷ്യം നിമിത്തം അതിന്നു ഭിഷ്ടിർത്തിയും അതേ കാരണത്താൽതന്നെ ജനങ്ങൾക്കതിൽ അവിശ്വാസവും ഉണ്ടായേക്കാമെന്ന ഭയത്താലും ഈ ഏപ്പാടിനെ നിയമാനുസരണം നടപ്പിൽ കൊണ്ടുവരേണ്ട ഭാരം ആ വിഷയത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനായ ഒരാളെത്തന്നെ ഏല്പിക്കേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് “സഹകരണസൂപ്രണ്ട്” എന്ന സ്ഥാനത്തോടുകൂടി ഒരു ഉദ്യോഗ

ഗസ്ഥനെ ഗവണ്മേണ്ടു് 1089-ാമാണ്ടിലെ അവസാനത്തിൽ നിയമിച്ചു. ഇപ്പോൾ ആ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ “പരസ്പരസഹായസംഘം റജിസ്ട്രാർ” എന്ന പേരോടുകൂടി അറിയപ്പെടുന്നു. ഇപ്പോഴത്തെ റജിസ്ട്രാറായ മ. രാ. രാ. ആർ. എ. ഗായത്രിനാഥയ്യർ അദ്വൈതം തന്നെയാണു് ആദ്യത്തെ റജിസ്ട്രാറായിട്ടു നിയമിക്കപ്പെട്ടതു്.

റജിസ്ട്രാറെ നിയമിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ പല സ്ത്രീകളെ പരിഹരിച്ചു് അവയെ ശരിയായ മട്ടിൽ നടത്തിക്കുന്നതിന്നുള്ള ശ്രമമാണു് മിസ്റ്റർ അയ്യർ ഒന്നാമതായിട്ടു ചെയ്തതു്. സംഘങ്ങൾ റജിസ്ട്രീചെയ്യുന്നതിന്നുള്ള അപേക്ഷകൾ വന്നതുടങ്ങിയപ്പോൾ റജിസ്ട്രാർതന്നെ സ്ഥലത്തു പോയി ജനങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതി മുതലായ പല അവസ്ഥകളേയും പരിശോധിച്ചു തൃപ്തിപ്പെട്ടതിന്റെ ശേഷമേ പുതിയ സംഘങ്ങൾ റജിസ്ട്രീചെയ്യുവാൻ അനുവദിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ സംഘങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിന്നു വേണ്ടേടത്തോളം പണമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ സ്ത്രീകൾ ഗവണ്മേണ്ടുതന്നെ പരിഹരിച്ചുകൊടുത്തു. എങ്ങിനെയെന്നാൽ, കൊല്ലത്തിൽ 2500 ക-യിൽ കവിയാതെ ഗവണ്മേണ്ടിൽനിന്നു വാങ്ങി ഏററുക്കു് ആറുവീതം പലിശയ്ക്കു റജിസ്ട്രാർ അവർകളുടെ യുക്തപോലേയും സംഘങ്ങളുടെ ആവശ്യമനുസരിച്ചും അവയ്ക്കു വായ്പയായി അനുവദിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന്നു ഗവണ്മേണ്ടു റജിസ്ട്രാർ അവർകളെ അധികാരപ്പെടുത്തി. അതിന്നുപുറമെ, അതാതു ദേശത്തുള്ള സംഘങ്ങളിലേക്കു് അതാതു ദിക്കിൽനിന്നു ഡെ

പ്ലോസിറുകൾ വന്നിരുന്നു. സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ജാമ്യത്തിനായി കെട്ടിവെക്കുന്ന പണവും ഡെപ്യൂസിറായിട്ടു വാങ്ങിക്കുവാൻ ഗവണ്മെണ്ടു ചില പ്രത്യേക സംഘങ്ങൾക്കു, രജിസ്ട്രാരുടെ ശിപാശിപ്രകാരം, അനുവാദം കൊടുത്തു.

ഇങ്ങിനെ ഗവണ്മെണ്ടുറക്കയിൽ സഹകരണസംഘങ്ങൾ ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചുവന്ന് 1093-ാമാണ്ടിലേക്കു അവയുടെ എണ്ണം അമ്പതെട്ടോളമായിട്ടു വർദ്ധിച്ചു. എണ്ണത്തിലും വണ്ണത്തിലും അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുവന്ന മേപ്പടി സംഘങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിന്നാവശ്യമുള്ള പണത്തിന്റെ ക്ഷാമം തീർക്കുന്നതെങ്ങിനെ എന്ന കാര്യം ഗൗരവമായിട്ടു വിചാരിക്കണം എന്ന ദിക്കായി. അതിനാൽ ആ വിഷയം ആലോചിക്കുന്നതിനായി ഈ രാജ്യത്തെ സഹകരണപ്രവർത്തകന്മാർ എല്ലാവരുംകൂടി അന്നത്തെ ദിവാനായ മിസ്റ്റർ (ഇപ്പോൾ ബഹുമാനപ്പെട്ട) ബോറിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു മഹായോഗം കൂടി. മുൻപറഞ്ഞതിൽ സംഘങ്ങൾക്കു പണം ആവശ്യംപോലെ കടംകൊടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു സ്ഥാപനം വേണമെന്ന യോഗത്തിൽ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. തൽഫലമായിട്ടാണ് “കൊച്ചി സെൻട്രൽ കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്ക്” സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്. ഈ ബാങ്കിലെ മെമ്പർമാരെല്ലാം മുമ്പു പാഞ്ഞ ദേശസംഘങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ വില്ലേജ് ബാങ്കുകൾതന്നെയാകുന്നു. അവയെല്ലാം തലവനായിട്ടാണ് ഈ ബാങ്കിന്റെ നില. അവയുടെയെല്ലാം അദ്ധ്യക്ഷതയും ഈ ബാങ്കുതന്നെ വഹിക്കുന്നു.

സെൻട്രൽ ബാങ്കിന്റെ സ്ഥാപനംകൊണ്ട് ദേശസംഘങ്ങളുടെ പണത്തിനുള്ള മുട്ട തീർത്തെങ്കിലും 'സഹകരണം' എന്നതിന്റെ സാരം, ആ തത്വത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്ന സംഘങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം, പ്രയോജനം, അവയെ ഭരിക്കുന്ന രീതി എന്നീ പല വിഷയങ്ങളെയുംപറ്റി ജനങ്ങൾക്കു വേണ്ട വിധത്തിലുള്ള അറിവ് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിനും ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ആ ഏല്പാടിന്നു പ്രചാരമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനും ആയിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ ആവശ്യമാണ് പിന്നെ ഉണ്ടായത്. ഈ കാര്യമാലോചിക്കുവാനായി ഒല്ലൂക്കരെ ഗവണ്മെന്റുകൾ കൃഷിപ്പാർത്തിൽവെച്ച് ഒരു മഹായോഗം കൂടി. ബോംബെ സംസ്ഥാനത്തെ സഹകരണപ്രസ്ഥാനപ്രവർത്തകപ്രമാണികളിൽ ഒരാളായ മിസ്റ്റർ ജി. കെ. ദേവധാർ എന്നു പേരായ ഒരു മഹാന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിലാണ് ആ യോഗം നടന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം "കൊച്ചി സെൻട്രൽ കൊപ്പാറാവ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്" എന്നൊരു സംഘം 1099 മിഥുനം 22-ാംനു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ആ സംഘത്തിന്റെ രക്ഷകൻ വലിയ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെയും സ്ഥിരാദ്ധ്യക്ഷൻ ദിവാൻജിയുമാകുന്നു. 17-ാംകൂറു കൂടുതൽ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അതിന്റെ ഉപാദ്ധ്യക്ഷനായിരിപ്പാനും സദയം സമ്മതിച്ചു.

മേപ്പടി സംഘം സഹകരണം എന്ന ഏല്പാടിന്നു ഈ രാജ്യത്തു പല പ്രകാരത്തിലും പ്രചാരം വരുത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയ ഒരു സ്ഥാപനമായാൽ അതിന്നു സർക്കാ

രിൽനിന്നു തക്കതായ ഭൂവ്യസമാധാനം ചെയ്തുകൊടുക്കേണ്ടതാണ് എന്നു മിസ്റ്റർ ദേവധാർ, ആ സ്ഥാപനം രജിസ്ട്രി ചെയ്യുന്ന അപ്പസാത്തിൽ, ശിപാശിചെയ്യുകയുണ്ടായി. ആ ശിപാശിയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിക്കൊണ്ടു നിയമനിർമ്മാണസഭയും ഒരു പ്രമേയം പാസ്സാക്കി. ഗവണ്മെന്റ് അതു സ്വീകരിക്കുകയും മേപ്പടി സംഘത്തിന്റെ നടത്തിപ്പിനായിക്കൊണ്ടു 50,000 രൂ. അനുവദിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

സഹകരണപ്രസ്ഥാനസംബന്ധമായിട്ടു കൊച്ചിരാജ്യത്തു ഇപ്പോൾ മൂന്നു സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉണ്ടു്. 1. ഗവണ്മെന്റുകൾ സഹകരണഡിപ്പാർട്ട്മെന്റു്. 2. കൊച്ചി സെൻട്രൽ കൊ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്ക്. 3. കൊച്ചി സെൻട്രൽ കൊ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ഇൻ സ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്. സഹകരണഡിപ്പാർട്ട്മെന്റു് സഹകരണസംബന്ധമായ നിയമങ്ങളെ അനുസരിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തികൾ നടത്തുന്നു. സെൻട്രൽ ബാങ്ക് ദേശസംഘങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ധനശേഖരണത്തിന്നു് ആവശ്യംപോലെ അവയ്ക്കു പണം കടംകൊടുക്കുന്നു. മൂന്നാമതായി പറഞ്ഞ 'സെൻട്രൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്' എന്ന സ്ഥാപനം ഈ ഏജൻസിയുടെ പ്രവേശിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു് അതിനെപ്പറ്റി ശരിയായ ജ്ഞാനമുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും, സഹകരണസംഘങ്ങളെ വേണ്ടതുപോലെ നടത്തുവാൻ ശീലിപ്പിച്ചുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ മൂന്നു സ്ഥാപനങ്ങളും ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചാൽ മാത്രമേ ഈ രാജ്യത്തു് സഹകരണം എന്ന ഏജൻസി അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിക്കുകയുള്ളു.

കൊച്ചിരാജ്യത്ത് ആകെ 179 * പരസ്പരസഹായസംഘങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവയിൽ 123 എണ്ണം റൈഫീസൻ സമ്പ്രദായപ്രകാരം കൃഷിക്കാക്കായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള കടംവാഗ്ദാനസംഘങ്ങൾ ആകുന്നു. പിന്നെ 16 പട്ടണം ബാങ്കുകൾ, 9 വേലക്കാരുടെ സംഘങ്ങൾ, 11 അധഃകൃതജാതിക്കാരുടെ വക സംഘങ്ങൾ. ഒട്ടകം പറഞ്ഞ 11 സംഘങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾ അധികവും പുലയന്മാരാകുന്നു. അവയ്ക്കു പുറമെ വാലന്മാരുടെ വകയായിട്ട് 7 സംഘങ്ങൾ ഉണ്ട്. ശില്പികളുടെ വക സംഘങ്ങളും വ്യാവസായികസംഘങ്ങളും ദുർല്ലഭമായിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ സംഘങ്ങളിലുംകൂടി ആകെ 17,577 മെമ്പർമാരുണ്ട്. എല്ലാ റിലീഫുംകൂടി പെരുമാറിവരുന്ന സാഖ്യ 15,92,665 രൂപയും കരുതൽധനമായി സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളത് 1,68,023 രൂപയുമാകുന്നു. *

* ഇതു 1103-ാമാണ്ട് അവസാനത്തിലെടുത്ത കണക്കാകുന്നു. ഇതിൽ സെൻ ട്രൽ ബാങ്കും സെൻ ട്രൽ ഇൻസ്പെക്ടറും ഒരു അധ്യക്ഷസംഘവും (Supervising Union) പെടുത്തിയിട്ടില്ല. 1104-ാമാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തോടുകൂടി സംഘങ്ങൾ 179 എണ്ണത്തിൽനിന്നു 181 എണ്ണത്തോളമായി വർദ്ധിച്ചു. ആകെ മെമ്പർമാരുടെ സംഖ്യ 1103-ൽ 17,577 ആയിരുന്നതു 1104-ലേക്കു 19,518 ആയിട്ടു വർദ്ധിച്ചു. 1103-ൽ എല്ലാ സംഘങ്ങളിൽകൂടി പെരുമാറിയിരുന്ന സംഖ്യ 15,92,065 രൂപയായിരുന്നു. 1104-ലേക്ക് അതു വർദ്ധിച്ച് 17,74,593 രൂപയായതായി. കരുതൽ ധനം 1,68,023 രൂപയായിരുന്നത് ഒരു കൊല്ലംകൊണ്ട് 1,93,894 രൂപയായിട്ടു വർദ്ധിച്ചു. സംഘങ്ങളിൽ 119 എണ്ണം കൃഷിസംബന്ധമായവയും മൂന്നെണ്ണം സെൻ ട്രൽ സംഘങ്ങളും ബാക്കി ഇതരവ്യവസായങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചവയും ആകുന്നു.

സെൻട്രൽ ബാങ്ക് .

വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഷഷ്ടിപുത്തിദിവസമാണ് ഈ ബാങ്കിൽ ശരിയായിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തി ആരംഭിച്ചത്. ഇതിൽ മെമ്പർമാരായിട്ടു ഭേദസംഘങ്ങൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. ബാങ്കുഭരണം 9 ഡയറക്ടർമാരിൽ ഏല്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിലെ കായ്കുടി സഹകരണാജിസ്രാജുടെ ശിവാശിപ്രകാരം ദിവാൻജി അവർകളാൽ നിയമിക്കപ്പെടുന്നു. സ്ഥലത്തെ തഹസീൽദാർ എക്സ്പ്ലൈറ്റ് ഫിഷ്വോ ഖജാൻജിയുമാകുന്നു. ഗവണ്മെണ്ടു ഈ സ്ഥാപനത്തിന്നു വേണ്ടത്തക്ക തൊഴിലുകൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നുണ്ട്. ആദ്യത്തെ 7 കൊല്ലത്തെ കാലാവധി ചുരുങ്ങിയ പലിശക്കു 25,000 രൂപ വായ്പ കൊടുപ്പാനനുവദിച്ചു. പിന്നീട് ആ വായ്പയുടെ കാലാവധി മൂന്നു കൊല്ലത്തേക്കുകൂടി നീട്ടിക്കൊടുത്തു. ഗവണ്മെണ്ടുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ജാമ്യത്തിന്നായി കെട്ടിവെക്കുന്ന സംഖ്യകളെ മുമ്പു ചില ഭേദസംഘങ്ങളിലാണ് ഡിപ്പോസിറ്റു ചെയ്തിരുന്നത്. അവയെ അവിടങ്ങളിൽനിന്നു പിൻവലിപ്പിച്ച് എല്ലാം സെൻട്രൽ ബാങ്കിലേക്കു മാറ്റിച്ചു. ആ വക സംഖ്യകൾക്ക് ഇപ്രകാരമുള്ള കൈമാറ്റംകൊണ്ട് ഉറപ്പുണ്ടാകുന്നതെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. അതിന്നു പുറമെ അബ്കാരിഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിലേയും റവന്യൂ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിലേയും കുത്തകക്കാർ (ക്ലർക്കുകൾമാർ) മുമ്പോയി കെട്ടിവെക്കുന്ന സംഖ്യകളെ ഡെപ്പോസിറ്റായിട്ടു സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുവാനും ഗവണ്മെണ്ട് അനുവാദം കൊടുത്തു. ഗവണ്മെണ്ടുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഏറെക്കുറെ സ്ഥിരമായ

ഡെപ്യൂട്ടിസിററുകളും ഗവണ്മെന്റ് വായ്പകൊടുത്ത സംഖ്യയും കൂടിയപ്പോൾ ഗണ്യമായ ഒരു കുത്തൽധനം ബാങ്കുവകയായിട്ട് സംഗ്രഹിക്കുവാൻ തരമായി. കുത്തൽധനമുൾപ്പെടെ ഇപ്പോൾ (1103 മാണ്ടിലെ അവസാനത്തേക്കു) ബാങ്കുവക സ്വത്തായിട്ട് 37,999 രൂപയുണ്ട്. യാദൃച്ഛികമായ എന്തെങ്കിലും ചെലവുകളുടെ നിവൃത്തിക്കായി തക്കതായ ഒരു സംഖ്യ ബാങ്കിൽ കരുതിട്ടുണ്ടാകും. അതിന്നു പുറമെ ഇംപീരിയൽബാങ്ക്, റെടുണ്ടാടിബാങ്ക്, മദ്രാസ് അർബൻ കൊ-ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്ക് എന്നീ ബാങ്കുകളായിട്ട് പണമെടുവാൻകൾ നടത്തിവരുന്നു. സ്ഥലത്തെ ചെറുനാലുമായിട്ടെടുവാൻ നടത്തുവാനും ഗവണ്മെന്റ് അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദേശസംഘങ്ങൾക്കു പണം ആവശ്യംപോലെ കടം കൊടുക്കുക എന്നതിന്നു പുറമെ സെൻട്രൽബാങ്ക് ആവക സംഘങ്ങളുടെ ഒരു മേൽനോട്ടവും (Supervision) നടത്തിവരുന്നു. തൽക്കാലം ആ പ്രവൃത്തി ഡയറക്ടർമാർതന്നെയാണു ചെയ്യുവരുന്നത്. അവർക്കു പുറമേ ദേശസംഘങ്ങളിൽനിന്നു ചില അംഗങ്ങളും സൂപ്പർവൈസർമാരായിട്ട് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ മാറ്റുള്ള ഭിക്ഷകളിൽ എന്നപോലെ ഈ രാജ്യത്തും അധികവും കടംവാങ്ങുസംഘങ്ങളാണ് സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. വ്യാവസായികസംഘങ്ങളും ശേഖരിപ്പും വില്പനയുമുള്ള സംഘങ്ങളും ദുർല്ലഭമായിട്ടുവിടവിടെ സ്ഥാപിച്ചുവരുന്നുണ്ട്.

സഹകരണം എന്ന ഏല്പാട്ട് നമ്മുടെ രാജ്യ

ത്തു വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഇടയിൽ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന്നു വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ വേണ്ടത്തക്ക ശ്രമം ചെയ്തുവരുന്നു. പലേ മൈസ്കൂളുകളിലുമായിട്ടില്ലാതെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വകയായിട്ടു 25 സംഘങ്ങളുണ്ട്. അവയ്ക്കു പുറമേ എറണാകുളത്തു കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾ ഒത്തുചേർന്ന് ഒരു സഹകരണസംഘം ഇയ്യടയിൽ സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. *

മുമ്പാത്തെ ദേശസംഘങ്ങളിൽ ചിലതിന്നു സ്വന്ത സ്ഥലങ്ങളുമുണ്ട്. ചില സംഘങ്ങൾ സംഘാംഗങ്ങളുടെ

* മദ്രാസ് സംസ്ഥാനത്തെ പരസ്പരസഹായസംഘം രജിസ്ട്രാരുടെ 1928—29 ലെ റിപ്പോർട്ടിൽനിന്നു കഴിഞ്ഞ (19. മാർച്ചിലെ) ജൂൺമാസാവസാനത്തിലേക്കു വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വക സഹകരണ സംഘങ്ങൾ 51. സംസ്ഥാനത്തിൽ ആകെ 64 എണ്ണമുണ്ടെന്നറിയുന്നു. ആ കാഴ്ചത്തെപ്പറ്റി രജിസ്ട്രാർ ഇങ്ങിനെ പറയുന്നു: — ഈ സംഘങ്ങളിലെല്ലാംകൂടി ആകെ 2,943 വിദ്യാർത്ഥികളും 757 അദ്ധ്യാപകന്മാരും 3,054 കുടുംബക്കാർ * (associates) ഉണ്ട്. ആകെ പിരിഞ്ഞ ക്രാഫ്റ്റ് സംഖ്യ 4510 രൂപയാകുന്നു. കൊല്ലാരംഭത്തിൽ അവയുടെ ശേഖരിപ്പിൽ 7673 രൂപക്കു സാമാനങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. 16,491 രൂപ വിലയുള്ള സാമാനങ്ങൾ അംഗങ്ങളുടെ ആവശ്യപ്രകാരവും (on indent) പാത്രം 42,415 രൂപ വിലയുള്ള സാമാനങ്ങൾ സംഘങ്ങളുടെ ചുമതലയിന്മേലും വാങ്ങിക്കുകയുണ്ടായി. 52,700 രൂപ വിലയുള്ള സാമാനങ്ങൾ വിറ്റഴിഞ്ഞുപോയി. കൊല്ലാവസാനത്തിൽ സ്റ്റോക്കിൽ 13,879 രൂപ വിലയുള്ള സാമാനങ്ങൾ ഉണ്ടാ

* സംഘങ്ങളിൽ അംഗങ്ങളായി ചേരാതെ അവയിലെ കൂറ്റുകാരായി ചേർന്നു നില്ക്കുന്നവർ.

ആവശ്യത്തിനായി പുസ്തകശാലകളും വായനശാലകളും സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ദർപ്പണം ചിലതു സ്വന്തമായി സ്കൂളുകളും വൈദ്യശാലകളും സ്ഥാപിച്ചു നടത്തിപ്പോരുന്നു.

[Administration Reports of the Cochin Co-operative Department from the year 1092 to 1110]

യിരുന്നു. 580 രൂപ ബോണസ്സായിട്ട് കൊടുത്തു. അംഗങ്ങൾക്കു രൂകാക്ഷം (associates) ഉള്ള ലാഭം 4,559 രൂപയാകുന്നു.

“വളരെ ഒതുങ്ങിയ മട്ടിൽ ഉള്ള ഒരു വ്യാപാരം മാത്രമേ ടി സംഘങ്ങൾ നടത്തുന്നുള്ളൂ. എങ്കിലും മിതവ്യയം, സമ്പാദിച്ചുള്ള വാസന, സഹകരണതത്ത്വത്തിന്റെ പരിജ്ഞാനം, അതിപരിശീലനം എന്നിവയെല്ലാം വിദ്യാത്മികർക്കുണ്ടാക്കിത്തീർത്തിന് അവ വളരെ നല്ലതാകുന്നു. ഈ സംസ്ഥാനത്തു 64 സംഘങ്ങൾ എന്നതു സമുദ്രത്തിലെ ഒരു തുളു എന്നതുപോലെ മാത്രമേ കുന്നു. എങ്കിലും അദ്ധ്യാപകന്മാർ അവയെ വേണ്ടതുപോലെ നടത്തുകയും സഹകരണതത്ത്വത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിന്നു തദപരാ ദൈവയുക്തം ചെയ്യാൽ ആ ഏല്പാട നല്ലവണ്ണം പുഷ്ടിയെ പ്രാപിക്കുന്നതാണു്”.

[The Hindu]

